การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL INTEGRATED CURRICULUM TO ENHANCE AGRICULTURAL LEARNING OUTCOMES FOR GRADE I STUDENTS OF SANGKAPRACHANUSSORN SCHOOL

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
SURINTORN SATIANSIRIWIWAT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาเกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561
KMITL-2018-ED-D-229-067

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL INTEGRATED CURRICULUM TO ENHANCE AGRICULTURAL LEARNING OUTCOMES FOR GRADE I STUDENTS OF SANGKAPRACHANUSSORN SCHOOL

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
SURINTORN SATIANSIRIWIWAT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาเกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561
KMITL-2018-ED-D-229-067

DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL INTEGRATED CURRICULUM TO ENHANCE AGRICULTURAL LEARNING OUTCOMES FOR GRADE I STUDENTS OF SANGKAPRACHANUSSORN SCHOOL

SURINTORN SATIANSIRIWIWAT

A DiISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
DOCTOR OF PHILOSOPHY IN AGRICULTURAL EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2018

KMITL-2018-ED-D-229-067

COPYRIGHT 2018
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์
นักศึกษา	นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
รหัสประจำตัว	55630401
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	การศึกษาเกษตร
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการและ 3) เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการกับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และกลุ่มควบคุม 24 คนที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรบูรณาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม 3) หลักสูตรบูรณาการงานเกษตร 4) แผนการจัดการเรียนรู้ 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ 6) แบบวัดเจตคติด้านการเกษตร แบบแผนการวิจัยครั้งนี้ คือ The posttest - only control group design สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 และ Independent Sample t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตรของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 2) กลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร มีเจตคติทางการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยการบูรณาการมีค่าคะแนนเฉลี่ยของเจตคติสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การสอนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติต่อการเกษตรดีขึ้นได้จริง

Thesis Title	Development of Agricultural Integrated Curriculum to Enhance Agricultural Learning Outcomes for Grade I Students of Sangkaprachanussorn School
Student	Miss Surintorn Satiansiriwiwat
Student ID.	55630401
Degree	Doctor of Philosophy
Program	Agricultural Education
Year	2018
Thesis Advisor	Assist.Prof. Dr. Sarawut Intorrathed
Thesis Co-Advisor	Assoc.Prof. Dr. Nopakoon Siriwan

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) developing an integrated curricular program on agricultural knowledge and integrated learning plan with Thai language, Mathematics, and Science subjects for first year elementary school students 2) to compare the learning achievement of grade 1 students between groups that used and did not use curriculum integration on agricultural knowledge, and 3) explore attitudes toward agriculture from teaching and learning through the integration of agricultural knowledge with Thai language, mathematics and science subjects. The sample group consisted of first year elementary school students who were studying in the second semester of 2016 academic year in Sangkaprachanussorn school. There were from 2 classrooms: 24 students from the first classroom used integrated curricular program on agricultural knowledge, and 24 students from the second classroom did not use. The research instruments were : 1) structured interview. 2) questionnaire. 3) curriculum integration of agriculture. 4) lesson plan. 5) achievement test, and 6) attitude measurement. The research design was the posttest - only control group design. The statistical analysis was frequency, percentage, mean, difficulty, discrimination, reliability KR-20, and Independent Sample t-test.

Results of the study were as follows: 1) Learning achievement - The group of students learning through the integration plan had a learning achievement that was higher than those that did not learn through the integration, and had a statistically significant difference of 0.01. This implied that the teaching/learning, which employed agricultural knowledge to integrate with Thai language, mathematics and science subjects, could enhance the students to 1) Have increased knowledge of agriculture; and 2) Attitudes toward agriculture - The group of students learning through the integrated plan had a difference in the attitudes from those who did not learn through the integrated plan with a statistically significant difference at 0.01. The first

student's group had a higher average mean score than the latter group. This implied that teaching and learning through integrated subjects made the first year elementary school students have increased attitudes towards agriculture.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มสำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศราวุธ อินทรเทศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดจนได้กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พรรณณิภา ศิวะพิรุฬเทพ รองศาสตราจารย์ ดร.รัชดากร พลภักดี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นมณี ขวัญเมือง รองศาสตราจารย์ ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ อาจารย์ ดร.ราตรี ศิริพันธุ์ และ อาจารย์ทุก ๆ ท่านที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ผู้อำนวยการวรรณิดา พรหมพุฒ ผู้อำนวยการลักษิกา ดำรงศักดิ์ และคุณครูกุหลาบ สีชาลี ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการทำเครื่องมือที่ใช้วิจัยสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลทำวิทยานิพนธ์

ขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการบุญส่ง แก้วอินทร์ ผู้อำนวยการบรรยง ปาลโชติ ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ดำเนินการวิจัย ขอบคุณคุณครูทาริกา บุญด้วง คุณครูปิยะพัฒน์ เวียงวุฒิ คุณครูสายฝน สิมพลี และคุณครูโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการวิจัย ขอบคุณคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนผู้ปกครองที่ให้ข้อมูลและแนวคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิจัย ขอบใจและขอชื่นชมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอบคุณนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตรทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำการวิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว และญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน รวมถึงกำลังใจสำคัญที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บิดา - มารดา ครู – อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	IV
สารบัญ	V
สารบัญตาราง	VII
สารบัญภาพ	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.5 สมมติฐานในการวิจัย	8
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	9
2.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551	12
2.3 การปฏิรูปหลักสูตรใหม่	18
2.4 ความสำคัญของการเกษตรและแนวทางการจัดการศึกษาเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร	23
2.5 การพัฒนาหลักสูตร	27
2.6 การบูรณาการหลักสูตร	40
2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	49
2.8 เจตคติ	53
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 การพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	61
3.2 การทดลองสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	69

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.3 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 70
3.4 การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1..... 72

บทที่ 4 ผลการวิจัย 75
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1..... 75
4.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1..... 95
4.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ..... 107
4.4 ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ..... 108

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 109
5.1 สรุปผลการวิจัย..... 109
5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 113
5.3 ข้อเสนอแนะ..... 119

บรรณานุกรม..... 121

ภาคผนวก..... 126
ภาคผนวก ก บทสัมภาษณ์..... 127
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์..... 230
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม..... 246
ภาคผนวก ง แบบประเมินหลักสูตร/แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้..... 263
ภาคผนวก จ แบบวัดเจตคติ..... 272
ภาคผนวก ฉ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 279
ภาคผนวก ช หลักสูตรบูรณาการ..... 288
ภาคผนวก ซ แผนการจัดการเรียนรู้..... 339
ภาคผนวก ฌ หนังสือราชการ..... 370

ประวัติผู้เขียน 392

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	17
2.2	ร่างโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานฉบับใหม่	21
2.3	สาระการเรียนรู้แกนกลางของที่เกี่ยวข้องกับวิชางานเกษตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	25
2.4	ภาพรวมของรูปแบบการบูรณาการ วิธีการประเมินผล และผลการเรียนรู้	47
3.1	รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	62
3.2	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์	63
3.3	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม	64
3.4	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร	67
3.5	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของหลักสูตรบูรณาการ	67
3.6	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	69
3.7	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	71
3.8	จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	73
3.9	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร	74
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	77
4.2	บริบทชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	80
4.3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน	83
4.4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
4.5	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร	90
4.6	การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	92
4.7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ของการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	95
4.8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ของการประเมินแผนการจัดการรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	97
4.9	หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น	100
4.10	หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น	101
4.11	หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น	102
4.12	แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น	103
4.13	แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.14	แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์	106
4.15	แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนทดสอบหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และค่า t	107
4.16	แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนเจตคติหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และค่า t	108
5.1	สรุปหลักสูตรบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้น	109
5.2	แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่ได้สร้างขึ้น	111
5.3	หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น	113
5.4	หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น	114
5.5	หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น	115
5.6	ความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเจตคติต่อการเกษตร	117
5.7	ความสอดคล้องของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการเกษตรในระดับสูงของกลุ่มทดลอง	118

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1	ภาพแสดงความสำคัญของหลักสูตรที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร	31

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น เป็นจุดเน้นของการพัฒนาประเทศไทยมาโดยตลอดซึ่งให้ความสำคัญกับคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทรัพยากรต่าง ๆ จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังคงแนวคิดของการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี "คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา" เช่นเดิม ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดการพัฒนาสู่ความพอเพียง ที่ปรับจุดหมายจากการมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ยึด "คน"เป็นตัวตั้ง ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชากรเป็นหลัก โดยใช้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคนให้มีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีหลักการสำคัญก็คือ การปรับวิธีคิดและวิธีการพัฒนาจากแยกส่วนตามภารกิจและหน้าที่มาเป็นแบบบูรณาการเชื่อมโยงทุกมิติเข้าด้วยกันเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง และมีวิถีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องตามสภาพแวดล้อม ไม่รบกวนเบียดเบียนสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเสียสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555 : 19)

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา "คน" อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องเป็นมีความเป็นพลวัต กล่าวคือ ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติ และสังคมโลกอยู่ตลอดเวลา ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทย กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมถึงการแข่งขันอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจและการค้าระดับโลก (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2541 : 1) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมโลกในยุคศตวรรษที่ 21 นั้น ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีได้แผ่กระจายไปทุกแห่งอย่างรวดเร็วไม่มีขอบเขตจำกัด ทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในหลาย ๆ ด้าน อันทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชากรในสังคม จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้สังคมไทยต้องหันมาทบทวนการจัดการศึกษากันใหม่ทั้งระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และตรงกับความต้องการของบุคคลในสังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง

ตั้งแต่ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่เน้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน โดยมีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้เรียนตามความถนัดตามความสนใจ และได้รับการบริการด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ สำหรับในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนนั้นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545 : 7-8)

นับตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) เป็นต้นมา ที่ได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน ในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน โดยเน้นทางด้าน 1) พัฒนาการศึกษาปฐมวัย โดยพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน ให้เด็กปฐมวัยทุกคนก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา 2) ปรับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ 3) พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีทักษะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เช่น การวิจัย และการทำโครงงาน เป็นต้น 4) ส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสื่อและตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนต้นแบบทุกสาขาวิชาหลัก และทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในทุกสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน และ 6) ส่งเสริมการพัฒนา สุขภาวะให้ผู้เรียนในทุกระดับ/ประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 16) นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองในระบบการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับ 1) การสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) บูรณาการการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต ศิลปะ ดนตรี วัฒนธรรม ศาสนา และความเป็นไทย 3) พัฒนากระบวนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง ปลูกฝัง เสริมสร้างความมีวินัย ความสามัคคี และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและ 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถานศึกษาในการบ่มเพาะและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียนทุกระดับ/ประเภทการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 18)

การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เป็นการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยในมาตรา 49 ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะชีวิตและสามารถแก้ปัญหา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : 7) ในการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานแต่ละระดับล้วนมีความสำคัญทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่เด็กทุกคนพึงได้รับการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนไทยทุกคนให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยหลักสูตรได้กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) นอกจากนี้ ในการจัดการศึกษายังมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐาน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานด้วย (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2556 : Online)

แม้ว่าในสังคมโลกปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แต่การเกษตรก็ยังคงมีความสำคัญต่อประเทศไทยอยู่ เนื่องจากภาคการเกษตรเป็นฐานรายได้หลักและความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ ดังนั้น ภาคการเกษตรยังมีความสำคัญกับสังคมไทย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์หลาย ๆ ด้าน ทั้งเป็นแหล่งสร้างงาน แหล่งผลิตอาหาร และเชื่อมโยงวิถีชีวิตของประชากรในสังคมไทยเข้าด้วยกัน นอกจากนั้นยังมีส่วนสำคัญในการลดความยากจน และลดผลกระทบจากภาวะโลกร้อน รวมทั้งภาคการเกษตรยังเป็นแหล่งผลิตอาหารหลักของประเทศ สร้างกระแสธรรมชาตินิยม และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้เข้มแข็ง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555 : 15) จึงกล่าวได้ว่า “เกษตรกรรมเป็นพื้นฐานของระบบสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อความอยู่ดีกินดีของพลเมือง และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ การเกษตรเป็นแหล่งรองรับแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศ ในขณะเดียวกันก็ยังมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาและการเจริญเติบโตในสาขาการผลิตอื่น ๆ เช่น การผลิตด้านอุตสาหกรรมและการบริการ เมื่อประเทศเกิดวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ ประชาชนก็จะหันมาทำการเกษตรเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย สามารถช่วยพยุงฐานะทางเศรษฐกิจทั้งของตนเอง ชุมชน และเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศได้”(สุรพล สงวนศรี, 2542 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับจงรัก วณิชาชีวะ (2556 : บทเสวนา) ซึ่งกล่าวไว้ในงานสัมมนาวิชาการเรื่อง “ครูเกษตรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน” ไว้ว่า “ความสำคัญของการเกษตรสำหรับประเทศไทยนั้น เมื่อปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย ทุกคนจะเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเกษตร ประเทศไทยมีฐานทางด้านการเกษตรที่มั่นคง มูลค่าของสินค้าการเกษตร เป็นแหล่งรายได้หลักสามารถชำระหนี้ของชาติได้ เมื่อเป็นเช่นนี้การจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรมย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง และจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยควรเริ่มตั้งแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษา เพื่อให้เยาวชนเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตร”

วิชางานเกษตรเป็นหนึ่งในวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการ บรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสาระสำคัญของวิชางานเกษตรจะอยู่ในสาระการดำรงชีวิตและครอบครัว ซึ่งจะเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือครอบครัวและสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจ และภูมิใจในผลสำเร็จของงาน ให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 15) จากโครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวพบว่า เนื้อหาการจัดการเรียนการสอนเกษตรนั้นมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับประสงค์ ตันพิชัย (2556 : บทเสวนา) ที่ให้ความเห็น

ในงานสัมมนาวิชาการเรื่อง "ครูเกษตรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน" เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2556 ไว้ว่า "การจัดการศึกษาเกษตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังมีการจัดการเรียนการสอนน้อย ซึ่งเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยฝึกหัดครู เพื่อออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น นักศึกษาฝึกหัดครูแทบจะไม่มีชั่วโมงสอนเกษตรเลยทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่เห็นว่าการเกษตรนั้นสำคัญ ซึ่งอาจเป็นเพราะการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องมองทิศทางการศึกษาเกษตรว่าควรจะไปทิศทางใดต่อไปในอนาคต"

หลักสูตรการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติ ที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น หลักสูตรจะกำหนดสิ่งที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นกระบวนการหรือวิธีการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายหรือจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องอาศัยหลักสูตรเพื่อช่วยในการสอนและการวัดประเมินผลว่า ผู้เรียนบรรลุตามที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด พร้อมนำผลไปสู่การพัฒนาหลักสูตรปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (ประสาน วงศ์ฝั้น, 2552 : 2) โดยการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ครูผู้สอนต้องใช้กระบวนการ และวิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตัวเอง การให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรแบบแยกสอนเป็นรายวิชา (Subject Matter Curriculum) ที่ใช้อยู่ในสถานศึกษามาโดยตลอดนั้น ไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนให้เข้ากับชีวิตจริงได้ ขาดการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนที่สมดุลกัน ดังนั้น "เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา จึงเกิดแนวคิดของหลักสูตรทางเลือก (Alternative Curriculum) ซึ่งหลักสูตรบูรณาการก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่นำมาใช้จัดการศึกษา" (สุมนา ระบอบ, 2544 : 5) "การบูรณาการหลักสูตร (Curriculum integration) จึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งขึ้นอยู่กับความสอดคล้องของปรัชญาและธรรมชาติของความรู้ ธรรมชาติของผู้เรียน และวัตถุประสงค์ของการศึกษา" (พูนสุข อุดม , 2548 : 45)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคนเป็นหลักสำคัญ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ระบุถึงแนวการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า "ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ให้มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย รวมถึงแผนพัฒนาการศึกษาของชาติที่ต้องการให้สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย บูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลายทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต ความเป็นไทย เน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง" ประกอบกับสถานการณ์การเกษตรในปัจจุบันยังมีความสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคมไทย ซึ่งเยาวชนไทยควรตระหนักและเห็นคุณค่าของการเกษตรที่มีต่อสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและยังคงมีความสำคัญต่อไปในอนาคตด้วย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ กรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการนำเนื้อหาและความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับ 3 วิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ โดย

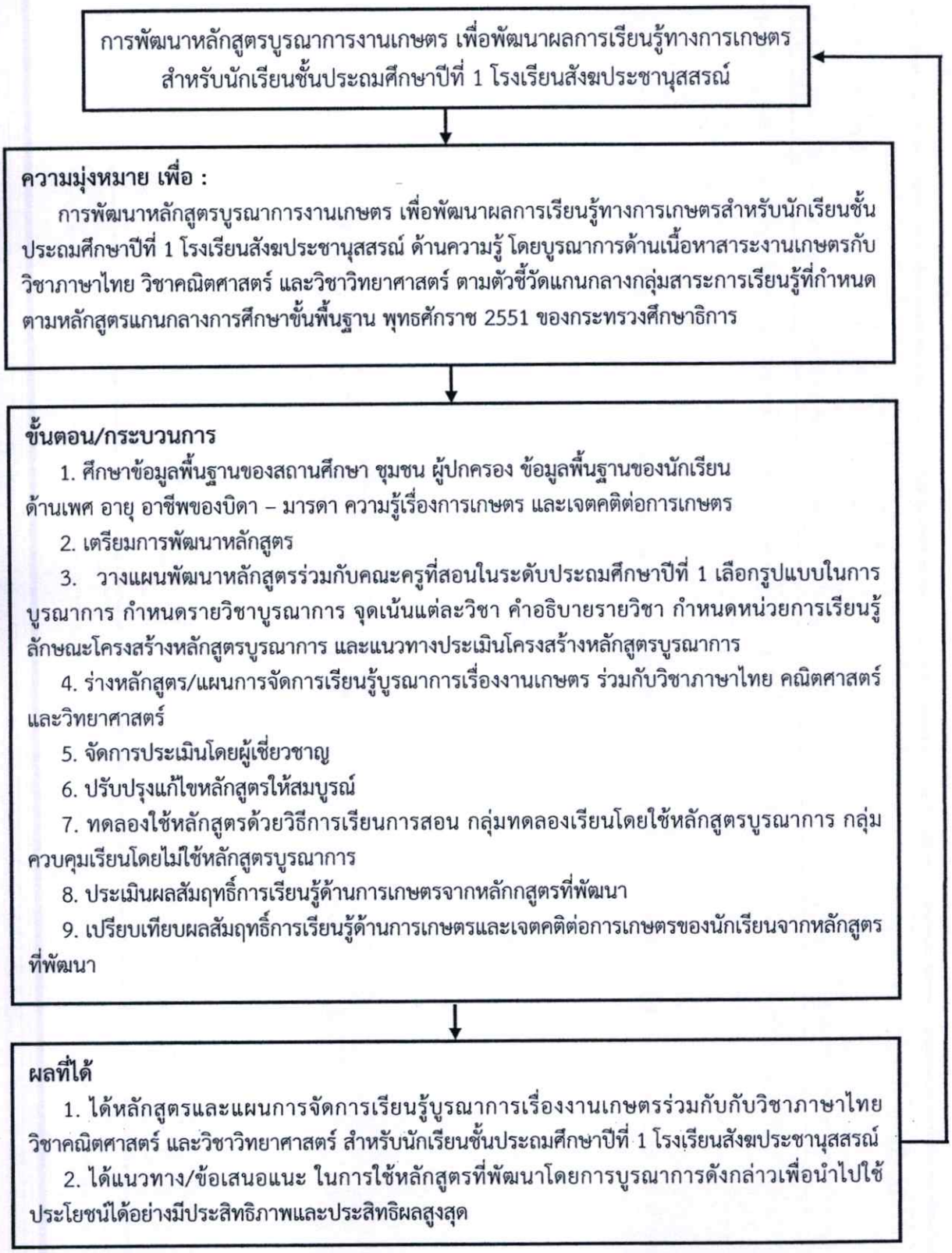
ดำเนินการจัดทำหลักสูตรบูรณาการและทดลองสอนตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งสาเหตุที่เลือกเรื่องการเกษตรมาบูรณาการกับ 3 วิชาดังกล่าว เนื่องจากวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาหลักที่เน้นในการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา สำหรับวิชาภาษาไทยนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่าน การเขียน การติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์นั้นเป็นวิชาที่เน้นการบูรณาการตามแนวทาง STEM Education คณิตศาสตร์จะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความคิด การวางแผน การแก้ปัญหา มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องมือในการศึกษาศาสตร์อื่น ๆ ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์นั้นมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อสังคมโลกปัจจุบัน เพราะการเรียนวิทยาศาสตร์จะช่วยพัฒนาวิธีคิดที่เป็นเหตุเป็นผล ก่อให้เกิดทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ เด็กทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยี ซึ่งการการนำความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ดังกล่าวจะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านการเกษตรมากขึ้นรวมทั้งเป็นการเชื่อมโยงศาสตร์การเกษตรซึ่งเป็นศาสตร์ของแผ่นดินเข้ากับการเรียนการสอนเนื้อหาหลัก ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทางการเกษตร เป็นการแก้ปัญหาจำนวนชั่วโมงเรียนวิชางานเกษตรที่น้อยลง สามารถเพิ่มเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นความรู้และทักษะทางด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น ประกอบกับพื้นที่โดยรอบของโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ ประชาชนยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่มาก นักเรียนจึงควรมีความรู้ เห็นความสำคัญ และเกิดเจตคติที่ดีในเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร ผู้วิจัยจึงได้ทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรขึ้น โดยนำความรู้เกี่ยวกับการเกษตรไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ และเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นประชากรในการวิจัย เพราะนักเรียนระดับชั้นนี้เป็นนักเรียนที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเริ่มต้นเรียนรู้เนื้อหาทางด้านการเกษตรเป็นปีแรก โดยหวังผลเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทางการเกษตร ตลอดจนเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตรให้กับนักเรียนซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาเกษตรในระดับประถมศึกษาที่เน้นการสร้างเจตคติ เพื่อปลูกฝังความรักความชอบในการเกษตรให้แก่นักเรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ
3. เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ
4. เพื่อได้แนวทางนำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร เพื่อพัฒนาการผลการเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ มีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน คือ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 /1	จำนวน 25 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 /2	จำนวน 24 คน
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 /3	จำนวน 24 คน
รวม	จำนวน 73 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 24 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 24 คน รวมทั้งหมด 48 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มนั้นมีนักเรียนที่เรียนเก่ง กลาง อ่อนคละกัน ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนอ่อนจึงตัดออกไป

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียน 2 วิธี ได้แก่

2.1.1 วิธีการเรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

2.1.2 วิธีการเรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรบูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.2.2 เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเกษตร

3. ขอบเขตของเนื้อหา

การบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีการบูรณาการใน 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

3.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีการบูรณาการใน 6 สาระ คือ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 3 เรขาคณิต และสาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

3.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีการบูรณาการใน 8 สาระ คือ สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ และสาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตร

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องการเกษตร

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่เพื่อใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ โดยดำเนินงานตามขั้นตอน คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม และปรัชญาการศึกษา การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การบูรณาการหลักสูตร หมายถึง การนำเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเกษตรร่วมกับเนื้อหาหรือทักษะของวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ภายใต้ตัวชี้วัดเดียวกันโดยจัดเป็นหลักสูตรใหม่ แต่เนื้อหาสามารถตอบสนองต่อตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนเดิม

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

การเกษตร หมายถึง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับทางด้านการเกษตร ได้แก่ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตร และเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการเกษตรที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการทดลองสอน

เจตคติต่อการเกษตร หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนต่อการเกษตรที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยการใช้แบบวัดเจตคติหลังจากการทดลองสอน

หลักสูตรบูรณาการงานเกษตร หมายถึง หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยนำเนื้อหาสาระงานเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลการเรียนรู้ทางการเกษตร หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นปรถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ที่ผ่านการเรียนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี รายงานต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรการบูรณาการ โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
3. การปฏิรูปหลักสูตรใหม่
4. ความสำคัญของการเกษตรและแนวทางการจัดการศึกษาเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร
5. การพัฒนาหลักสูตร
6. การบูรณาการหลักสูตร
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
8. เจตคติ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้างานวิจัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ เร่งรัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งในการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ดังนั้น จึงสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการอบรม ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545 : 23)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล 78 มาตรา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกับการเรียนรู้ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545 : 3-9)

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

<u>มาตรา 6</u> การจัดการศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ของชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล รวมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเอง ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ โอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงไม่น้อยกว่าสิบสองปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ตามที่กฎหมายกำหนด การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ได้แก่ การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา และการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วน

หนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ โดยให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาร่วมด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ในมาตราที่ 23 และมาตราที่ 24 (4) ซึ่งกำหนดให้จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

2.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดรายละเอียดสำคัญดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น ทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล

และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษายังสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษาแต่ละแห่งได้อีกด้วย

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดจะระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ระบุทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจง เป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถนำไปใช้กำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัดมี 2 ลักษณะ คือ

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น ถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปี 4 – 6)

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย เน้นความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิใจไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

2. คณิตศาสตร์ เน้นการนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ไปใช้ในการแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

3. วิทยาศาสตร์ เน้นการนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย

5. สุขศึกษาและพลศึกษา จะเน้นความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธี และทักษะในการดำเนินชีวิต

6. ศิลปะ จะเน้นความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะสุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

8. ภาษาต่างประเทศ เน้นความรู้ ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์ และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของตน มีทักษะในการคิดวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุล

ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละประเภท เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนทั่วไป โรงเรียนกีฬา โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และ Home School

การจัดเวลาเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3 - 7) ได้กำหนดการจัดเวลาเรียนในแต่ละระดับชั้นไว้ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี โดยสามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนด

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อ ภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน ค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง/ปี ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 3 ปี

4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา (ป.1 - 6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระยะเวลาของการเรียนหลักสูตรแกนกลาง คิดเป็นร้อยละ 50 และหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 50 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 เน้นการเรียนแบบบูรณาการ

สรุปโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 23) กำหนดไว้ แสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4 – 6
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สุขศึกษา และพลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	800	800	800	800	800	800	840 (21 นก.)	840 (21 นก.)	840 (21นก.)	1,560 (39 นก.)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,560 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	**ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี**						**ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี**			**รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง**

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค และเป็นการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน

2.3 การปฏิรูปหลักสูตรใหม่

หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์วันที่ 29 มีนาคม 2556 ได้นำเสนอแนวนโยบายการเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า “จากนโยบายสำคัญของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้เน้นเรื่องการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กเป็นสำคัญ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น 2 คณะ ในการกำหนดวิสัยทัศน์การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และออกแบบร่างหลักสูตรใหม่ตำราเรียนแห่งชาติ โดยมีการประชุมร่วมหลายครั้ง มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางถึง จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค รวมถึงข้อจำกัดที่เกิดขึ้นมากมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับหลักสูตรขั้นพื้นฐานของประเทศต่าง ๆ เช่น ฟินแลนด์ ฮ่องกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา แอฟริกาใต้ ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ และประเทศอื่น ๆ และได้บทสรุปว่าประเทศไทยควรจะมีหลักสูตรใหม่ที่มีการปรับเนื้อหาการเรียนรู้ ดังเหตุผลต่อไปนี้”

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้ใช้มานานระยะเวลาประมาณ 15 ปี ล้าหลังพอสมควร ถึงแม้จะมีการปรับหลักสูตรหลายครั้ง แต่จุดกำเนิดของหลักสูตรฉบับนี้ใช้แนวความคิดหลักการ วิธีการของประเทศสหรัฐอเมริกาในเวลานั้นเป็นหลัก คือ อิงมาตรฐาน (Standard Curriculum) นำไปสู่มาตรการเรียนรู้กว่า 4,000 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้มากมายจนนำไปสู่การเชื่อมโยงเนื้อหาสาระเป็นหลัก จนครูสาละวนกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้มากกว่าเรื่องอื่น

2. การใช้เวลาเรียนรู้ประเทศไทยสูงเป็นอันดับสองของโลก 1,000 - 1,200 ชั่วโมงต่อปี รองจากประเทศในทวีปแอฟริกาที่สูงที่สุด 1,400 ชั่วโมง ในขณะที่เกือบทุกประเทศมีเวลาเฉลี่ยการเรียน 600 - 800 ชั่วโมงต่อปี

3. เด็กไทยเรียนหนักครูสอนหนักแต่ผลสัมฤทธิ์เกือบท้ายสุดในโลก เรียนพร้อมกันทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื้อหามาก ยาก ซ้ำซ้อนมากมาย กลายเป็นภาระหนักอึ้งสำหรับเด็กไทยที่เรียนตลอดทั้งวัน กวดวิชาเข้มข้น เพิ่มเสาร์-อาทิตย์ จนเกิดภาวะเครียดกดดัน ไม่มีความสุขกับการเรียนรู้

4. หลายประเทศจัดเนื้อหาโดยยึดตามพัฒนาการและวัยของเด็ก โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา จะมีการจัดเพียง 3 - 4 กลุ่มสาระ แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับจนครบในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และแทบทุกประเทศส่งเสริมให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียน ชุมชน แหล่งเรียนรู้สำคัญ ในรูปแบบโครงงาน (Project Base)

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลความจำเป็นในการปฏิรูปการเรียนรู้ของเด็กไทยใหม่ จากปัญหาความท้าทายของประเทศไทยในโลกทศวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้

1. คุณภาพของการศึกษาของไทยอยู่ในขั้นวิกฤต ทั้งในเชิงคุณลักษณะ ทักษะ และผลสัมฤทธิ์ ที่ตกต่ำและด้อยคุณภาพ ทั้งจากการวัดและประเมินผลภายในประเทศและนอกประเทศ ดังเช่น PISA และ O-net เฉลี่ยทุกวิชา ทุกทักษะตกเกือบหมด อยู่ระหว่างประมาณ 30 - 50% เป็นส่วนใหญ่

2. รากเหง้าของสังคมไทยกับเด็กไทยสั่นคลอน เช่น ภาษาไทยกลายเป็นเพียงเครื่องมือสื่อสารที่อ่อนและผิดรูปแบบ มิใช่เป็นภาษาอัตลักษณ์ ความงดงามหรือสุนทรียะ ความภาคภูมิใจของชนในชาติ ส่วนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เป็นแบบแยกส่วน ความลึกซึ้งลดหายไปมาก ภูมิปัญญาวัฒนธรรม ศาสนาเจือจางลง

3. กำลังคนระดับกลางขาดแคลนอย่างหนัก มีความพยายามที่จะกำหนดนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน : สายอาชีวศึกษาจะเป็น 50 : 50 เนื่องจากระบบหลักสูตรการศึกษาไทยยังมีค่านิยมส่งเสริมการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากขึ้นทั้ง ๆ ที่มีโอกาสตกงานสูง เด็กไทยมีทัศนคติ ค่านิยมรังเกียจการศึกษาในเชิงสัมมาชีพ อาชีวะระดับกลางค่อนข้างมาก (Career Education)

4. ความท้าทายโลกในทศวรรษที่ 21 ประชาคมอาเซียน โลกของทักษะอนาคต แนวการเรียนรู้ STEM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกร และคณิตศาสตร์) ภาษาอังกฤษ ICT ภาษาเพื่อนบ้าน การศึกษาจากแท็บเล็ต

5. ลดเนื้อหาและเวลาเรียนให้น้อยลงไม่เกิน 800 ชั่วโมงต่อปี กลุ่มสาระการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นหลักการเรียนรู้ : กิจกรรม เป็น 60 : 40 ให้ส่งเสริมการศึกษาแบบโครงงาน (Project Base) ทุกระดับชั้นด้วยคำถามที่เหมาะสมกับวัย สิ่งแวดล้อม สังคมบริบทแต่ละแห่ง

6. ลดภาระงานของครู ให้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูสอนท่องจำยึดหนังสือเป็นหลัก มาเป็นวิทยากรกระบวนการ ผู้อำนวยความสะดวก การพัฒนาโจทย์คำถามร่วมกับนักเรียน การพาเด็กศึกษานอกห้องเรียน และอื่น ๆ

7. การสร้างและพัฒนาให้เด็กไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Liberal Arts) ที่มีลักษณะความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม มีความเป็นไทย แสดงออกแบบสากลได้ มีความรอบรู้สหศาสตร์ ทั้งสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การปรับตัวอยู่ในกระแสโลกอย่างสมดุล เป็นต้น

8. สภาพปัญหาของเด็กไทยนั้นน่าเป็นห่วงแทบทุกด้าน เด็กไม่มีความสุขกับการเรียนรู้จากระบบหลักสูตร ที่เน้นการแข่งขัน อัดฉีดเร่งเนื้อหา พร้อมกับหน่วยงานดังเช่น สมศ.และ สทศ. ที่เน้นการประกันคุณภาพภายนอกและข้อสอบที่ยากเกินระดับชั้น ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญให้เด็กถูกผลักให้ออกกลางคันเป็นอันมาก จนสภาพเด็กไทยมีสถิติการเป็นยุวอาชญากร การใช้ความรุนแรง ยาเสพติด การตั้งครรภ์ก่อนวัยเรียนสูงติดอันดับต้น ๆ ของโลกเกือบทุกพฤติกรรม

9. ความขัดแย้งแตกต่างสุดขั้วของคนในชาติ การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเป็นพลเมือง (Civic Education) คุณธรรม จริยธรรม ของคนในชาติ สันติศึกษา กระบวนการสร้าง และหล่อหลอมวัฒนธรรมประชาธิปไตยผ่านสภานักเรียน กิจกรรมจิตอาสา จิตสาธารณะ เป็นต้น

10. การวัดและประเมินผล ที่มีระบบสอบคัดเลือกแอดมิสชั่นส์ที่เน้นการสอบแข่งขันเชิงเนื้อหา ลงมาเป็นการพิจารณาผลงานนักเรียน แฟ้มสะสมงานและกิจกรรมสะสมมากขึ้น ปฏิรูปหรือยกเลิกหน่วยงาน สมศ. และ สทศ. เสียใหม่ (สมพงษ์ จิตระดับ, 2556)

นอกจากนี้สำนักเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 16 - 18) ยังระบุเพิ่มเติมถึงเหตุผลของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ไว้ว่า "การเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเดิมนั้น ยังพบว่าปรับตัวไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกปัจจุบัน ไม่สามารถพัฒนาระบบการศึกษาของไทยได้เท่าที่ควร จึงมีกระแสเรียกร้องให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ซึ่งมีการดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นหลักสูตรที่พร้อมต่อการทำงานและการมีงานทำ มิใช่มุ่งเฉพาะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น" ในเบื้องต้นคณะกรรมการนำโดย ศาสตราจารย์ ดร.ภาวิช ทองโรจน์ (ประธานคณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรและตำราเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เสนอกรอบแนวคิดภาพรวมของ (ร่าง) โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับใหม่ มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ (Knowledge Cluster) เป็น 6 กลุ่ม ทักษะสำคัญ (Generic Skill) 10 ด้าน ค่านิยมและเจตคติ (Values and Attitudes) 6 ประการ และประสบการณ์เรียนรู้ (Learning Approaches) 6 เครื่องมือ ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ (Knowledge Cluster) 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1 ภาษาและวัฒนธรรม

1.2 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์

1.3 การดำรงชีวิตและโลกของงาน

1.4 ทักษะสื่อและการสื่อสาร

1.5 สังคมและความเป็นมนุษย์

1.6 อาเซียน ภูมิภาค และโลก

การกำหนดโครงสร้าง 6 กลุ่มสาระวิชานี้ให้ระบุกำกับไว้ให้เรียนรู้ไม่เกิน 800 ชั่วโมงต่อปี เพิ่มกระบวนการเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project Base) ทุกระดับชั้น รวมทั้งเน้นกระบวนการประชาธิปไตยและคุณธรรม จริยธรรม

2. ทักษะสำคัญ (Generic Skill) 10 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 แสวงหาความรู้ใหม่ตลอดชีวิต

2.2 การคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์

2.3 การคิดและการทำงานเชิงสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้ประกอบการ และมีอาชีพที่มีคุณภาพ

2.4 การเจริญสติ สร้างจิตปัญญา และคุณความดี

2.5 การสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ความรู้และความเข้าใจ

2.6 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และประกอบการดำรงชีวิต

2.7 การทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.8 สามารถเผชิญปัญหา และแก้ปัญหา

2.9 การบริหารความขัดแย้ง

2.10 การดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ มีทักษะประชาธิปไตย เคารพความคิดที่แตกต่าง และสามารถบริหารความขัดแย้ง

3. ค่านิยมและเจตคติ (Values and Attitudes) 6 ประการ ประกอบด้วย
   3.1 ความรักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์
   3.2 สำนึกประชาธิปไตย
   3.3 นับถือผู้อื่น
   3.4 สำนึกต่อผู้อื่น
   3.5 ซื่อตรงยุติธรรม
   3.6 เสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประสบการณ์เรียนรู้ (Learning Approaches) 6 เครื่องมือ ประกอบด้วย
   4.1 อ่านเพื่อเรียนรู้
   4.2 เรียนรู้โครงการ
   4.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ
   4.4 คุณธรรมและความเป็นพลเมือง
   4.5 พัฒนาร่างกายและจิตใจ
   4.6 เรียนรู้ในอาชีพที่สนใจ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนมุ่งเพื่อให้ผู้เรียนออกจากห้องเรียน เพื่อก้าวสู่โลกของโครงการ กิจกรรมการฝึกฝน และเรียนรู้ที่สนุกสนาน ท้าทาย ตื่นเต้น และมีผลต่อร่างกายและจิตใจ

ในการปฏิรูปหลักสูตร คณะกรรมการการปฏิรูปหลักสูตรและตำราการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พิจารณาในประเด็นต่างๆ ซึ่งได้แก่ ความทันสมัยของหลักสูตร ความเหมาะสมของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร ขั้นตอนของหลักสูตร แนวโน้มการศึกษาปัจจุบัน และสัมฤทธิผลของการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการการปฏิรูปหลักสูตรฯ ได้จัดร่างโครงสร้างหลักสูตร (Curriculum Framework) การศึกษาพื้นฐานฉบับใหม่ไว้ 6 กลุ่มความรู้ด้วยกัน ซึ่งรายละเอียดแสดงดังตาราง (คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรและตำราเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : Online)

ตารางที่ 2.2 ร่างโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานฉบับใหม่

ที่	กลุ่มความรู้	Knowledge Cluster	เนื้อหาชั้นประถม	เนื้อหาชั้นมัธยม
1	ภาษา และ วัฒนธรรม	Language and Culture	- ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ - ความเป็นไทย	- ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ - วิชาเลือก - วัฒนธรรมไทย - วัฒนธรรมโลก
2	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ คณิตศาสตร์	Science, Technology, Engineering and Mathematic (STEM)	- คณิตศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ทั่วไป	- คณิตศาสตร์ - คณิตศาสตร์ประยุกต์ - Pre-calculus - สถิติ - เรขาคณิต - พีชคณิตฟิสิกส์ - เคมี - วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ที่	กลุ่มความรู้	Knowledge Cluster	เนื้อหาชั้นประถม	เนื้อหาชั้นมัธยม
				- วิทยาการโลก - วิศวกรรม - สมุทรศาสตร์ - อวกาศ และดาราศาสตร์ - เทคโนโลยีชีวภาพ - นาโนเทคโนโลยี - เพศศึกษา - ชีวิตกับกฎหมาย
3	การดำรงชีวิตและโลกของงาน	Life Skill and World of Work	- การศึกษาทั่วไป	- โลกเกษตรกรรม - คหกรรม - นวัตกรรม เทคโนโลยีและเศรษฐกิจธุรกิจและการเป็นประกอบการ - ชีวิตกับเศรษฐศาสตร์ - ระบบสุขภาพ
4	ทักษะสื่อและการสื่อสาร	Media Skill and Communication	- คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี - สารสนเทศ - การเรียนรู้ในโลกยุคใหม่	- คอมพิวเตอร์ชั้นสูง - เทคโนโลยีสารสนเทศ - โลกของสื่อ - ชีวิตในโลกเสมือน - การเรียนรู้ตลอดชีวิต
5	สังคมและความเป็นมนุษย์	Society and Humanity	- พลศึกษา - ศิลปะศึกษาและดนตรี - โรงเรียนประชาธิปไตย - การศึกษา	- ดนตรีกับสังคม - การเล่นดนตรี - ศิลปะตามความถนัด - ความเป็นพลเมือง - ศิลธรรมและจริยศาสตร์ - จริยธรรมในยุคใหม
6	อาเซียนภูมิภาคและโลก	ASEAN, Region and the World	ทั่วไป - ประเทศไทยของเรา - อาเซียน - การศึกษาทั่วไป	- ศาสนา และปรัชญา - ชีวิตและตรรก - ชีวิตกับการศึกษา - ภูมิศาสตร์ไทย และอาเซียน - ภูมิศาสตร์โลก - ประวัติศาสตร์ไทย และอาเซียน - ประวัติศาสตร์โลก

ที่มา : คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรฯ (2556)

จากตารางโครงสร้างหลักสูตรที่คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตร และตำราเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอไว้ มีแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งที่นำมาประกอบการออกแบบหลักสูตร คือหลักสูตรจะต้องไม่เพียงแต่ตอบสนองให้บุคคลที่ต้องเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ยังจะต้องสร้างบุคคลให้มีความรู้และทักษะเพียงพอในการที่จะดำรงชีพอยู่ในสังคมได้ตามศักยภาพของตน แม้จะไม่ได้เรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากในปัจจุบันผู้ที่เข้าสู่ระบบการศึกษาต้องออกกลางคันด้วยเหตุต่าง ๆ ทั้งที่ยังไม่ได้ศึกษาจนจบระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งไม่ได้เข้าศึกษาต่อในระบบมหาวิทยาลัย ซึ่งกลุ่มนี้มีเป็นจำนวนมากกว่าผู้ศึกษาจนเข้ามหาวิทยาลัยได้ ระบบการศึกษาจึงต้องสร้างศักยภาพให้แก่คนทุกกลุ่ม หากจะเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็ต้องมีวิชาการที่เข้มแข็ง แต่ถ้าไม่ได้เข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยก็จะต้องมีทักษะสำหรับการดำรงชีพได้ (คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรและตำราเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : Online)

2.4 ความสำคัญของการเกษตรและแนวทางการจัดการศึกษาเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร

2.4.1 ความหมายและความสำคัญของการเกษตร

นพคุณ ศิริวรรณ (2555 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการเกษตรไว้ว่า "การเกษตร (Agriculture) หมายถึง ผลผลิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ผลิตขึ้นมา โดยที่ผลผลิตนั้นเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากที่ดินและน้ำ และมีการปรับปรุงดัดแปลงของธรรมชาติ ให้เจริญพัฒนาขึ้นมา จุดหมายปลายทางก็เพื่อให้ได้ผลผลิตทางด้านพืช และสัตว์ตามที่มนุษย์ต้องการ" ดังนั้น การเกษตรจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และความซับซ้อนของกระบวนการดังกล่าวเป็นผลให้ผู้ปฏิบัติงานการเกษตรต้องศึกษา และทำความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตด้านพืชและด้านสัตว์สูงสุด และสามารถใช้ผลผลิตต่าง ๆ เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

บทบาทและความสำคัญของการเกษตรต่อประเทศไทย

1. การเกษตรเป็นแหล่งอาหาร และปัจจัยสี่หลักของประชาชนในประเทศ
2. การเกษตรเป็นสาขาหลักที่มีบทบาทรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่

2.1 การผลิต ได้แก่ การผลิตสัตว์ การประมง การป่าไม้ โดยมีมูลค่าการผลิตสูง และมีธุรกิจเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร ที่มีการพัฒนาส่งเสริมรายได้นำเงินตราให้แกประเทศมาก

2.2 มีการดูดซับปริมาณแรงงาน และการจ้างแรงงานสาขาเกษตรสูงมากที่สุด

2.3 ความสามารถในการผลิตอาหารของประเทศ สามารถควบคุมและชะลอการเกิดอัตราเงินเฟ้อสูงได้ดี ไม่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจรุนแรง

3. การเกษตรเป็นสาขาที่สะสมวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ

ศราวุธ อินทรเทศ (2556 : 8 - 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเกษตรเพิ่มเติมว่า "ประชากรของประเทศไทยนั้นประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ และมีแรงงานภาคการเกษตรมากที่สุด แม้ปัจจุบันจะมีการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่อุตสาหกรรมบางประเภทก็เป็นอุตสาหกรรมการเกษตร หรือการที่ประเทศไทยส่งเสริมการเกษตรให้มากขึ้น ก็เพื่อต้องการที่จะเป็นครัวโลกในการผลิตวัตถุดิบเพื่อการส่งออก" นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงการผลิตพืชเพื่อทดแทนการใช้น้ำมันที่กำลังจะหมดไปอีกด้วย ดังนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงให้ความสำคัญ ในการสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรหรือการเพิ่ม

ผลผลิตทางการเกษตร แต่เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่ต้องพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพาการเกษตร ทั้งผลผลิตการเกษตรที่เป็นอาหาร การแปรรูปเป็นสินค้าเกษตรเพื่อการบริโภค และส่งออกเป็นสินค้าต่าง ๆ ส่วนทางด้านสังคมนั้นส่วนใหญ่ยังคงเป็นสังคมเกษตรกรรมในชนบท โดยที่สังคมกึ่งเมืองหรือสังคมเมืองยังเป็นส่วนน้อย และทางด้านการเมืองยังกล่าวถึงกลุ่มคน “รากหญ้า” ที่เป็นฐานสำคัญของกลุ่มการเมือง ทำให้ปัจจุบันการพัฒนาประเทศต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน

จะเห็นได้ว่า ตราบใดที่ประเทศไทยยังมีการเกษตรเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ตราบนั้นการศึกษาเกษตรยังคงมีความสำคัญ และจำเป็นอยู่ในระบบการศึกษาของประเทศตลอดไป ดังนั้น จึงต้องมีการจัดการศึกษาเกษตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (สุรพล สงวนศรี, 2542 : 9)

จากความสำคัญของการเกษตรที่ต่อประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และยังคงต่อเนื่องไปจนถึงอนาคต ดังนั้น การจัดการศึกษาเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้ ทักษะทางด้านการเกษตร และความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในประเทศ

2.4.2 การจัดการศึกษาเกษตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

การจัดการศึกษาเกษตรในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551 : 3 – 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีไว้ว่า “เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล รักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข โดยมีสาระสำคัญคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ 4 สาระ คือ 1) การดำรงชีวิตและครอบครัว 2) การออกแบบและเทคโนโลยี 3) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) การอาชีพ”

การจัดการศึกษาเกษตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเน้นความรู้ทักษะ และ เจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเกี่ยวข้องกับ 2 สาระ คือ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว และ สาระที่ 4 การอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

<u>สาระที่ 1</u> การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคม ได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจ และภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

<u>สาระที่ 4</u> การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

เนื้อหาวิชางานเกษตร

เนื้อหาวิชางานเกษตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยเนื้อหาด้านพืช สัตว์ อุปกรณ์การเกษตร ดินและปุ๋ย การจัดการผลผลิต การทำโครงงานเกษตร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 7–33) สามารถสรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 2.3 สาระการเรียนรู้แกนกลางของที่เกี่ยวข้องกับวิชางานเกษตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ระดับชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ประถมศึกษาปีที่ 1	• การใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือง่าย ๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย - การทำความคุ้นเคยการใช้เครื่องมือ - การถอนและเก็บวัชพืช
ประถมศึกษาปีที่ 2	• การใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ได้แก่ - การเพาะเมล็ด - การดูแลแปลงเพาะกล้า
ประถมศึกษาปีที่ 3	• การใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ - การปลูกผักสวนครัว
ประถมศึกษาปีที่ 4	• การทำงาน ได้แก่ - การปลูกไม้ดอก หรือ ไม้ประดับ - การซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ
ประถมศึกษาปีที่ 5	• ขั้นตอนการทำงาน ได้แก่ - การปลูกพืช
ประถมศึกษาปีที่ 6	• การทำงานและการปรับปรุงการทำงาน ได้แก่ - การปลูกไม้ดอก หรือ ไม้ประดับ หรือ ปลูกผัก หรือเลี้ยงปลาสวยงาม
มัธยมศึกษาปีที่ 1	• การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ - การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร • การแก้ปัญหาในการทำงาน ได้แก่ - การจัดสวนในภาชนะ - การซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ/เครื่องใช้
มัธยมศึกษาปีที่ 2	• การแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาการทำงาน ได้แก่ - การดูแลรักษาและตกแต่งสวน - การจัดการผลผลิต • การทำงานโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหา ได้แก่ - การเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ระดับชั้น	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มัธยมศึกษาปีที่ 3	• ขั้นตอนการทำงาน ได้แก่ - การสร้างชิ้นงาน หรือ ผลงาน • การจัดการ ได้แก่ - การขยายพันธุ์พืช
มัธยมศึกษาปีที่ 4-6	• การจัดการ ได้แก่ - การปลูกพืช ขยายพันธุ์พืช หรือเลี้ยงสัตว์ • การแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์

การจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียนแต่ละแห่ง มีการจัดในลักษณะของวิชาบังคับและวิชาชีพ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในเรื่องใดนั้น จะมีความยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการจัดการศึกษา

2.4.3 แนวทางการจัดการศึกษาเกษตรตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคม และแรงกดดันของกระแสโลกาภิวัฒน์ ระบบการศึกษาเกษตรของประเทศไทย ต้องปรับบทบาทให้สามารถสร้างเอกลักษณ์ของบุคลากรในอาชีพเกษตร ให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรและวิธีการสอนเกษตร ควรจะเน้นบทบาท/ มีคุณลักษณะ/ มีการบูรณาการให้โดดเด่น ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้านต่างๆ มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวปรัชญา Pragmatism ซึ่งเป็นหลักปรัชญาสำคัญของการศึกษาเกษตร โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีสหวิทยาการในตัวเอง สามารถรวบรวมแนวคิดจากสาขาวิชาต่างๆ มาใช้แนะนำเป็นข้อมูลให้แก่ผู้เรียน สามารถทำให้ผู้เรียนปรับตัวเองให้เป็นผู้มีความสามารถในการทำงานและเข้าสู่ชุมชนทำงานร่วมกับชุมชนได้ รวมทั้งสามารถสอนให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง สามารถพึ่งพาสังคมผู้ปกครองได้ (นพคุณ ศิริวรรณ, 2555 : 3 - 4)

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเกษตร

จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษา เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงเมื่อต้องการจัดการศึกษา เป็นการคาดหวังทางพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออก เมื่อผู้เรียนได้รับการศึกษาแล้ว โดยทั่วไปวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นจะมีอยู่ 3 ด้านหลัก ๆ คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)
2. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)
3. จิตพิสัย (Affective Domain)

การจัดการศึกษาเกษตรมีจุดมุ่งหมาย เพื่อผลิตบุคลากรทางการเกษตรด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาเกษตรในแต่ละระดับนั้น จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่แตกต่างกันไป แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะความมุ่งหมายในการให้การศึกษา อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเกษตรมุ่งฝึกบุคคลให้มีความสามารถ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ความรู้ทางด้านเทคนิคการเกษตร (Technical Knowledge)
2. ทักษะในการเกษตร (Technical Skills)

3. เจตคติที่มีต่องานเกษตร (Agricultural Attitude)

แต่เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ดังนั้น เนื้อหาวิชาทางการเกษตรหากจะแบ่งเป็น 3 Domain ควรมีการเปลี่ยนแปลงจากวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้

1. Cognitive Domain เพิ่มเนื้อหากลุ่ม General เพื่อฝึกทักษะการคิด สามารถที่จะพึ่งตนเองได้ สร้างสรรค์งานได้เอง เนื้อหาวิชาชีพจัดให้เป็นแบบสหวิทยาการ คือ รวมเนื้อหาหลาย ๆ สาขาใหม่ที่กว้างขวางมากขึ้น

2. Psychomotor Domain เน้นทักษะเฉพาะด้านให้ชำนาญ และเสริมทักษะที่จำเป็นมากในอนาคต คือ ทักษะด้านภาษา ซึ่งจะใช้มากในการติดต่อระหว่างประเทศ และทักษะคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้การบริหารงานทุกระดับ รวมทั้งทักษะวิชาชีพ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. Affective Domain ความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารทำให้โลกแคบลง ผู้เรียนต้องเรียนรู้โลกภายนอกให้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งของไทยและของชนชาติอื่น ๆ ต้องสร้างความเป็นพลเมืองดีและพลโลกที่ดี รวมทั้งปลูกฝังในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพให้มาก

จากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย การจัดการศึกษาเกษตรในแต่ละระดับจะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะของหลักสูตรที่แตกต่างกันไป โดยการศึกษาในระดับประถมศึกษาควรเน้นทางด้านเจตคติ เพื่อปลูกฝังความรักความชอบในการเกษตร ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาให้เน้นด้านความรู้และทักษะ ปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน ระดับอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษา เน้นทักษะการทำงานเพื่อสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ ส่วนระดับปริญญาควรเน้นความรู้เฉพาะด้านที่สูงขึ้นที่มีความจำเพาะเจาะจงลงไป (ศราวุธ อินทรเทศ, 2556 : 32 - 33)

ดังนั้น จากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานฉบับใหม่ที่มีกลุ่มความรู้ 6 กลุ่ม คือ ภาษาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และคณิตศาสตร์ การดำรงชีวิตและโลกของงาน ทักษะสื่อและการสื่อสาร สังคมและความเป็นมนุษย์ และอาเซียน ภูมิภาคและโลก จะเห็นได้ว่า วิชาเรียนมีความหลากหลาย ในส่วนของวิชางานเกษตรจะปรากฏเนื้อหาในกลุ่มการดำรงชีวิตและโลกของงาน เนื้อหาเรื่องโลกเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษา ส่วนเนื้อหาในระดับประถมศึกษาจะอยู่ในการศึกษาทั่วไป เพื่อให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนเกษตร สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ (ฉบับร่าง) และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาเกษตรในระดับประถมศึกษา จึงควรมีการบูรณาการเรียนการสอนเกษตรกับกลุ่มเนื้อหาอื่น ๆ ควบคู่กับการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตรให้เกิดกับผู้เรียน

2.5 การพัฒนาหลักสูตร

2.5.1 ความหมายของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นักการศึกษาของไทยและนักการศึกษาของต่างประเทศได้ให้ความหมายของหลักสูตร (Curriculum) และการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) ไว้ดังต่อไปนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 8-15) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 7 ลักษณะ ดังนี้

1. หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่ใช้สอน
2. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน

3. หลักสูตร คือ กิจกรรมการเรียนการสอน

4. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหมาย หรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ

5. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทาง

6. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างผู้เรียนกับครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน และ

7. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

พูนสุข อุดม (2548 : 45) กล่าวว่า "หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ต่าง ๆ ของการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน กำหนดไว้ในเอกสารเพื่อเป็นแม่บทในการจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้น ซึ่งถ้าพิจารณามุมแคบ หลักสูตรหมายถึง ผลผลิตของการเรียนรู้ (Learning outcomes) ที่ต้องให้เกิดแก่ผู้เรียน"

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 97-103) กล่าวว่า "หลักสูตรเป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาลาตินว่า "race – course" ซึ่งหมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เนื่องจากเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งอนาคต ซึ่งการนิยามความหมายของหลักสูตรในปัจจุบันได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ"

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2556 : คำนำ) ให้ความหมายว่า "หลักสูตร คือ ข้อกำหนดว่าด้วยจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทัศนคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ"

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556 : 3) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ว่า "หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลาย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหมายไว้"

จากความหมายของหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ จึงสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน โดยกำหนดไว้ในรายวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติและพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ทาบา (Taba, 1962 : 82) ได้กล่าวไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร"

กู๊ด (Good, 1973 : 157) ได้ให้ความเห็นว่า "การพัฒนาหลักสูตรเกิดได้ 2 ลักษณะ คือ 1) การปรับปรุง และ 2) เปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธี

สอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่"

เซเลอร์ และ อเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 : 7) กล่าวว่า "การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และการพัฒนาหลักสูตรจะรวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย"

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 33) กล่าวว่า "การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายได้ 2 นัย คือ 1) จัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ และ 2) ปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้สมบูรณ์ขึ้น"

สุราษฎร์ พรมจันทร์ (2556 : 17) กล่าวว่า "การพัฒนาหลักสูตรเป็นการทำหลักสูตรเดิมที่ใช้อยู่ให้มีคุณภาพมีความเหมาะสมมากขึ้น หรือเป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ตามความต้องการของสังคมในขณะนั้น"

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556 : 75) กล่าวสรุปไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตรมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และลักษณะที่สองเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อนเลย ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพสังคมและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด"

คำศัพท์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งพบในตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมีดังนี้ (สงัด อุทรานันท์, 2532 : 30–34 และนิรมล ศตวุฒิ, 2548 : 5–6)

1. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) หมายถึง การกำหนดลักษณะรูปแบบของหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนงานการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรเป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนไว้ มีการรวบรวมข้อมูลที่มีผลต่อการจัดหลักสูตร จัดหารูปแบบการจัดหลักสูตรที่หลากหลาย การทดสอบว่า รูปแบบใดเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางแผนไว้

2. การสร้างหลักสูตร (Curriculum construction) หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน หรือไม่เคยมีหลักสูตรเดิมเป็นรากฐานมาก่อน ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

3. การวางแผนหรือการร่างหลักสูตร (Curriculum planning) หมายถึง การร่างแผนงานการจัดทำหลักสูตร โดยมีการกำหนดเป้าหมายว่าหลักสูตรที่จะจัดทำนั้น ทำเพื่อใคร ทำแล้วจะพัฒนาบุคคลไปในทิศทางใด ใช้ระยะเวลาการดำเนินการเท่าใด และมีกระบวนการพัฒนาบุคคลเหล่านั้นอย่างไร จะเป็นการรวมกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรเท่านั้น โดยไม่รวมถึงการผลิตเอกสารสำหรับผู้เรียน

4. การจัดหลักสูตร (Curriculum organization) หมายถึง การลงมือทำหลักสูตรตามรูปแบบที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งรวมถึงการจัดเนื้อหาและประสบการณ์สำหรับผู้เรียนด้วย

5. การจัดการหลักสูตร (Curriculum management) หมายถึง การบริหารจัดการงานเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. การวิเคราะห์หลักสูตร (Curriculum analysis) หมายถึง การตรวจสอบหลักสูตร โดยแยกวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อดูให้แน่ใจว่าหลักสูตรแต่ละส่วนนั้นครบถ้วน

เหมาะสมหรือไม่ เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร หรืออาจเป็นการตรวจสอบหลักสูตร เพื่อการเตรียมการสอน และการประเมินผลการเรียน

7. การปรับปรุงหลักสูตร (Curriculum improvement) หมายถึง การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการเหมือนกับการพัฒนาหลักสูตร แต่มีความแตกต่างกันตรงที่การปรับปรุงหลักสูตร จะมุ่งไปที่เป้าหมายของหลักสูตรมากกว่ากระบวนการของการจัดทำหลักสูตร

8. การปรับหลักสูตร (Curriculum adaption) หมายถึง การนำหลักสูตรไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน สถานศึกษา และผู้เรียน

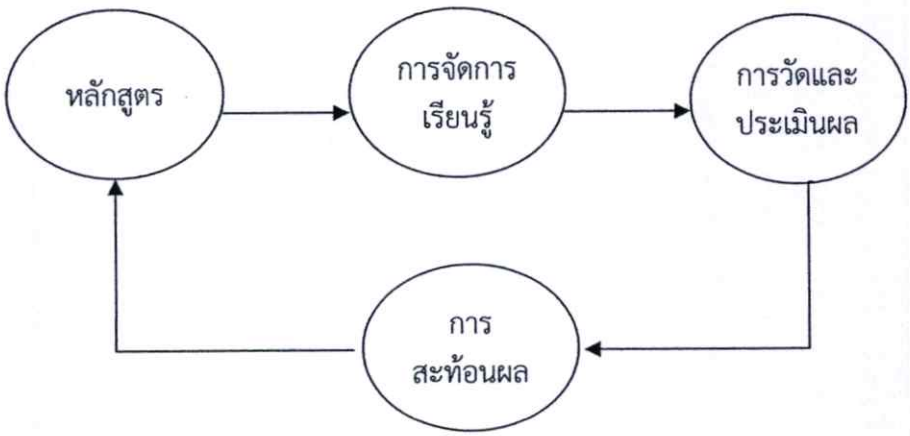
9. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร (Curriculum change) หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรเดิมให้มีสภาพที่แตกต่างจากหลักสูตรเก่าที่มีอยู่แล้ว เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างส่วนใหญ่ของหลักสูตร จะกระทำเมื่อหลักสูตรนั้นใช้มาเป็นเวลานาน และไม่สามารถสนองความต้องการของสังคมในขณะนั้นได้

จากคำศัพท์ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว จะพบว่า คำว่า “การพัฒนาหลักสูตร” เป็นคำที่มีความหมายกว้างกว่าคำอื่น ๆ โดยมีคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ได้แก่ “การออกแบบหลักสูตร” และ“การร่างหลักสูตร” ส่วนคำว่า “การสร้างหลักสูตร” มีความหมายแคบคือจะหมายถึง การสร้างหรือการทำหลักสูตรหรือรายวิชาขึ้นมาใหม่ ส่วน“การปรับปรุงหลักสูตร” และ“การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร”จะเน้นในส่วนของการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว เป็นการเปลี่ยนแปลงบางส่วนของหลักสูตรโดยไม่มีการเปลี่ยนความคิดหรือความเชื่อพื้นฐานของหลักสูตร

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายอยู่ 2 ลักษณะคือ 1) เป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น และ 2) เป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย โดยมีการวางแผนเป็นขั้นตอน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้น สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสภาพสังคม และบรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

2.5.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรจะเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เป็นแนวทางนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงแต่ละวัย อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการเรียนรู้และการคิด ทักษะทางสังคม และที่สำคัญก็คือ คุณภาพทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ ความสำคัญของหลักสูตรยังส่งผลต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยต้องตอบคำถามได้ว่า การจัดการศึกษานั้นบรรลุตามความคาดหวังของหลักสูตรหรือไม่ ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 : 97 -98) ความสำคัญของหลักสูตร แสดงได้ดังแผนภาพ

ภาพที่ 2.1 แสดงความสำคัญของหลักสูตรที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

2.5.3 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

งานด้านหลักสูตรเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรเป็นจำนวนมาก การพัฒนาหลักสูตรมีหลายระดับ ตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ไปจนถึงระดับนานาชาติ ดังนั้น การคัดเลือกบุคคลต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรจึงต้องมีความแตกต่างกันไป

สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมหลักสถาบันหนึ่ง ซึ่งจะต้องทำหน้าที่จัดการศึกษาให้ตอบสนองกับความต้องการของแต่ละชุมชนแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจึงควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ นอกเหนือจากผู้กำหนดนโยบายจากเบื้องบน และผู้เชี่ยวชาญพิเศษทางการศึกษา บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้

1. ผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง เช่นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้น แม้ว่าผู้บริหารจะไม่มีบทบาทโดยตรงในการใช้หลักสูตร แต่ก็ควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ตลอดจนการให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะ อย่างเป็นกัลยาณมิตร และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. ผู้เชี่ยวชาญทางหลักสูตร ได้แก่ นักวิชาการ และผู้ประสานงานด้านหลักสูตร (Curriculum coordinators) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของหลักสูตร หลักการและทฤษฎีของหลักสูตร รวมทั้งกระบวนการสร้างหลักสูตร ซึ่งออนสไตน์และฮันคินส์ (Ornstein and Hunkins, 1993 : 289-291) ได้กล่าวถึงภารกิจหลักของผู้เชี่ยวชาญของหลักสูตรไว้ 10 ประการ ดังนี้

2.1 กำหนดเป้าหมาย และจุดหมายของหลักสูตร

2.2 กำหนดความต้องการความจำเป็นจำเป็น และปัญหา

2.3 สร้างรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

2.4 จัดทำแผนงาน กลยุทธ์ และกระบวนการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันทำงาน

2.5 ส่งเสริมสมาชิกในองค์กรให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงาน

2.6 ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

2.7 สื่อสารให้เกิดความเข้าใจทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.8 เพิ่มเติมศักยภาพทางวิชาชีพให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

2.9 วางแผนการนำหลักสูตรไปใช้

2.10 ประเมินผลการใช้หลักสูตร

3. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ที่หน้าที่กำกับดูแล ประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีบทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการด้านหลักสูตร

4. คณะกรรมการการศึกษาระดับท้องถิ่น เป็นบุคคลในชุมชนที่เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือแนะนำสถานศึกษา บทบาททางด้านหลักสูตรของคณะกรรมการการศึกษา คือ ให้ข้อคิดเห็นด้านหลักสูตร ทิศทาง เป้าหมาย นโยบายหลักสูตร ตลอดจนตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งบประมาณในการบริหารหลักสูตร

5. ครู เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง จุดประสงค์ของหลักสูตร เป็นผู้คัดเลือกเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล โดย ดอล (Doll, 1971 : 362 อ้างถึงในหรรษา นิลวิเชียร, 2547 : 13) กล่าวว่า “ครูมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติการด้านหลักสูตร 3 ประการคือ วางแผนและทำงานกับนักเรียนทุกคน ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรกับครูคนอื่น ๆ การที่จะช่วยให้ครูเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้น ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ครูได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นเช่น ทักษะการคิด ทักษะด้านการวางแผน และทักษะการตัดสินใจ เป็นต้น”

6. นักเรียน ในปัจจุบันการกระจายอำนาจทางการศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย จุดประสงค์ ตลอดจนสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ดอล (Doll อ้างถึงใน Ornstein และ Hunkins, 1993 : 289) ที่ว่า “ผู้เรียน คือ ผู้บริโภคทางการศึกษา ดังนั้น จึงมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรที่เขาต้องการ”

7. ผู้ปกครองและชุมชน นักพัฒนาหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ด้านหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเฉพาะในปัจจุบันสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังนั้น ผู้ปกครองและชุมชนจึงมีโอกาสเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีบทบาท คือ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่น

8. หน่วยงานและบุคคลอื่น ๆ นอกจากบุคคลในสถานศึกษาและประชาชนในชุมชน ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังมีผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ หน่วยงาน องค์กรเอกชน บริษัทเอกชน สำนักพิมพ์ สำนักทดสอบแห่งชาติ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่มีส่วนในการพัฒนาหลักสูตรอาจแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของผู้พัฒนาหลักสูตร 2) กลุ่มของผู้ให้คำแนะนำและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร และ 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรด้านต่าง ๆ

2.5.4 หลักของการพัฒนาหลักสูตร

นักพัฒนาหลักสูตรต่างยอมรับในข้อเท็จจริงที่ว่า หลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง มีความเป็นพลวัต โดยโอลิวา (Oliva, 1992 : 28–41) ได้เสนอหลักการของหลักสูตรไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมี นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องยอมรับว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องปกติ และจะต้องเตรียมตัวเองให้พร้อมที่จะปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

2. หลักสูตรเป็นผลผลิตของแต่ละช่วงเวลา หลักสูตรตอบสนองต่อสังคม และหลักสูตรจะถูกเปลี่ยนแปลงไปตามสังคม ความเชื่อของปรัชญา หลักทางจิตวิทยา องค์ความรู้ใหม่ ๆ ภาวะผู้นำทางการศึกษาในแต่ละยุควิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ย่อมมีอิทธิพลต่อหลักสูตร ดังนั้น นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องตัดสินใจอย่างระมัดระวังว่า ควรจะเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปในทิศทางใด เพื่อสนองความต้องการของสังคม

3. การเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรที่เกิดขึ้นในช่วงแรกจะมีส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นขนานหรือเกิดขึ้นซ้อนกันกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่เกิดขึ้นในช่วงต่อมา ซึ่งหมายความว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะไม่เป็นการเริ่มต้นและจบลงทันทีทันใด แต่ความเปลี่ยนแปลงนั้นต้องใช้เวลานาน และดำเนินต่อไปในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่เกิดขึ้น การพัฒนาหลักสูตรจึงมีกระบวนการและขั้นตอนส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกันหรือทับซ้อนกันอยู่

4. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ นักพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสามารถทำได้โดย การให้ความรู้ การฝึกอบรม การให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตร และการสร้างค่านิยม เจตคติเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

5. การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรโดยทั่วไป ควรจะมีกลุ่มคนทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรซึ่งมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก

6. การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ นักพัฒนาหลักสูตรต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกรายวิชา เนื้อหาวิชา ควรเลือกวิธีการ การตัดสินใจในสิ่งที่มีความคิดเห็นต่างกัน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

7. การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง นักพัฒนาหลักสูตรต้องทำงานตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะหลักสูตรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

8. การพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิผล จำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างครอบคลุม โดยนำส่วนต่าง ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมาพิจารณา และศึกษาถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เหล่านั้น

9. การพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีการดำเนินการไปตามกระบวนการอย่างมีระบบ ซึ่งจะส่งผลดีมากกว่าการลองผิดลองถูก

10. การพัฒนาหลักสูตรจะเริ่มจากหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วในขณะนั้น โดยการตรวจสอบและประเมินดูว่า มีส่วนใดเป็นส่วนดี มีส่วนใดเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องแก้ไขหรือตัดทิ้งไป ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า งานการพัฒนาหลักสูตรไม่ได้เริ่มจากศูนย์หรือเริ่มจากความว่างเปล่า

2.5.5 องค์ประกอบของหลักสูตร

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 244) ได้เสนอว่า ส่วนประกอบของหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
3. เนื้อหาและประสบการณ์
4. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ
6. การประเมินผล
7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 98) กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักสูตรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดหรือใช้กับกลุ่มเป้าหมายใด จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนรู้จบหลักสูตร ประกอบด้วยความรู้ในเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดขั้นสูง และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์

2. เนื้อหาสาระ หมายถึง สาระการเรียนรู้ วิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

3. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการใช้หลักสูตรกับผู้เรียนเชิงบูณาการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีทักษะในการเรียนรู้ มีกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพและมีพฤติกรรมที่งดงาม

4. การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงมีลักษณะเป็นกระบวนการที่มีความเป็นระบบ และเป็นวงจรที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งระบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการใช้หลักสูตร และระบบการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละระบบมีรายละเอียดดังนี้

ระบบการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย การศึกษาสิ่งกำหนดหลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดงบประมาณ/ทรัพยากร และการบริหาร นิเทศ กำกับดูแล

ระบบการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผลการประเมิน

ระบบการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 3 ระบบ จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เพื่อให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ใช้หลักสูตร

2.5.6 รูปแบบของหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 99) ได้แบ่งรูปแบบของหลักสูตรลักษณะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา (Subject Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระ ซึ่งจัดหมวดหมู่ในรูปของรายวิชา โดยสิ่งที่ถูกนำมาจัดหมวดหมู่ ได้แก่ ความคิดรวบยอด ทักษะ หลักเกณฑ์ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด จากการเรียนรู้รายวิชาในหลักสูตร

2. หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (Correlated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ออกแบบเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชา มีความสอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตลอดหลักสูตร

3. หลักสูตรประสบการณ์ (Experience Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ความถนัดและความสนใจ การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีความมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิต ผู้เรียนมีบทบาทในการคัดสรรประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่ต้องการ ภายใต้กรอบความมุ่งหมายของหลักสูตร

4. หลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างสมดุล แล้วจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม

5. หลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard – based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานกรเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ มาตรฐานของเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ (Content Standard) และมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงานหรือสิ่งที่ผู้เรียนสามารถที่จะทำได้ (Performance Standard) ผู้เรียนจะจบหลักสูตรก็ต่อเมื่อมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร

6. หลักสูตรเสริม (Enrichment Curriculum) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง มีระยะเวลาการใช้หลักสูตรไม่มากนัก เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่หรือพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะด้าน

2.5.7 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอนที่สำคัญหลายขั้นตอน นักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร (Models of curriculum development) ไว้หลายรูปแบบ ซึ่งมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.5.7.1 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ ราล์ฟ ไทเลอร์

ไทเลอร์ (Tyler, 1971 : 1) ได้ให้แนวคิดในการวางโครงร่างหลักสูตร โดยใช้วิธี Means-Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียนว่า “หลักการของไทเลอร์” (Tyler’s rationale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรและการสอนที่เน้นการตอบคำถามที่เป็นพื้นฐาน 4 ประการ คือ

คำถามที่ 1 จุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรแสวงหา

คำถามที่ 2 ประสบการณ์ทางการศึกษาที่ควรจัดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา คืออะไร

คำถามที่ 3 จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

คำถามที่ 4 จะรู้ได้อย่างไรว่าบรรลุวัตถุประสงค์

คำตอบของคำถาม 4 ข้อนี้ แสดงถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Identify general objectives) เป็นการคัดเลือกวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยอาศัยแหล่งข้อมูล 3 ทาง คือ ข้อมูลทางด้านเนื้อหาวิชา ข้อมูลด้านผู้เรียน และข้อมูลทางสังคม โดยเรียกว่า "วัตถุประสงค์ชั่วคราว (Tentative general objectives)" เมื่อเลือกวัตถุประสงค์ได้แล้ว ต้องนำมากลั่นกรองโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา 2 ด้าน คือ พิจารณาจากปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน ปรัชญาทางสังคมและจิตวิทยาการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว จะเป็นลักษณะวัตถุประสงค์ที่เจาะจงมากขึ้น ซึ่งไทเลอร์เรียกว่า "จุดประสงค์การเรียนการสอน (Instructional objectives)"

2. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of educational experiences) โดยคัดเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หลักการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียน

3. การจัดเรียงลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ (organization of learning experiences) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เรียงตามลำดับขั้นตอน ต้องมีเนื้อหาครบทุกด้าน ทั้งด้านความคิด หลักการ ค่านิยม และทักษะ ต้องมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน และธรรมชาติของเนื้อหาที่มีความแตกต่างกัน

4. การประเมินผลประสบการณ์การเรียนรู้ (Evaluation of learning experiences) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ตรวจสอบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดสำหรับผู้เรียนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ เป็นไปตามลำดับขั้น ต้องเรียงลำดับกันลงมา เพราะฉะนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะคำตอบอีก 3 ข้อ ที่เหลืออยู่นั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งกำเนิดที่จะเป็นพื้นฐาน 3 แหล่ง ด้วยกัน คือ ศึกษาจากสังคม ศึกษาจากผู้เรียน และศึกษาข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา

2.5.7.2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ ฮิลดา ทาบา

ฮิลดา ทาบา (Hilda Taba, 1962 : 12-13) มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า "วิธีการจากล่างขึ้นสู่บน (Grass – roots approach)" เป็นการพัฒนาหลักสูตรจากระดับปฏิบัติการ แล้วเสนอขึ้นไปสู่ระดับผู้บริหาร ทาบา กล่าวว่า "ครูเป็นผู้นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ จึงควรเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร" ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบามี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. วินิจฉัยความต้องการ (Diagnois of need) ผู้สร้างหลักสูตรต้องสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและสังคม

2. การกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษา (Formulation of objectives) เมื่อได้ความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนแล้ว ก็นำมากำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกัน

3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of content) การคัดเลือกเนื้อหาสาระที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความถูกต้อง เที่ยงตรง และมีความน่าเชื่อถือ

4. การจัดเรียงลำดับเนื้อหา (Organization of content) การจัดเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับลำดับการเรียนรู้ วุฒิภาวะ ความสามารถในการเรียนรู้ และความต้องการ ของผู้เรียน

5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of learning experiences) เมื่อคัดเลือกเนื้อหาแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องสรรหาวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาและผู้เรียน

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of learning activities) เป็นการจัดเรียงลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ จัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน

7. การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and means of evaluation) นักพัฒนาหลักสูตร และครู จะเป็นผู้เลือกที่จะประเมินหลักสูตรว่า บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งครูและผู้เรียนควรจะร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

8. การตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร (Checking for balance and sequence) เป็นการตรวจสอบว่า กรอบโครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลหรือไม่

2.5.7.3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor, Alexander and Lewis, 1981 : 30-39) ได้เสนอรูปแบบ การพัฒนาหลักสูตรเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ และขอบเขตหลักสูตร (Goals, objectives and domains) การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตร จะต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐาน 4 ด้าน คือ พัฒนาการของมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการเรียนรู้ และความชำนาญพิเศษ ตลอดจนการพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ เช่น ความต้องของชุมชน ผลการวิจัย แนวคิดทางปรัชญาทางการศึกษา

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) เมื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ลำดับต่อมาคือ การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเรียงลำดับเนื้อหาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกัน รูปแบบหลักสูตรนั้น ควรจะมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายและจุดประสงค์ของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ลักษณะของสังคม ตลอดจนข้อกำหนดต่าง ๆ ของสังคม และปรัชญาทางการศึกษา

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตรแล้ว ขั้นต่อไปคือ การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนจะต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอน ตลอดจนคัดเลือกวิธีการสอนและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนจะต้องตัดสินใจ เลือกเทคนิคการประเมินผลที่สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร การประเมินผลสามารถบอกได้ว่า หลักสูตรจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลควรเน้นที่การประเมินตัวหลักสูตร คุณภาพการสอน และพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ผลจากการประเมินจะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรตัดสินใจว่า จะยังคงใช้หลักสูตรต่อไป ควรจะปรับปรุงแก้ไข หรือควรยกเลิกหลักสูตรดังกล่าว

2.5.7.4 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ โอลิวา

โอลิวา (Oliva, 1992 : 26.) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 17 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดความต้องการของผู้เรียน
2. การกำหนดความต้องการของสังคม
3. การกำหนดปรัชญาและเป้าหมายของหลักสูตร

4. กำหนดความต้องการของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย
5. กำหนดความต้องการของชุมชนเป้าหมาย
6. กำหนดความต้องการของเนื้อหาวิชา
7. กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร
8. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
9. การจัดการและการนำหลักสูตรไปใช้
10. กำหนดเป้าหมายของการสอน
11. กำหนดจุดประสงค์ของการสอน
12. การคัดเลือกกลวิธีการสอน
13. การเลือกวิธีการประเมินผล
14. การนำวิธีสอนไปปฏิบัติ
15. การเลือกการประเมินผลครั้งสุดท้าย
16. การประเมินผลการเรียนการสอน
17. การประเมินผลหลักสูตร

2.5.7.5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 38 – 43) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น จำเป็นต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์และปรัชญาการศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม

2. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อมุ่งแก้ปัญหาและสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน เป็นเสมือนสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล เป็นการกำหนดมาตรการให้ทราบว่าควรจะวัดผลและประเมินผลอะไรบ้าง จึงจะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ การทดลองใช้หลักสูตร การประเมินผลหลักสูตรหลังจากได้ร่างเสร็จแล้ว การปรับปรุงหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้

5. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนของการนำเอาหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ หรือไปสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษา

6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินสัมฤทธิผลของหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่า ผลผลิตที่ได้จากหลักสูตรนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์ หรือจุดมุ่งหมายของสังคม และผู้เรียนเพียงใด

7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร กระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะเริ่มปรับปรุงแก้ไขในขั้นตอนใดของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรก็ได้ แต่เมื่อเริ่มในขั้นตอนใด ก็จะต้องดำเนินการในขั้นตอนนั้นต่อไปจนครบทุกกระบวนการ

2.5.7.6 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สุมิตร คุณานุกร

สุมิตร คุณานุกร (2538 : 5 – 9) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมหลัก 5 ประการ คือ

1. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การเลือก การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. การนำเอาหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงหลักสูตร

2.5.8 การประยุกต์ใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 102) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า "การพัฒนาหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนไปสู่โลกแห่งอนาคต ซึ่งเป็นโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ และการเมือง ดังนั้น หลักสูตรที่ดีจะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เตรียมผู้เรียนไปสู่โลกอนาคต"

การพัฒนาหลักสูตรเพื่ออนาคต ควรให้ความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความรู้ที่เป็นสากล เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ 2) ความรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3) ทักษะกระบวนการคิด เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา และการคิดวิจารณญาณ 4) ทักษะทางสังคม เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น และจิตสาธารณะ และ 5) คุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม

สำหรับการใช้หลักสูตรหรือการจัดการเรียนรู้ควรเป็นไปในเชิงบูรณาการ ไม่ว่าหลักสูตรจะถูกออกแบบมาเป็นหลักสูตรบูรณาการหรือไม่ก็ตาม ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นมีหลายวิธี เช่น การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว การบูรณาการแบบคู่ขนาน การบูรณาการแบบสหวิทยาการ หรือการบูรณาการแบบโครงการ หากผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมมากขึ้น มีการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ มากขึ้น จนทำให้สามารถนำความรู้ที่มีนั้นไปใช้ในการแก้ปัญหา การคิดและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการประเมินผลการใช้หลักสูตรควรเน้นที่คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะหลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ การประเมินคุณภาพผู้เรียนควรมีความครอบคลุมในทุกมิติของการเรียนรู้ และเป็นการประเมินผลอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง รวมทั้งใช้เครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพ สามารถสะท้อนข้อมูลคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และมีการวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป

จากแนวคิดรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการดังที่ได้กล่าวข้างต้น พบว่า การพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอนที่สำคัญหลายขั้นตอน การที่จะสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพต้องศึกษาถึงแนวคิดของหลักปรัชญา ศึกษาสภาพสังคมรอบข้าง ศึกษาลักษณะของผู้เรียน รับฟังข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น และเหมาะสมกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษา ราล์ฟ ไทเลอร์ มาเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรโดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มากำหนดเนื้อหา วิธีวัดผลและประเมินผลสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

2.6 การบูรณาการหลักสูตร

จากแนวทางการใช้หลักสูตรหรือการจัดการเรียนรู้ของนักวิชาการที่กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรควรเป็นไปในเชิงบูรณาการ ไม่ว่าหลักสูตรจะถูกออกแบบมาเป็นหลักสูตรบูรณาการหรือไม่ก็ตาม ถ้าหากผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวมมากขึ้น มีการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ จนทำให้สามารถนำความรู้ที่มีนั้นไปใช้ในการแก้ปัญหา การคิดและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.1 ความหมายของบูรณาการและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

พูนสุข อุดม (2548 : 45) การบูรณาการ หมายถึง “การรวมเนื้อหาหรือทักษะจากสองวิชาหรือมากกว่า ที่เรียนในห้องเรียนภายใต้จุดประสงค์เดียวกัน จัดเป็นหลักสูตรใหม่ แต่เนื้อหาจะต้องสามารถตอบสนองต่อจุดประสงค์การเรียนเดิมได้ด้วย”

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554 : 131) ให้ความหมายว่า การบูรณาการ คือ “การผสมผสานที่กลมกลืนกันอย่างมีดุลยภาพ ระหว่างองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่มีเป้าหมายตรงกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งใหม่หรือสภาพใหม่ที่มีคุณค่าและสมบูรณ์แบบ โดยมีอัตราส่วนผสมที่มอบหมายภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย และด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ จะได้ประโยชน์จากการบูรณาการสู่ชีวิตและการเรียนรู้”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การบูรณาการ คือ การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาตั้งแต่ 2 วิชาหรือมากกว่า มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมายมีความหลากหลาย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวันได้

ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น สุวิทย์ มูลคำ (2551 : 32 - 33) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่าบูรณาการไว้ 2 นัย คือ ความหมายโดยทั่วไปของคำว่าบูรณาการและความหมายเฉพาะทางการศึกษา โดยนัยแรกหมายถึง “การทำให้สมบูรณ์ คือ การทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์อิงอาศัยกันอยู่ เข้ามาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนกัน เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง” ส่วนอีกความหมายนัยหนึ่งเป็นการกล่าวเฉพาะเจาะจงลงไปถึงองค์ความรู้ในสาขาวิชาวิชาทางศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ หมายถึง “การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือ หลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของหลักสูตร เช่นเดียวกัน การเรียนการสอนที่ดำเนินการด้วยวิธีบูรณาการเราเรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือ เน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นที่การเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของผู้สอน” สอดคล้องกับพูนสุข อุดม

(2548 : 45) ที่กล่าวว่า "หลักสูตรบูรณาการเป็นหลักสูตรที่มีการนำเอาเนื้อหาวิชาจากวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่สองวิชาขึ้นไป ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มาจัดทำเป็นหลักสูตรใหม่ ทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของหลักสูตรบูรณาการ ซึ่งจะเน้นที่องค์รวมของเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน และกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพจริงของผู้เรียน"

2.6.2 เหตุผลและความจำเป็นในการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน

ความจำเป็นที่ต้องมีการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนนั้น นอกจากพระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาได้กำหนด และสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนถึงเป้าหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการบูรณาการการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล ยังมีเหตุผลอื่น ๆ ดังที่ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 22-23) ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

2.6.2.1 การบูรณาการหลักสูตร

ความจำเป็นที่ต้องมีการบูรณาการหลักสูตร มีสาเหตุมาจากสภาพปัญหาของสังคมปัจจุบันได้แก่

1. การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาสิ่งต่างๆ ในชีวิต ต้องใช้สหวิทยาการหลากหลายด้านมาปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งต่างๆ
2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดของแต่ละกลุ่มการเรียนรู้
3. เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ผู้สอนต้องสอนความรู้ที่มีมากขึ้นในเวลาเท่าเดิม
5. สังคมต้องการความรู้ที่หลากหลายไปใช้ในการแก้ไขปัญหา
6. สังคมต้องการทั้งคนทั้งคนดี คนเก่ง และคนที่มีความสุข
7. หลักสูตรการศึกษาและสังคม ต้องการให้มีการพัฒนาวิทยาการการสอนให้ทันโลก และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่หมุนเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว
8. เพราะแนวคิดเรื่องวิทยาการสอนเปลี่ยนไป เช่น
   8.1 แนวคิดเรื่องพหุปัญญา (Multiple Intelligence)
   8.2 แนวคิดเรื่องสติปัญญาทางอารมณ์ (Emotional Intelligence)
   8.3 แนวคิดเรื่องผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered Learning)
9. ผู้สอนจำเป็นต้องปรับรูปแบบการถ่ายทอดความรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.6.2.2 การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน

การเปลี่ยนแปลงของวิทยาการการสอน และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบัน มีส่วนสำคัญต่อการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะของการบูรณาการด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ลดปัญหาการซ้ำซ้อนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน
2. เปิดโอกาสให้ผู้สอนใช้ความรู้ความสามารถและศักยภาพของตนเอง ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันมากยิ่งขึ้น

2.6.2.3 ผลดีของการบูรณาการหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

ชีวิตคนเรานั้นมิได้อยู่ในสภาพที่เป็นส่วน ๆ วิชาการที่แยกจากกัน เหตุการณ์ต่าง ๆ

ที่เกิดขึ้นในสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจทำให้เกิดปัญหาทำให้สูญเสียทางเศรษฐกิจที่ไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อชีวิตบุคคล การบูรณาการโดยเชื่อมโยงความรู้ ทักษะในหลาย ๆ สาขาวิชาเข้าด้วยกันในบริบทของสภาพจริง จะช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เห็นคุณค่าการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับสภาพจริง สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดสำคัญ ๆ (Main concept) จากสาระวิชาต่าง ๆ จะมีผลอย่างมากที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิด การถ่ายโอนการเรียนรู้เชื่อมโยงและบูรณาการเข้ากับชีวิต ทำให้เกิดการคิดและมุมมองเป็นองค์รวม จะเป็นประโยชน์เมื่อออกไปดำเนินชีวิตจริง เมื่อพบปัญหาอะไรจะมองในภาพรวม ก็จะทำให้ง่ายต่อกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 : 137) ดังนั้น การบูรณาการหลักสูตรจึงเป็นผลดี ดังนี้

1. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ดีกว่า
2. นักเรียนสามารถค้นหาความรูได้เร็วกว่า
3. นักเรียนมีฐานความรู้กว้างจากประสบการณ์ที่หลากหลาย
4. นักเรียนมีความรู้ที่ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่า
5. หลักสูตรบูรณาการช่วยหล่อหลอมเจตคติที่ดีให้ผู้เรียน
6. หลักสูตรบูรณาการช่วยเพิ่มคุณค่าของเวลาในการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำ (2551 : 33 - 34) ให้เหตุผลสนับสนุนที่ต้องมีการบูรณาการหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

1. เรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นวิถีชีวิตประจำวันของผู้เรียนต่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน ไม่ได้แยกส่วนออกจากกันเป็นเรื่อง ๆ แบบรายวิชาเรียน

2. ข้อค้นพบทั้งทางทฤษฎีการเรียนรู้ และผลวิจัยทางการศึกษาต่างยืนยันตรงกันว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเรียนรู้อย่างมีความหมาย เมื่อมีการบูรณาการเข้ากับชีวิต

3. ปัจจุบันนี้เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ซึ่งสรรพศาสตร์ทั้งหลายที่มีมากมายในโลกได้รับการจัดระบบที่ดีเชื่อมโยงกับเรื่องราวที่ค้นพบใหม่ ทุกคนมีสิทธิเท่า ๆ กันในการแสวงหาง่ายขึ้น สะดวกขึ้น พึ่งพิงผู้สอนน้อยลง ผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องเลือกเฉพาะสาระสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ผู้เรียนต้องการโดยใช้เวลาเท่าเดิม

4. ยังไม่มีหลักสูตรวิชาใดเพียงวิชาเดียวที่สำเร็จรูป และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้

5. การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ลดระยะเวลาเรียน ลดภาระงานผู้สอน ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายมากขึ้น

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและทักษะที่หลากหลายในการเข้าร่วมกิจกรรม

นอกจากนี้ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546 : 18) ยังกล่าวถึงประโยชน์ของการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีต่อผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ของศาสตร์ต่าง ๆ ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียนและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ทำให้ผู้เรียนระลึกถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กระตุ้นผู้เรียนให้มีความรู้ทั้งลึกและกว้าง มีทัศนะกว้างไกล ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาแต่ละวิชา จึงทำให้มีเวลาเรียนมากขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีเจตคติที่ดี เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันหรือแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ

4. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็น และผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

5. ช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดแคลนครูสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

6. ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า สามารถพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้าง ๆ ใช้ความรู้อย่างหลากหลายมาสัมพันธ์กัน ส่งเสริมให้เกิดทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย

7. ช่วยทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่ามากขึ้น สามารถช่วยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน ถูกต้อง และปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ การยอมรับผู้อื่น รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และเกิดการเรียนรู้จากการกระทำร่วมกัน

9. ช่วยส่งเสริมการพัฒนาค่านิยม และบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาวินัยในตนเอง ส่งเสริมความสามารถในการทำงาน รวมถึงการควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน

10. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ และได้รับความสนุกสนานเพราะได้เรียนรู้หลายด้าน

2.6.2.4 ลักษณะของการบูรณาการ

การบูรณาการสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบและหลายระดับ ตั้งแต่ระดับหลักสูตรสถานศึกษา ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้น และระดับชั้นเรียน ตามลำดับ การบูรณาการสามารถทำได้หลายลักษณะดังนี้

1. การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระ เป็นการผสมผสานเชื่อมโยงเนื้อหาสาระ หรือองค์ความรู้ในลักษณะของการหลอมรวมกัน โดยตั้งเป็นหน่วย (Unit) หรือ หัวข้อเรื่อง (Theme) เนื้อหาสาระที่นำมาหลอมรวมจะมีลักษณะคล้ายกันหรือต่อเนื่องกัน แล้วเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน

2. การบูรณาการเชิงวิธีการ เป็นการผสมผสานวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เข้าไปในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือประเด็นที่ศึกษา โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีสื่อการเรียนรู้ประกอบ

3. การบูรณาการความรู้กับกระบวนการเรียนรู้หรือทักษะต่างๆ เป็นกระบวนการให้นักเรียนพัฒนาวิธีการแสวงหาความรู้ และได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่ต้องการ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่ตกตะกอนติดตัวนักเรียนไว้ใช้ได้ตลอดไป เช่น การเรียนภูมิศาสตร์ประเทศไทย ควบคู่ไปกับทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่านและตีความหมายแผนที่ เป็นต้น

4. การบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางสติปัญญากับพัฒนาการทางจิตใจ เป็นการบูรณาการความรู้ ความคิด และคุณธรรมเข้าด้วยกัน อาจเป็นการสอนเนื้อหาสาระโดยใช้วิธีการ

ต่าง ๆ และใช้เทคนิคการสอดแทรกคุณธรรมเข้าไปโดยนักเรียนไม่รู้ตัว จนกระทั่งเกิดการซึมซาบไปเป็นธรรมชาติ เช่น การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ ในขณะสอนเรื่องกติกาการเล่นบาสเกตบอล เป็นต้น

5. การบูรณาการโดยใช้กิจกรรมโครงงาน การบูรณาการนี้เป็นกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงานหรือที่เรียกว่า การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project – based learning) ผู้เรียนและผู้สอนจะร่วมกันคิดโครงงานที่ต้องการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน โดยมีการกำหนดประเด็นที่ศึกษา วิธีการดำเนินงาน และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ในเชิงสหวิทยาการจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนผู้เรียนจะต้องสรุปเป็นองค์ความรู้และนำเสนอผลงานด้วยตนเอง

6. การบูรณาการความรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงของผู้เรียน เป็นการบูรณาการในสิ่งที่ครูสอน หรือให้ผู้เรียนเรียนรู้ในโรงเรียน มาเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน โดยดึงเอาประเด็นปัญหาของผู้เรียนหรือสังคมมาเป็นแกนในการจัดหลักสูตร แล้วเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้

2.6.2.5 ลักษณะของหลักสูตรบูรณาการและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ลักษณะของหลักสูตรบูรณาการ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554 : 131-137) ได้กล่าวถึง ลักษณะหลักสูตรบูรณาการ โดยแบ่งลักษณะหลักสูตรบูรณาการได้ดังนี้

1. หลักสูตรแบบสัมพันธ์วิชา (Correlated Curriculum)

เป็นการบูรณาการโดยการนำวิชาที่ใกล้เคียงกันตั้งแต่ 2 รายวิชามารวมกัน เช่น วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ภาษากับประวัติศาสตร์ ใช้กระบวนการและมุมมองอีกสาขาหนึ่ง เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาสาระในสาขาวิชาหนึ่ง แต่ยังไม่บูรณาการเนื่อหาเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างวิชาใหม่หรือกระบวนทัศน์ใหม่

2. หลักสูตรแบบกว้างโดยรวมสาระจากรายวิชาเป็นหัวเรื่อง (Broad Field and Emerging Curriculum)

การบูรณาการโดยนำสาระหลัก ๆ ของรายวิชาต่าง ๆ มารวมกันเป็น 1 เรื่อง เช่น สังคมศึกษาประกอบด้วยสาระหลักจากรายวิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ กฎหมาย และมานุษวิทยา การจัดหลักสูตรเป็นลักษณะหัวเรื่อง (Thematic Approach) หรือเป็นลักษณะของปัญหา (Problem based) การเน้นชุมชนเป็นหลัก (Community based) การเน้นประสบการณ์เป็นหลัก (Experiences based) ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยแต่ละคนจะเสนอมุมมองเฉพาะสาขาวิชาของตน เพื่อการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

3. หลักสูตรแบบสหวิทยาการและการข้ามสาขาวิชา (Interdisciplinary and Trandisciplinary Curriculum)

การบูรณาการในลักษณะสหสาขาวิชาเพื่อหลอมรวมเป็นสาขาใหม่ เช่น ประชากรศึกษาสุนทรียศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการของสุนทรียศาสตร์ โดยนำสาระหลักจากดนตรี นาฏศิลป์ ทัศนศิลป์ และวรรณคดีมาบูรณาการกัน

การบูรณาการแบบสหสาขาวิชาจะหลอมรวมตั้งแต่ 2 สาขาวิชาหรือมากกว่าแล้วเป็นรายวิชาใหม่ ซึ่งดูเหมือนจะไม่ให้ความสำคัญและละเลยลักษณะวิชาในแต่ละศาสตร์ไป เช่น หลักสูตรที่เน้นสมรรถภาพ หลักสูตรที่เน้นปัญหา หลักสูตรที่เน้นประสบการณ์ หลักสูตรพัฒนศึกษาศาสตร์เน้นการรวมแนวเรื่องประเด็นต่าง ๆ จากหลายสาขาวิชา เพื่อใช้เป็นมิติในการ

วิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้มากขึ้น เป็นการบูรณาการระดับสูง มีการทำงานร่วมกันของอาจารย์ที่มาจากต่างสาขามากขึ้น อาจจะเป็นลักษณะวิชาใหม่ที่เริ่มผสมผสานจากวิชาการเดิมที่แยกกันอยู่คนละสาขา ให้เกิดประสบการณ์ที่มีความหมายใหม่

ลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือการบูรณาการการสอน (Instructional Intergration) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้มีประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยการออกแบบการสอนในลักษณะหน่วยบูรณาการ (Thematic Approach) จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คือ เรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดองค์ความรู้ ความคิดแบบองค์รวมหรือการคิดที่เป็นระบบ เห็นความเชื่อมโยง เกิดประสบการณ์ ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระและลดเวลา

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการจำแนกลักษณะต่างๆ ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ (2551 : 34 – 41) ได้เสนอไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 จำแนกตามจำนวนผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่อง ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงหรือสาระที่กำหนดขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวเรื่องที่กำหนด

2. การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยอาจยึดหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนานกันไปภายใต้หัวเรื่องเดียวกัน แต่การสอนยังแยกกันสอน การบูรณาการแบบคู่ขนาน ผู้สอนสามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเข้ากับสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้

3. การบูรณาการแบบสอนเป็นทีม ผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันคิดหัวข้อเรื่องหรือ โครงการขึ้นมา โดยใช้เวลาเรียนต่อเนื่องกัน วิธีการคือรวมจำนวนชั่วโมงของสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่ผู้สอนเคยแยกกันสอนนั้นมารวมเป็นเรื่องเดียวกัน มีเป้าหมายเดียวกัน ลักษณะของผู้สอนเป็นทีม ผู้เรียนเรียนรู้เป็นทีม สำหรับกรณีที่ต้องการเน้นทักษะบางเรื่องเป็นพิเศษหรือมีรายละเอียดบางเรื่องที่เฉพาะเจาะจง ผู้สอนก็สามารถแยกกันสอนได้

แบบที่ 2 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงแนวคิด ทักษะ และความคิดรวบยอดของสาระการเรียนรู้สาระใดสาระหนึ่งนั่นเอง

2. การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระ มาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่อง (Theme) เดียวกัน

แบบที่ 3 จำแนกตามประเภทของการบูรณาการ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการนำเอาสาระการเรียนรู้จากหลายกลุ่มสาระ มาเชื่อมโยงร้อยรัดให้เป็นเนื้อเดียวกันเพื่อจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเรื่อง (Theme) เดียวกัน

2. การบูรณาการแบบพหุวิทยาการ เป็นลักษณะการบูรณาการที่ผู้สอนนำเอาเรื่องหรือสาระการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ

ส่วน วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554 : 131) ได้กล่าวถึงลักษณะการบูรณาการการสอนไว้ 4 แบบ ได้แก่

1. การสอดแทรก (Infuslon)

เป็นการบูรณาการแบบเชื่อมโยงโดยผู้สอนคนเดียว วิธีการสอดแทรกนี้ผู้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งจะนำวิชาอื่น ๆ มาบูรณาการกับวิชาที่ตนสอน และสามารถเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เชื่อมโยงกับหัวเรื่อง ชีวิตจริง หรือภาระการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นมา มีลักษณะกลมกลืนกัน จัดเป็นหัวเรื่อง (Theme)

2. คู่ขนาน (Parallel)

วิธีการนี้ผู้สอนหลายคนมาจากหลายวิชามาวางแผนร่วมกัน เพื่อรวมความคิดรวบยอดหลัก (main concept) และนำมาจัดเป็นหัวเรื่อง (Theme) แนวคิด (Concept) หรือปัญหา (Problem) แล้วผู้สอนแต่ละคน แต่ละวิชาแยกกันทำการสอนคู่ขนานกัน และการกำหนดชิ้นงานขึ้นอยู่กับผู้สอน แต่จะต้องสะท้อนถึงหัวเรื่อง แนวคิด หรือปัญหาที่กำหนดไว้ร่วมกัน การบูรณาการแบบคู่ขนาน ในการสอน ผู้สอนอาจตกลงกันว่า จะยึดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่สอดคล้องกับสภาพจริง และวิถีชีวิตที่มีการเชื่อมโยงคู่ขนาน เช่น ผู้สอนวิทยาศาสตร์จะสอนเรื่องเงาส่วนผู้สอนศิลปะอาจจะให้ผู้เรียนรู้เทคนิคการวาดรูปที่มีแสงเงา โดยกำหนดให้ผู้เรียนทำชิ้นงานเพียงหนึ่งชิ้นใน 2 รายวิชา

3. พหุวิทยาการ (Multidisciplinary)

วิธีการนี้ผู้สอนหลายคนมาจากหลายวิชา มาวางแผนร่วมกันที่จะสอนเกี่ยวกับหัวเรื่อง (Theme) แนวคิด (Concept) หรือปัญหา (Problem) และกำหนดภาพรวมของโครงการร่วมกันให้ออกมาเป็นชิ้นงาน แบ่งโครงการออกเป็นโครงการย่อย ผู้สอนแต่ละรายวิชาแยกกันสอนให้ผู้เรียนปฏิบัติตามโครงการย่อย การบูรณาการในหลายสาขา ผู้สอนร่วมมือกันสอนเป็นแบบโครงการ (Project-based) โดยใช้องค์ความรู้จากหลาย ๆ สาขาวิชา ทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผนสร้างสรรค์โครงการของตนเองขึ้นมาได้ โดยใช้เวลาการเรียนต่อเนื่องได้หลายชั่วโมง

4. ข้ามวิชาหรือการสอนเป็นทีม (Transdisciplinary)

วิธีการข้ามวิชาหรือสอนเป็นทีมนี้ ผู้สอนแต่ละรายวิชามาวางแผนร่วมกันในองค์ประกอบของหัวเรื่อง แนวคิดหรือปัญญา กำหนดเป็นโครงการขึ้นมา และร่วมกันสอนเป็นคณะ ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อน และแนวคิดจากผู้สอนเป็นทีม เป็นการฝึกกระบวนการคิดและทักษะทางสังคม ภาพรวมของรูปแบบการบูรณาการ วิธีการประเมินผล และผลการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554 : 134-136) แสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 2.4 ภาพรวมของรูปแบบการบูรณาการ วิธีการประเมินผล และผลการเรียนรู้

การบูรณาการ	วิธีการ/กิจกรรม	การประเมิน	ผลการเรียนรู้
สอดแทรก	ผู้สอนกำหนดหัวเรื่องและสอดแทรกสาระจากวิชาอื่นๆ เข้ามาในวิชาของตน และมอบหมายงานให้ผู้เรียนตามที่กำหนด	ประเมินจากงานที่มอบหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด	ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและเรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดความคิดเชื่อมโยง
คู่ขนาน	ผู้สอนหลายคนวางแผนร่วมกัน โดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหา สถานการณ์ ผู้สอนแต่ละคนสอนในวิชาของตนภายในหัวเรื่องเดียวกัน และมอบหมายงาน โครงการทำร่วมกันเป็นโครงการย่อย ของแต่ละรายวิชาให้กับผู้เรียน	ประเมินชิ้นงาน โครงงานที่มอบหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากวิชาต่าง ๆ มาสร้างสรรค์งานได้ และเรียนรู้อย่างมีความหมาย และเกิดความคิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์
พหุวิทยาการ	ผู้สอนหลายคนวางแผนการสอนร่วมกัน โดยกำหนด หัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหา ผู้สอนต่างแยกกันสอนภายในหัวเรื่องเดียวกัน โดยร่วมกันกำหนดชิ้นงาน โครงงานโดยเชื่อมโยงกับรายวิชาต่างๆ มอบหมายงานหรือโครงงานย่อย ๆ ของแต่ละรายวิชาหรือโครงงานย่อย ๆ ของแต่ละรายวิชา	ประเมินชิ้นงาน โครงงานที่มอบหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากวิชาต่าง ๆ มาสร้างสรรค์งานได้ และเรียนรู้อย่างมีความหมายมีประสบการณ์ และเกิดความคิดสังเคราะห์และสร้างสรรค์
ข้ามวิชา หรือการสอนเป็นทีม	ผู้สอนหลายคนวางแผนร่วมกันสอนเป็นทีม โดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ ปัญหาสาระ สถานการณ์	ประเมินชิ้นงาน โครงงานที่มอบหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเชื่อมโยงสาระสำคัญของสาขาวิชาต่าง ๆ นำความรู้มาสร้างสรรค์

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

การบูรณาการ	วิธีการ/กิจกรรม	การประเมิน	ผลการเรียนรู้
	โดยร่วมกันสอนเป็นทีมในเรื่องเดียวกันตามแผนที่กำหนดให้กับผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน ผู้สอนกำหนดชิ้นงาน โครงงานให้ผู้เรียนทำร่วมกัน เป็นงานใหญ่ชิ้นเดียว มีกิจกรรมการแสวงหาความรู้การปฏิบัติงานร่วมกัน		ชิ้นงานโครงงานได้และเรียนรู้อย่างมีความหมายมีประสบการณ์ เกิดความคิดที่เป็นองค์รวมหรือการคิดที่เป็นระบบและเกิดทักษะทางสังคม

ดังจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้โดยการใช้หลักสูตรบูรณาการด้วยการจัดการเรียนการสอนบูรณาการเนื้อหาวิชาจาก 2 รายวิชาหรือมากกว่าเข้าด้วยกัน เป็นการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาและลดเวลาเรียน การจัดลำดับการเรียนรู้และประสบการณ์สามารถจัดได้อย่างต่อเนื่อง การรวมสาระวิชาที่มีธรรมชาติวิชาที่แยกกันอยู่ให้มาอยู่ในหน่วยการเรียนการสอนเดียวกันหรือรายวิชาเดียวกัน และจัดสอนโดยที่ผู้สอนมาวางแผนร่วมกันหรือจัดกระบวนการเรียนการสอนร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ พัฒนากระบวนการคิด และเห็นคุณค่าที่เป็นแบบอย่างหลายด้านจากผู้สอน ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม เป็นการฝึกให้คิดเป็นระบบ รวมทั้งได้เรียนรู้ การมีมุมมอง และเกิดความร่วมมือจากผู้สอนต่างสาขาวิชาเพิ่มขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรก โดยนำเนื้อหาความรู้ทางด้านการเกษตรมาสอดแทรกกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

2.6.2.6 ข้อจำกัดของการบูรณาการ

การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ต้องมีกระบวนการในการทำงานที่ใช้ระยะเวลานาน โดยอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาปรึกษาร่วมกัน จึงต้องมีความเข้าใจตรงกัน และต้องเป็นความร่วมมืออย่างจริงใจและจริงจัง ต้องทุ่มเททั้งความรู้ความสามารถ และเวลาอย่างเต็มที่

2. การบูรณาการของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้นั้น จะสำเร็จได้นั้นส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ต้องเป็นการบริหารจัดการทั้งระบบ โดยมีเงื่อนไขของการบริหารจัดการ 2 ระดับ คือ การบริหารจัดการภายนอก (external organization) คือ จัดระบบในการเรียนการสอนที่จัดเวลาเป็นช่วงยาว มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา ตารางเรียน และการบริหารจัดการภายใน (internal organization) คือ การบูรณาการเนื้อหาวิชาที่เน้นการเรียนจากหัวข้อ (topic) หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ดึงความรู้จากวิชาต่าง ๆ มาใช้ตามสถานการณ์และ

ความจำเป็น ดังนั้น ปัญหาที่เกิดจากการบูรณาการของสถานศึกษา คือ การไม่ยืดหยุ่นในเรื่องเวลาเรียน และคำนึงถึงเนื้อหาสาระในหนังสือเรียนมากกว่าหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง

3. การบูรณาการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ อาจทำให้ผู้เรียนขาดความลึกซึ้งในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ ผู้เรียนมองไม่เห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชาที่เรียน ดังนั้นจึงควรตระหนักถึงการสร้างความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียน ให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างข้อเท็จจริงที่เรียนกับความรู้เดิม หรือสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน และนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์จริง ๆ

4. การประเมินผลการบูรณาการ ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ประเมินผู้เรียนแบบองค์รวม แต่ในทางปฏิบัติสถานศึกษายังคงมีการจัดสอบโดยแยกเป็นรายวิชาที่เน้นความรู้ ความจำ

2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 30 - 31) กล่าวว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถที่เป็นผลการเรียนการสอน เป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนางอกงามขึ้นมาจากการฝึกอบรม สั่งสอนโดยตรง คือ พฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนของเด็กนั่นเอง ซึ่งได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ และประเมินค่า”

อารมณ์ เพชรชื่น (2527 : 26) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า “เป็นผลที่เกิดจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางสมอง ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมต่าง ๆ”

สิรัตน์ แนมดี (2544 : 5) ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่บุคคลจะพัฒนาให้ดีขึ้น อันเกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้โดยวิธีสอนและอบรม ซึ่งประกอบด้วยความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึกค่านิยมต่าง ๆ”

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการอบรม สั่งสอน การค้นคว้า ประสบการณ์ต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถทางด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย และสามารถวัดได้

2.7.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 25) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ว่า “เป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถทางด้านใด มากน้อยเท่าใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนทางด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นการวัดองค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่เรียน” ได้แก่

1. วัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมา โดยใช้การสังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา

พลศึกษา งานช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ข้อสอบปฏิบัติ (performance test) และการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2. วัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนมีวิธีการวัด 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral test) การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องดูผลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งแสดงความคิดเห็น และบุคลิกภาพต่างๆ เช่น การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมได้ตามต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-pencil test or written test) เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนปันตัวหนังสือตอบ การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาโดยการเขียนตอบนั้น เป็นที่นิยมใช้กันแพร่หลายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสอบวัดเรียกว่า ข้อสอบผลสัมฤทธิ์หรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement test)

2.7.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ดังจะเห็นได้จากมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ประเสริฐ ทองประเจียด และคณะ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน มานะ แสงจันทร์, 2539 : 7) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน จะประกอบไปด้วยคุณภาพทางสมองที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ประสบการณ์ความรู้เดิม พฤติกรรมนิสัยส่วนตัว องค์ประกอบนี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณ 50 – 60 เปอร์เซ็นต์

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน จะเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียน การสอน คุณภาพการสอนของครู การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เจตคติที่ผู้เรียนมีต่อวิชาที่เรียน หมู่เพื่อน องค์ประกอบนี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณ 30–40 เปอร์เซ็นต์

3. องค์ประกอบอื่น ๆ จะเกี่ยวกับผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมรอบตัว ด้านความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสภาพจิตใจ องค์ประกอบนี้มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประมาณ 10–15 เปอร์เซ็นต์

สุชีพ อ่อนโคกสูง (2524 :10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นตัวกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความสามารถที่ติดตัวมา การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว คุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน ความมุ่งหวังในอนาคต ส่วน Bloom (1976 : 139) กล่าวถึงสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่ามีอยู่ 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมด้านปัญญา ลักษณะทางอารมณ์ และคุณภาพการสอน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

1. คุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา เจตคติ แรงจูงใจ พื้นฐานความรู้เดิม รวมทั้งความสนใจ

2. คุณลักษณะของผู้สอน ได้แก่ คุณวุฒิ ระยะเวลาที่สอน ความสามารถ เจตคติของผู้สอน

3. องค์ประกอบด้านอื่น ได้แก่ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ระดับสังคมของผู้เรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา ขนาดของโรงเรียน และอุปกรณ์

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย คุณลักษณะของตัวผู้เรียน คุณภาพของครู และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะของตัวผู้เรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด คุณภาพการสอนของครูและปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรองลงมา

2.7.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกษตร

นที ขลิบทอง (2542 : 205 - 230) กล่าวว่า การวัดผลการศึกษาเกษตร คือ การกำหนดค่าตัวเลขให้แก่คุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาวิชาการด้านการเกษตรและที่สัมพันธ์กัน ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด การวัดผลและประเมินผลการศึกษาเกษตรจึงมีความสำคัญต่อผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด และสามารถนำข้อมูลมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนเกษตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเกษตรที่ดีต้องมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ มีความเที่ยง ความตรง ความเป็นปรนัย ประสิทธิภาพ และความเป็นธรรรม ส่วนเครื่องมือที่นิยมใช้ในการวัดผลการเรียนวิชาเกษตร มีดังต่อไปนี้

1. แบบบันทึกผลการสังเกต เป็นเครื่องมือวัดผลที่ใช้บันทึกรายการต่าง ๆ ประกอบการสังเกตซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะหลากหลาย เนื่องจากเป็นวิธีการที่ใช้ในการวัดผลอย่างกว้างขวาง หัวข้อที่จะใช้บันทึกประกอบการสังเกตุ ตัวอย่างเช่น หัวข้อทางด้านทักษะ นิสัยการทำงาน เจตคติต่อการเรียน ความสนใจ การปรับตัว เป็นต้น

2. แบบจัดอันดับคุณภาพ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรมหรือเป็นคุณภาพที่ไม่สามารถให้คะแนนโดยตรงได้ หรือถ้าให้คะแนนก็เกิดความผิดพลาดได้ง่าย

3. แบบสอบถาม เป็นข้อคำถามที่สร้างขึ้นมา เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงทั้งหลายที่เกี่ยวกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ตอบเอง รูปแบบอาจเป็นข้อคำถามที่ให้เขียนตอบเอง หรือให้เลือกตอบก็ได้ในฉบับเดียวกัน

4. แบบสำรวจ หมายถึง รายการ กิจกรรม ขั้นตอน หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สังเกตหรือผู้สอนบันทึกเมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น แบบสำรวจจะมีประโยชน์มากในการวัดเพื่อประเมินค่า

5. แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ทดสอบ ซึ่งสามารถจำแนกได้หลายลักษณะ ในส่วนของการวัดผลการศึกษาเกษตรสามารถจำแนกประเภทแบบทดสอบ ดังนี้

5.1 จำแนกตามรูปแบบคำถามและวิธีการเขียนตอบ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

5.1.1 แบบทดสอบอัตนัยหรือแบบความเรียง (Subjective test) คือ แบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบบรรยายสิ่งต่าง ๆ หรือแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวต่าง ๆ อาจให้ตอบโดยจำกัดความยาวหรือให้ตอบอิสระก็ได้

5.1.2 แบบทดสอบปรนัย (Objective test) คือ แบบทดสอบที่เว้นให้ผู้ตอบเขียนคำตอบลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ หรือแบบทดสอบที่กำหนดคำตอบไว้ให้ แล้วให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ซึ่งอาจมีลักษณะเลือกตอบหลายตัวเลือก จับคู่ หรือถูกผิด เป็นต้น

5.2 จำแนกตามสิ่งที่ต้องการวัด แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

5.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และสมรรถภาพทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า การฝึกอบรม หรือได้ประสบการณ์จากโรงเรียน มหาวิทยาลัย บ้าน หรือ

แหล่งอื่นๆ เป็นแบบทดสอบที่วัดความก้าวหน้าของผู้เรียนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ว่า ผู้เรียนได้เพิ่มความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

5.2.2 แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptitude test) เป็นแบบทดสอบใช้วัดทิศทางของสมรรถภาพทางสมอง เพื่อใช้คาดคะเนหรือทำนายอนาคตผู้เรียนว่าควรจะเรียนด้านใด ประกอบอาชีพอะไร

5.2.3 แบบทดสอบวัดบุคคลและสังคม (Personal and social test) เป็นแบบทดสอบที่วัดบุคลิกภาพ และวัดการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น วัดเจตคติ อารมณ์ ความรู้สึก การปรับตัว ความสนใจ แบบทดสอบนี้นิยมใช้ในการวัดผลการศึกษาเกษตร คือ วัดเจตคติเพื่อศึกษาดูว่าผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาเกษตรอย่างไร

ดังจะเห็นได้ว่า การวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นของการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ทราบข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งในด้านตัวนักเรียนและในด้านครูผู้สอน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นมุ่งที่จะวัดความสำเร็จในเชิงวิชาการเป็นส่วนใหญ่ เพื่อที่จะทราบว่านักเรียนเรียนรู้มากน้อยเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) ซึ่งหมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการที่เรียนรู้มาแล้ว เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530 : 29)

แบบทดสอบสำหรับใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ อรพินท์ ชูชม (2529 : 93 - 94) ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบของครู (Teacher tests) หมายถึง ข้อสอบ ข้อปัญหาหรือโจทย์คำถามต่างๆ ที่ครูสร้างขึ้นเอง และสามารถพลิกแพลงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ตามต้องการ ซึ่งอาจจะใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจการเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวัดความรู้เดิมและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการที่ซับซ้อนมากกว่าที่ครูสร้างขึ้นเอง เมื่อสร้างขึ้นแล้วมีการนำไปทดสอบและนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติหลาย ๆ ครั้งเพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นมีความเป็นมาตรฐานซึ่งสามารถใช้เป็นหลักสำหรับวัดและเปรียบเทียบผล ประเมินค่าการเรียนการสอนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิเชียร เกตุสิงห์ (2524 : 36) ได้แบ่งลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. แบบอัตนัยหรือแบบความเรียง หมายถึง แบบทดสอบที่กำหนดปัญหาหรือคำถามให้โดยให้ผู้เข้าสอบเขียนตอบยาว ๆ ผู้เข้าสอบมีความรู้ในปัญหามากน้อยเท่าใด ก็เขียนออกมาให้หมดภายในเวลาที่กำหนด การใช้ภาษาในการเขียนตอบแล้วแต่ผู้สอบจะถนัด

2. แบบปรนัยหรือแบบตอบสั้น ๆ หมายถึง แบบทดสอบที่กำหนดให้ตอบสั้น ๆ หรือแบบกำหนดให้เลือกตอบ ได้แก่ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ แบบเลือกตอบ

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะประเมินจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแบบวัดที่ดีนั้นต้องมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา คือ จะต้องมีคำถามเพื่อให้นักเรียนได้แสดงทักษะความรอบรู้ตามจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชาที่จะวัด ถ้าแบบสอบถามขาดความเที่ยงตรง ก็จะทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีประสิทธิภาพต่ำตามไปด้วย

2.8 เจตคติ

2.8.1 ความหมายของเจตคติ

"เจตคติ" เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า "ทัศนคติ" ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Attitude" เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา ซึ่งมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "เจตคติ" ไว้ดังนี้

ประสาท อิศรปรีดา (2538 : 177) สรุปว่า "เจตคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น และความรู้หรือความจริง รวมทั้งความรู้สึกที่เราประมาณค่าออกมาทั้งในทางบวกและทางลบ"

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 53) ให้ความหมายของเจตคติว่า "อารมณ์ความรู้สึกอันบังเกิดจากการได้สัมผัสรับรู้ต่อสิ่งนั้น โดยแสดงความโน้มเอียงอย่างใดอย่างหนึ่งในรูปของการประเมินว่า ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ"

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 243) ได้ให้ความหมายว่า "เจตคติเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึกเชื่อฝังใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักจะเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้ หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคม เราจะเกิดความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้นั้น และมีผลต่อความคิด รวมทั้งเกิดปฏิกิริยาในใจเรา" ดังนั้น เจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่มีความเอนเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าพฤติกรรมภายนอก

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546 : 39) ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ หมายถึง"ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อถือของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ว่าจะเป็นคน วัตถุ พฤติกรรม หรือความคิด อาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบและในหลายรูปแบบ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์ และเจตคตินี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้"

จากความหมายดังกล่าวสามรถสรุปได้ว่า "เจตคติ" เป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนหรือเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความโน้มเอียง และความเชื่อที่มีของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสามารถประเมินค่าออกมาในทางบวกหรือทางลบ ทำให้บุคคลเกิดความชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ

2.8.2 ลักษณะของเจตคติ

นักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติว่า เจตคติเป็นลักษณะที่แสดงออกหลายลักษณะตามทัศนะต่าง ๆ ดังนี้

ล้วน สายยศ (2530 : 3) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติไว้ดังนี้

1. เป็นผลหรือขึ้นอยู่กับการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้า แล้วแปรเปลี่ยนมาเป็นความรู้ สึกภายในที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม
2. เจตคติแปรค่าได้ทั้งความเข้มข้นและทิศทาง มีค่าต่อเนื่องกัน
3. เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง
4. เจตคติขึ้นอยู่กับเป้าเจตคติหรือสิ่งเร้าเฉพาะอย่างทางสังคม
5. เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่เป็นกลุ่มเดียวกันอาจสัมพันธ์กัน
6. เจตคติเกิดขึ้นแล้วมีความคงเส้นคงวาเปลี่ยนแปลงยาก

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2535 : 92-93) ระบุว่า ลักษณะของเจตคติไว้ว่า เจตคติมี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ทิศทาง (Direction) เป็นการกำหนดทิศทางของเจตคติออกเป็น 2 ทิศทาง คือ เจตคติทางบวก (Position Attitude) เช่น นักเรียนรู้สึกชอบ พอใจ และดีใจที่ได้เรียนวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติทางลบ (Negative Attitude) ซึ่งเป็นทิศทางตรงกันข้ามกับเจตคติทางบวก เช่น นักเรียนรู้สึกไม่ชอบ ไม่ดี และรู้สึกเครียด กลุ้มใจ เมื่อได้เรียนวิชาที่ไม่ชอบ เป็นต้น

2. ความเข้ม (Magnitude) เป็นการบอกน้ำหนักของเจตคติทั้งทางบวกและทางลบหรือการวางเฉย

2.8.3 องค์ประกอบของเจตคติ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 247 – 248) นำเสนอไว้ว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความและรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า เป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเร้านั้นแล้วว่า พอใจหรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว องค์ประกอบทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน เจตคติบางอย่างจะประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจมาก แต่ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์น้อย แต่เจตคติบางอย่างก็มีลักษณะตรงกันข้าม ตัวอย่างเช่น เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จะมีองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจสูง แต่มีองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ต่ำ ส่วนเจตคติทางนิยมแฟชั่นเสื้อผ้าจะมีองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์สูง แต่องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจต่ำ ด้วยเหตุนี้จึงอยู่ที่ครูจะเน้นองค์ประกอบด้านใดเป็นสำคัญ และเหมาะกับธรรมชาติของการเรียนรู้นั้น

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียง ที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อหรือความรู้สึกของบุคคล ที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา จะสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่ เช่น คนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อศาสนาก็จะไม่สนใจเข้าวัดฟังธรรม หรือผู้ที่มีเจตคติต่อการเรียนดีก็จะมานะพยายามที่จะเรียนให้ดี และเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป โดยเจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด จะต้องประกอบด้วยทั้งสามองค์ประกอบนี้เสมอ แต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยปกติบุคคลมักจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่

McGuire (1969 : 155-156 อ้างถึงใน นภัสวรรณ ไกรสอาด, 2552 : 18) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ส่วนด้วยกัน คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ เพื่อเป็นเหตุผลในการที่จะสรุปรวมเป็นความเชื่อหรือช่วยในการประเมินสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Felling Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากบุคคลได้ประเมินสิ่งเร้านั้นว่าพอใจ-ไม่พอใจ ต้องการ-ไม่ต้องการ ดี-เลว

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นแนวโน้มที่บุคคลแสดงพฤติกรรมสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่สนับสนุนหรือคัดค้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2542 : 210 – 211) กล่าวไว้ว่า เจตคติมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้ การคิด (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิดความเชื่อถือที่คนเรามีต่อสิ่งเร้า (คน สิ่งของ สถานการณ์) รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี บวกหรือลบ ในกรณีที่เรารู้จักสิ่งใดดี เราก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเรารู้จักในสิ่งไม่ดีก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีเช่นกัน ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยก็จะไม่เกิดเจตคติขึ้น

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า เมื่อเราเกิดความรู้ความคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือความรู้สึกในทางไม่ดี ในขั้นนี้จะเป็นเจตคติที่มีทิศทางแล้ว ซึ่งเปลี่ยนแปลงค่อนข้างยากมาก เช่น เห็นว่ารถยนต์เป็นของจำเป็น มีความศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

3.องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มในการกระทำ (Action Tendency Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือ พร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือหรือทำลายล้าง

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ เป็นความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งเร้า ได้แก่ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นแนวโน้มที่บุคคลแสดงพฤติกรรม ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทั้งในทิศทางที่สนับสนุนหรือในทิศทางที่คัดค้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อ

2.8.4 การวัดเจตคติ

กระบวนการสร้างแบบวัดทางเจตคติมีหลายมาตรา ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 253 – 259) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของเธอร์สโตน (Thurstone's Equal Appearing Interval Scale) เธอร์สโตนเสนอหลักการว่า "ข้อความที่ใช้เป็นเครื่องวัดแต่ละข้อความจะแทนความมากน้อยของเจตคติในเรื่องนั้น ๆ และช่วงระหว่างข้อความมีระยะห่าง ๆ กันตามแบบวัด" โดยทฤษฎีนี้ ถ้าคนๆ หนึ่งยอมเห็นด้วยกับข้อความใดบางข้อแล้ว สามารถบอกได้ว่า เจตคติของเขาอยู่ ณ ที่ใดในแบบวัดเจตคตินั้น

2. การสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert's Summated Rating Scale) มีหลักการสร้างว่า "การจัดให้มีข้อความที่แสดงเจตคติต่อที่หมายในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น คำตอบของแต่ละข้อความจะมีให้เลือกตอบ 5 ช่วง ตั้งแต่เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วยเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก"

3. การสร้างแบบวัดเจตคติของออสกูด (Osgood's Semantic Differential Scale) มีแนวความคิดว่า "ความคิดรวบยอดต่าง ๆ มีความหมาย ความหมายของความคิดรวบยอดประกอบด้วยลักษณะสำคัญที่จะบรรยายความคิดรวบยอดนั้น ๆ หลายลักษณะด้วยกัน ความคิดรวบยอดมีหลายมิติ" เขาจึงสร้างแบบวัดขึ้นโดยใช้ความหมายทางภาษาที่เป็นคำคุณศัพท์ต่าง ๆ อธิบายความหมายของสิ่งเร้าที่มีส่วนสัมพันธ์บุคคล หลักการเบื้องต้นของการสร้างแบบวัดมีดังนี้

3.1 กระบวนการในการอธิบาย ตัดสินใจ หรือประเมินความคิดรวบยอดของบุคคลนั้นสามารถเขียนแทนได้ในเชิงปริมาณที่อยู่ในช่วงของการวัดทางจิตวิทยา ซึ่งมีความเข้มมากน้อยตามคุณลักษณะของคุณศัพท์ 2 ตัว เช่น ดี–เลว สวย–น่าเกลียด เป็นต้น

3.2 แนวทางในการอธิบายความคิดรวบยอดของแต่ละบุคคลในแต่ละช่วงของการวัด จะมีลักษณะเป็นมิติเดียว และไม่ขึ้นอยู่กับช่วงการวัดอื่น ๆ

3.3 การตอบสนอง หรือการประเมินของแต่ละบุคคลที่มีต่อความคิดรวบยอดในแต่ละช่วงการวัด จะอยู่ในช่วง 1–7 ที่อยู่ระหว่างคุณสมบัติหรือลักษณะที่ตรงกันข้ามนั้น

4. การสร้างแบบวัดเจตคติวิธีเปรียบเทียบคู่ของเฟคเนอร์ (Fechner's Method of Paired Comparison) เขาได้สร้างแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับการเลือกสรร และการจัดอันดับความชอบ เริ่มจากการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างรูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ กัน แล้วให้บุคคลจัดอันดับความชอบในรูปสี่เหลี่ยมนั้น โดยการเตรียมแผ่นสี่เหลี่ยมที่มีสัดส่วนต่าง ๆ กัน เริ่มจากสี่เหลี่ยมผืนผ้าเล็ก ๆ จนถึงสี่เหลี่ยมจัตุรัส แล้วจ่ายคละกันไปบนโต๊ะ จากนั้นให้กลุ่มบุคคลจำนวนประมาณ 200–300 คน เป็นผู้จัดอันดับ โดยให้แต่ละคนเลือกสรรรูปที่ตนเองชอบที่สุด และรองลงไปตามลำดับจนถึงรูปที่ชอบน้อยที่สุด แล้วนำมาหาความสัมพันธ์ของตัวเลือก และหาระดับความชอบจริงของแต่ละรูปและวิธีเปรียบเทียบคู่ โดยเปรียบเทียบเป็นคู่ ๆ ไป การเปรียบเทียบคู่ใช้ในกรณีที่มีสิ่งนำมาเปรียบเทียบคู่กันไม่เกิน 10 สิ่ง ถ้ามากกว่านี้จะใช้วิธีจัดอันดับตำแหน่ง

5. การสร้างแบบวัดเจตคติโดยใช้ระเบียบวิธีของสตีเฟนสัน (Stephenson's Q – technique) เป็นวิธีศึกษาความคิดเห็น ท่าที และลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคล โดยใช้วิธีแยกบัตรเป็นกอง ๆ แต่ละกองจะมีคะแนนประจำ ใช้คะแนนนี้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และแปลความหมายต่อไป เป็นวิธีวัดอันดับสิ่งเร้าโดยใช้ผู้ถูกทดสอบตัดสินใจว่า เห็นด้วย–ไม่เห็นด้วย ชอบ–ไม่ชอบ

6. การสร้างแบบวัดระยะทางสังคมของโบการ์ดัส (Bogar – dus's Social Distance Scale) เป็นการวัดเจตคติต่อคน โดยมีข้อความที่แสดงถึงความสัมพันธ์ และความรู้สึกของบุคคลที่เป็นที่หมายของเจตคติ 7 ข้อความ แต่ละข้อความจะบ่งบอกความสัมพันธ์ทางสังคมในระยะต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ความสัมพันธ์ในทางใกล้ชิดเป็นเจตคติทางบวก ไปจนถึงเจตคติทางลบและให้ผู้ตอบบอกถึงว่าตนมีเจตคติในระดับใดจาก 7 ระดับนี้ คือ

6.1 ยอมรับถึงขั้นแต่งงาน
6.2 ยอมรับเป็นเพื่อนสนิท
6.3 ยอมรับเป็นเพื่อนบ้าน
6.4 ยอมรับเป็นเพื่อนร่วมอาชีพ
6.5 ยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศ
6.6 ยอมรับในฐานะผู้มาเยือนประเทศ
6.7 ไม่ยอมรับให้เข้ามาในประเทศ

7. การสร้างแบบวัดสะสมของกัทแมน (Guttmen's Cumulative Scale) เป็นการวัดโดยมีข้อความชุดหนึ่ง ซึ่งแต่ละข้อความจะแสดงเจตคติในทางเดียวกัน แต่มีความเข้มหรือปริมาณของความรู้สึกแตกต่างกัน ข้อความชุดนี้จะจัดเรียงลำดับความเข้มของเจตคติที่มีอยู่ ในแต่ละข้อความไว้แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยข้อความใดข้อความหนึ่ง โดยถือว่าคำตอบที่ผู้ตอบเลือกจะเป็นการยืนยันคำตอบด้วยข้อความใดข้อความหนึ่งที่แสดงความเข้มในระดับรองลงไปด้วยแบบวัดเจตคติของกัทแมนได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าละทิ้งปัญหาที่แท้จริงในการถาม เนื่องจากไม่ครอบคลุมคำตอบได้

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรบูรณาการนับว่าเป็นหลักสูตรหนึ่งที่มีความสำคัญ ในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังเช่นที่มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรบูรณาการ มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

พูนสุข อุดม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์แบบพหุวิทยาการร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์แบบพหุวิทยาการด้วยการบูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์ร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง โดยดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรบูรณาการ จากการดำเนินการสามารถสร้างหลักสูตรบูรณาการแบบพหุวิทยาการระหว่างรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 1 คณิตศาสตร์พื้นฐาน 1 และภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้รูปแบบการบูรณาการ 2 รูปแบบ คือ 1) การบูรณาการแบบเรียงลำดับ และ 2) การบูรณาการแบบมีส่วนร่วม ทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 1 ภาคเรียน โดยมีการทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 1 คณิตศาสตร์พื้นฐาน 1 และภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 หลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นต่อหลักสูตรบูรณาการหลังการทดลองใช้ในระดับมาก และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 1 คณิตศาสตร์พื้นฐาน 1 และภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 หลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนขณะทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ แสดงว่า หลักสูตรบูรณาการที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร จากกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรบูรณการ ทำให้ได้หลักสูตรบูรณาการแบบพหุวิทยาการระหว่างรายวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน 1 คณิตศาสตร์พื้นฐาน 1 และภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเสมียนนารี

กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ 3) ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ และ 4) ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 45 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจงจากนักเรียน 225 คน โรงเรียนวัดเสมียนนารี หลักสูตรบูรณาการที่ใช้สอนพัฒนาขึ้นโดยใช้รูปแบบใยแมงมุมด้วยความร่วมมือของคณะครูที่สอนชั้นประถมศึกาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างได้รับการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเป็นเวลา 17 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 5 ชั่วโมง ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 28.89 และระดับดีมากคิดเป็นร้อยละ 48.89 คณะครูและผู้ปกครองมีความเห็นที่ดีต่อหลักสูตรบูรณาการ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และเอกสารประกอบการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด คณะครูทุกคนมีความเห็นด้วยเป็นอย่างมากในการพัฒนาและการใช้หลักสูตร และผู้ปกครองเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้

พจมาน ชำนาญกิจ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทยในระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทยในระดับประถมศึกษาและเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทยของชั้นประถมประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนได้ใช้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทยประกอบด้วย 6 รายวิชา และจำนวน 6 หน่วยใหญ่ 9 หน่วยย่อยในรายวิชาสังคมเพื่อสร้างเสริมชีวิต : ตัวเราและสิ่งอื่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) ผลการใช้หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทย พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 7.89 2) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.00 3) นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.91 มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาสังคมเพื่อเสริมสร้างชีวิต : ตัวเราและสิ่งอื่น 4) ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนมีความเห็นที่ดีต่อหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สุภัทศิริ พรสุรัตน์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการระดับประถมศึกษา : โรงเรียนศรีรัตน์วิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการระดับประถมศึกษา โรงเรียนศรีรัตน์วิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี และได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) คณะครูร่วมกันจัดทำโครงสร้างหลักสูตรบูรณาการครบทุกรายวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และทำการเชื่อมโยงกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2) คณะครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกันสร้างรายวิชาบูรณาการและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีรัตน์วิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 44 คน ผลการวิจัยจากรายวิชาบูรณาการศิลปะการดำเนินชีวิต : ตัวเราและครอบครัวที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยที่ 1 เราอยู่ร่วมกัน หน่วยที่ 2 คิดดี ทำดี พูดดี หน่วยที่ 3 คิดอย่างสร้างสรรค์ หน่วยที่ 4 งามอย่างไทย หน่วยที่ 5 รอบตัวของฉัน และหน่วยที่ 6 การเดินทางของต้นข้าว ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนส่วนใหญ่หลังจากได้เรียนรายวิชาบูรณาการมีความคิดเห็นเชิงบวกกับการจัดการเรียนการสอน 2) ครูได้ประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรบูรณาการ 3) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่านักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการตรงตามจุดมุงหมายของ

หลักสูตรบูรณาการ และ 4) ครูผู้พัฒนาและนำรายวิชาบูรณาการไปใช้มีความคิดเห็นเชิงบวกกับรายวิชาบูรณาการ

พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และเจตคติเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ชลบุรี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน และมีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน และผลการเปรียบเทียบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านเจตคติเชิงจริยธรรมหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วราปภา พนันชัย (2554 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้ววัดโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 2" มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้วปัดโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมนครปฐม เขต 2 2) ศึกษาประสิทธิภาพของสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโดตาม E1/E2 เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด 4) ศึกษาทักษะปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด 5) ศึกษาคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการเรื่องส้มปลาโด 6) ศึกษา เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้ววัดโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักการและเหตุผล จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร ขอบข่ายสาระมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.90/83.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการเรื่อง ส้มปลาโด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ทักษะปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่องส้มปลาโด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.98 อยู่ในระดับดีมากสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือระดับดีขึ้นไป

5. คุณลักษณะในการทำงานของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.00 อยู่ในระดับดีมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือระดับดีขึ้นไป

6. เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการ เรื่อง ส้มปลาโด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.72 อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือระดับดีขึ้นไป

วาสนา ตังคโณบล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงการบูรณาการ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเจตคติการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนของเจตคติระดับมากคิดเป็นร้อยละ 63.60 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81.92 มีนักเรียนที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 96.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 4) นักเรียนได้รับความรู้อันเกิดจากการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและ 5) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดจากการทำโครงงานบูรณาการ

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี รายงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานทางสังคมศาสตร์ คือ การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาการบูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการตามลำดับ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1
2. การทดลองสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1
3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
4. การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1 การพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1.1 การศึกษาเอกสาร รายงาน หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเอกสาร โดยทำการศึกษาเอกสาร รายงาน หลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (งานเกษตร) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบหลักสูตรบูรณาการ และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
3. ศึกษาประวัติความเป็นมาของโรงเรียน รวมถึงสภาพชุมชนที่อยู่โดยรอบบริเวณโรงเรียน
4. ศึกษาถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร

3.1.2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่รอบบริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

การวิจัยขั้นตอนนี้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรในการศึกษา คือ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ในการสุ่มคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่น้อยกว่า 15 ปี และเป็นคณะกรรมการที่เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้การสัมภาษณ์แสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 3.1 รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/สถานภาพในชุมชน
1	คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	คณะกรรมการสถานศึกษา /รองประธานชุมชนเคหะฉลองกรุง
2	คุณอมร หรินทรสุทธิ	คณะกรรมการสถานศึกษา /อดีตประธานชุมชนเคหะฉลองกรุง
3	คุณสุวรรณา ธงทอง	คณะกรรมการสถานศึกษา /ประธานชุมชนเคหะฉลองกรุง
4	คุณเกตุ ธรรมรักษ์	ข้าราชการบำนาญ/สมาชิกในชุมชน
5	คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา /สมาชิกกลุ่มเกษตรกรในชุมชน
6	คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	คณะกรรมการสถานศึกษา /ประธานชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง
7	คุณสอิตย์ เกษประดิษฐ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา /อดีตกำนันแขวงลำผักชี (ดำรงตำแหน่งกำนัน 23 ปี)
8	คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	คณะกรรมการสถานศึกษา /สมาชิกของชุมชนแขวงทับยาว
9	คุณชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	คณะกรรมการสถานศึกษา/ครูผู้สอนวิชางานเกษตร
10	คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	คณะกรรมการสถานศึกษา/สมาชิกของชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ จำนวน 1 ฉบับ มีจำนวน 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และรายงานต่างๆ รวมทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวกับชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

2.2.2 จัดร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเป็นปรนัยและความตรงของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item-objective Congruence) ปรากฏว่า ข้อคำถามที่ได้มีค่ามากกว่า 0.50 และปรับปรุงเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำออกใช้จริง (อรพินทร์ ชูชม, 2545 : 49-65, 135-366)

ตารางที่ 3.2 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
2	นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร
3	นางกุหลาบ สีชาลี	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยผู้วิจัยเอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ และมีเพื่อนครูโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ จำนวน 2 คน เป็นผู้ช่วยนักวิจัย ทำหน้าที่บันทึกเสียงสัมภาษณ์ จดบันทึกรายละเอียด และถ่ายภาพ ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม 2558 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2558

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

3.1.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการศึกษา คือ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 76 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ จำนวน 1 ฉบับ มีจำนวน 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาเอกสาร รายงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยยึดวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัยที่ได้กำหนดไว้เป็นหลัก

2.2.2 จัดร่างเป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยการตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item-objective Congruence) ปรากฏว่าข้อคำถามที่ได้มีค่ามากกว่า 0.50 และปรับปรุงเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำออกใช้จริง (อรพินทร์ ชูชม, 2545 : 49-65, 135-366)

ตารางที่ 3.3 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
2	นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร
3	นางลักษิกา ดำรงศักดิ์	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ
4	นางกุหลาบ สีชาลี	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและขอรับแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร เป็นแบบสอบถามปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลการวิจัยด้วยตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

3.1.4. การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างหลักสูตรที่บูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปใช้ทดลองสอน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร

ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ศึกษาความสอดคล้องของตัวชี้วัด

เลือกสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เหมาะสมและสามารถนำมาบูรณาการกับการเกษตรได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีทั้งหมด 5 สาระ แต่เลือกบูรณาการใน 4 สาระ คือ

- สาระที่ 1 การอ่าน
- สาระที่ 2 การเขียน
- สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย
- สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีทั้งหมด 6 สาระ แต่เลือกบูรณาการใน 4 สาระ คือ

- สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ
- สาระที่ 2 การวัด
- สาระที่ 3 เรขาคณิต
- สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

2.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีทั้งหมด 8 สาระ แต่เลือกบูรณาการใน 5 สาระ คือ

- สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
- สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร
- สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก
- สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ
- สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. กำหนดเนื้อหาความรู้ด้านการเกษตรที่จะนำไปบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

เนื้อหาความรู้ด้านการเกษตรได้จากการสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียน และการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ประกอบกับการวิเคราะห์ตัวผู้เรียน ได้แก่ ระดับชั้นผู้เรียน สภาพของชุมชุมชนที่อาศัย และลักษณะพื้นที่ของโรงเรียน ซึ่งสามารถกำหนดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ 5 หน่วย ดังนี้ คือ

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พืชน่ารู้
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สัตว์น่ารู้
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความสำคัญของการเกษตร
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ธุรกิจเกษตร

3.1 หน่วยพืชน่ารู้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การรู้จักพืชผัก การปลูกผักในภาชนะ วัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ (วัสดุที่ใช้ปลูกพืช) ดินที่ใช้ปลูกพืช การดูแลรักษาพืชที่ปลูก ดวงอาทิตย์มีความสำคัญต่อพืชที่ปลูก ช่วงเวลาการให้น้ำ การวัดความสูงนับจำนวนใบของพืช และรูปทรงผลของพืช โดยวิชาภาษาไทยให้อ่านเขียนสระและพยัญชนะไทย วิชาคณิตศาสตร์ให้บวก-ลบจำนวนนับที่มีตัวตั้งไม่เกิน 100 และวิชาวิทยาศาสตร์ให้รู้จักพืชในท้องถิ่น

3.2. หน่วยสัตว์รอบตัว มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การรู้จักสัตว์เลี้ยง ประเภทของสัตว์ และประโยชน์ของสัตว์โดยวิชาภาษาไทยให้อ่านเขียนมาตราตัวสะกด วิชาคณิตศาสตร์ให้ทำโจทย์ปัญหาการบวก-การลบ และวิชาวิทยาศาสตร์ให้จำแนกประเภทสัตว์ ศึกษาโครงสร้างของสัตว์

3.3 หน่วยความสำคัญของการเกษตร มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การเกษตรช่วยสร้างอาหารและการใช้เป็นแหล่งสร้างรายได้ โดยวิชาภาษาไทยให้ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังจากเรื่องที่ดู การแต่งประโยคจากคำที่เกี่ยวกับการเกษตร วิชาคณิตศาสตร์ให้ทำโจทย์ปัญหาการบวกลบระคน และวิชาวิทยาศาสตร์ให้ทำโครงงานสำรวจ

3.4. หน่วยการแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์จากพืช และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ โดยวิชาภาษาไทยให้อ่าน-เขียนคำคล้องจอง และวิชาคณิตศาสตร์ให้ ชั่ง ตวง หาปริมาตรและความจุของผลผลิตทางการเกษตร

3.5. หน่วยธุรกิจเกษตร มีเนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายผลผลิต ซึ่งจะบูรณาการในวิชาคณิตศาสตร์โดยให้สร้างโจทย์ปัญหาการซื้อขายเกี่ยวกับสินค้าและผลผลิตที่ได้จากการเกษตร

4. จัดทำคำอธิบายรายวิชาและเขียนโครงร่างหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน กำหนดเวลาที่ใช้สอน จัดทำสื่อใบงาน เอกสารประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผล

6. สร้างแบบประเมินหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ดำเนินการสร้างโดยประยุกต์จากแบบประเมินหลักสูตรจากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง อาเซียนศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชนั้ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1”(อุตตรา รุ่งเรือง, 2556 : 221-222) โดยมุ่งประเมินใน 9 หัวข้อ คือ สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของ

หลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการประเมินหน่วยการเรียนรู้

7. การประเมินหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น

ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ด้วยแบบประเมินหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 3.4 รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร
2	นางลักษิกา ดำรงศักดิ์	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ
3	นางกุหลาบ สีชาลี	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์

8. การวิเคราะห์ผลการประเมินหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมายการแสดงความคิดเห็นตามแบบของ John W. Best (1981: 182) ซึ่งนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ยและนำคะแนนเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของหลักสูตรบูรณาการ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
4.50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ปรับปรุง

9. ปรับปรุงหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นำผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรบูรณาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

10. การทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นำหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ไปทดลองใช้พร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มทดลองต่อไป

3.1.5. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการวิจัยเพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปใช้ทดลองสอน โดยยึดตามหลักสูตรบูรณาการที่ได้พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ได้พัฒนาขึ้น

โดยการศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมาย สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และโครงสร้างเวลาเรียน

2. ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

โดยการศึกษาเอกสารการวัดผลและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์

โดยการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ทางโรงเรียนได้กำหนด และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 30 ชั่วโมง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตามหลักปรัชญา Pragmstism จากนั้นกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ได้แก่ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้

4.1. นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คือ นางลักษิกา ดำรงศักดิ์ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะในด้านจุดประสงค์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน เนื้อหาถูกต้องครอบคลุม และสอดคล้องกับการวัดผลประเมินผลในวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และงานเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนเสร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพ พร้อมกับการประเมินหลักสูตรบูรณาการ ด้วยแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้การสร้างขึ้น โดยประยุกต์จากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เรื่อง อาเซียนศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1”(อุตตรา รุ่งเรือง, 2556 : 221-222) และจากงานวิจัยเรื่อง”การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อสร้างเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา” (อาภาภรณ์ อินเสมียน, 2556 : 254 – 256)

5. วิเคราะห์ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

วิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมายการแสดงความคิดเห็นตามแบบของ John W. Best (1981: 182) ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 3.6 เกณฑ์การตัดสินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนน	ระดับคุณภาพ
4.50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	พอใช้
1.00 – 1.49	ปรับปรุง

6. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

นำผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาตรวจสอบ มาทำการปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อใช้ทดลองสอนต่อไป

3.2 การทดลองสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (True experimental design) ใช้แบบแผนการวิจัยชนิด The posttest - only control group design เพื่อการทดลองสอนวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรและแผนการสอนบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรที่ได้สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 3.1 กำหนดจำนวนชั่วโมงไว้ทั้งหมด 30 ชั่วโมง ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 ห้องเรียน ทั้งหมด 73 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้จากการสุ่มอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร

1.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คือ

2.1.1 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่ได้สร้างขึ้น

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ด้านการเกษตรจำนวน 30 แผน ใช้สอนในชั่วโมงสอนวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ได้สร้างขึ้น

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดำเนินการตามรายละเอียดในข้อ 3.1.4

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ด้านการเกษตรจำนวน 30 แผน ใช้สอนในชั่วโมงสอนวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ดำเนินการตามรายละเอียดในข้อ 3.1.5

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

2.3.1 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดำเนินการตามรายละเอียดในข้อ 3.1.4

2.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ด้านการเกษตรจำนวน 30 แผน ใช้สอนในชั่วโมงสอนวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ดำเนินการตามรายละเอียดในข้อ 3.1.5

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.1 ทำหนังสือจากงานบริหารวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตทำการทดลองสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตัวของผู้วิจัยเอง

3.2 ระยะเวลาทดลองสอน ตั้งแต่วันที่ 1–28 ก.พ. 2560 จำนวน 30 ชั่วโมง ขณะทดลองสอนได้มีการบันทึกภาพ วีดีโอ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลประเมินผล โดยสอนตามตารางสอนปกติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเสร็จสิ้นการทดลองสอน

4.2 การวัดเจตคติที่มีต่อการเกษตรระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเสร็จสิ้นการทดลองสอน

3.3 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (True experimental design) ใช้แบบแผนการวิจัยชนิด The posttest - only control group design เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดลองสอนบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และ

วิชาวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) กับกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ จำนวน 2 ห้องเรียน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้องนั้นมีนักเรียนที่เรียนเก่ง กลาง และอ่อน คละกัน

1.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร

1.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร

ตารางที่ 3.7 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ห้องเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1	25	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2	24	24
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3	24	24
รวม	**73**	**48**

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดความรู้ทางด้านการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ใช้ทดสอบหลังการทดลองสอน เป็นแบบชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ศึกษาเนื้อหา วิธีการวัดผลและประเมินผล

2.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาตามหลักสูตรบูรณาการและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2.2.3 สร้างข้อสอบโดยให้ครอบคลุมเนื้อหา มาตรฐานตัวชี้วัด จำนวน 60 ข้อ

2.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

2.3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 70 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผ่านการเรียนรู้วิชางานเกษตร ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาแล้ว

2.3.2 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

2.3.3 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 -0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปซึ่งเป็นข้อสอบที่สามารถนำไปใช้ได้มีจำนวน 46 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยเลือกมาใช้สำหรับทดสอบจริงจำนวน 40 ข้อ

2.3.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ผลการวิเคราะห์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.743 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่สามารถนำไปใช้ได้

2.4 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริง ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้วัดผลกับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังเสร็จสิ้นการทดลองสอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร(กลุ่มควบคุม) กับกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) ด้วยสถิติ t-test แบบ Independent Sample นำเสนอผลด้วยตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

3.4 การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นการวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (True experimental design) ใช้แบบแผนการวิจัยชนิด The posttest - only control group design เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเกษตรหลังจากการเรียนการสอน ด้วยการบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 ห้อง คือ ประถมศึกษาปีที่ 1/1 ประถมศึกษาปีที่ 1/2 และประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนรวม 73 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากวิธีการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจงจำนวน 2 ห้อง คือ

1.2.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มควบคุม

1.2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 24 คน เป็นกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 3.8 จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ห้องเรียน	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1	25	-
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2	24	24
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3	24	24
รวม	**73**	**48**

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดเจตคติ เรื่องการศึกษาเจตคติที่ดีต่อการเกษตร หลังจากการเรียนหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ใช้ศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเกษตร หลังจากที่เรียนหลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดเจตคติ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียนเกษตร ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1” ของ นภัสวรรณ ไกรสะอาด (2552 : 121) โดยศึกษาข้อคำถามในแบบวัดเจตคติแล้วนำมาประยุกต์สร้างข้อคำถาม รวมทั้งศึกษาสภาพความเป็นจริงเชิงประจักษ์ของการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

2.2.2 สร้างข้อคำถามเพื่อใช้วัดเจตคติทั้งหมด 15 ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบเชิงบวกและเชิงลบ แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

2.2.3 นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเป็นปรนัยและความตรงของแบบวัดด้วยการหาค่า IOC (Index of Item-objective Congruence) ปรากฏว่า ข้อคำถามได้ค่ามากกว่า 0.50 ทุกข้อ และปรับปรุงรายละเอียดข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ (อรพินทร์ ชูชม, 2545 : 49-65, 135-366)

ตารางที่ 3.9 แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)
2	นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร
3	นางลักษิกา ดำรงศักดิ์	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ
4	นางกุหลาบ สีชาลี	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

2.4 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบวัดเจตคติไปวัดกับกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร) และกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร) หลังเสร็จสิ้นการทดลองสอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเจตคติทางการเกษตรระหว่างกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) กับกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) ด้วยสถิติ t-test แบบ Independent Sample นำเสนอผลในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย ดังแสดงในบทที่ 4

บทที่ 4
ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ สามารถนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยตามลำดับได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

4. ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1

4.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

1. ผลการศึกษาเอกสาร

1.1 ประวัติและพัฒนาการ

จากการการศึกษาประวัติความเป็นมาของโรงเรียนสังฆประชานุสสร์ โดยศึกษาจากเอกสาร ได้ผลการศึกษาที่สำคัญดังนี้

โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ตั้งอยู่เลขที่ 3/3 - 4 หมู่ที่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530 หมายเลขโทรศัพท์ 02-9885967 โทรสาร 02-9885967 ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2475 ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลลำผักชี (วัดอากรรอด)” และในปี พ.ศ. 2491 เปลี่ยนชื่อในวงเล็บจาก “อากรรอด” เป็น “สังฆประชานุสสรณ์”

ปี พ.ศ. 2517 โรงเรียนได้รับงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ก่อสร้างอาคารเรียนแบบ 017 (2 ชั้น) เริ่มใช้เมื่อ 9 มิถุนายน 2517

เมื่อนักเรียนมีจำนวนมากขึ้นกอปรกับทางวัดลำพะองต้องการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่วัด ท่านพระครูนิวิฐธรรมสุนทร ท่านเจ้าอาวาสขณะนั้น (ปัจจุบันมรณะภาพแล้ว) พร้อมด้วยคณะกรรมการวัดลำพะองได้มอบที่ดินของวัด ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของคลองลำเกาะเลาในเนื้อที่ประมาณ 8 ไร่เศษ ให้เป็นที่ก่อสร้างโรงเรียน

ปี พ.ศ. 2538 ได้งบประมาณจากกรุงเทพมหานครก่อสร้างอาคารเรียน 4 ชั้น แบบ สนศ. 384 จำนวน 1 หลัง จำนวน 12 ห้องเรียน บ้านพักภารโรง 2 ชั้น แบบ ศอ. 192 จำนวน

1 หลัง และบ่อบาดาล 1 แห่ง ก่อสร้างแล้วเสร็จจึงย้ายโรงเรียนมาที่ใหม่ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2540

ปี พ.ศ. 2542 ได้งบประมาณจากกรุงเทพมหานครก่อสร้างอาคารเรียน 5 ชั้น แบบ สนศ.385 จำนวน 1 หลัง จำนวน 15 ห้องเรียน พร้อมทั้งถมดิน 1 ไร่ ก่อสร้างเขื่อนและรั้ว และได้รับงบประมาณถมดินพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ จากการแปรญัตติของสภากรุงเทพมหานครประจำเขตหนองจอก ก่อสร้างแล้วเสร็จประมาณเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 เพื่อรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และได้ใช้อาคารเรียนนี้ในการจัดการเรียนการสอนในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2543

ปี พ.ศ. 2546 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียน 5 ชั้น แบบสนศ.385 1 หลัง จำนวน 11 ห้องเรียน

ปี พ.ศ. 2549 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียน 5 ชั้น แบบสนศ. 385 1 หลัง จำนวน 11 ห้องเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนมีอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ดังนี้

- อาคารเรียน 4 ชั้น จำนวน 1 หลัง
- อาคารเรียน 5 ชั้น จำนวน 3 หลัง
- อาคารเรียนอนุบาล 1 ชั้น จำนวน 1 หลัง
- อาคารเอนกประสงค์ (โรงพลศึกษา 2 ชั้น) 1 หลัง

โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ อยู่ห่างจากสำนักงานเขตหนองจอกถึงโรงเรียน 10 กิโลเมตร ชุมชนรอบโรงเรียนประกอบด้วย 1) ชุมชนลำพะองเดิม 2) ชุมชนหมู่บ้านจัดสรรใหม่ และ 3) ชุมชนการเคหะแห่งชาติ (ฉลองกรุง)

ปัจจุบันโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ดอกไม้ประจำโรงเรียน คือ ดอกทองกวาว

คติธรรมประจำโรงเรียน คือ สุวิชาโน ภวโหติ “ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ”

สีประจำโรงเรียน คือ ม่วง – เหลือง

- สีม่วงหมายถึง ความเข้มแข็ง อดทน พลังแห่งความสามัคคี
- สีเหลือง หมายถึง ความมีคุณธรรม จริยธรรม ความมี สุขภาพกายและจิตดี

1.2 สภาพทั่วไป

โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ชั้นนอก ชุมชนรอบๆ โรงเรียนเดิมเป็นชุมชนแบบชนบท มีความเป็นอยู่เรียบง่าย อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นิสัยรักความสงบ เอื้อเฟื้อ และโอบอ้อมอารี

ประมาณปี พ.ศ. 2538 สภาพแวดล้อมรอบๆ โรงเรียนเริ่มเปลี่ยนไป พร้อมกับสภาพของชุมชนที่เริ่มมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมที่ขยายขอบเขตเข้ามา สภาพชุมชนมี 3 ชุมชน คือ

1. ชุมชนวัดลำพะองเป็นชุมชนของคนพื้นที่เดิม และส่วนหนึ่งย้ายมาจากชุมชนที่เคยตั้งอยู่บริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ

2. ชุมชนหมู่บ้านสร้างใหม่ ได้แก่ หมู่บ้านจัดสรรต่างๆ

3. ชุมชนโครงการเคหะฉลองกรุง ซึ่งมีการย้ายถิ่นฐานมาจากชุมชนแออัดคลองเตย คลองตัน พระโขนง และสนามบินสุวรรณภูมิ

จากการเจริญเติบโตของเมืองและการขยายตัวของชุมชน ทำให้ปริมาณนักเรียนที่ย้ายเข้ามาเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นเท่าตัว ทำให้เกิดปัญหากับทางโรงเรียนที่จะต้องพัฒนาในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และครุภัณฑ์ เพื่อที่จะรองรับกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้พื้นที่เดิมที่เป็นพื้นที่ว่างบริเวณโรงเรียนที่เคยเป็นแปลงเกษตรสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานเกษตรเปลี่ยนสภาพเป็นอาคารเรียน

1.3 แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

ในชุมชนมีวัดลำพะองซึ่งเป็นวัดที่เก่าแก่ก่อตั้งมานาน เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของชุมชน เป็นแหล่งรวมชาวชุมชนในการปฏิบัติกิจกรรมทางด้านต่าง ๆ เช่น พิธีกรรมทางศาสนาวัฒนธรรม ประเพณีที่สำคัญหลายอย่างด้วยกัน วัดลำพะองจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญนอกจากนี้ยังมีสวนรวมพันธุ์ไม้มงคล 76 จังหวัด และงานส่งเสริมอาชีพ เช่น เครื่องหนัง ประดิษฐ์ตุ๊กตา ประดิษฐ์ดอกไม้ โรงผลิตขนมจีนของชุมชนเคหะฉลองกรุง และโรงคัดแยกพลาสติกของชุมชนลำพะอง ซึ่งเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน นอกจากนี้บริเวณโดยรอบยังคงเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา เลี้ยงปลา ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ซึ่งมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากการเติบโตของหมู่บ้านจัดสรรใหม่

ปัจจุบันการจัดการศึกษาโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากองค์กรหน่วยงานภายนอก มูลนิธิต่าง ๆ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน รวมทั้งความต้องการของท้องถิ่นของชุมชน ให้มีความรักความหวงแหนต่อท้องถิ่นและร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป (โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์, 2558 : 12)

2. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่รอบบริเวณโรงเรียนสังฆประชา นุสสรณ์

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคม ที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ศึกษาโดยการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ได้ผลการศึกษาดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

รายการ	จำนวน (คน) (n=10)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
- ชาย	6	60.00
- หญิง	4	40.00
2. อายุ		
- 41 ปี	1	10.00
- 47 ปี	1	10.00
- 50 ปี	1	10.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n=10)	ร้อยละ (%)
- 51 ปี	1	10.00
- 54 ปี	1	10.00
- 55 ปี	1	10.00
2. อายุ		
- 41 ปี	1	10.00
- 47 ปี	1	10.00
- 50 ปี	1	10.00
- 51 ปี	1	10.00
- 54 ปี	1	10.00
- 55 ปี	1	10.00
- 57 ปี	1	10.00
- 60 ปี	1	10.00
- 69 ปี	1	10.00
- 80 ปี	1	10.00
อายุเฉลี่ย 56.40 ปี		
3. สถานภาพทางครอบครัว		
- สมรส	9	90.00
- หม้าย	1	10.00
4. ระดับการศึกษา		
- ประถมศึกษาปีที่ 4	2	20.00
- ประถมศึกษาปีที่ 7	1	10.00
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	20.00
- ปริญญาตรี	3	30.00
- ปริญญาโท	2	20.00
5. สถานภาพในชุมชน		
- รองประธานชุมชน	1	10.00
- อดีตประธานชุมชน	1	10.00
- ประธานชุมชน	2	20.00
- สมาชิกในชุมชน	4	40.00
- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรในชุมชน	1	10.00
- อดีตกำนัน	1	10.00
- สมาชิกในชุมชน	4	40.00
6. ชื่อชุมชนที่อาศัยปัจจุบัน		
- เคหะฉลองกรุง	3	30.00
- แผ่นดินทองวัดลำพะอง	4	40.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n=10)	ร้อยละ (%)
- ประชาอุทิศ	1	10.00
- ทับยาว	2	20.00
7. ที่อยู่ปัจจุบัน		
- แขวงลำผักชี เขตหนองจอก	8	80.00
- แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง	2	20.00
8. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน		
- 17 ปี	1	10.00
- 20 ปี	2	20.00
- 21 ปี	1	10.00
- 23 ปี	1	10.00
- 29 ปี	1	10.00
- 55 ปี	1	10.00
- 80 ปี	1	10.00
เฉลี่ยระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน 29.60 ปี		
9. ภูมิลำเนาเดิม		
- กรุงเทพมหานคร	7	70.00
- อุบลราชธานี	1	10.00
- นครปฐม	1	10.00
- สุพรรณบุรี	1	10.00
10. การประกอบอาชีพ		
- ธุรกิจส่วนตัว	2	20.00
- เกษตรกร/ค้าขาย	2	20.00
- รับราชการครู	1	20.00
- ข้าราชการบำนาญ	1	10.00
- เกษตรกร/ธุรกิจส่วนตัว	1	10.00
- เจ้าหน้าที่สหกรณ์ชุมชน	1	10.00
- อาสาสมัครสาธารณสุข	1	10.00
- ตัดเย็บเสื้อผ้า	1	10.00
11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์		
- ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน	2	20.00
- ศิษย์เก่าของโรงเรียน	2	20.00
- อื่น ๆ	8	80.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย 6 คน (ร้อยละ 60.00) นอกจากนั้นเป็นเพศหญิง 4 คน (ร้อยละ 40.00) มีอายุต่ำสุด 41 ปี อายุสูงสุด 80 ปี มีอายุเฉลี่ย 56.40 ปี สถานภาพทางครอบครัวสมรสแล้ว 9 คน (ร้อยละ 90.00) นอกจากนั้นเป็นหม้าย 1 คน (ร้อยละ 10.00) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 3 คน (ร้อยละ 30) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 2 คน (ร้อยละ 20.00) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 คน (ร้อยละ 20.00) ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 คน (ร้อยละ 20.00) และสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 1 คน (ร้อยละ 10.00) ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความสัมพันธ์กับชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ โดยเป็นสมาชิกในชุมชน 4 คน (ร้อยละ 40.00) เป็นประธานชุมชน 2 คน (ร้อยละ 20.00) เป็นรองประธานชุมชน 1 คน (ร้อยละ 10.00) เป็นอดีตประธานชุมชน 1 คน (ร้อยละ 10.00) เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในชุมชน 1 คน (ร้อยละ 10.00) และเป็นอดีตกำนัน 1 คน (ร้อยละ 10.00) โดยผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนี้อาศัยอยู่ในชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง 4 คน (ร้อยละ 40.00) ชุมชนเคหะฉลองกรุง 3 คน (ร้อยละ 30.00) ชุมชนทับยาว 2 คน (ร้อยละ 20.00) และชุมชนประชาอุทิศ 1 คน (ร้อยละ 10.00) ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนมานานเฉลี่ย 29.60 ปี

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร 7 คน (ร้อยละ70.00) นอกนั้นมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดละ 1 คน (ร้อยละ 10.00) โดยประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว 2 คน (ร้อยละ 20.00) เกษตรกร/ค้าขาย 2 คน (ร้อยละ 20.00) นอกจากนั้นมีอาชีพ รับราชการครู เป็นข้าราชการบำนาญ เกษตรกร/ธุรกิจส่วนตัว เจ้าหน้าที่สหกรณ์ชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข อาชีพละ 1 คน (ร้อยละ 10.00) ส่วนด้านการเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ 2 คน (ร้อยละ 20.00) เป็นครูผู้สอนและเคยปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ 2 คน (ร้อยละ 20) และส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ร่วมพัฒนา ร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างชุมชนและโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.2 การศึกษาบริบทชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสณ์

สภาพชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ในอดีต ที่ผู้ให้สัมภาษณ์พบเห็นครั้งแรก และที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดตามสภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษา และประเพณีวัฒนธรรมปรากฏอยู่ในบทสัมภาษณ์ (แสดงในภาคผนวก ก) ซึ่งผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลสามารถเขียนสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 บริบทชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

บริบท	สภาพอดีต	สภาพปัจจุบัน
สภาพแวดล้อม	เป็นธรรมชาติ มีสิ่งปลูกสร้างไม่มาก อากาศดี เป็นพื้นที่โล่ง ไม่แออัด พื้นที่เป็นที่ดินเปล่า ตัดแบ่งเป็นแปลง ส่วนใหญ่เป็นที่นาและจัดสรรให้เช่า มีสิ่งปลูกสร้างไม่มาก ถนนยังเป็นดินขรุขระ	สภาพแวดล้อมยังดี เพราะยังเป็นทุ่งนาโดยรอบ สภาพชุมชนเปลี่ยนเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีความแออัดมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะที่เพิ่มขึ้นตามประชากร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บริบท	สภาพอดีต	สภาพปัจจุบัน
สภาพสังคม	ยังไม่มีสภาพเป็นชุมชน สังคมไม่แออัด เป็นสังคมเกษตร คนส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่เดิมที่อยู่แบบเรียบง่าย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่แบบพี่แบบน้อง มีบ้านไม่กี่หลังอยู่ในที่ดินของตนเอง มีการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อขอสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ถนน ประปา ประชาชนรู้จักกันหมด	เป็นสังคมขนาดใหญ่ที่ผู้คนย้ายมาจากต่างถิ่น การนำชุมชนแออัดหลายๆ ชุมชนมาอยู่รวมกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการลักขโมย และปัญหาการพนัน ชุมชนมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ไม่เอื้ออาทรเหมือนเดิม พ่อแม่ต้องทำงานมากขึ้นจนไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน แต่มีข้อดี คือ หน่วยงานภายนอกหลายหน่วยงานเข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือ ทำให้เกิดการพัฒนามากขึ้น
การประกอบอาชีพ	ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนา ปลูกพืช เลี้ยงปลา และมีการค้าขาย รับจ้างทำงานโรงงาน ทำงานในบริษัทและอาชีพค้าของเก่า	มีการประกอบอาชีพที่มีความหลากหลายขึ้น ประชาชนรุ่นใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานในระบบอุตสาหกรรมมากขึ้น และมีการประกอบอาชีพค้าขายกันมาก ส่วนการประกอบอาชีพเกษตร มีการทำนาซึ่งเป็นการทำเพื่อจำหน่าย ใช้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น และส่งผลให้มีการประกอบอาชีพรับจ้างทำนาเกิดขึ้น แขวงทับยาวมีการทำการเกษตรเช่นเดิม แต่เปลี่ยนจากการใช้แรงงานคนเป็นการใช้เครื่องจักร
ความเป็นอยู่	มีความเป็นอยู่แบบสังคมเกษตร สังคมชนบท ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ไว้กินเอง ความเป็นอยู่ไม่สะดวก สาธารณูปโภคไม่ทั่วถึง การเดินทางไม่สะดวก ไม่มีถนนต้องเดินทางโดยเรือใช้คลองในการสัญจร	ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ทางด้านสาธารณูปโภคพัฒนาขึ้นมาก ประชาชนมีที่อยู่เป็นของตนเอง แต่การทำมาหากินมีความลำบากมากขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น แต่ทำอะไรทุกอย่างเป็นค่าใช้จ่ายหมด และชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
การศึกษา	นักเรียนส่วนใหญ่เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนใกล้บ้านจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คนในชุมชนจบการศึกษาในระดับไม่สูงนัก	ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาของคนในชุมชนดีขึ้น เด็กรุ่นใหม่จบการศึกษาระดับสูง มีสถานศึกษาอยู่ใกล้บ้านสามารถเลือกเข้ารับการศึกษาได้อย่างหลากหลาย แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่มีเป้าหมายใน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บริบท	สภาพอดีต	สภาพปัจจุบัน
		การศึกษา
ประเพณีวัฒนธรรม	มีวัดลำพะองเป็นศูนย์กลาง ประชาชนปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ เข้าร่วมประเพณีในวันสำคัญต่างๆ ชาวชุมชนร่วมสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ เช่น ประเพณีรับขวัญข้าว การลงแขกเกี่ยวข้าว ส่วนประชาชนที่ย้ายมาจากชุมชนอื่นยังยึดถือปฏิบัติเช่นเดิมเหมือนที่เคยอยู่ในชุมชนเดิม และสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	ประเพณีดั้งเดิมหายไป แต่ชุมชนมีการรวมตัวเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ให้ความร่วมมือทั้งกิจกรรมของชุมชน วัดและโรงเรียน

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ที่มีการขยายตัวสูงกลายเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ทำให้ประชากรเพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งส่งผลดีด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณูปโภคในทุกด้าน การคมนาคมสะดวก แต่ยังพบว่า การเติบโตของชุมชนกลายเป็นสังคมเมืองกึ่งสังคมชนบทนำมาซึ่งปัญหาหลายด้าน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนที่พึงประสงค์ที่อยากให้เกิดในชุมชนที่อยู่รอบโรงเรียน คือ ให้เป็นชุมชนที่มีความสามัคคี มีความร่มเย็น ผู้คนมีศิลธรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถรวมตัวกัน รู้จักพึ่งพาตนเอง รักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เป็นสังคมเกษตรที่มีความเอื้ออาทร เป็นชุมชนที่มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี ช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อม ดูแลแหล่งน้ำคลองให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ดังเดิม ผู้คนในชุมชนได้รับการพัฒนาเห็นความสำคัญของการศึกษา เป็นชุมชนที่มีความปลอดภัย ปลอดยาเสพติด ปลอดการพนัน ผู้สูงอายุได้รับการดูแล มีหน่วยงานราชการเข้ามาดูแลเต็มที่และให้ทั่วถึง และให้มีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป (บทสัมภาษณ์ : ภาคผนวก ก)

2.3 การศึกษาอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

การศึกษาอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ถึงการประกอบอาชีพเกษตรของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความเห็นว่า การประกอบอาชีพการเกษตรในชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ยังมีความสำคัญต่อชุมชนอยู่ โดยแสดงความคิดเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของการประกอบอาชีพเกษตรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสรุปได้ว่า

- **อดีต** ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรที่สำคัญจะเป็นการทำนา รองลงมาคือ การเลี้ยงปลา การปลูกพืช การเลี้ยงไก่ชน การทำโครงการเกษตรปลอดสารพิษ เลี้ยงแพะ และวัว ค้าขายผลผลิตทางการเกษตร ทำไร่นาสวนผสม ทำเกษตรธรรมชาติ และปลูกพืชไว้บริโภคเองตามลำดับ

- **ปัจจุบัน** การทำการเกษตรในชุมชนรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ มีการเปลี่ยนแปลงไม่มาก โดยส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ พื้นที่ทำการเกษตรลดลง ลักษณะการทำนาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียว มีการทำนาโดยใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น การทำนาสามารถ

ทำได้ 2-3 ครั้งต่อปี ต้นทุนการทำการเกษตรสูงขึ้น มีการเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตร เกิดอาชีพผู้รับจ้างทำการเกษตร การทำการเกษตรลดน้อยลง มีการนำเครื่องจักรมาใช้ทำการเกษตรมากขึ้น การทำนามีผลผลิตสูงขึ้น การเดินทางไปประกอบอาชีพเกษตรมีความสะดวกสบาย ด้านการเลี้ยงสัตว์ลดลง เพราะเป็นการรบกวนคนในชุมชน มีการทำการเกษตรโครงการสวนผักคนเมือง โดยมีหน่วยงานเข้ามาให้ความรู้ ชาวชุมชนหันมาปลูกผักรับประทานเอง ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคนมีความเห็นว่า อาชีพเกษตรยังมีความสำคัญต่อชุมชนเนื่องจากช่วยลดค่าใช้จ่าย มีผักปลอดสารพิษไว้รับประทานและจำหน่าย และอยากให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้การเกษตรแก่คนในชุมชน

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ถึงความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ (บทสัมภาษณ์ : ภาคผนวก ก) โดยให้เหตุผลซึ่งแสดงข้อมูลได้ดังตาราง

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (n = 10)	ร้อยละ (%)
1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์		
- ควรมีการสอนเกษตรเพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	6	60.00
- จำเป็นเพราะให้เด็กรู้จักการประหยัดรู้จักการปลูกผักไว้กินเอง	4	40.00
- จำเป็นและเหมาะสมเพราะโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ล้อมรอบด้วยพื้นที่ทำการเกษตร	3	30.00
- มีความจำเป็น เพราะให้เด็กรู้จักชื่อผักรู้จักกินผัก	2	20.00
- ควรสอนเรื่องการเลี้ยงสัตว์	2	20.00
- สอนการปลูกพืชในภาชนะ	2	20.00
- จำเป็นต้องสอนเพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม	1	10.00
- ควรสอนให้เห็นคุณค่าของการที่มีผักไว้รับประทานนำไปสู่ความต้องการปลูกผัก	1	10.00
- สอนให้เด็กอยากลงมือปฏิบัติ	1	10.00
- สอนเรื่องการทำเกษตรในเมือง	1	10.00
- ควรใช้เทคโนโลยีมาช่วยสอน	1	10.00
- ควรสอนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	1	10.00
- สอนความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	1	10.00
- การสอนให้เด็กรู้จักขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง	1	10.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 10)	ร้อยละ (%)
- การเกษตรช่วยฝึกจิตใจของเด็ก	1	10.00
- นักเรียนจะได้เห็นและสัมผัสเรื่องการเกษตร	1	10.00
- การเรียนการสอนเกษตรควรมีไว้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาว่าจะจัดอย่างไร ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม หากพื้นที่ลดลงอาจปรับเปลี่ยนปลูกวิธีอื่นเช่น เพิ่มการปลูกผัก Hydroponic	1	10.00
- ควรจัดสัดส่วนจัดน้ำหนักเนื้อหาให้เหมาะสม และควรมีทุกระดับชั้น	1	10.00
2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์		
- สอนให้รู้จักชื่อผัก	5	50.00
- ปลูกฝังความรู้เรื่องการเกษตร	4	40.00
- เรียนรู้เรื่องสัตว์	3	30.00
- การปลูกพืชในกระถาง	3	30.00
- การสอนให้เห็นความสำคัญของการเกษตร	2	20.00
- ให้ทดลองปลูกในภาชนะเล็ก ๆ	2	20.00
- ควรปลูกฝังให้รักให้ชอบเรื่องการเกษตร	1	10.00
- การดูจากภาพ การพาไปดูของจริง	1	10.00
- เรียนรู้จากการสังเกตรุ่นพี่ เวลาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร	1	10.00
- สอนพื้นฐานเกษตรที่อยู่รอบ ๆ ตัวที่อยู่ในชุมชน	1	10.00
- การดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูก เพื่อให้เห็นวงจรชีวิต	1	10.00
- ควรปลูกฝังให้รู้จักกินผัก ผลไม้ รู้จักประโยชน์ผักผลไม้	1	10.00
- สอนเรื่องดินให้รู้จักดิน	1	10.00
- โรงเรียนควรมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เด็กได้ดูเป็นตัวอย่างบ้าง	1	10.00
- นักเรียนชั้นป.1 ควรจะลงมือปฏิบัติได้ จะสร้างความภาคภูมิใจแก่เด็ก	1	10.00
- ควรให้เรียนรู้ แต่เด็กต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ก่อน จึงจะสามารถเสริมความรู้การเกษตรได้ง่ายขึ้น	1	10.00
- ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน แต่ควรจะมีสัดส่วนอย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นต์ของวิชาเรียนทั้งหมด เพราะเป็นวิชาชีพพื้นฐานของมนุษย์ควบคู่กับศีลธรรม คือเกษตรเอาไว้กิน ศีลธรรมเอาไว้ควบคุมตนเอง	1	10.00
3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1		
- เป็นเรื่องที่ดี ควรปลูกฝังความรู้เรื่องการเกษตร	3	30.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 10)	ร้อยละ
- เป็นสิ่งที่ดี เพราะเด็กจะได้รู้ถึงความสำคัญของการเกษตรเพิ่มขึ้น	3	30.00
- สามารถนำการเกษตรมาบูรณาการรวมกับวิชาอื่นได้ตามความเหมาะสมของแต่ละวิชา	2	20.00
- ควรสอดแทรกความรู้เกษตรเข้าไปด้วยให้เด็กรู้จักชนิดของพืชผักต่าง ๆ	2	20.00
- มีความเหมาะสม เพราะการนำไปรวมกับวิชาอื่นเป็นการสอนที่แปลกใหม่เด็กจะสนใจในเรื่องการเกษตรเพิ่มขึ้น	1	10.00
- การเสริมเรื่องเรื่องเกษตรมีความเหมาะสมเพราะบรรพบุรุษเริ่มต้นมาจากการเกษตร	1	10.00
- เป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะเป็นการประยุกต์เพื่อให้เด็กได้คิดในเชิงที่แตกต่างมากขึ้น	1	10.00
- เกษตรมีเรื่องที่น่าเรียนรู้มากมายและสามารถนำมาบูรณาการได้หมด	1	10.00
- หากทำได้ถือว่าดี น่าจะทำทั้งประเทศ เด็กจะได้ไม่ลืมรากเหง้าพื้นฐานของประเทศไทยว่ามาจากการเกษตร	1	10.00
- เด็กควรจะรู้ว่า เกษตรคือการกินการอยู่ของมนุษย์ อาหารการกินมาจากการเกษตรแม้กระทั่งไส้กรอก ลูกชิ้นที่เด็กชอบรับประทานก็มาจากการเกษตร	1	10.00
- เห็นด้วย เป็นเรื่องที่ดี เพราะชุมชนของเรายังไม่ใช่สังคมเมืองยังคงความเป็นสังคมชนบท	1	10.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งประเด็นสัมภาษณ์เป็น 3 หัวข้อ ผลการสัมภาษณ์ในแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์

คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ ได้ระบุถึงความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ โดยให้เหตุผลถึงความจำเป็นไว้หลายเหตุผลด้วยกัน คือ ควรมีการสอนวิชางานเกษตรเพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยให้เหตุผลถึง 6 คน (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ จำเป็นเพราะให้เด็กรู้จักการประหยัดรู้จักการปลูกผักไว้กินเองแสดงความคิดเห็น 4 คน (ร้อยละ 40.00) จำเป็นและเหมาะสมเพราะโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ล้อมรอบด้วยพื้นที่ทำการเกษตรแสดงความคิดเห็น 3 คน (ร้อยละ 30.00) มีความจำเป็นเพราะให้เด็กรู้จักชื่อผักรู้จักกินผัก ควรสอนเรื่องการเลี้ยงสัตว์ สอนการปลูกพืชในภาชนะแดงความคิดเห็น 2 คน (ร้อยละ 20..00) นอกจากนี้ยังมีเหตุผลอื่น ๆ รวมถึงข้อเสนอแนะ

และแนวคิด คือ จำเป็นต้องสอนเพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ควรสอนให้เห็นคุณค่าของการที่มีผักไว้รับประทานนำไปสู่ความต้องการปลูกผัก สอนให้เด็กอยากลงมือปฏิบัติ สอนเรื่องการทำเกษตรในเมือง ควรใช้เทคโนโลยีมาช่วยสอน ควรสอนการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ สอนความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การสอนให้เด็กรู้จักขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง การเกษตรช่วยฝึกจิตใจของเด็ก นักเรียนจะได้เห็นและสัมผัสเรื่องการเกษตร การเรียนการสอนเกษตรควรมีไว้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาว่าจะจัดอย่างไร ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม หากพื้นที่ลดลงอาจปรับเปลี่ยนปลูกวิธีอื่นเช่น เพิ่มการปลูกผัก Hydroponic และควรจัดสัดส่วนจัดน้ำหนักเนื้อหาให้เหมาะสม และควรมีทุกระดับชั้น (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

2.4.2 ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แสดงความคิดเห็นถึงขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ไว้หลายรายการด้วยกัน มีคณะกรรมการสถานศึกษาถึง 5 คน (ร้อยละ 50.00) มีความเห็นว่า วิชางานเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรสอนให้รู้จักพืชผัก มี 4 คน (ร้อยละ 40.00) ที่คิดว่า ควรจะปลูกฝังความรู้เรื่องเกษตร นอกจากนี้ยังมีความเห็นอื่น ๆ คือ ควรให้เรียนรู้เรื่องสัตว์ การปลูกพืชในกระถาง (ร้อยละ 30.00) การสอนให้เห็นความสำคัญของการเกษตร ให้ทดลองปลูกในภาชนะเล็ก ๆ (ร้อยละ 20.00) ควรปลูกฝังให้รักให้ชอบเรื่องการเกษตร การให้ดูจากภาพ การพาไปดูของจริง เรียนรู้จากการสังเกตรุ่นพี่เวลาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร สอนพื้นฐานเกษตรที่อยู่รอบ ๆ ตัวที่อยู่ในชุมชน การดูแลรักษาต้นไม้ที่ปลูกเพื่อให้เห็นวงจรชีวิต ควรปลูกฝังให้รู้จักกินผัก ผลไม้ รู้จักประโยชน์ของผักผลไม้ สอนเรื่องดินให้รู้จักดิน โรงเรียนควรมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เด็กได้ดูเป็นตัวอย่างบ้าง นักเรียนชั้นป.1 ควรจะลงมือปฏิบัติได้จะสร้างความภาคภูมิใจแก่เด็ก ควรให้เรียนรู้แต่เด็กต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ก่อนจึงจะสามารถเสริมความรู้การเกษตรได้ง่ายขึ้น และต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน แต่ควรจะมีสัดส่วนอย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นต์ของวิชาเรียนทั้งหมด เพราะเป็นวิชาชีพพื้นฐานของมนุษย์ควบคู่กับศีลธรรม คือเกษตรเอาไว้กิน ศีลธรรมเอาไว้ควบคุมตนเอง (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

2.4.3 การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สำหรับการนำวิชางานเกษตรไปบูรณาการกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ได้ระบุว่า การดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องที่ดี เพราะสาเหตุที่สำคัญคือ ควรปลูกฝังความรู้เรื่องการเกษตรให้กับนักเรียน และเด็กจะได้รู้ถึงความสำคัญของการเกษตรเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นสอดคล้องกัน 3 คน (ร้อยละ 30.00) ส่วนความคิดเห็นรองลงมา คือ สามารถนำการเกษตรมาบูรณาการรวมกับวิชาอื่นได้ตามความเหมาะสมของแต่ละวิชา ควรสอดแทรกความรู้เกษตรเข้าไปด้วยให้เด็กรู้จักชนิดของพืชผักต่าง ๆ (ร้อยละ 20.00) และยังมีความคิดเห็นอื่น ๆ ได้แก่ มีความเหมาะสม เพราะการนำไปรวมกับวิชาอื่นเป็นการสอนที่แปลกใหม่ เด็กจะสนใจในเรื่องการเกษตรเพิ่มขึ้น การเสริมเรื่องเกษตรมีความเหมาะสม เพราะบรรพบุรุษเริ่มต้นมาจากการเกษตร เป็นสิ่งที่ควรทำเพราะเป็นการประยุกต์ เพื่อให้เด็กได้คิดในเชิงที่แตกต่างมากขึ้น เกษตรมีเรื่องที่น่าเรียนรู้มากมายและสามารถนำมาบูรณาการได้หมด หากทำได้ถือว่าดีน่าจะทำทั้งประเทศ เด็กจะได้ไม่ลืมรากเหง้า

พื้นฐานของประเทศไทยว่ามาจากการเกษตร เด็กควรจะรู้ว่าเกษตรคือการกินการอยู่ของมนุษย์ อาหารการกินมาจากการเกษตร แม้กระทั่งไส้กรอกลูกชิ้นก็มาจากการเกษตร และเห็นด้วยเป็นเรื่องที่ดี เพราะชุมชนของเรายังไม่ใช่สังคมเมืองยังคงความเป็นสังคมชนบท (ร้อยละ 10.00) ตามลำดับ

2.5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน และการนำเรื่องการเกษตรไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

2.5.1 ไม่อยากให้ทิ้งวิชาเกษตร ควรมีการสอนในทุกระดับชั้น และสอนให้เหมาะสมกับระดับวัยของเด็ก

2.5.2 การทำหลักสูตรของโรงเรียน ควรดำรงไว้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

2.5.3 กรรมการศึกษาควรมีบทบาทในการร่วมทำหลักสูตรให้มากขึ้น

2.5.4 ควรนำนักเรียนในโรงเรียนไปศึกษาด้านการเกษตรนอกโรงเรียน

2.5.5 วิชาเกษตรยังจำเป็นต้องสอน แต่การสอนเด็กไม่ควรสอนหนักเกินไป ไม่ควรหวังมากเกินไปว่าเด็กทุกคนจะสามารถปฏิบัติได้

2.5.6 นักเรียนระดับชั้นเล็ก ๆ ควรสอนให้เขารู้ว่าเกษตรมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของเรา ซึ่งสามารถนำไปสอดแทรกกับวิชาอื่น ๆ ได้

2.5.7 เห็นด้วยกับการนำความรู้ในเรื่องวิชาการเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในระดับชั้นเล็ก ๆ เพราะสังคมปัจจุบันจะเป็นสังคมเมือง เด็กย้ายถิ่นฐานมาควรจะมีความรู้เรื่องของเกษตร เพราะเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวัน

2.5.8 เมื่อเด็กมีความรู้ เด็กจะสามารถช่วยครอบครัว ช่วยปลูกผัก รดน้ำต้นไม้ เป็นกิจกรรมที่สามารถทำร่วมกับครอบครัว ซึ่งไม่ใช่เฉพาะการบูรณาการในหลักสูตรเท่านั้น แต่ยังสอนไปถึงความสำพันธ์ของครอบครัวด้วย

2.5.9 เป็นสิ่งดีที่จะให้เด็กได้รับรู้เรื่องการเกษตร อย่างน้อยเป็นการปลูกฝังตั้งแต่ยังเล็ก ๆ เช่น เรื่องข้าวต้องให้เขาเห็นคุณค่าของข้าว ให้รู้ว่าข้าวที่เรากินมาจากไหน ข้าวแต่ละเม็ดไม่ได้มาอย่างง่าย ๆ หากสอนให้เขารู้และรักตั้งแต่ ป.1 จึงถือว่าดีที่จะให้เด็กได้รับรู้เรื่องเกษตรโดยนำไปบูรณาการในการเรียนการสอน

2.5.10 ควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เด็กเล็กควรผลิตสื่อที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเกษตร ให้เด็กได้เรียนรู้เพิ่มเติมพร้อมกับการได้ฝึกปฏิบัติ

2.5.11 ควรนำเรื่องการเกษตรมาผสมผสาน ฝึกให้เด็กได้คิดแบบบูรณาการสามารถนำเกษตรไปปรับใช้ได้

2.5.12 โรงเรียนควรส่งเสริมเรื่องการปลูกพืชไร้ดิน เนื่องจากพื้นที่สำหรับการสอนเกษตรลดลง

2.5.13 ควรจัดกิจกรรมเสริมให้เรียนรู้เกษตรในชั่วโมงว่าง

2.5.14 ต้องพยายามพูดถึงอะไรที่เกี่ยวกับการเกษตร เพราะยังมีความสำคัญกับชุมชน ต้องเสริมให้เด็ก ๆ ได้รู้เมื่อเด็กโตขึ้นสามารถนำมาเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพได้

4.1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากการศึกษาข้อมูลความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ศึกษาโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จำนวน 76 คน ผลการศึกษามีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
- ชาย	18	23.68
- หญิง	58	76.32
2. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน		
- บิดา	14	18.42
- มารดา	46	60.53
- อื่น ๆ	16	21.05
3. อายุ		
- น้อยกว่า 31 ปี	19	25.00
- 31-40 ปี	31	40.79
- 41-50 ปี	15	19.74
- มากกว่า 50 ปี	11	14.47
อายุมากที่สุด 60 ปี		
อายุน้อยที่สุด 22 ปี		
อายุเฉลี่ย 38.26 ปี		
4. สถานภาพการสมรส		
- โสด	5	6.58
- สมรส	63	82.89
- หย่าร้าง	6	7.89
- หม้าย	2	2.63
5. ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ประถมศึกษา	22	28.95
- มัธยมศึกษาตอนต้น	23	30.26
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	13	17.11
- อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	11.84
- ปริญญาตรี	7	9.21
- สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.63

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ (%)
6. การประกอบอาชีพ		
- ค้าขาย	13	17.11
- รับจ้าง	26	34.21
- พนักงานงานบริษัทเอกชน	21	27.63
- เกษตรกรรม	1	1.32
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	5	6.58
- รับราชการ/พนักงานของรัฐ	1	1.32
- อื่น ๆ	9	11.84
7. รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,001 บาท	21	27.63
- 10,001-15,000 บาท	26	34.21
- 15,001-20,000 บาท	8	10.53
- 20,001-25,000 บาท	9	11.84
- 25,001-30,000 บาท	4	5.26
- มากกว่า 30,000 บาท	8	10.53
รายได้มากที่สุด 50,000 บาท		
รายได้น้อยที่สุด 6,000 บาท		
รายได้เฉลี่ย 17,414.47 บาท		
8. พื้นฐานเกี่ยวข้องกับทางการเกษตร		
- ไม่มี	34	44.74
- มี	42	55.26
9. ความเกี่ยวข้องกับการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรม	35	83.33
- สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	1	2.38
- ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	10	23.80
- ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	6	14.28
- อยู่ในชุมชนที่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม	11	26.19
- อื่น ๆ	5	11.90

จากตาราง 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง 58 คน (ร้อยละ 76.32) เพศชาย 18 คน (ร้อยละ 23.68) ความเกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นมารดา 46 คน (ร้อยละ 60.53) บิดา 14 คน (ร้อยละ 18.42) อื่น ๆ คือ เป็นย่า ยาย ปู่ ตา พี่สาว 16 คน (ร้อยละ 21.05) โดยผู้ปกครองนักเรียนมีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 40.79) รองลงมาคือ อายุน้อยกว่า 31 ปี 19 คน (ร้อยละ 25.00) อายุ 41–50 ปี 15 คน (ร้อยละ (19.74) มากกว่า 50 ปี 11 คน (ร้อยละ 14.47) ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ

มากที่สุดคือ 60 ปี อายุน้อยที่สุด 22 ปี และอายุเฉลี่ย 38.26 ปี ด้านสถานภาพส่วนใหญ่สมรสแล้ว 63 คน (ร้อยละ 82.89) อย่าร้าง 6 คน (ร้อยละ 7.89) โสด 5 คน (ร้อยละ 6.58) และเป็นหม้าย 2 คน (ร้อยละ 2.63) โดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด 22 คน (ร้อยละ 30.26) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา 22 คน (ร้อยละ 28.95) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 9 คน (ร้อยละ 17.11) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 9 คน (ร้อยละ 11.84) ปริญญาตรี 7 คน (ร้อยละ 9.21) สูงกว่าปริญญาตรี 2 คน (ร้อยละ 2.64) ตามลำดับ ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด 26 คน (ร้อยละ 34.21) รองลงมาคือ พนักงานบริษัทเอกชน 21 คน (ร้อยละ 21.63) ค้าขาย 13 คน (ร้อยละ 17.11) ประกอบธุรกิจส่วนตัว 5 คน (ร้อยละ 6.58) อาชีพเกษตรกรรมและรับราชการ/พนักงานของรัฐ อย่างละ 1 คน (ร้อยละ 1.32) และอื่น ๆ คือ เป็นแม่บ้านและเป็นนักศึกษา 9 คน (ร้อยละ 11.84) ตามลำดับ

ผู้ปกครองนักเรียนมีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มากที่สุด 26 คน (ร้อยละ 34.21) รองลงมาคือ ต่ำกว่า 10,001 บาท 21 คน (ร้อยละ 27.63) รายได้ 20,001-25,000 บาท 9 คน (ร้อยละ 11.84) รายได้ 15,001-20,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 8 คน (ร้อยละ 10.53) และรายได้ระหว่าง 25,001-30,000 บาท 4 คน (ร้อยละ 5.26) ตามลำดับ โดยรายรวมครอบครัวต่อเดือนที่มากที่สุด คือ 50,000 บาท รายได้น้อยที่สุดต่อเดือนคือ 6,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองนักเรียนคือ 17,414.47 บาท ผู้ปกครองนักเรียน 34 คน (ร้อยละ 44.74) ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการเกษตร นอกจากนั้น 42 คน (ร้อยละ 55.26) มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับการเกษตร คือ บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรมมี 35 คน (ร้อยละ 83.33) รองลงมาคือ อยู่ในชุมชนที่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม 11 คน (ร้อยละ 26.19) ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 10 คน (ร้อยละ 23.80) ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 6 คน (ร้อยละ 14.28) และอื่น ๆ 5 คน (ร้อยละ 11.90) คือ ชอบปลูกผักและดอกไม้เป็นงานอดิเรก ชอบศึกษาและทดลองทำเกษตรเอง มีที่นาอยู่ต่างจังหวัด และมีผู้ปกครองอีก 1 คน ที่สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 2.38

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

รายการ	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ (%)
1. ความสำคัญของการเกษตรกับชีวิตประจำวัน		
- มีความสำคัญ	75	98.68
- ไม่มีความสำคัญ	1	1.32
2. การมีความรู้ทางด้านการเกษตรของบุตรหลาน		
- ไม่ควรมีความรู้ทางการเกษตร	1	1.32
- ควรมีความรู้ทางการเกษตร	75	98.68
3. เรื่องการเกษตรที่ควรมีความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ความรู้เกี่ยวกับพืช	59	78.66
- ความรู้เกี่ยวกับสัตว์	55	73.33
- ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร	28	37.33

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 76)	ร้อยละ (%)
- ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร	35	46.66
- ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร	53	70.66
- อื่น ๆ	5	6.66
4. การนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ		
- วิชาภาษาไทย		
เห็นด้วยมาก	56	73.68
เห็นด้วยปานกลาง	18	23.68
เห็นด้วยน้อย	2	2.63
- วิชาคณิตศาสตร์		
เห็นด้วยมาก	43	56.58
เห็นด้วยปานกลาง	27	35.53
เห็นด้วยน้อย	3	3.95
ไม่เห็นด้วย	3	3.95
- วิชาวิทยาศาสตร์		
เห็นด้วยมาก	60	78.95
เห็นด้วยปานกลาง	14	18.42
เห็นด้วยน้อย	2	2.63

จากตารางที่ 4.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนเกือบทั้งหมดคือ 75 คน (ร้อยละ 98.68) มีความเห็นว่าการเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวัน มีเพียง 1 คน (ร้อยละ 1.32) ที่เห็นว่า การเกษตรไม่มีความสำคัญ ส่วนรายการความคิดเห็นเรื่องการมีความรู้ทางด้านการเกษตรของบุตรหลาน 75 คน (ร้อยละ 98.68) เห็นว่า บุตรหลานควรมีความรู้ด้านการเกษตร และมี 1 คน (ร้อยละ 1.32) ที่เห็นว่าบุตรหลานไม่ควรมีความรู้ด้านการเกษตร ในเรื่องการเกษตรที่บุตรหลานควรมีความรู้ผู้ปกครองนักเรียน 59 คน มีความเห็นว่า ควรมีความรู้เกี่ยวกับพืชมากที่สุด (ร้อยละ 78.66) รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับสัตว์ 55 คน (ร้อยละ 73.33) ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร 53 คน (ร้อยละ 70.66) ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร 35 คน (ร้อยละ 46.66) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร 28 คน (ร้อยละ 37.33) และอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ เรื่องการพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคม เรื่องความรู้เกี่ยวกับการรักษาโรค และเรื่องหลักการทำการเกษตรพอเพียงและไร่นาสวนผสม 5 คน (ร้อยละ 6.66) ตามลำดับ

ในเรื่องการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้นำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาภาษาไทยในระดับมาก 56 คน (ร้อยละ 73.68) รองลงมาคือ ในระดับปานกลาง 18 คน (ร้อยละ 23.68) และในระดับน้อย 2 คน (ร้อยละ 2.63) ส่วนในวิชาคณิตศาสตร์ ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้นำความรู้ด้าน

การเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาในระดับมาก 43 คน (ร้อยละ 56.58) รองลงมาคือ ในระดับปานกลาง 27 คน (ร้อยละ 35.53) ในระดับน้อย 3 คน (ร้อยละ 3.95) และมี 3 คน (ร้อยละ 3.99) ที่ไม่เห็นด้วยกับการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกกับวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับในวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้นำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาในระดับมาก 60 คน (ร้อยละ 78.95) รองลงมาคือ ในระดับปานกลาง 14 คน (ร้อยละ 18.42) และในระดับน้อย 2 คน (ร้อยละ 2.63)

ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ เมื่อนำมาเปรียบเทียบความต้องการในระดับมากนั้น พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้บูรณาการในวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 78.95) รองลงมาคือวิชาภาษาไทย (ร้อยละ 73.68) และคณิตศาสตร์ (ร้อยละ56.58) ตามลำดับ ซึ่งผลการเปรียบเทียบสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ระดับความคิดเห็น	วิชาภาษาไทย		วิชาคณิตศาสตร์		วิชาวิทยาศาสตร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยมาก	56	73.68	43	56.58	60	78.95
เห็นด้วยปานกลาง	18	23.68	27	35.53	14	18.42
เห็นด้วยน้อย	2	2.63	3	3.95	2	2.63
ไม่เห็นด้วย	-	-	3	3.95	-	-

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการสอบถามผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผู้ตอบแบบสอบถามหลายคนได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่น่าสนใจไว้หลายข้อ ดังต่อไปนี้

3.1 คณิตศาสตร์เป็นวิชาหลักนักเรียนเรียนอ่อน จึงเห็นว่าไม่สมควรที่จะสอดแทรก ส่วนวิชาภาษาไทยและวิทยาศาสตร์ สมควรจะนำด้านเกษตรมาสอดแทรกเพราะเชื่อมต่อกันได้

3.2 เด็กควรรู้เรื่องของการเกษตร การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นอย่างมาก อย่างน้อยจะได้รู้วิธีการปลูกผักไว้กินเองและเลี้ยงสัตว์เป็น

3.3 ควรให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติด้วย เช่น ให้ปลูกผัก

3.4 การเกษตรถือว่าเป็นวิชาที่สำคัญวิชาหนึ่ง หากนักเรียนได้ศึกษาด้านการเกษตร เด็กๆ ก็จะมีความสนุกสนานในการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเลี้ยงสัตว์หรือปลูกพืช หากนำเรื่องเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์คงจะทำให้เด็ก ๆ มีความคิดริเริ่มในเรื่องการคำนวณและอาจจะอิงไปเรื่องค้าขายได้อีกด้วย ส่วนการบูรณาการกับวิชาวิทยาศาสตร์นั้น อาจทำให้นักเรียนเรียนรู้และทดลองได้อย่างสนุกสนาน เพราะการทดลองเกี่ยวกับพืชและสัตว์แบบที่ได้เรียนรู้จริงจะทำให้เด็ก ๆ สนุกสนานและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

3.5 ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านการเกษตร ทั้งเรื่องพืชและสัตว์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำมาประยุกต์ใช้ทั้งทางด้านโภชนาการ อาหาร และยาซึ่งพืชบางชนิดเป็นได้ทั้งอาหาร ผัก และเป็นสมุนไพรทางยาช่วยต้านทานและป้องกันโรคได้

3.6 ไม่ว่าทางโรงเรียนจะสอดแทรกกับวิชาใดก็ตามทำให้เด็กมีความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยพัฒนาด้านสมองและจิตใจของเด็กได้

3.7 ควรหาทฤษฎีรูปแบบใหม่ๆ มาให้ความรู้แก่นักเรียนเพิ่มเติมในชีวิตประจำวัน

3.8 การที่ลูกได้เรียนรู้เรื่องการเกษตรจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตส่วนหนึ่ง คือ ปลูกผักไว้กินเองในครอบครัว ปลูกไว้ขาย และอีกหลายอย่างมากมาย เพราะทุกวันนี้เห็นคนรุ่นใหม่ ทำเกษตรเป็นธุรกิจส่งออกจนฐานะร่ำรวยมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำงานบริษัทก็รวยได้ อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่อิสระที่ดีที่สุด

3.9 อยากให้เด็ก ๆ ได้ลงมือทำ ได้ทดลองหลาย ๆ อย่าง เพราะเด็กวัยนี้กำลังอย่างรู้อยากเห็น

3.10 อยากให้ทางโรงเรียนสอนการทำเกษตร อย่างน้อยก็ให้ปลูกกต้นไม้เป็นรู้จักเรื่องของต้นไม้ และเด็ก ๆ จะได้รู้ว่าประเทศไทยเราทำเกษตรอะไรบ้าง

3.11 ให้เด็กได้รู้ว่า การเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยมาตั้งแต่บรรพบุรุษดังคำที่ว่าในน้ำมีปลาในนามีข้าว

3.12 การสอนเกษตรจะทำให้เด็กมีความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตและยังทำให้รู้จักกินรู้จักใช้และรู้จักประหยัด

3.13 ควรให้เด็ก ๆ รู้เรื่องการเกษตรมาก ๆ เพราะจะเป็นผลดีต่อสุขภาพร่างกายการดำรงชีวิต โดยเฉพาะเรื่องเกษตรปลอดสาร

3.14 ควรให้เด็กได้ทดลองปฏิบัติด้วย

3.15 ควรจัดกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับการเกษตรด้วย

3.16 ถ้าเป็นไปได้ควรให้เด็กได้มีโอกาสทำการเกษตรในโรงเรียน

3.17 อยากให้บุตรหลานได้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตร

3.18 การทำการเกษตรเป็นสิ่งที่ดี และถ้าสอนให้เด็กได้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจึงเป็นสิ่งที่ดีมาก

3.19 การเกษตรของไทยนิยมใช้แต่สารเคมี และยังไม่ค่อยเข้าใจว่าการใช้ชีวภาพก็มีคุณภาพเช่นกัน นักวิชาการของไทยขาดการแนะนำความรู้ให้แก่ชาวบ้าน เช่น ใช้ปุ๋ย NPK คืออะไรและพบในธรรมชาติอะไรบ้าง

3.20 การเกษตรเป็นสิ่งสำคัญกับชีวิตกับทุกคน เด็ก ๆ ควรจะมีความรู้ทางด้านเกษตรเพิ่มเติม

3.21 ถ้ามีการสอดแทรกเนื้อหาเกษตรเข้าไปในด้านการเรียนได้จริง ๆ ก็จะทำให้นักเรียนเข้าใจถึงความหมายของคำว่าเกษตรได้จริง ๆ และถูกต้องและทำให้รู้ว่าการเกษตรสำคัญต่อเรา และสังคมประเทศไทยมากแค่ไหน

3.22 อยากให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับเกษตรเบื้องต้นก่อน เช่นการทำเกษตรสวนครัว การปลูกพืช การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การเลี้ยงสัตว์บก การเลี้ยงสัตว์น้ำ

3.23 ควรมีการพัฒนาให้เด็กมีความรู้ในด้านการเกษตร

3.24 ควรจะมีการสอนให้เด็กได้รู้ว่า เกษตรคือ ปัจจัย 4 เกษตรคือ การรู้จักความพอเพียง เกษตรคือ ความสุขทั้งกายและใจ และเกษตรคือ ชีวิตที่ยั่งยืนเป็นอาชีพที่คู่กับสังคมไทย

3.25 การเรียนรู้วิชาเกษตรมีข้อดีคือเด็ก ๆ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ และยังสามารถสอนให้ผู้ปกครองปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเองได้ โดยที่ไม่ต้องไปซื้อมารับประทาน

3.26 พื้นฐานของคนไทยก็คือการดำรงชีวิตด้วยการทำการเกษตร จึงมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งที่เด็กควรจะมีความรู้เรื่องการเกษตร

3.27 อยากให้ลูกหลานเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตรให้มากกว่านี้ เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ

3.28 อยากให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องการเกษตร เพราะยุคสังคมเปลี่ยน ทำให้เด็กสมัยนี้อยู่ห่างจากธรรมชาติ จึงอยากให้เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติมากที่สุด เป็นเรื่องดีที่ให้เด็กได้เรียนรู้เกษตรเพิ่มเติมกับวิชาอื่น ๆ

3.29 วิชาเกษตรและความรู้เกี่ยวกับการเกษตรดีต่อนักเรียนทุก ๆ คน

3.30 ควรปลูกฝังเรื่องการเกษตรให้กับเด็กตั้งแต่เล็กไปจนโต เพื่อให้เด็กได้รู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของการเกษตร

3.31 การเกษตรมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะอาชีพหลักของไทยคือการเกษตร เป็นอาชีพของบรรพบุรุษ ควรที่จะสอนสอดแทรกการเกษตรให้เข้าไปในเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ให้ มาก ๆ เด็กนักเรียนจะได้มีความรู้ เพื่อที่เด็กจะนำไปใช้ในอนาคต และอาจจะได้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตร และใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

3.32 การที่ได้นำวิชาการเกษตรมาสอนนักเรียนเหมาะสมมาก เพราะเกษตรจำเป็นต่อการดำรงชีพ เด็กนักเรียนจะได้รู้คุณค่าของการเกษตร เด็กจะได้รู้วิธีการปลูก การดูแล การบริโภค และที่สำคัญจะได้รู้ว่าการกินพืชผักที่ได้จากเกษตรมันมีประโยชน์อย่างไร

3.33 น่าจะมีพื้นที่ให้เด็กได้ปลูกผักจริง ๆ และสัมผัสจริงเพื่อจะได้ไปปรับใช้ในอนาคต

3.34 อยากให้นักเรียนได้ทราบถึงความสำคัญของการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกผลไม้ที่เรารับประทานไว้ การเลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่นเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ไม่จำเป็นต้องทำเป็นธุรกิจ แค่รู้จักวิธีเลี้ยง วิธีปลูก วิธีดูแล เท่านี้ก็น่าจะพอสำหรับการดำรงชีวิตถือว่าเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างดี

3.35 หลักการเรียนรู้ที่ถูกต้องควรให้เด็ก ๆ ได้รับความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและทางปฏิบัติไปพร้อม ๆ กันเพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนสมัยนี้ โดยเฉพาะเด็กนักเรียนในกรุงเทพมหานครเริ่มห่างไกลจากการเกษตรมากขึ้น อาจด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไป และเทคโนโลยีที่ทันสมัยอาจทำให้เด็ก ๆ ไม่รู้วิถีชีวิตของชาวนา หรือเกษตรกรของไทย จึงควรให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเกษตรทุกชนิด

3.36 ควรจะมีการเรียนการสอนกับเด็ก ๆ เพราะว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชีพการเกษตร เด็กจะได้เรียนรู้ว่าการปลูกพืชกว่าจะได้ผลผลิตนั้นมีความยากและต้องใช้เวลาและการลงทุนตั้งแต่การเพาะปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตออกมา ต้องเจอปัญหา

กับสภาวะแวดล้อมทั้งน้ำท่วม ฝนแล้งและยังขึ้นอยู่กับฤดูกาลด้วย เด็ก ๆ จะได้รู้ว่าอาหารที่เขากินนั้นมาจากการเกษตร และมีความยากลำบากในการทำ

4.2 ผลการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4.2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร ร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ของการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\overline{X}$)
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร				
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	5	4	4	4.33
1.2 ความสมเหตุสมผลของการพัฒนาหลักสูตร	5	5	5	5.00
1.3 สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและชุมชน	4	5	4	4.33
เฉลี่ยรวมด้านสภาพปัญหาความจำเป็นต้องพัฒนา	**4.67**	**4.67**	**4.33**	**4.55**
2. หลักการของหลักสูตร				
2.1 มีความเป็นไปได้และสมเหตุสมผล	5	4	4	4.33
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง	4	5	5	4.67
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	4	4	4	4.00
เฉลี่ยรวมด้านหลักการของหลักสูตร	**4.33**	**4.33**	**4.33**	**4.33**
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
3.1 ความชัดเจน	4	4	4	4.00
3.2 ความเป็นไปได้	4	4	5	4.33
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	5.00
3.4 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด	5	5	5	5.00
เฉลี่ยรวมด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	**4.50**	**4.50**	**4.75**	**4.58**
4. โครงสร้างของหลักสูตร				
4.1 เหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	5.00
4.2 ความเป็นไปได้	5	5	5	5.00
4.3 การตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	4	5	4.33
4.4 การเรียงลำดับเนื้อหา	4	4	4	4.00
4.5 ความเหมาะสมในการกำหนดหัวข้อเนื้อหา	5	5	4	4.67
เฉลี่ยรวมด้านโครงสร้างของหลักสูตร	**4.60**	**4.60**	**4.60**	**4.60**

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\bar{X}$)
5. เนื้อหาของหลักสูตร				
5.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	5	5	5.00
5.2 ตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4	5	5	4.67
5.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	4	4	4	4.00
5.4 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนาทันสมัย	4	4	4	4.00
เฉลี่ยรวมด้านเนื้อหาของหลักสูตร	**4.25**	**4.50**	**4.50**	**4.42**
6. กิจกรรมการเรียนรู้				
6.1 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	4	5	5	4.67
6.2 ความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้	5	5	5	5.00
6.3 เหมาะสมกับผู้เรียนและระยะเวลา	5	5	4	4.67
6.4 มีความน่าสนใจ	5	4	5	4.67
เฉลี่ยรวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้	**4.75**	**4.75**	**4.75**	**4.75**
7. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้				
7.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรม	4	4	4	4.00
7.2 ส่งเสริมให้บรรลุจุดประสงค์ได้	5	4	5	4.67
7.3 สื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	5	5	5.00
เฉลี่ยรวมด้านสื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้	**4.67**	**4.33**	**4.67**	**4.56**
8. การวัดและประเมินผล				
8.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	5	5	5	5.00
8.2 มีความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา	5	4	5	4.67
8.3 มีการประเมินผลตามสภาพจริง	5	5	5	5.00
8.4 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้	4	4	4	4.00
เฉลี่ยรวมด้านการวัดและประเมินผล	**4.75**	**4.50**	**4.75**	**4.67**
9. การประเมินหน่วยการเรียนรู้				
9.1 กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ได้เหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	4.67
9.2 ทุกหน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	5.00
9.3 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน	4	5	4	4.33
9.4 สาระการเรียนรู้เหมาะสม	4	4	4	4.00
9.5 สาระการเรียนรู้ช่วยให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4	4	4	4.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\bar{X}$)
9.6 ความรู้ด้านการเกษตรที่นำมาบูรณาการเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	4.67
9.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.67
9.8 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การพัฒนาความสามารถตามเป้าหมายของหลักสูตรได้	4	4	5	4.33
9.9 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	4.33
9.10 สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เหมาะสม	5	5	5	5.00
9.11 วิธีการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	4	5	4	4.33
เฉลี่ยรวมด้านหน่วยการเรียนรู้	**4.45**	**4.45**	**4.55**	**4.48**
เฉลี่ยทุกด้าน				**4.55**

จากตาราง 4.7 แสดงผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร ร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของผู้ทรงคุณวุติ 3 ท่าน ทำการประเมินคุณภาพหลักสูตรใน 9 ด้าน พบว่า จากคะแนนเต็ม 5 ด้านสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) รวมทุกรายการเท่ากับ 4.55 ด้านหลักการของหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านโครงสร้างของหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ด้านสื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ด้านการวัดและประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ด้านหน่วยการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 เมื่อเฉลี่ยรวมทุกด้านมีค่าเท่ากับ 4.55 แสดงว่า คุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับดีมาก

4.2.2 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

จากการประเมินผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของการประเมินแผนการจัดการรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\bar{X}$)
1. ด้านการใช้รูปแบบ				
1.1 รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสม	5	5	5	5.00
1.2 เป็นรูปแบบที่น่าสนใจ	5	4	4	4.33
1.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ เข้าใจง่ายไม่สับสน	5	5	5	5.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\bar{X}$)
1.4 ดำเนินการได้จริง	4	4	4	4.00
เฉลี่ยรวมด้านการใช้รูปแบบ	**4.75**	**4.50**	**4.50**	**4.58**
2. ด้านสาระสำคัญ				
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4	5	5	4.67
2.2 ครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่สาคัญ	5	4	4	4.33
2.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้	4	5	4	4.33
เฉลี่ยรวมด้านสาระสำคัญ	**4.33**	**4.67**	**4.33**	**4.44**
3. ด้านตัวชี้วัด				
3.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5	4	5	4.67
3.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	4	4.00
3.3 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	4.67
เฉลี่ยรวมด้านตัวชี้วัด	**4.67**	**4.33**	**4.33**	**4.44**
4. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้				
4.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	5	5	4	4.67
4.2 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	5	4	4	4.33
4.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้	4	5	5	4.67
4.4 สามารถนำไปปฏิบัติได้	5	5	5	5.00
เฉลี่ยรวมด้านจุดประสงค์การเรียนรู้	**4.75**	**4.75**	**4.50**	**4.67**
5. ด้านสาระการเรียนรู้				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	4.67
5.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	4	4	4	4.00
5.3 การแบ่งสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	4	5	4	4.33
5.4 ความเหมาะสมกับเวลา	4	4	5	4.33
5.5 จัดเรียงลำดับความยากง่ายของสาระการเรียนรู้	4	4	4	4.00
เฉลี่ยรวมด้านสาระการเรียนรู้	**4.20**	**4.20**	**4.40**	**4.27**
6. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้				
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00
6.2 เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	4	4	4	4.00
6.3 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	4	5	4	4.33
6.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	5	5	5	5.00
6.5 ความถูกต้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5.00
6.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรม	5	4	4	4.33
6.7 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะด้านความรู้ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	5	5	5	5.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	($\bar{X}$)
6.8 การมอบหมายงานสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเวลาเรียน	4	4	4	4.00
6.9 การจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา	4	5	5	4.67
เฉลี่ยรวมด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	**4.56**	**4.67**	**4.56**	**4.59**
7. ด้านเสื่อและแหล่งเรียนรู้				
ก. ด้านวัสดุอุปกรณ์				
7.1 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	5	5	4	4.67
7.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	4	5	5	4.67
7.3 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4	4	4	4.00
7.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	5	5	5	5.00
ข. ใบงาน/แบบฝึกหัด				
7.5 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	4	5	5	4.67
7.6 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	5	4	4	4.33
7.7 มีความชัดเจนในการอธิบายและการใช้ภาษา	4	5	5	4.67
เฉลี่ยรวมด้านเสื่อและแหล่งเรียนรู้	**4.42**	**4.71**	**4.57**	**4.57**
8. ด้านการวัดผลและประเมินผล				
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	4.33
8.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	4.33
8.3 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4	4	5	4.33
8.4 เหมาะสมกับวัยและวุฒิของผู้เรียน	5	4	4	4.33
8.5 ครอบคลุมด้านความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4	4	4	4.00
8.6 สามารถนาไปสู่การปฏิบัติได้ง่าย	5	4	5	4.67
8.7 เครื่องมือที่ใช้วัดมีความเหมาะสม	5	5	4	4.67
8.8 เสนอแนะเกณฑ์การวัดผลประเมินผลและประเมินผลไว้ชัดเจน	5	5	5	5.00
เฉลี่ยรวมด้านการวัดผลและประเมินผล	**4.50**	**4.37**	**4.50**	**4.45**
เฉลี่ยทุกด้าน				**4.50**

จากตาราง 4.8 แสดงผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของผู้ทรงคุณวุติ 3 ท่าน โดยประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 ด้าน ผลการประเมินจากคะแนนเต็ม 5 พบว่า ด้านการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) รวมทุกรายการเท่ากับ 4.58 ด้านสาระสำคัญมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ด้านตัวชี้วัดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ด้านสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ด้าน

สื่อและแหล่งเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ด้านการวัดและประเมินผลมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เมื่อเฉลี่ยรวมทุกด้านมีค่าเท่ากับ 4.50 แสดงว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก

หลังจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเป็นหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ พืชน่ารู้ สัตว์น่ารู้ ความสำคัญของการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และธุรกิจเกษตร ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้บูรณาการในกลุ่มสาระภาษาไทยใน 4 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้เลือกบูรณาการใน 4 สาระ คือ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 3 เรขาคณิต และสาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ส่วนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะบูรณาการใน 5 สาระ คือ สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ และสาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระภาษาไทยใน 4 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม สอดแทรกอยู่ใน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

1.1 พืชน่ารู้
1.2 สัตว์น่ารู้
1.3 ความสำคัญของการเกษตร
1.4 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
1.5 ธุรกิจเกษตร

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.9 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- การอ่านชื่อพืช - การเขียนชื่อพืช
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- เขียนขั้นตอนการปลูกพืช
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- เขียนบันทึกการดูแลรักษาพืช
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	-
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- การอ่านชื่อสัตว์ - การเขียนชื่อสัตว์
	- โครงสร้างของสัตว์	- หลักการใช้ภาษาไทย
	- ประโยชน์ของสัตว์	- วรรณคดี นิทานที่เกี่ยวกับสัตว์

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การเขียนเนื้อเรื่อง
	- สร้างรายได้	- การฟังและตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟัง
4. การแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- การอ่าน การเขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากพืช
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- การอ่าน การเขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากสัตว์
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	- การอ่านประโยคอ่านข้อความ

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้เลือกบูรณาการใน 4 สาระ คือ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 3 เรขาคณิต และสาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สอดแทรกอยู่ใน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

2.1 พืชน่ารู้
2.2 สัตว์น่ารู้
2.3 ความสำคัญของการเกษตร
2.4 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
2.5 ธุรกิจเกษตร
โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.10 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	คณิตศาสตร์
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- จำนวนและการดำเนินการ (การนับจำนวนพืชรอบตัว)
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- จำนวนและการดำเนินการ - เรขาคณิต
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- การวัด (การเปรียบเทียบความสูง)
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	- การชั่ง (เปรียบเทียบน้ำหนักของพืช)
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ
	- โครงสร้างของสัตว์	-
	- ประโยชน์ของสัตว์	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	คณิตศาสตร์
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การคำนวณรายรับรายจ่าย
	- สร้างรายได้	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ
4. การแปรรูปผลผลิตจากการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบระคน
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	- สร้างโจทย์ปัญหาการซื้อขาย

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จะบูรณาการใน 5 สาระ คือ สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ และสาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สอดแทรกอยู่ใน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

3.1 พืชน่ารู้
3.2 สัตว์น่ารู้
3.3 ความสำคัญของการเกษตร
3.4 การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
3.5 ธุรกิจเกษตร
โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.11 หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	วิทยาศาสตร์
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- สารและสมบัติของสาร (ชนิด สมบัติของวัสดุที่ใช้ปลูก)
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก (ดินในท้องถิ่น)
		- ดาราศาสตร์และอวกาศ (ดวงอาทิตย์)
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	- ส่วนประกอบของพืช
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
	- โครงสร้างของสัตว์	- โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	วิทยาศาสตร์
	- ประโยชน์ของสัตว์	- ประโยชน์ของสัตว์
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
	- สร้างรายได้	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- สารและสมบัติของสาร
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	-

สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจำนวน 30 แผนการเรียนรู้ เพื่อใช้ทดลองสอนในชั่วโมงสอนปกติของวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในแต่ละแผนจะเน้นกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริง โดยจะมีกิจกรรม ใบงาน แบบฝึกหัดที่เป็นการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร ซึ่งรายละเอียดแต่ละแผนแสดงไว้ในภาคผนวก ช ตัวอย่างรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้มีดังต่อไปนี้

1. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่บูรณาการสอดแทรกความรู้ทางด้านการเกษตร

ตารางที่ 4.12 แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- สระและพยัญชนะไทย (การอ่านสะกดคำ แจกลูกคำชื่อพืชรอบตัว)	2
	- การปลูกพืชในภาชนะ	-	-
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- การเขียนบันทึกการดูแลรักษาพืชที่ปลูก บันทึกความเปลี่ยนแปลงการจริญเติบโต	1
	- การเก็บเกี่ยวผลิตทางการเกษตร	-	-
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- มาตราตัวสะกด (เขียนชื่อสัตว์โดยจำแนกชื่อตามมาตราตัวสะกด)	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
	- โครงสร้างของสัตว์	-	-
	- ประโยชน์ของสัตว์	- นิทานพาเพลิน (อ่านนิทานที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ชนิดต่าง ๆ อภิปรายตอบคำถาม ร่วมแสดงความคิดเห็น)	1
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การเขียนเนื้อเรื่อง เขียนบรรยายภาพ	1
	- สร้างรายได้	- การฟัง การตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่ฟัง (เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร)	1
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- คำคล้องจอง (ศึกษาเรื่องคำคล้องจอง ต่อคำคล้องโดยใช้คำที่เป็นชื่อพืช ผลิตภัณฑ์จากพืช)	1
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- อักษรนำ อักษรควบ (อ่านสะกดคำแจกลูก คำที่เป็นชื่อสัตว์ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สำรวจคำอักษรนำ อักษรควบที่เป็นชื่อผลิตภัณ์จากสัตว์)	1
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	-	-

2. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่บูรณาการสอดแทรกความรู้ทางด้านการเกษตร

ตารางที่ 4.13 แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- การบวก-ลบจำนวนนับที่มีตัวตั้งไม่เกิน100 (นับจำนวนเมล็ดพืชที่ปลูก นับจำนวนใบพืชที่ปลูก สำรวจจำนวน	1

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
		ต้นไม้บริเวณโรงเรียน นำจำนวนที่ได้มาตั้งโจทย์ การบวก การลบ)	1
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- รูปเรขาคณิต (รูปทรงของภาชนะที่ใช้ปลูกพืช รูปทรงของเมล็ดพันธุ์ ผลของพืช)	1
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- การวัดความยาว ความสูง (วัดความยาว ความกว้างของใบพืช วัดความสูงของต้นพืชที่ปลูกโดยใช้หน่วยวัดที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน)	1
	- การเก็บเกี่ยวผลิตทางการเกษตร	- การเปรียบเทียบน้ำหนัก (ชั่งน้ำหนักผักที่ปลูกเปรียบเทียบน้ำหนักผลไม้โดยใช้เครื่องชั่งสองแขนอย่างง่าย)	1
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ (นำชื่อสัตว์ในท้องถิ่น ชื่อสัตว์ที่พบบริเวณที่ปลูกพืชมาสร้างโจทย์ปัญหาและหาคำตอบ)	2
	- โครงสร้างของสัตว์	-	-
	- ประโยชน์ของสัตว์	-	-
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	-	-
	- สร้างรายได้	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน (อ่านเนื้อเรื่องความสำคัญของการเกษตร วิเคราะห์สร้างโจทย์ปัญหา	1
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน	1
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	- การสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ (สำรวจสินค้าในตลาดของท้องถิ่นและนำมาแต่งโจทย์ปัญหาการซื้อขาย)	1

3. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่บูรณาการสอดแทรกความรู้ทางด้านการเกษตร

ตารางที่ 4.14 แสดงตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- พืชในท้องถิ่น (สำรวจพืชในท้องถิ่น) - การจำแนกประเภทของพืช	2
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- องค์ประกอบของดิน (วัสดุที่ใช้ปลูกพืช,ชนิดของดิน สมบัติของดินที่ใช้ปลูกพืช)	2
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- ดวงอาทิตย์ (แสงของดวงอาทิตย์เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของพืช) - ฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาพืชที่ปลูก	2
	- การเก็บเกี่ยวผลิตทางการเกษตร	- ส่วนประกอบของพืช (การเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยการถอน สังเกตโครงสร้างของพืช)	1
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- สัตว์ในท้องถิ่น (สำรวจชื่อสัตว์ในท้องถิ่น สำรวจสัตว์หรือแมลงที่เกี่ยวข้องกับพืชที่ปลูก)	1
	- โครงสร้างของสัตว์	- โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์	1
	- ประโยชน์ของสัตว์	- ประโยชน์ของสัตว์ (สัตว์ที่เป็นอาหาร ใช้แรงงาน เป็นเพื่อนเล่น เป็นพาหนะในการเดินทาง สัตว์ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมทางการเกษตร)	1
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- โครงงานสำรวจ	-
	- สร้างรายได้	-	-

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	-	-
5. ธุรกิจเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-
	- การซื้อขายและการแลกเปลี่ยนสินค้า	-	-

4.3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดลองสอนบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์แบบ Independent Sample t-test ผลการเปรียบเทียบปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนทดสอบหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	n	($\overline{X}$)	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง	24	31.62	4.05	-5.88	0.00*
กลุ่มควบคุม	24	22.20	6.71		

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4.4 พบว่า ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้ด้านการเกษตรหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 31.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.05 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 22.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.71 โดยกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มกลุ่มควบคุมอยู่ 9.42 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการอยู่ 9.42 คะแนน เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้คือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องการเกษตร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การสอนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ด้านการเกษตรมากขึ้นขึ้นได้จริง

4.4 ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

การศึกษาเจตคติต่อการเกษตรจากการทดลองสอน ด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ระหว่างกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตร) กับกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร) โดยวัดหลังจากการทดลองสอน และเปรียบเทียบผลเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์แบบ Independent Sample t-test ผลการเปรียบเทียบปรากฏผลดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.16 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนเจตคติหลังการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	n	($\overline{X}$)	S.D.	t	Sig
กลุ่มทดลอง	24	2.80	0.23	4.345	0.00*
กลุ่มควบคุม	24	2.53	0.21		

หมายเหตุ *มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4.5 พบว่า ความแตกต่างของคะแนนเจตคติต่อการเกษตรของนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 2.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 2.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.21 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติสูงกว่ากลุ่มควบคุมอยู่ 0.27 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้คือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้หลักสูตรและแผนการเรียนรู้บูรณาการเรื่องการเกษตร ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการสอนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเกษตรดีขึ้นได้จริง

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้เรื่องงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และการศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการ กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการ สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้นนี้ ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) พืชน่ารู้ 2) สัตว์น่ารู้ 3) ความสำคัญของการเกษตร 4) การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และ 5) ธุรกิจเกษตร โดยผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรที่สร้างขึ้นปรากฏว่า คุณภาพของหลักสูตรอยู่ในระดับดีมาก (รายละเอียดของหลักสูตรแสดงในภาคผนวก ช)

ตารางที่ 5.1 สรุปหลักสูตรบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	รายละเอียดหลักสูตรบูรณาการ		
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- การอ่านชื่อพืช - การเขียนชื่อพืช	- จำนวนและการดำเนินการ (การนับจำนวนพืชรอบตัว)	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- เขียนขั้นตอนการปลูกพืช	- จำนวนและการดำเนินการ - เรขาคณิต	- สารและสมบัติของสาร (ชนิด สมบัติของวัสดุที่ใช้ปลูกพืช)
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- เขียนบันทึกการดูแลรักษาพืช	- การวัด (การเปรียบเทียบความสูง)	- กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก (ดินในท้องถิ่น)

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	รายละเอียดหลักสูตรบูรณาการ		
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
				- ดาราศาสตร์และอวกาศ (ดวงอาทิตย์)
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	-	- การชั่ง (เปรียบเทียบน้ำหนัก ผัก ผลไม้)	- ส่วนประกอบของพืช
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- การอ่าน การเขียนชื่อสัตว์	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต
	- โครงสร้างของสัตว์	- หลักการใช้ภาษาไทย	-	- โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์
	- ประโยชน์ของสัตว์	- วรรณคดีและวรรณกรรม	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ	- ประโยชน์ของสัตว์
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การเขียนเนื้อเรื่อง การแต่งประโยค	- จำนวนและการดำเนินการ การคำนวณรายรับรายจ่าย	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
	- สร้างรายได้	- การและตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟัง	- จำนวนและการดำเนินการ โจทย์ปัญหาการบวก	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- การอ่าน การเขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากพืช	- ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์	- สารและสมบัติของสาร
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- การอ่าน การเขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ระคน	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	- การอ่านประโยค อ่านข้อความ	- สร้างโจทย์ปัญหาการซื้อขาย	-

5.1.2 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ได้สร้างขึ้นนี้มีจำนวน 30 แผนการเรียนรู้ แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทยจำนวน 10 แผน วิชาคณิตศาสตร์ 10 แผน และวิชาวิทยาศาสตร์ 10 แผน ในแต่ละแผนจะมีกิจกรรม ใบงานและแบบฝึกหัดที่เป็นการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรสอดแทรกใน 5 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) หน่วยพืชน่ารู้ 2) หน่วยสัตว์น่ารู้ 3) หน่วยความสำคัญของการเกษตร 4) หน่วยการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และ 5) หน่วยธุรกิจเกษตร โดยผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นปรากฏว่า คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 5.2 แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	รายละเอียดแผนการเรียนรู้บูรณาการ		
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- สระและพยัญชนะไทย (2 ชม.)	- การบวก-ลบ จำนวนนับที่มีตัวตั้งไม่เกิน 100 (2 ชม.)	- พืชในท้องถิ่น - การจำแนกประเภทของพืช (2 ชม.)
	- การปลูกพืชในภาชนะ	-	- รูปเรขาคณิตสองมิติ (1 ชม.)	- สมบัติของวัสดุ (1 ชม.) - องค์ประกอบของดิน (1 ชม.)
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- การเขียนบันทึก (1 ชม.)	- การวัดความยาว ความสูง (1 ชม.)	- ดวงอาทิตย์ (2 ชม.)
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	-	- การเปรียบเทียบน้ำหนัก (1 ชม.)	- ส่วนประกอบของพืช (1 ชม.)
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- มาตราตัวสะกด (2 ชม.)	- โจทย์ปัญหาการบวกการลบ (2 ชม.)	- สัตว์ในท้องถิ่น (1 ชม.)
	- โครงสร้างของสัตว์	-	-	- โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์ (1 ชม.)
	- ประโยชน์ของสัตว์	- นิทานพาเพลิน (1 ชม.)	-	- ประโยชน์ของสัตว์ในด้านต่างๆ (1 ชม.)

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	รายละเอียดแผนการเรียนรู้บูรณาการ		
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การแต่งประโยค (1 ชม.)	-	-
	- สร้างรายได้	- ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน (1 ชม.)	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน (1 ชม.)	-
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- คำคล้องจอง (1 ชม.)	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน (1 ชม.)	-
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- อักษรนำ อักษรควบ (1 ชม.)	-	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	-	- การสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ (1 ชม.)	-

5.1.3 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการกับกลุ่มที่ไม่ได้สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดลองสอนบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) ด้วยสถิติ Independent Sample t-test ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.1.4 การศึกษาเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการกับกลุ่มที่ไม่ได้สอนตามหลักสูตรบูรณาการ

การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเกษตรจากการทดลองสอนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) ด้วยสถิติ Independent Sample t-test ผลการเปรียบเทียบปรากฏว่า กลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม)มีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1

หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้นนี้ มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี พิจารณาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นักเรียนกลุ่มทดลอง (กลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร) อยู่ถึง 9.42 คะแนน แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนี้มีประสิทธิภาพสูง โดยสามารถพิจารณาความสอดคล้องได้ดังนี้

1. หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย

ตารางที่ 5.3 หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทยที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1.พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- การอ่านชื่อพืช - การเขียนชื่อพืช	- สระและพยัญชนะไทย	2
	- การปลูกพืชในภาชนะ	-	-	-
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- เขียนบันทึกการดูแลรักษาพืช	- การเขียนบันทึก	1
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	-	-	-
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- หลักการใช้ภาษาไทย - การอ่าน การเขียนชื่อสัตว์	- มาตราตัวสะกด	2
	- โครงสร้างของสัตว์	-	-	-
	- ประโยชน์ของสัตว์	- วรรณคดีและวรรณกรรม	- นิทานพาเพลิน	1
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- การเขียนเนื้อเรื่อง	- การเขียนเนื้อเรื่อง เขียนบรรยายภาพแต่งประโยค	1

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหาหลัก	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
	- สร้างรายได้	- การฟัง	- ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง	1
5. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- การอ่าน การเขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากพืช	- คำคล้องจอง	1
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- การอ่าน เขียนชื่อผลิตภัณฑ์จากสัตว์	- อักษรนำ อักษรควบ	1
6. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	-	-	-
รวม				10

2. หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์

ตารางที่ 5.4 หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- จำนวนและการดำเนินการ (การนับจำนวนพืชรอบตัว)	- การบวก-ลบจำนวนนับที่มีตัวตั้งไม่เกิน 100	2
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- จำนวนและการดำเนินการ - เรขาคณิต	- รูปเรขาคณิต รูปทรงภาชนะที่ปลูกพืช รูปทรงผลเมล็ดพืช	1
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- การวัด (การเปรียบเทียบความความสูง)	- การวัดความยาว ความสูงของพืชที่ปลูก	1
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	- การชั่ง (เปรียบเทียบน้ำหนักของพืช)	- การเปรียบเทียบน้ำหนักของพืชที่ปลูก	1

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ	- โจทย์ปัญหาการบวก การลบ	2
	- โครงสร้างของสัตว์	-	-	-
	- ประโยชน์ของสัตว์	-	-	-
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	-	-	-
	- สร้างรายได้	- จำนวนและการดำเนินการ	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน	1
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์	- โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน	1
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	- สร้างโจทย์ปัญหาการซื้อขาย	- การสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ	1
รวม				10

3. หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์

ตารางที่ 5.5 หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
1. พืชน่ารู้	- พืชรอบตัว	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต	- พืชในท้องถิ่น - การจำแนกประเภทของพืช	2
	- การปลูกพืชในภาชนะ	- สารและสมบัติของสาร - กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก	- สมบัติของวัสดุที่ใช้ปลูกพืช - องค์ประกอบของดิน ชนิดของดิน	2

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	เนื้อหา	หลักสูตร	แผนการจัดการเรียนรู้	
		รายละเอียด	รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง
	- การดูแลรักษาพืชที่ปลูก	- ดาราศาสตร์และอวกาศ	- ดวงอาทิตย์ - ปฏิบัติดูแลรักษาพืชที่ปลูก	2
	- การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร	- ส่วนประกอบของพืช	- ส่วนประกอบของพืช - การเก็บเกี่ยวพืชที่ปลูก - สังเกตโครงสร้างพืชที่ปลูก	1
2. สัตว์น่ารู้	- สัตว์รอบตัว	- สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต	- สัตว์ในท้องถิ่น	1
	- โครงสร้างของสัตว์	- โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์	- ศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างสัตว์รอบตัว	1
	- ประโยชน์ของสัตว์	- ประโยชน์ของสัตว์	- ประโยชน์ของสัตว์ในด้านต่าง ๆ	1
3. ความสำคัญของการเกษตร	- สร้างอาหาร	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-
	- สร้างรายได้	- ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-
4. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	- ผลิตภัณฑ์จากพืช	- สารและสมบัติของสาร	-	-
	- ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-	-
5. ธุรกิจเกษตร	- การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า	-	-	-
รวม				10

5.2.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร กับกลุ่มที่ไม่สอนตามหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร

ตารางที่ 5.6 ความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคะแนนเจตคติต่อการเกษตร

กลุ่มตัวอย่าง	n	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		คะแนนเจตคติต่อการเกษตร	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.
กลุ่มทดลอง	24	31.62	4.05	2.80	0.23
กลุ่มควบคุม	24	22.20	6.71	2.53	0.21

การศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) ได้ผลสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มทดลอง) กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้เรียนด้วยการบูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตร (กลุ่มควบคุม) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 31.62 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 22.20 จะเห็นได้ว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอยู่ถึง 9.42 คะแนน ในขณะที่คะแนนเจตคติต่อการเกษตรของนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 2.80 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 2.53 จะเห็นได้ว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติสูงกว่ากลุ่มควบคุมอยู่ 0.27 คะแนน แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ที่ได้สร้างขึ้นนี้มีประสิทธิภาพ สามารถทำให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านการเกษตรมากขึ้นได้จริง และยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีทางการเกษตรดีขึ้นพร้อมกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดุสิตา ตรีพงษ์ (2550 : 70) ที่ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างวิธีสอนแบบบูรณาการและวิธีสอนแบบปกติซึ่ง พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการยังมีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงกว่านักเรียนที่ไดรับการสอนโดยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรในวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ลงมือปฏิบัติปลูกพืช ดูแลรักษาพืช สังเกตการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมกันนี้ผู้สอนยังได้สอดแทรกความรู้ทางด้านการเกษตรโดยผ่านกระบวนการอ่าน การเขียน การฟังในวิชาภาษาไทย ร่วมตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านและฟัง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อ

ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย ทั้งในเรื่องการเกษตรก่อให้เกิดอาหารการกิน เกิดผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงรายได้จากการประกอบอาชีพธุรกิจทางการเกษตร นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้เรียนรู้โดยนำความรู้และเรื่องราวทางการเกษตรมาเชื่อมโยงกับศาสตร์ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจตรวจสอบ จนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่คงทนจากการฝึกปฏิบัติจริงพร้อมทั้งปลูกฝังเจตคติที่ดีในการเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาความสอดคล้องของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้ด้านการเกษตรสูงที่ส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเกษตรสูงขึ้นด้วย ซึ่งความสอดคล้องนี้แสดงผลให้เห็นได้ดังตาราง

ตารางที่ 5.7 ความสอดคล้องของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการเกษตรในระดับสูงของกลุ่มทดลอง

			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
			กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง	รวม
เจตคติที่ดีทางการเกษตร	กลุ่มต่ำ	จำนวน	5	3	8
		ร้อยละเจตคติ	62.50 %	37.50 %	100.00 %
		ร้อยละผลสัมฤทธิ์	55.60 %	20.00 %	33.30%
	กลุ่มสูง	จำนวน	4	12 *	16
		ร้อยละเจตคติ	25.00 %	75.00 %	100.00 %
		ร้อยละผลสัมฤทธิ์	44.40 %	80.00 %	66.70 %
	รวม	จำนวน	9	15	24
		ร้อยละเจตคติ	37.50 %	62.50 %	100.00 %
		ร้อยละผลสัมฤทธิ์	100.00 %	100.00 %	100.00 %

หมายเหตุ *นักเรียนส่วนใหญ่ของกลุ่มสูง

จากตารางแสดงความสอดคล้องของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้ด้านการเกษตรที่สูงส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อการเกษตรในระดับสูงของกลุ่มทดลอง ศึกษาโดยแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (31.62 คะแนน) และค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเจตคติของกลุ่มทดลอง (2.80 คะแนน) เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนักเรียนจำนวน 15 คน (ร้อยละ 62.50) ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในกลุ่มสูง และมีนักเรียน 9 คน (ร้อยละ 37.50) ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในกลุ่มต่ำ ส่วนในด้านเจตคติที่ดีทางการเกษตรนั้นมีนักเรียนจำนวน 16 คน (ร้อยละ 66.70) ที่มีคะแนนเจตคติสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในกลุ่มสูง และ 8 คน (ร้อยละ 33.30) ที่มีคะแนนเจตคติต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในกลุ่มต่ำ เมื่อศึกษาความสอดคล้อง จะเห็นว่านักเรียนในกลุ่มสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.00) ที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรที่สูงด้วย แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตรของนักเรียนได้ดี ซึ่งนอกจากจะทำให้นักเรียนมีความรู้ทางด้านการเกษตรสูงขึ้นแล้วยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีทางการเกษตรสูงขึ้นพร้อมกันไปด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัย ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ทางการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรู้ทางการเกษตรที่สูงขึ้น และเจตคติที่ดีต่อการเกษตรสูงด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ควรมีการสนับสนุนให้มีการศึกษาถึงการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการร่วมกับวิชาอื่น ๆ จากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการนำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ศึกษาวิจัยประสบความสำเร็จนี้ ไปใช้เป็นต้นแบบในการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทั่วประเทศไทย เพื่อลดปัญหาชั่วโมงการเรียนการสอนวิชางานเกษตรในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจำนวนชั่วโมงสอนน้อย

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาทุกชั้นปี

5. ผู้บริหาร และครูผู้สอนเกษตรควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนมีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนและเหตุผลสำคัญมากถึงร้อยละ 60.00 กล่าวว่าควรจะมีการสอนงานเกษตร เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ปลูกฝังความประหยัดสามารถปลูกผักไว้รับประทานเอง ประกอบกับโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ล้อมรอบด้วยพื้นที่ทำการเกษตรจึงควรให้นักเรียนมีความรู้เรื่องการเกษตร ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ควรให้ความสำคัญในการสอนงานเกษตรด้วยเช่นกัน ซึ่งร้อยละ 50.00 เห็นว่าควรให้นักเรียนรู้จักชื่อผักชนิดต่าง ๆ (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3 หน้า 83-86)

6.ครูผู้สอนงานเกษตรทุกระดับชั้นควรนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการสถานศึกษามาเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรงานเกษตร จัดเนื้อหา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน (รายละเอียดแสดงไว้ในหน้า 87)

7. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มากถึงร้อยละ 98.68 ที่เห็นว่าบุตรหลานควรมีความรู้ทางการเกษตร โดยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ไว้มากถึง 36 ข้อ (รายละเอียดแสดงไว้ในหน้า 92-94) ซึ่งเป็นโลกทัศน์ใหม่ของประชาชนไทยที่ได้เปิดให้นักการศึกษาได้คิด ได้ทบทวน ได้ทราบถึงความต้องการถึงแนวทางการจัดการศึกษาเกษตรตามความต้องการสำหรับผู้ปกครอง/คนไทยในยุคปัจจุบัน ดังนั้น นักการศึกษาจึงควรตระหนักถึงความต้องการนี้และนำมาเป็นแนวทางจัดการศึกษาเกษตรให้เหมาะสมกับความต้องการนี้ต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยครั้งต่อไป มีดังต่อไปนี้

1. ควรมีการติดตามผล ศึกษาความคงอยู่ของเจตคติที่ดีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ว่าเมื่อเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นยังมีเจตคติที่ดีต่อการเกษตรอยู่หรือไม่ โดยศึกษาต่อเนื่องจนนักเรียนจบการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนติดตามผลต่อว่ามีนักเรียนเลือกเข้าศึกษาต่อทางสายการเกษตรในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการร่วมกับวิชาอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2555. **แผนพัฒนาการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555–2559.** [Online]. Available: http://www.pld.rmutt.ac.th

คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรและตำราเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556. **(ร่าง) โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานฉบับใหม่.** [Online]. Available: www.facebook.com/DrPavich.

จงรัก วณิชาชีวะ. 2556. **บทเสวนางานประชุมวิชาการเรื่อง "ครูเกษตรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน".** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2556. **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : วีพรินท์.

ดุสิตา ตรีพงษ์. 2550. "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างวิธีสอนแบบบูรณาการและวิธีสอนแบบปกติ".วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ถวัลย์ มาศจรัส, ณิชนันทน์ ประสงค์ และอาภรณ์ หนิมสุข. 2546. **นวัตกรรมการศึกษาชุดการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ.** กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.

นที ขลิบทอง. 2542. **เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาเกษตรและการส่งเสริมอาชีพเกษตร. พิมพ์**ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นพคุณ ศิริวรรณ. 2555. **ถ้ารักเมืองไทยต้องใฝ่ใจเกษตร.** กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการบรรยายวิเคราะห์และอภิปรายวิชาปรัชญาการศึกษาเกษตร สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นภัสวรรณ ไกรสอาด. 2552. "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการเรียนเกษตร ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1". วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิรมล ศตวุฒิ. 2548. **การพัฒนาหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประสงค์ ตันพิชัย. 2556. **บทเสวนางานประชุมวิชาการเรื่อง"ครูเกษตรกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน".** กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ประสาท อิศรปรีดา. 2538. **จิตวิทยาการศึกษา.** มหาสารคาม : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ประสาน วงศ์ฝั้น. 2552. “การบูรณาการการเรียนรู้หลักสูตรสถานศึกษา **วิชาเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง** หน่วยพืชผักรักษ์ไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลจามเทวี จังหวัดลำพูน”. ลำพูน : โรงเรียนเทศบาลจามเทวี สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน.

ประเสริฐ ทองประเจียด สมชาย หลั่งหมอยา และวุฒิชัย วิชัยยศ. ม.ป.ป. **การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่ออัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยทางการศึกษากรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2546. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พจมาน ชำนาญกิจ. 2550. “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และภาษาไทยในระดับประถมศึกษา : กรณีศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1”.ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530. **การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ. 2553. “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2” ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พูนสุข อุดม. 2546. “การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์แบบพหุวิทยาการร่วมกับวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ตรัง”. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พูนสุข อุดม. 2548. รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร. วารสารศึกษาศาสตร์, 5 (1) มกราคม- ธันวาคม 2548, 45-61.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. **วิธีการวิจัย**. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร.

มานะ แสงจันทร์. 2539. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานเกษตรพื้นฐานเรื่อง ดินและปุ๋ยด้วยวิธีการสอนแบบวิทยาศาสตร์กับวิธีการสอนปกติ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์. 2552. หลักสูตรโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์พุทธศักราช 2558 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. (อัดสำเนา).

ล้วน สายยศ. 2530. เทคนิคการวัดเจตคติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2542. **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วราปภา พนันชัย. 2554. “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเรื่องส้มปลาโด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก้ววัดโป่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2”. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิพเพรส.

วาสนา ตังคโณบล. 2554. "การพัฒนาเจตคติต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมโครงการบูรณาการ". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2554. **นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง**. กรุงเทพฯ : อาร์แอนด์ ปริ้นท์

วิเชียร เกตุสิงห์. 2524. **หลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ศราวุธ อินทรเทศ. 2556. **หลักการศึกษาเกษตร**. กรุงเทพฯ : มีน เซอร์วิส.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. 2542. **ทฤษฎีและการปฏิบัติทางจิตวิทยาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ผู้จัดการ.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2535. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.

สงัด อุทรานันท์. 2532. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สมพงษ์ จิตระดับ .2556. หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์วันที่ 29 มีนาคม 2556. [Online]. Available: http://www.matichon.co.th/news

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 254.** [Online]. Available : http://www.moe.go.th/edtechfund/fund/images/stories.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. 2555. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. [Online]. Available : http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2556. การศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย. [Online]. Available: http://arit.chandra.ac.th/edu/Patiroob/education4.html.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. [Online]. Available : http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. 2556. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย. [Online]. Available: http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploaded

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สิรัตน์ แนมดี. 2544. "หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องการปลูกพืชสวนครัวเพื่อใช้ในการสอนงานเกษตรระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4". วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. 2546. "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร". ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชีพ อ่อนโคกสูง. 2524. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุภัทศิริ พรสุรัตน์. 2551. "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการระดับประถมศึกษา : โรงเรียนศรีรัตน์วิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี". ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุมนา ระบอบ. 2544. **การสร้างหลักสูตรบูรณาการ** .*วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 20 (1), 5-11.

สุมิตร คุณานุกร. 2538. **องค์ประกอบในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สุรพล สงวนศรี. 2542. **การศึกษาเกษตรและการส่งเสริมเกษตร.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุราษฎร์ พรมจันทร์ . 2556. **รูปแบบและกระบวนการ พัฒนาหลักสูตร.** [Online]. Available: http://www.fte.kmutnb.ac.th/KM/km

สุวิทย์ มูลคำ. 2551. **กลยุทธ์การสอนคิดบูรณาการ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

หรรษา นิลวิเชียร. 2547. **การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการและแนวปฏิบัติ.** ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

อรพินทร์ ชูชม. 2529. **วิจัยทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อรพินทร์ ชูชม. 2545. **เอกสารคำสอนวิชา วป 502 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารมณ์ เพชรชื่น. 2527. **เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษาประถมศึกษา.** ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

อุตตรา รุ่งเรือง. 2556. "การพัฒนาหลักสูตรเรื่องอาเซียนศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1". ปริญญาการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อาภาภรณ์ อินเสมียน. 2556. "การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา". วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Best, John W. 1981. **Research in Education**. 4th.ed.,Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, Inc

Bloom, Paul. 1976. **Language Acquisition Core Readings**. New York : Harvester Whe.

Doll, C. 1971. **Curriculum Development**. Chicago : Education Resource Management.

Good, Carter V. 1973. **Diction of Education**. 3rd.ed. New York : McGraw Hill.

Oliva , Peter F. 1992. **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York : Harper Collins Publisher.

Ornstein, C.A., and Hunkins. 1993. **Curriculum : Foundation, Principles and issues**. 2nd. Boston : Allyn and Bacon.

Saylor, J. G., Alexander, W.M. 1974. **Planning Curriculum for Schools.** New York : Holt Rinehart and Winston.

Taba, H. 1962. **Curriculum development : theory and practice**. New York : Harcourt, Brace & World INC.

Tyler, R.W. 1971. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicaco : The University of Chicaco Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์

วันศุกร์ ที่ 3 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย/ผู้สัมภาษณ์)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ เพศ หญิง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์ป้าหนู เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมของเคหะฉลองกรุงซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งที่อยู่บริเวณรอบๆ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ และข้อมูลที่ได้จะเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์
ผู้สัมภาษณ์ 3. อายุ	ตอนนี้ป้าหนูอายุเท่าไรแล้วคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนนี้อายุก็ 54 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4. สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนตอนนี้ดำรงตำแหน่งอะไรในชุมชนคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	เป็นผู้นำชุมชน ตำแหน่งรองประธานของโซน 1
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่ คือ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ชุมชนเคหะฉลองกรุง
ผู้สัมภาษณ์ 6. ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบันของป้าหนูตั้งอยู่บ้านเลขที่เท่าไรคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 101/`235 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
ผู้สัมภาษณ์ 7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไรแล้วคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ระยะเวลาที่อยู่ที่นี่ก็ 20 ปี ก็ย้ายเข้ามาอยู่ตั้งแต่ปี 2538
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ไหนคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	เป็นคนกรุงเทพฯ แต่กำเนิด ที่อยู่เดิมอยู่ที่ชุมชนคลองตัน ถนนพัฒนาการ สี่แยกพัฒนาการ
ผู้สัมภาษณ์	สาเหตุที่ย้ายเป็นเพราะอะไรคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	โดนทางด่วนรามอินทรา – อาจณรงค์ ตัดผ่านที่บ้านเลย จึงถูกรื้อไล่ที่ แล้วต่อจากนั้นทางด่วนก็จัดสรรที่ให้ เป็นที่ของการเคหะให้ 22 ตารางวา โดยมีระยะเวลาการผ่อน 10 ปี ให้ตั้งแต่ปี 2539 แต่ไล่รื้อตั้งแต่ พ.ศ. 2532 แต่ไม่มีที่ให้เราอยู่เราก็เลยไม่ยอมรื้อจนกระทั่งปี 2539 มีที่ให้ลงเราก็เลยย้ายมาอยู่ที่นี่ จาก 300 กว่าหลังมาเหลือ 21 หลัง แล้วให้เราเลือกระหว่างที่ร่มเกล้าและก็ประเวศเราก็ไปดูมาแล้วแต่ไม่ชอบ พอมาเห็นที่นี่ก็รู้สึกชอบที่นี่มากกว่าก็เลยรอที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	การประกอบอาชีพ อาชีพหลักของป้าหนูคืออาชีพอะไรคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	อาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า
ผู้สัมภาษณ์ 10. การศึกษาสูงสุด	ระดับการศึกษาสูงสุด
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	การศึกษาสูงสุดถ้ามีใบสุทธิก็จบ ป.7 และก็มีใบประกาศผ่านการฝึกอบรมอีกมากเหมือนกัน คือมีอบรมที่ไหนเราก็จะไปเข้าร่วมฝึกอบรมหมด
ผู้สัมภาษณ์	ตัวอย่างที่เข้ารับการอบรม มีอะไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ที่เข้ารับการอบรมก็เช่น ตำรวจบ้าน ผู้ช่วยทนาย และอีกเยอะจนจำได้ไม่หมดแต่มีใบเกียรติบัตรให้ดู
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าป้าหนูเป็นคนที่ใฝ่หาความรู้เป็นอย่างมาก
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ป้าหนูเข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	โรงเรียนให้ความร่วมมือช่วยเหลือชุมชนเป็นอย่างดี เมื่อเราเข้ามาขอใช้ห้องประชุมของโรงเรียนจัดประชุมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งโรงเรียนก็เอื้อตรงจุดนี้ ซึ่งถือว่าโรงเรียนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	ด้านสถานภาพทางครอบครัวค่ะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	สถานภาพของครอบครัวคือสมรส มีบุตร 2 คน เป็นหญิงทั้ง 2 คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรเคยศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือเปล่าคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ลูกๆ เข้าเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คนโตเข้ามาเรียนตอนป.6 ซึ่งเรียนได้ครึ่งปีและตอนนั้นโรงเรียนก็ตั้งอยู่ในวัดลำพะอง ตนโตเรียนได้ครึ่งปีก็จบป.6 ส่วนคนที่ 2 เรียนตั้งแต่อนุบาลถึงชั้นป.6 พอจบป.6 ก็ไปต่อที่อื่น เพราะตอนนั้นโรงเรียนยังไม่เปิดชั้นมัธยม

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	เมื่อปี 2539 ที่ป้าหนูย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่ ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนที่ย้ายเข้ามาตอนแรกเลยนะสภาพแวดล้อมเหมือนทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งครอบครัวเราย้ายมาอยู่เป็นหลังแรก สภาพแวดล้อมตอนนั้นไม่มีอะไรให้เราเลย จะมีแต่ไฟฟ้าอย่างเดียวที่เข้าถึงแต่เราต้องไปต่อหม้อเอง น้ำก็เป็นน้ำบาดาล วันดีคืนดีน้ำก็ไม่ไหลต้องไปหาน้ำจากที่อื่นมาใช้ ซึ่งตอนมาอาทิตย์แรกไม่มีน้ำใช้ต้องไปหาน้ำจากวัดลำผักชีมาใช้ ส่วนถนนหนทางตอนนั้นก็มีแล้วแต่ก็ยังถือว่าการเดินทางไม่สะดวก ไม่มีรถเมล์ผ่าน ถ้าไม่มีรถของตัวเองก็ต้องเดินไปที่ถนนใหญ่ประมาณ 2 กิโลครึ่ง ความรู้สึกตอนแรกเหมือนเอาเราไปปล่อยที่ทุ่งกุลาร้องไห้ มองไปทางไหนก็มีแต่ดิน ไม่มีต้นไม้ มีแต่เสาไฟตั้งอยู่ ความรู้สึกตอนนั้น คือไม่อยากอยู่เลย แต่ก็ยังภูมิใจที่ว่าเรามีที่เป็นของตนเอง เพราะคนกรุงเทพฯ ที่อยู่ในสลัมจะไม่มีที่ของตนเอง แต่พอมาอยู่ที่นี่ก็ยังภูมิใจว่าเรามีที่เป็นของตนเองผ่อนเป็นของตนเอง ตอนนี้เราก็มีที่เป็นของตนเองซึ่งอยู่ในเคหะนี้ 8 แปลง ซึ่งตอนที่ซื้อจากเคหะตอนนั้นราคาแปลงละ 200,000 บาท แต่ถ้าปัจจุบันตกราคาแปลงละ 300,000 แสนกว่า เนื้อที่ก็ 20.25 ตารางวา กับ 22.8 ตารางวา ซึ่งเราก็ภูมิใจที่มีที่เป็นของเราเอง
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่มาอยู่ที่นี่สภาพแวดล้อมตอนนั้นเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	สภาพแวดล้อมตอนนั้นไม่มีอะไรเลย แต่เราก็ภูมิใจที่ว่าเรามีที่เป็นของเราเองเราสามารถซื้อด้วยตัวของเราเอง ซึ่งตอนนั้นยังไม่มีสภาพเป็นชุมชนเพราะเรามาอยู่เป็นหลังแรกเป็นรุ่นบุกเบิกเลย

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่มาอยู่ที่นี่สภาพแวดล้อมตอนนั้นเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	สภาพแวดล้อมตอนนั้นไม่มีอะไรเลย แต่เราก็ภูมิใจที่ว่าเรามีที่เป็นของเราเองเราสามารถซื้อด้วยตัวของเราเอง ซึ่งตอนนั้นยังไม่มีสภาพเป็นชุมชนเพราะเรามาอยู่เป็นหลังแรกเป็นรุ่นบุกเบิกเลย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการประกอบอาชีพในตอนนั้นล่ะคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ที่เห็นก็คือคนที่อยู่รอบๆ เคหะซึ่งเป็นคนพื้นเพเดิมที่นี่ รอบๆ นี้เขาจะทำนาอย่างเดียวเลย แต่ถามว่าที่เราอยู่ได้เพราะเราไม่งอมืองอเท้า เราเก็บผักบุ้งซึ่งมีอยู่มากมายในตอนนั้น เก็บไปขายวันหนึ่งได้ถึง 200 บาท ขายกำละ 1 บาท วันหนึ่งเราขายได้เป็น 200 กำ ซึ่งที่ตรงนี้เขาไถและก็ปรับพื้นที่ให้เรียบอย่างเดียว ซึ่งพอปรับพื้นที่ผักบุ้งก็ขึ้นเต็ม ดอกโสนก็ขึ้นเต็ม เก็บขายวันละ 3 กะละมังขายกิโลละ 60 บาท ซึ่งตอนนั้นเราไม่ได้ทำงานก็อาศัยเก็บผักไปขายในตลาดเราก็พออยู่ได้ ค่าใช้จ่ายก็มีไม่เยอะมีแต่เรื่องอาหารการกินที่เราต้องซื้อ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีวัฒนธรรมเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ด้านประเพณีวัฒนธรรม เราอยู่กับวัดอยู่แล้ว พอถึงเทศกาลต่างๆ เราก็ไปทำบุญ แต่เดี๋ยวนี้มีพระเดินบิณฑบาตรเราจึงได้ทำบุญใส่บาตรในตอนเช้า พอวันสงกรานต์หรือวันสำคัญเทศกาลอื่นๆ เราก็ไปทำบุญตามประเพณี
ผู้สัมภาษณ์	ด้านการศึกษาในตอนที่เข้ามาอยู่ที่นี่เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตั้งแต่มีการตั้งชุมชนที่นี่ เด็กที่นี่ส่วนใหญ่ก็เข้าเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์กันหมด ถ้าคนที่มีฐานะหน่อยเขาก็จะส่งเรียนโรงเรียนเอกชน ส่วนระดับการศึกษาส่วนมากเด็กจะจบป.6 ที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ และก็ไปต่อที่อื่น แต่ตอนนี้ก็จะอยู่ระดับม.3 คือจบม.3 ที่โรงเรียนสังฆ ประชานุสสรณ์กัน และอาชีพการทำมาหากินของแต่ละคนไม่เท่ากัน บางคนมีฐานะยากจนก็ให้ลูกเรียนไม่สูงนัก ยิ่งผู้ปกครองเองเมื่อก่อนที่จบการศึกษาระดับสูงมีน้อยมาก เพราะพวกเราย้ายมาจากชุมชนแออัดข้างใน 28 ชุมชน เช่น ชุมชนคลองตัน ชุมชนโรงแก้ว ชุมชนคลองเตย ชุมชนพระโขนง ชุมชนศูนย์วิจัย ชุมชนโรงปูน รวมแล้วก็ 28 ชุมชนที่มาอยู่ที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ป้าหนูมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้างคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ข้อดีก็คือชุมชนเราจะได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก หน่วยงานภายนอกเข้ามาดูแลเยอะ แต่มีข้อเสียก็คือการเอาชุมชนจากหลายๆ ที่มารวมกันจะมีปัญหาเยอะที่เห็นๆ ก็คือปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเกือบ 50 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเกิดจากที่เขาไม่มีงานทำ และเด็กๆ ที่พ่อแม่ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ทำแต่งานจนลืมดูลูกก็มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก็คือเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมของชุมชน ส่วนทางด้านการคมมนาคมการเดินทางต่างๆ เมื่อก่อนไม่สะดวกต้องจ่ายค่าเดินทางแพงแต่เดี๋ยวนี้สะดวกขึ้นมากมีรถโดยสารอื่นๆ มากขึ้นและก็มีรถเมล์ฟรีคอยให้บริการ แต่ก็จะหมดอายุอีกไม่กี่เดือนข้างหน้าเพราะขาดทุน แต่ทางทีมผู้นำชุมชนก็ได้ไปติดต่อประสานงานกับภาคีข้างนอก โดยเฉพาะป้าหนูได้ไปอยู่กับมูลนิธิแรงงานนอกระบบ เราก็ผลักดันอยากให้มีรถเมล์คอยบริการถาวร
ผู้สัมภาษณ์	สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	เปลี่ยนแปลงไปเยอะ ตอนแรกที่มายังเป็นทุ่ง ตอนนี้ชุมชนมีคนอาศัยเต็มพื้นที่ ขนาดของชุมชนใหญ่ขึ้น จะว่าไปชุมชนมีคนน้อยดีกว่าชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่เต็มเพราะชุมชนเต็มจะมีคนมากหน้าหลายตา ปัญหาก็จะมีมาก เช่น ปัญหายาเสพติดก็เกิดขึ้นเยอะ แต่ก่อนปัญหาเรื่องยามีน้อย ลักขโมยก็ไม่มีวางของไว้ก็ไม่หาย แต่เดี๋ยวนี้ของวางไว้ไม่ได้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วตอนที่คนในชุมชนย้ายเข้ามาเคหะใหม่ๆ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนแรกๆ ไม่มีอาชีพที่แน่นอน เพราะตอนที่ย้ายมางานเก่าที่เขาเคยทำ เช่นงานโรงงาน ถ้าเทียบระยะทางของการเดินทางค่าใช้จ่ายในการเดินทางกับค่าแรงจะเท่ากัน คืออยู่บ้านดีกว่า หาผักหาปลากินเองตามอัตภาพดีกว่า เหลือก็ขาย ซึ่งเมื่อก่อนก็ถือว่าอุดมสมบูรณ์หากินง่าย แต่ตอนนี้จะทำแบบนั้นไม่ได้แล้วเพราะคนเยอะขึ้น ตอนนี้คนในชุมชนจึงหันมาค้าขายเยอะ และก็ทำงานโรงงาน ทำงานบริษัท อย่างสามีป้าหนูหลังจากย้ายมาอยู่ที่นี่ใช้เวลาหางานประมาณ 9 เดือนถึงจะได้งานทำ ซึ่งในช่วงแรกชาวบ้านที่มาใหม่ๆ บางคนจบ ป.4 เข้าทำงานโรงงานก็เป็นได้แค่คนงาน ซึ่งก็มีบางบริษัทที่รับ คนงานโดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา แต่ตอนนี้คนในเคหะฉลองกรุงก็ไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังเยอะและส่วนใหญ่ก็จบชั้น ม.3 ก็ไปทำงานในบริษัทหรือในโรงงานได้ ความเป็นอยู่ของคนในเคหะตอนนี้ถือว่าดีขึ้นเยอะ ถ้าหากขยันเขาก็จะมีอาชีพทำมีเงินไว้ใช้ แต่คนขี้เกียจก็มีประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ได้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวก็ดีขึ้น
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ดีขึ้น คล่องขึ้น แต่บางครอบครัวก็ไม่ดีขึ้น คือเช้าตี 5 พ่อแม่ก็ออกไปทำงาน แล้วกว่าจะกลับก็ 2 ทุ่ม ลูกก็อยู่กับเพื่อน เด็กบางคนก็ดีแต่บางคนก็คบเพื่อนไม่ดีก็ชักจูงกันไปทำสิ่งที่ไม่ดี จะเห็นว่าถ้าครอบครัวที่พ่อแม่ออกไปทำงานทั้งคู่ไม่มีเวลาลูก ลูกก็จะแย่
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าเปรียบเทียบเรื่องการศึกษาเมื่อก่อนกับตอนนี้ล่ะคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนนี้รอบเคหะมีโรงเรียนให้เลือกเรียนเยอะมากเด็กมีโอกาสเข้ารับการศึกษา แต่บางทีเด็กที่พ่อแม่ทำแต่งานออกไปตั้งแต่เช้า แล้วเย็นก็กลับหาแต่เงินไว้ให้ลูกแต่ไม่ได้สนใจความรู้สึกของลูก เด็กจะขาดความอบอุ่นแล้วก็ประพฤติไม่ดี คือจะประพฤติดีตอนที่อยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่มาตอนไหนรีบเข้าบ้าน แต่พอพ่อแม่ไม่อยู่ก็ขาดเรียน กว่าพ่อแม่จะรู้อีกทีก็ตอนที่ครูไปตามเพราะว่าขาดเรียนนั่นแหละ จึงจะรู้ว่าลูกของตัวเองเกเร ตอนนี้ถือว่าการศึกษาดีกว่าเมื่อก่อนเยอะ การศึกษาดีขึ้นเพราะมีโรงเรียนอยู่รอบเคหะแต่ก่อนมีแค่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์อย่างเดียว แล้วมีแค่ป .6 และพอจบ ป.6 ก็ต้องหาต่อที่อื่น จะต่อ ม.1 ก็ต้องโรงเรียนพรตพิทยพยัตอย่างเดียวเพราะมีรถโดยสารไปถึง ถ้าไปที่อื่นค่าเดินทางก็มาก เช่นอย่างตอนที่ลูกสาวเรียน ระยะทางจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครมานี่เสียค่ารถวันละ 80 บาทถือว่าแพง และพอโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์สามารถเปิดขยายโอกาสได้ก็ถือว่าดีมากเด็กส่วนใหญ่จบ ม.3 ที่นี่ ก่อนที่จะไปต่อชั้น ม.4 หรือไปเรียนอาชีวะต่อ
ผู้สัมภาษณ์	การเดินทางไปเรียนตอนนี้ ก็สะดวกมากขึ้นแล้วใช่ไหมคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ใช่ สะดวกมาก จะไปเรียนที่ไหนก็มีรถโดยสาร มีรถรับส่ง และการที่เคหะมาตั้งอยู่ที่นี่ก็ถือว่าโรงเรียนสังฆได้รับผลประโยชน์เหมือนกัน คือเป็นโรงเรียนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เชื่อหรือไม่ว่าตอนแรกๆ เลยที่มาโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์เด็กมีแค่ประมาณ 140 คน ผู้บริหารตอนนั้นดำรงตำแหน่งเป็นแค่ครูใหญ่
ผู้สัมภาษณ์	ใช่แล้วค่ะช่วงนั้นตำแหน่งผู้บริหาร จะมีการเลื่อนระดับ จากครูใหญ่ เป็นอาจารย์ใหญ่ และก็ผู้อำนวยการ ซึ่งแต่ละตำแหน่งจะขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนด้วย
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ใช่ แล้วตอนนั้นมีช่วงหนึ่งสมัย อาจารย์ใหญ่เปรมปรีด์ แล้วยอมรับเลยว่าท่านนิสัยดีมาก ท่านเป็นผู้หญิง บ้านท่านอยู่แถวดอนเมือง แล้วมาโรงเรียนเช้ามาก แล้วดูแลต้อนเด็กที่เกๆ ให้เข้าโรงเรียนทำให้รู้สึกประทับใจมาจนถึงทุกวันนี้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	ด้านประเพณีวัฒนธรรมที่เคยปฏิบัติเปลี่ยนไปมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็ยังปฏิบัติเหมือนเดิมแต่ส่วนมากจะเป็นคนสูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเด็กก็มีบ้างและส่วนใหญ่ก็ไปปฏิบัติกิจกรรมด้านประเพณีวัฒนธรรมกับโรงเรียน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	ในฐานะที่ป้าหนูมาอยู่ที่นี่นานแล้ว และก็ทำงานกับชุมชนมายาวนาน รวมทั้งเห็นความเปลี่ยนแปลงของชุมชนมาโดยตลอดทั้งในสิ่งที่ดีและไม่ดี จึงอยากสอบถามความคิดเห็นว่าลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ในตอนนี้คืออยากให้ชุมชนเคหะฉลองกรุงมีลักษณะอย่างไรคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	อยากให้ชุมชนมีความสามัคคีกัน คือการที่นักการเมืองเข้ามาแล้วสอนให้ขออย่างเดียว ไม่ได้สอนให้พึ่งตัวเองก่อน ตอนนี้จึงอยากให้ชุมชนเกิดการรวมตัวเหมือนเดิมแล้วรู้จักพึ่งตนเองก่อน ไม่ใช่ว่าพอมีคนตายก็ให้รีบโทรหา ส.ส. ขอโลงหน่อย ขอให้ช่วยเป็นเจ้าภาพให้หน่อย และนักการเมืองในปัจจุบันก็แย่งกันเข้ามาเพื่อจะเป็นเจ้าภาพงานศพ เพื่ออะไร ก็เพื่อจะได้เป็นฐานเสียง จริงแล้วเขาจะมาก็มาได้ถ้าเขารู้แล้วเขามาเอง ไม่ต้องให้มีใครบอกแล้วมาร่วมฟังสวด แต่ที่เราสังเกตก็คือเขาจะไม่มาร่วมฟังสวดหรอก แต่มักจะมาในวันเผา แล้วได้ประกาศชื่อ และคนเห็นเยอะเพราะช่วงวันเผาคนเขาจะมาร่วมงานกันเยอะเป็นร้อยขึ้นไป เขาก็จะเห็นว่านักการเมืองคนนี้มามาร่วมงานนะ เราไม่อยากให้เป็นอย่างนั้น
ผู้สัมภาษณ์	สรุปแล้วก็คืออยากให้ชุมชนมีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือกันเหมือนเดิมและก็รู้จักพึ่งตนเองใช่ไหมคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ใช่ อยากให้เป็นอย่างนั้น

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ตอนที่ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่ ลักษณะของการประกอบอาชีพเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตมีลักษณะเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนนั้นรอบๆ นี่คนในพื้นที่เดิมเขาทำนาๆ ทำนาอย่างเดียวแหละไม่มีอย่างอื่น
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าเกษตรดั้งเดิมจริงๆ ก็คือทำนา แล้วพวกเลี้ยงสัตว์เลี้ยงปลาล่ะคะมีบ้างหรือเปล่า

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	พวกเลี้ยงปลา มีเหมือนกัน คือมีบ่อปลา แถวบ้านป้าศรีที่เคยมาขายน้ำแข็งที่โรงเรียนแถวนั้นเขาเลี้ยงปลาทั้งนั้นเลย แล้วก็มีคุณทวีรัตน์ เฟื่องฟู เขาก็เลี้ยงปลาเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าชุมชนเรายังเป็นชุมชนกรุงเทพฯ ที่ยังมีการประกอบอาชีพเกษตรอยู่
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ตอนนนี้เขาก็ยังทำนากันอยู่นะ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเมื่อก่อนเคยเห็นว่าที่เคหะนี้มีโครงการเกษตรปลอดสารพิษอยากทราบว่ามีความเป็นมาอย่างไรคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	คือชาวบ้านได้ไปขอเช่าที่จากเคหะเดือนละ 500 บาทต่อแปลงมาทำเกษตรปลอดสารพิษ และให้ทำสัญญากันว่าจะเช่ากี่ปี ซึ่งตอนนั้นสัญญาเช่า 5 ปี เป็นโครงการที่ให้ชาวบ้านที่อยู่ในเคหะก็ปลูกผักปลอดสารพิษ แต่พอหมดงบแล้วเขาก็ไม่มีงบให้ทำต่อ ชาวบ้านบางคนก็ทำต่อ บางคนก็ไม่ทำ ก็เลยหมดสัญญากันไปโดยปริยาย
ผู้สัมภาษณ์	ซึ่งจะเน้นการปลูกพืชเป็นหลักใช่ไหมคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ใช่เป็นการปลูกผัก เช่น คะน้า กวางตุ้ง และตอนนั้นเขาก็มีงบให้เลี้ยงนก กระทา ปลาก็มี เลี้ยงปลาดุกในกระชัง แต่เราเลี้ยงได้ไม่นาน เพราะน้ำแห้ง นอกจากนี้ก็มีคนที่เลี้ยงไก่ชน ซึ่งก็มีบางบ้านที่เลี้ยงไก่เลี้ยงนก
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	แล้วป้าหนูมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไรบ้างคะ การเกษตรเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยมากแค่ไหน
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็เปลี่ยนแปลงไม่มาก คนที่เขาทำนาเขาก็ยังทำอยู่ พวกที่เลี้ยงปลาเขาก็ยังเลี้ยงอยู่ แต่ชาวบ้านในชุมชนของเราเขาได้มีการปลูกผักปลอดสารพิษไว้รับประธานเอง
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าพอเคหะมาตั้งก็ส่งผลดีหลายอย่าง เอื้อต่อคนที่อยู่รอบๆ ชุมชนหลายอย่าง
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	มีเคหะเข้ามา ก็เกิดความเจริญ เอื้อให้กับคนในบริเวณชุมชนนี้เยอะมาก โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ของเราก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีการเคหะเข้ามาก็ไม่ได้ใหญ่ขนาดนี้ ตอนแรกที่ป้าหนู่เข้ามาเด็กนักเรียนน้อย แค่ร้อยกว่าคนเอง แล้วถามว่าเด็กแค่ร้อยกว่าคนเขาจะสร้างโรงเรียนให้เติบโตขึ้นหรือเปล่า จากที่มาอยู่ตอนแรกเด็กแค่ร้อยกว่าคนแต่พอ 3 ปี เด็กเพิ่มเป็น 500 คน

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	แล้วการเกษตรที่มีการทำในปัจจุบันนี้มีความสำคัญต่อชุมชนเคหะฉลองกรุงหรือเปล่าคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็มีความสำคัญนะ อย่างคนในรอบชุมชน เขาก็เอาปลามาขาย เอาผักมาขาย และคนในชุมชนก็ได้กินปลาที่สดที่จับมาจากบ่อเลย ไม่ต้องผ่านการแช่เหมือนที่ตลาด บางครั้งก็ยังมีกุ้งสดๆ มาขาย โดยไม่ได้แช่สารที่เป็นอันตราย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างในชุมชนของเราได้มีการส่งเสริมให้มีการทำการเกษตรหรือการปลูกผักสวนครัวหรือเปล่าคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	มีการส่งเสริมคือเราได้ดึงโครงการปลูกผักปลอดสารพิษเข้ามาแล้วก็ไปบอกชาวบ้านแนะนำให้ปลูกผักกินเอง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างโครงการผักคนเมือง ทำกันทุกครัวเรือเลยหรือเปล่าคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ไม่ เราจะทำกันเป็นกลุ่มก่อน แล้วแต่ว่าใครจะมีพื้นที่เท่าไรแล้วก็ขยายไปสู่เพื่อนบ้านแม้ว่าเขาไม่ได้อยู่ในกลุ่มเราแต่เรามีเมล็ดผัก เราก็ให้เมล็ดไปปลูก บางครั้งก็ขยายไปต่างชุมชนรวมถึงโรงเรียน ก็อย่างที่คุณครูชัยวิชิตพาเด็กมาปฏิบัติทำสวนผักที่นี่ เราก็ยังได้แบ่งเมล็ดพันธุ์ให้ไปปฏิบัติที่โรงเรียน กากน้ำตาลเราก็แบ่งให้ไปใช้ 3 ถังใหญ่ๆ เลย ซึ่งถ้าโรงเรียนขอเราก็ยินดีให้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ที่โรงเรียน
ผู้สัมภาษณ์	ก็ถือว่าโครงการสวนผักคนเมืองเป็นโครงการเกษตรที่เหมาะกับบริบทของชุมชนเคหะฉลองกรุงนะคะ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียน สังฆ ประชานุสสรณ์	ต่อไปก็จะสัมภาษณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนบ้างนะคะ คือว่านโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บางวิชาก็มีเพิ่มเติมเข้ามา บางวิชาก็ลดชั่วโมงสอนลง ซึ่งวิชางานเกษตรก็เป็นวิชาหนึ่งที่ปรับชั่วโมงสอนลดน้อยลง ประกอบกับพื้นที่สำหรับปฏิบัติทำการเกษตรของโรงเรียนก็มีน้อย จึงอยากถามความคิดเห็นว่าวิชางานเกษตรยังมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	จำเป็นสิ อยากให้สอน คือเด็กสมัยนี้ ไม่รู้จักกินผักและไม่รู้จักชื่อผัก อย่างลูกสาวที่บ้าน ยังแยกไม่ออกเลยว่า ผักไหนเป็นโหระพา อันไหนเป็นกระเพราและเด็กจะได้รู้จักประหยัดด้วยหากรู้จักปลูกพืชผักเอง
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าอยากให้เด็กได้รู้ชื่อผัก และรู้รูปร่างลักษณะของผักแต่ละชนิด
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ใช่ นี่เป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันเลย
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ถ้าเป็นการนำวิชาเกษตรมาสอนในเด็กเล็กเช่นในระดับชั้น ป.1 ควรจะสอนงานเกษตรหรือไม่และขอบเขตการจัดการเรียนการสอนเกษตรควรจะมีมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	คิดว่าสอนเกษตรแก่เด็กเล็กได้นะ ควรให้เขารู้ตั้งแต่เล็กๆ นี่แหละ เขาจะได้รักด้วยเป็นการปลูกฝังเขา
ผู้สัมภาษณ์	และจะสอนยังไงคะ เมื่อชั่วโมงเกษตรสำหรับสอนเด็กเล็กมีน้อยมากเลย
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็ลดกิจกรรมอื่นลงบ้าง เช่น โรงรียนของเราตอนนี้มีกิจกรรมกีฬาเยอะมาก
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	สืบเนื่องจากโรงเรียนของเรามีกิจกรรมเยอะและการสอนเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีชั่วโมงสอนน้อยมาก ถ้าหากว่าจะนำวิชางานเกษตร หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	คิดว่าดีนะเด็กจะได้รู้จักผัก เมื่อชั่วโมงเกษตรมีน้อย แต่ก็ต้องอย่าทิ้งเรื่องของเกษตร ตอนนี้เด็กไม่รู้เลยว่าผักชนิดนี้ชื่ออะไรและมาจากไหน อยากให้สอนตั้งแต่อนุบาลด้วยซ้ำ คือในเด็กเล็กเราพาเดินดูเดินศึกษาชื่อผักชื่อต้นไม้ในโรงเรียนได้ ให้เขาได้สังเกต ดูสี ดมกลิ่น บางคนยังไม่สามารถแยกกระเพรา โหระพา แมงลัก ออกจากกันเลย แม้กระทั่งผักบุ้งก็ยังไม่รู้จักเลย เดี๋ยวนี้เด็กเรา ยังไม่รู้เลยว่าผักอะไรเป็นผักอะไร ควรจะสอนเกษตรแทรกเข้าไปด้วย
ผู้สัมภาษณ์	ใช่ ก็เลยมีความคิดว่าจะนำความรู้การเกษตรมาบูรณาการนี่แหละ โดยไปสอดแทรกกับวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ในระดับชั้นป. 1 นี่แหละค่ะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็เห็นด้วยนะ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ในฐานะที่ป้าหนูทำงานกับชุมชนมาโดยตลอดและก็เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรหรือไม่คะ
คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ	ก็ไม่อยากให้เราทิ้งเกษตร ควรจะมีการสอนในทุกชั้น เด็กเล็กๆ ก็สอนได้ โดยสอนให้เหมาะกับวัยของเขา ถ้ามีการจัดอบรมครั้งหน้าก็จะเชิญครูเกษตรของโรงเรียนเข้ารับการอบรมด้วยเผื่อมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนของเรา
ผู้สัมภาษณ์	ขอบคุณสำหรับการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้มากค่ะ ทำให้ได้ทราบความเป็นมาของเคหะฉลองกรุง และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรและการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปค่ะ

บทสัมภาษณ์

วันศุกร์ ที่ 3 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย/ผู้สัมภาษณ์)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณอมร หรินทรสุทธิ เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์คุณอมรเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมของเคหะฉลองกรุง ในฐานะที่คุณอมรเป็นสมาชิกลุ่มแรกที่ย้ายมาอยู่ที่นี่นะคะและก็ยังเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ด้วย
ผู้สัมภาษณ์ 3. อายุ	ตอนนี้คุณอมรอายุเท่าไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ตอนนี้อายุก็ 57 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4. สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนตอนนี้ดำรงตำแหน่งอะไรในชุมชนคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	เคยเป็นประธานชุมชนเคหะฉลองกรุงโซน 1 และก็เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ด้วย
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชุมชนที่อาศัยอยู่ ก็คือชุมชนเคหะฉลองกรุง
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ชุมชนเคหะฉลองกรุง โซน 1
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่เท่าไหร่คะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	บ้านเลขที่ 101/235 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไรแล้วคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ตั้งแต่ปี 2538 รวมก็ 20 ปี แล้ว
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดอะไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	เป็นคนกรุงเทพฯ แถวคลองตัน
ผู้สัมภาษณ์	ทำไมถึงย้ายมาอยู่ที่เคหะฉลองกรุงนี้คะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอมร หรินทรสุทธิ	โดนทางด่วนตัดผ่านที่อยู่เดิม ทางการเคหะแห่งชาติเลยจัดสรรที่ให้อยู่ใหม่ ซึ่งเราก็เลือกที่จะมาอยู่เคหะฉลองกรุงนี้
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	ตอนนี้คุณอมรประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	อาชีพธุรกิจส่วนตัว
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	ระดับการศึกษาสูงสุด
คุณอมร หรินทรสุทธิ	จบ ม.ปลาย กศน. ผ่านการอบรมหลายหลักสูตร เรียกว่าจบม.ปลาย โดยการเทียบโอนประสบการณ์
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คุณอมรได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ในฐานะที่เป็นกรรมการของโรงเรียนและก็ทำงานกับชุมชน เราก็ต้องช่วยเหลือกัน เวลาโรงเรียนมีงานเราก็ไปช่วย เวลาทางชุมชนมีงานเราก็ขอความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน ซึ่งต้องพึ่งพากัน
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	ด้านสถานภาพทางครอบครัวค่ะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	สถานภาพของครอบครัวคือสมรสมีบุตร 2 คน เป็นหญิงทั้ง 2 คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ด้วยใช่ไหมคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	เข้าเรียนทั้ง 2 คน ลูกสาวคนโตเข้าเรียนตอนป.6 ตอนที่เราย้ายมาอยู่ที่นี่ ส่วนคนเล็กเรียนตั้งแต่อนุบาลถึงจบชั้นป. 6 เลย
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	เมื่อปี 2539 ตอนที่ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่ ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรกเป็นอย่างไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ตอนที่ย้ายเข้ามาครอบครัวเราย้ายมาอยู่เป็นหลังแรก ระบบสาธารณูปโภคยังไม่ดี น้ำใช้ก็เป็นน้ำบาดาล ยังดีที่ไฟฟ้าเข้าถึง เวลาจะเดินทางไปไหนยังไม่สะดวก ถ้าไม่มีรถเองจะลำบากมาก มาอยู่แรกๆ ต้องปรับตัวพอสมควร

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	สภาพแวดล้อมตอนนั้นเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	สภาพแวดล้อมตอนนั้นถือว่าดีอากาศดี รอบๆ ก็มีคลอง มีทุ่งนา และก็มีคนมาอยู่เพียงไม่กี่หลัง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีวัฒนธรรมเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	มาอยู่ที่นี่เราอยู่ใกล้วัดลำผักชี ใกล้วัดลำพะอง วันสำคัญเราก็ไปทำบุญ และก็ร่วมประเพณีต่างๆที่วัดจัดขึ้น
ผู้สัมภาษณ์	ด้านการศึกษาในตอนที่เข้ามาอยู่ที่นี่เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ถ้าผู้ปกครองตอนนั้นก็จบไม่สูงมาก เพราะส่วนใหญ่อยู่ชุมชนแออัด หาเช้ากินค่ำกัน พอมาอยู่ที่นี่ก็ส่งลูกเรียนจบป. 6 ที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จบป. 6 ก็ไปต่อที่อื่นกัน แต่เดี๋ยวนี้โชคดี เด็กสวนใหญ่ก็จบม.3 เป็นอย่างต่ำ เพราะเราเปิดขยายโอกาส
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	คุณอมรมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ชุมชนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แล้วหน่วยงานภายนอกก็เข้ามาดูแล และข้อเสียจากการที่คนที่มาอยู่ที่นี่มาจากหลายชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่ก็มาจากชุมชนแออัด ปัญหาที่เคยมีในชุมชนที่เคยอยู่เดิมก็นำเข้ามาอยู่ชุมชนที่นี่ เช่น เรื่องยาเสพติด พ่อแม่ทำมาหากินจนไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลลูก ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีปัญหาเหล่านี้อยู่ ส่วนเรื่องสาธารณูปโภคเดี๋ยวนี้ดีขึ้นมาก สะดวกสบาย สภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปเพราะเป็นชุมชนขนาดใหญ่ การศึกษาของคนในชุมชนของเราก็ดีขึ้น ส่งลูกหลานเรียนในระดับชั้นที่สูงหลายครอบครัวเมื่อก่อนโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์เปิดถึงแค่ชั้นป.6 พอจบ ป.6 จะต่อ ม.1 ก็ต้องไปโรงเรียนพรตพิทยพยัตอย่างเดียว หรือไม่ก็โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก ถ้าไปต่ออาชีวะก็จะเป็นบางกะปิ ส่วนบดินทรเดชา (สิงห์ สิหเสนี 4) นี้มาทีหลัง แล้วเด็กในชุมชนจะเดินทางไปเรียนบดินทรเดชา การเดินทางก็ลำบากไม่มีรถเข้า ถนนไม่ดี และถ้าจะไปโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ (สุวินทวงษ์) ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกับการเดินทาง ทุกคนส่วนใหญ่จึงไปเรียนที่โรงเรียนพรตฯ ที่ไปโรงเรียนพรตฯ ก็เพราะว่ามีรถสองแถวจากหัวตะเข้เข้ามาในเคหะที่วิ่งอยู่เส้นถนนทับยาว เด็กๆ ก็จะนั่งเต็มในช่วงเช้าและตอนเลิกเรียน ก่อนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จะเปิดชั้นมัธยม ชุมชนเราได้รวมตัวกันขึ้นเพื่อจะตั้งโรงเรียนที่เคหะของเราเปิดสอนชั้นม.1 เนื่องจากในเคหะนี้มี

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
	ที่มากและกว้าง คณะกรรมการของชุมชนชุดแรกก็รวมตัวกันผลักดันเรื่องที่จะเปิดม.1 เสนอเรื่องเข้าที่คณะกรรมมาธิการเรียบร้อย กรองฉลากให้ทุนมาจัดตั้ง 10 ล้านเพื่อสร้างโรงเรียน และก็ทำเรื่องผ่านกระทรวงแต่กระทรวงไม่อนุมัติ เพราะกระทรวงบอกว่างบแค่ 10 ล้าน สร้างได้แค่ตึกเดียว ส่วนงบที่จะจ้างครู หรืองบอื่นๆ นี่ไม่มี แล้วอีกอย่างหนึ่งคือทางเขตหนองจอกได้ทำเรื่องขอเปิดโรงเรียนขยายโอกาสที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เรื่องก็เลยชนกัน ทางคณะกรรมการก็เลยลงความเห็นว่าถ้าโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จะเปิด ม.1 ก็โอเคของเราไม่เปิดก็ไม่เป็นไร เพราะอย่างน้อยเมื่อนักเรียนจบชั้นป.6 ก็สามารถเรียนต่อม.1 ที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ได้เลย พอโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์เปิดขยายโอกาส เด็กในเคหะฉลองกรุงส่วนใหญ่จึงจบชั้นม.3 กันที่นี่
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าในเคหะฉลองกรุงก็มีเนื้อที่ที่กันเอาไว้ก่อตั้งโรงเรียนในอนาคตใช่ไหมคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่ ซึ่งที่ที่กันเอาไว้คือบริเวณที่ติดกับตลาดนัดซึ่งยังเป็นพื้นที่ว่างอยู่
ผู้สัมภาษณ์	ด้านประเพณีวัฒนธรรมที่เคยปฏิบัติเปลี่ยนไปมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ด้านประเพณีวัฒนธรรมมีการรวมตัวกันปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มขึ้น การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วันพ่อวันแม่เมื่อก่อนมีการจัดแบบธรรมดา แต่พอมีการมารวมตัวเป็นเคหะก็มีการจัดใหญ่ขึ้น ทุกคนให้ความร่วมมือ ซึ่งตอนที่ผมมาก็ได้จัดวัฒนธรรมเกี่ยวกับงานวันพ่อขึ้นโดยรวมเคหะทั้ง 6 โซนทำกิจกรรมร่วมกัน จุดเทียนชัยถวายพระพร วางพานพุ่ม ประกวดการแต่งกลอน ซึ่งกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมประจำของเคหะฉลองกรุงเลย เมื่อถึงวันพ่อวันแม่ แต่ละโซนก็จะต้องมีการประกาศเกียรติคุณพ่อ-แม่ดีเด่น เกิดการรวมตัวกัน ต่างจากเมื่อก่อนที่เราอยู่คนละที่จึงไม่มีวัฒนธรรมแบบนี้ คนก็น้อยและไม่มีสถานที่ พอเราย้ายมาอยู่ที่นี่ก็มีสถานที่ เราก็รวมกันทำกิจกรรมจนเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่ปฏิบัติกันทุกปี พอวันที่ 5 ธันวาคม ทุกคนก็รู้เลยว่าเราจะทำกิจกรรมร่วมกัน ในส่วนของโรงเรียนเราก็ร่วมกิจกรรมงานผ้าป่าของโรงเรียน ซึ่งตอนที่อยู่ชุมชนเก่าเราจะไม่มีกิจกรรมนี้ พอมาอยู่ที่นี่เราก็ประชุมกันว่าโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์เป็นโรงเรียนหลักที่ลูกหลานของเราได้มาเรียน เมื่อลูกหลานเราเรียนที่นี่ เราก็ต้องเป็นกรรมการโรงเรียนและก็ต้องสนับสนุนโรงเรียนโดยปริยาย รวมถึงวัดด้วย เราอยู่ในพื้นที่ตรงนี้เมื่อจัดประเพณีต่างๆ เช่นลอยกระทง ก็เป็นกิจกรรมที่คนทั้ง 6 โซนต้องร่วมมือกัน เป็นลักษณะบวร ที่บ้าน วัด โรงเรียนต้องร่วมมือกันและก็กลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาและคนในชุมชนก็ต้องร่วมกิจกรรม

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	ในฐานะที่คุณอมรเป็นประธานชุมชน และก็ทำงานกับชุมชนมายาวนาน รวมทั้งเห็นความเปลี่ยนแปลงของชุมชนมาโดยตลอดทั้งในสิ่งที่ดีและไม่ดี จึงอยากสอบถามความคิดเห็นว่าลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ คืออยากให้ชุมชนเคหะฉลองกรุงมีลักษณะอย่างไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	อยากให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลให้เต็มที่ เพราะว่าตอนนี้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาดูแลแค่บางโซน ถ้าเป็นชุมชนที่ถูกต้องเขาก็จะดูแลเต็มที่ มีงบสนับสนุนให้ ปัจจุบันนี้เคหะมีอยู่ทั้งหมด 6 โซน มีชุมชนที่ถูกต้องเพียงโซนเดียวคือโซน 6 ที่มีการจัดตั้งที่ถูกต้องมีเขตรับรอง ส่วนโซนอื่นยังไม่มีการรับรองจัดตั้งเป็นชุมชนที่ถูกต้อง แล้วถามว่าที่เป็นอย่างนี้ก็เป็นเพราะระบบของนักการเมืองท้องถิ่นเข้าวุ่นวายกับชุมชนมาก จึงทำให้ชุมชนแตกแยกทั้งๆ ที่ตอนเข้ามาใหม่ๆ คนในชุมชนรักกันดี มีอะไรก็จะสื่อถึงกันทั้ง 6 โซน งานบวช งานศพ งานอะไรต่างๆ ก็จะสื่อถึงกันช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ แต่เมื่อความเจริญเข้ามามากขึ้น แต่การเมืองเข้ามาแทรกนักการเมืองจะเป็นคนสอนให้ชุมชนแตกแยกเพื่อที่จะแย่งมวลชนโดยส่งคนเข้ามาในแต่ละกลุ่ม จนกลายเป็นโซนนี้เป็นสีหนึ่ง อีกโซนก็เป็นอีกสีหนึ่ง และ 6 โซนก็เริ่มแบ่งแยกเริ่มไม่ถูกกันแล้ว เพราะเป็นเรื่องของการเมืองที่เข้ามาแทรก และจะเลือกปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือ โดยจะเลือกช่วยเหลือเฉพาะที่เป็นกลุ่มที่เป็นกลุ่มของตนเอง จากที่เมื่อก่อนมีการจัดงานรวมกัน ตอนนี้ก็เริ่มที่จะเป็นต่างคนต่างจัด เมื่อความเจริญเข้ามากความเสื่อมก็มากตาม เมื่อก่อนที่ชุมชนมีน้อย นักการเมืองไม่เข้ามายุ่งมีอะไรเราก็ช่วยเหลือตนเองก่อน จะน้ำท่วมไฟไหม้เราก็ช่วยกัน ไม่เคยจะไปร้องขอความช่วยเหลือ แต่ตอนนี้พอโซนไหนมีปัญหาก็จะแบมือขอความช่วยเหลืออย่างเดียว ไม่คิดที่จะช่วยเหลือตนเองก่อน ขอนักการเมืองก่อนเลย
ผู้สัมภาษณ์	การที่มีนักการเมืองเข้ามา มีข้อดีบ้างหรือเปล่าคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	จริงๆ แล้วนักการเมืองนี่จะมีทั้งดีและไม่ดี นักการเมืองทีดีก็มีที่เข้ามาแนะนำอะไรต่างๆ ให้รู้จักช่วยเหลือตัวเอง ส่วนนักการเมืองที่ไม่ดีเข้ามาก็เอาแต่ผลประโยชน์ตัวเอง แม้แต่ปัจจุบันนี้ยังมีการจ้างให้ออกไปฟังนโยบาย นี่คือสิ่งที่รู้สึกไม่ชอบ และก็เป็นการสอนคนในทางที่ไม่ดี คือไปนั่งฟังแล้วได้ตังค์ ทำให้คนนิสัยเสีย ผมทำโครงการอะไรต่างๆ หรือสิ่งที่ดีๆ ให้กับชาวบ้านให้เขาได้ความรู้ให้เขาไปนั่งฟังเพื่อให้มีความรู้ เขาไม่ไป เขาบอกว่าไปทำไมไม่ได้ตังค์ สู้ไปฟังนโยบายแล้วได้เป็นร้อย แต่บางครั้งก็มีข้อดีอยู่เหมือนกันในลักษณะที่ว่า พอเราเข้ากับนักการเมืองได้ กลายเป็นผูกมัดเขาบางอย่างที่เราอยากได้ เช่น ถนนเข้าโรงเรียน สิ่งก่อสร้างต่างๆ การเมืองก็มีส่วนช่วยผลักดัน ซึ่งก็เป็นการดีที่เป็นการช่วยสนับสนุนโรงเรียน

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	สรุปก็คือคุณอมรอยากให้เคหะฉลองกรุงทั้ง 6 โซนได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน และชาวชุมชนเองก็ควรรู้จักพึ่งพาตนเอง และก็สามัคคีไม่แบ่งแยกนะคะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ตอนที่เข้ามาอยู่ที่นี่ ลักษณะของการประกอบอาชีพเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตมีลักษณะเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	คนในชุมชนที่มาอยู่เคหะฉลองกรุง ก็เป็นที่อาศัยอย่างเดียวแหละ เช้าก็ออกไปทำงานนอกบ้าน เย็นจึงกลับเข้าบ้าน ส่วนรอบชุมชนคนพื้นเพเดิมส่วนใหญ่ก็ทำนารอบๆ เป็นท้องนา
ผู้สัมภาษณ์	แล้วมีหรือเปล่าคะที่ไปรับจ้างทำนา
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ไม่มีนะ เพราะคนแถวนี้คนทำนาก็คนพื้นเพดั้งดิมที่อยู่ที่นี่ แต่ก็มีเหมือนกันที่เขาเลี้ยงแพะเลี้ยงวัว
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าชุมชนเรายังเป็นชุมชนกรุงเทพฯ ที่ยังมีการประกอบอาชีพเกษตรอยู่
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็ยังทำอยู่เพราะส่วนใหญ่ก็เป็นคนในพื้นที่ คือเขาทิ้งอาชีพนี้ไม่ได้ ที่ของเขาต้องเป็นนาอย่างเดียว เป็นอย่างอื่นไม่ได้ เป็นอาชีพของเขา แล้วตอนนี้ที่บริเวณนี้มันเป็นพื้นที่เขียว ก. คือกรุงเทพฯของเราแบ่งเป็นพื้นที่ 1 2 3 เขียว ก. นี้คือพื้นที่เกษตรไว้สำหรับรับน้ำ ไม่สามารถสร้างตึกที่มีความสูงเกิน 3 ชั้นครึ่งได้ ดั้งนั้น พื้นที่แถบนี้ที่เห็นว่างๆ เขาอยากขาย หรือริมข้างถนนที่เราเห็นนี่เขาอยากขายแต่ขายไม่ได้ เพราะคนที่จะเข้ามาซื้อ จะไม่สามารถส้างตึกสูงในพื้นที่นั้นได้ แต่อย่างบริษัทของ FBT ที่เขาสร้างได้ก็เนื่องจากว่าเขามีสัญญาสร้างก่อนที่กฎหมายจะออก เขาจึงสร้างได้สูงและเขาก็ลงทุนในการก่อสร้างไปเยอะ แต่ทั่วไปที่สร้างได้สูงสุดก็แค่ 3 ชั้นครึ่ง ซึ่งพื้นที่เขียวก. นี่คือพื้นที่อนุรักษ์ไว้ เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตรซึ่งเป็นกฎหมายบังคับไว้ ถ้าหากไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ก็จะมีการสร้างอย่างอื่นสร้างตึก สร้างอะไรต่างๆ แต่แถบหนองจอก เขากำหนดให้เป็นพื้นที่เขียว ก. เพื่อที่จะดำรงไว้ให้เป็นพื้นที่สำหรับทำการเกษตร แล้วอีกอย่างก็เป็นพื้นที่สำหรับรับน้ำ เพราะว่าถ้าน้ำเข้ามาแล้วเราไปสร้างอย่างอื่น ก็จะไม่เป็นพื้นที่รับน้ำ ซึ่งเมื่อเป็นทุ่งนาแบบนี้ เวลาน้ำมาก็สามารถแผ่ออกไปได้

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเมื่อก่อนเคยเห็นว่าที่เคหะนี้มีโครงการเกษตรปลอดสารพิษอยากทราบว่ามีความเป็นมาอย่างไรคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	คือโครงการนั้นเป็นงบช่วยเหลือของการเคหะ พอหมดไปก็ไม่ได้ทำต่อซึ่งมันก็เกี่ยวข้องกับความเจริญที่เข้ามาด้วยแหละ คือตอนที่เคหะให้เช่าที่ตอนนั้น ข้างนอกยังไม่เจริญ เมื่อไม่เจริญ ทางเคหะเองก็ต้องหาวิธีที่จะทำให้ความเจริญเกิดขึ้น อยากให้คนมีรายได้ และไม่อยากให้เกิดพื้นที่ว่างเปล่าจึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นมาแล้วก็ไปเชื่อมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อที่จะทำโครงการเกษตรปลอดสารพิษเพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้และและเพื่อไม่ทิ้งพื้นที่ว่างเปล่าด้วย
ผู้สัมภาษณ์	ซึ่งจะเน้นการปลูกพืชเป็นหลักใช่ไหมคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็ส่วนใหญ่ก็จะเป็นจำพวกผักสวนครัว ส่วนการเลี้ยงปลาในกระชังนอกจากปัญหาน้ำแห้งแล้วยังเกิดจากการที่พื้นที่ที่เขาทำนาเขาฉีดยาฆ่าหญ้าฆ่าแมลง แล้วก็ไหลลงคลองหมดทำให้น้ำเสีย
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยมากแค่ไหน
คุณอมร หรินทรสุทธิ	พื้นที่รอบเคหะเขาก็ยังประกอบอาชีพเดิมของเขา คนที่ทำนาเขาก็ยังทำเหมือนเดิม ตั้งแต่เคหะมาตั้งพวกเราก็ไม่ได้ไปกระทบอาชีพเดิมของเขาและก็เป็นผลดีต่อเขาด้วยซ้ำ เขาได้เก็บผักของเขามาขายให้คนในเคหะและเขาก็มีถนนหนทางเข้าออกที่สามารถมีรถเกี่ยวข้าวเข้าไปเกี่ยวในพื้นที่ของเขาได้ด้วย เวลาเกี่ยวเสร็จก็มีรถเข้าไปเอาข้าวเข้าถึงนา ซึ่งผิดกับเมื่อก่อน ตอนนั้นเป็นทุ่งนาที่รถเข้าไม่ถึง ก็ต้องใช้เงินจ้างพวกค่าขนส่ง
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าพอเคหะมาตั้งก็ส่งผลดีหลายอย่าง เอื้อต่อคนที่อยู่รอบๆ ชุมชนหลายอย่าง
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็เอื้อต่อชุมชนเดิมหลายอย่าง ตั้งแต่การเดินทาง การทำมาหากิน หรือแม้แต่การศึกษา หรืออะไรก็แล้วแต่ คนรอบข้างได้ผลประโยชน์จากตรงนี้จากการที่มีการเคหะเข้ามา
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	แล้วการเกษตรที่มีการทำในปัจจุบันนี้มีความสำคัญต่อชุมชนเคหะฉลองกรุงหรือเปล่าคะ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอมร หรินทรสุทธิ	มีความสำคัญเพราะเราก็ต้องกินต้องอยู่
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างในชุมชนของเราได้มีการส่งเสริมให้มีการทำการเกษตรหรือการปลูกผักสวนครัวหรือเปล่าคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ตอนนี้มีโครงการที่ได้จาก สสส. คือโครงการสวนผักคนเมือง งบจาก สสส. แล้วพวกเราก็ได้ไปเข้าร่วมกับมูลนิธิโฮมเน็ต ซึ่งมูลนิธิโฮมเน็ตเป็นมูลนิธิที่ได้ทุนจากต่างประเทศที่ช่วยเหลือแรงงานนอกระบบซึ่งเราก็ได้เข้าไปอยู่กลุ่มแรงงานนอกระบบ เป็นกลุ่มเย็บผ้า ซึ่งมูลนิธินี้ดูแลเรามาโดยตลอดและได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มแรงงานนอกระบบ ซึ่งเขาก็จะดูแลพวกเรา แม้แต่เรื่องการอบรมต่างๆ เขาก็จะมาสอนเรื่องต่างๆ เขาจะช่วยเหลือเรื่องการอบรม ถ้าเราอยากได้อะไรอยากอบรมเรื่องอะไรเขาก็ทำโครงการให้เราแล้วของบกับโครงการสวนผักคนเมือง แต่ก่อนที่เราจะขอเราก็ต้องมีเนื้อที่ต้องเขียนโครงการเสนอไป แล้วก็ผ่านเราก็ได้เงินทุนสำหรับนำมาดำเนินโครงการอย่างปีนี้เราก็ได้งบมา 30,000 บาท สามหมื่นกว่าบาท แล้วเราก็ดำเนินการปลูกผักทุกอย่างเอง ซึ่งก็จะมาเชื่อมโยงกับที่นี่ที่เราทำกับข้าวมา 2 ปีแล้วคือทำกับข้าวแจก วันจันทร์ถึงวันศุกร์ แต่มีข้อแม้ว่ากับข้าวที่เราทำแจกนั้น เป็นโครงการลดโลกร้อน ห้ามใส่ถุง ทุกคนจะต้องใส่ปิ่นโต กล่อง หรือถ้วยชามกิจกรรมนี้ ทุกเช้าหรือเย็นก็จะมีคนหิ้วปิ่นโตเข้ามาวางหน้าบ้าน เราก็ตักแจกให้ไปรับประทานที่บ้าน เราก็เอาผักที่ปลูกเอามาทำกับข้าวบ้าง ขาดเหลือเราก็ซื้อบ้าง แล้วที่สำคัญเราไปที่ตลาดสี่มุมเมืองไปซื้อผักที่เราขาดแล้วเล่าถึงกิจกรรมที่เราทำ ผักบางอย่างแม่ค้าเขาให้เรามาเลยเป็นการช่วยสนับสนุนโครงการด้วย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างโครงการผักคนเมือง ทำกันทุกครัวเรือเลยหรือเปล่าคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ไม่ทุกเครัวเรือนเพราะบางครอบครัวเขาไม่มีพื้นที่ แต่บางครั้งการปลูกผักนี่ก็ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่ ซึ่งเราก็ต้องสอนเขา ซึ่งเราก็มีความรู้จากการไปอบรมการปลูกผักคนเมืองมา บางครั้งผักสวนครัว เช่น กะเพรา โหระพา เราก็ปลูกในกระถาง ปลูกในกระป๋อง ซึ่งบางบ้านเขาก็เอาแนวทางนี้ไปปลูก ก็ช่วยลดค่าใช้จ่ายและได้ผักปลอดสารพิษไว้รับประทาน และเหลือก็เอาไปขาย อย่างที่ผ่านมาพวกเราก็ได้นำผักที่เราปลูกไปออกงานที่เมืองทองธานีมา 4 วันคือนำผักที่เราปลูกไปขาย ก็เป็นผักที่ได้จากกิจกรรมสวนผักคนเมืองนี่แหละ
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าถึงแม้ว่าเราไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากนัก แต่เราก็ยังเห็นความสำคัญของการเกษตร

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่ มีความสำคัญ แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับชาวบ้านแต่ละคนนะ ชาวบ้านที่สนใจทำก็ช่วยให้เขาลดรายจ่ายในการซื้อผักรับประทาน แต่ก็ต้องยอมรับนะ สวนผักที่เรามีอยู่นี้นักเรียนโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์มีส่วนร่วมนะ ในชั่วโมงเกษตรของครูชัยวิชิต ได้นำนักเรียนมามีส่วนร่วมยี่สิบกว่าคน มาร่วมลุยตั้งแต่เป็นป่าแล้วเริ่มปรับพื้นดิน ซึ่งเราได้ขอความอนุเคราะห์ไปกับท่านรองผู้อำนวยการแล้วทางโรงเรียนก็ได้ส่งครูเกษตรและก็นักเรียนมาช่วยทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนเกษตร ผักที่เรานำไปขายที่เมืองทองจึงเป็นผลงานของนักเรียนที่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าเรามีพื้นที่ที่เป็นส่วนกลางสำหรับปลูกผัก
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็มีพื้นที่ของชาวบ้านที่เขายังไม่ได้ทำอะไร เราก็ไปขอใช้พื้นที่ปลูกผักไว้กินก่อนซึ่งบางที่ที่ดินที่เขาซื้อไว้เป็น 10 ปี เขาก็ยังไม่ได้ปลูกบ้านเราก็ไปขออนุญาตใช้ นอกจากนี้ก็มีพื้นที่ริมคลองที่เราใช้ปลูกมะรุมด้วย
ผู้สัมภาษณ์	ก็เป็นการใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์นะคะ ตอนแรกที่มาเข้ามาสอนที่นี่ใหม่ๆ ตอนนั้นรู้สึกว่าโรงเรียนมีพื้นที่สำหรับให้นักเรียนได้ลงปฏิบัติในวิชาเกษตรมากพอสมควร แล้วนักเรียนก็ได้ปลูกผักขาย ซึ่งตอนนี้เหลือพื้นที่น้อยแล้ว นักเรียนก็ได้เรียนปฏิบัติน้อยลง ชื่อพืชผักก็ไม่ค่อยรู้จัก
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่น่าเสียดาย เมื่อก่อนโรงเรียนมีพื้นที่ให้นักเรียนได้ปลูกผัก และมีผักโรงเรียนขายด้วย
ผู้สัมภาษณ์	แสดงให้เห็นเลยว่าผู้นำชุมชนเราเห็นความสำคัญของการเกษตร แม้ว่าจะมีปัญหาในเรื่องขาดพื้นที่ ก็ยังสามารถทำโครการสวนผักคนเมืองได้ก็ขอชื่นชมนะคะ
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆ ประชานุสสรณ์	ต่อไปก็จะสัมภาษณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนบ้างนะคะ คือว่านโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อย หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บางวิชาก็มีเพิ่มเติมเข้ามา บางวิชาก็ลดชั่วโมงสอนลง ซึ่งวิชางานเกษตรก็เป็นวิชาหนึ่งที่ปรับชั่วโมงสอนลดน้อยลง ประกอบกับพื้นที่สำหรับปฏิบัติทำการเกษตรของโรงเรียนก็มีน้อย จึงอยากถามความคิดเห็นว่าวิชางานเกษตรยังมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
คุณอมร หรินทรสุทธิ	อยากให้สอนนะ ซึ่งการอยากให้สอนก็คือไม่ใช่ว่าอยากให้สอนเรื่องปลูกผักอย่างเดียวนะ ซึ่งเรื่องการปลูกผักนี้เราต้องสอนอยู่แล้ว แต่อยากให้สอนตรงนี้ก่อนคือให้เขารู้คุณค่าของการที่บ้านของเขามีผัก การที่บ้าน

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	นักเรียนมีผัก แล้วถึงจะรู้ทำอะไรกินได้บ้าง และเมื่อกินแล้วมีประโยชน์นะ คือมีประโยชน์ในเรื่องสุขภาพของนักเรียนและพ่อแม่ไม่ต้องเสียตังค์ซื้อ และบางครั้งก็ใช้เวลาในการปลูกนิดหน่อย เช่น ถั่วงอก ผักบุ้งพวกนี้ สามารถปลูกได้โดยไม่ต้องมีแปลงใหญ่ๆ แล้วดีตรงที่ว่านักเรียนไม่ต้องไปซื้อเป็นการช่วยประหยัด ซึ่งต้องสอนให้นักเรียนเห็นคุณค่าตรงนี้ก่อนสอนให้เขาอยากปลูกก่อน จากนั้นจึงพาปฏิบัติในเรื่องการปลูก ให้เป็นขั้นตอน และต้องสอนให้เขารู้ว่ามีวัสดุที่จะใช้ปลูกอะไรบ้าง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	คือต้องให้เขารู้ด้วยว่าถ้าจะปลูกผักต้องใช่วัสดุอะไรบ้าง
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่แล้ว ต้องให้เขารู้วัสดุที่ใช้ปลูกด้วย ต้องรู้ว่าเมล็ดพันธุ์เป็นยังไง และเวลาให้นักเรียนปลูกก็ต้องหาวัสดุให้เขาด้วย ให้เขาลงมือปฏิบัติดูแลและเมื่อได้ผักมาแล้วต้องรู้จักจัดการว่าจะเอาผักไปทำอะไร จะเอาไปขายหรือเอาไปทำอาหารอะไรได้บ้าง แต่ทุกวันนี้เวลาสอนเกษตรมักจะพาไปฟันดินไปขุดดิน ซึ่งบางครั้งเด็กไม่รู้เหตุผลเลยว่าทำไมต้องปลูกผัก
ผู้สัมภาษณ์	หมายความว่าเราต้องสอนให้เขารู้สึกอยากปลูกก่อนใช่ไหมคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่ต้องสอนให้เขาอยากปลูก เมื่อปลูกแล้วเราไม่ต้องไปซื้อเขากิน ช่วยพ่อแม่ประหยัด และให้เขารู้คุณค่า เช่นปลูกมะระขึ้นกพ่อแม่เอาไปกินได้ ต้านเบาหวาน มะรุมนำมาแกงส้มได้ ผักบุ้งก็ช่วยบำรุงสายตา
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าต้องให้เขารู้ด้านคุณค่าด้านการเป็นพืชสมุนไพรด้วย แล้วถ้าหากเป็นการเกษตรพวกการเลี้ยงสัตว์ล่ะคะควรจะให้เด็กเรียนรู้หรือเปล่าคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	พื้นที่ในแถบนี้ไม่น่าที่จะมีการเลี้ยงสัตว์นะ บริบทพื้นที่ของเราและรอบข้างของเราไม่เหมาะที่จะเลี้ยงสัตว์ แต่ก็ควรที่จะให้เขาได้รู้แม้ว่าโรงเรียนของเราพื้นที่ไม่เหมาะที่จะปฏิบัติเรื่องเลี้ยงสัตว์ก็ตาม และเด็กของเราน่าจะได้รู้เรื่องเกษตรในเมือง เพราะชุมชนเราบ้านเรือนไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรก็สามารถประยุกต์ใช้วัสดุอื่นๆ มาปลูกได้ กล่องโฟมยังใช้ปลูกได้เลย
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ถ้าเป็นการนำวิชาเกษตรมาสอนในเด็กเล็กเช่นในระดับชั้น ป.1 ควรจะสอนงานเกษตรหรือไม่และขอบเขตการจัดการเรียนการสอนเกษตรควรจะมีมากน้อยแค่ไหนคะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอมร หรินทรสุทธิ	คิดว่าเบื้องต้นเด็กเล็กเรียนรู้ได้ แต่ยังไม่ต้องลงภาคสนาม แต่ถ้าปลูกเล็กๆ น้อยๆ ก็พอได้เพื่อให้เขารู้จักรัก ให้เขารู้จักผักในชีวิตประจำวันที่ปลูกง่ายๆ ชื่อผักที่เขาพบเห็นบ่อยๆ ก็ควรให้เขารู้เมื่อเขารู้เขาก็จะรักและเห็นประโยชน์ของมัน และถ้าเรามองการไกลเราสามารถปลูกผักสำหรับโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเราได้ ผมยังรู้สึกเสียดายที่ว่าโครงการอาหารกลางวันของเราต้องซื้อผัก ซื้ออาหารจากข้างนอก ถ้าเราสามารถปลูกขายเองได้ก็จะเป็นการดีได้กินผักปลอดสาร และก็ลดค่าใช้จ่ายด้วย
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	สืบเนื่องจากโรงเรียนของเรามีกิจกรรมเยอะและการสอนเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีชั่วโมงสอนน้อยมาก ถ้าหากว่าจะนำวิชางานเกษตรหรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ควรจะปลูกฝังความรู้เรื่องการเกษตรให้เขาก่อน แม้ว่าชั่วโมงเกษตรจะมีน้อยก็ตามนะ เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมาผมเป็นตัวแทนของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ไปประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้งหมด 400 กว่าคนที่โรงแรมปรินซ์พาเลซ ร่วมกับผู้ว่ากทม. ซึ่งโรงเรียนของเรานั้นอยู่ในโซนตะวันออก ซึ่งคนที่ดูแลตอนนี้คือคุณเชาวลิต หมั่นหาผล เมื่อก่อนท่านเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียน และปัจจุบันก็เป็นประธานเครือข่ายของโรงเรียนแถวเขตลาดกระบัง เขาได้พูดถึงการจัดชั่วโมงสอนของหลักสูตรสถานศึกษา จะทำโดยคณะครูและผู้บริหารโรงเรียน การจัดชั่วโมงในหลักสูตรคณะกรรมการสถานศึกษายังมีส่วนร่วมน้อยทั้งๆ ที่มีข้อกำหนดไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จึงอยากให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าไปมีบทบาทด้วย ไม่ใช่แค่ให้เซ็นต์อย่างเดียว
ผู้สัมภาษณ์	การกำหนดชั่วโมงสอนมาจากโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางค่ะ บางครั้งโรงเรียนก็ไม่ได้กำหนดเอง
คุณอมร หรินทรสุทธิ	นั่นแหละคือปัญหา เพราะบางครั้งโครงสร้างจากส่วนกลางที่กำหนดมาให้ยังไม่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน อย่างโรงเรียนของเรานี่น่าสอนเกษตรเพราะลักษณะของพื้นที่เหมาะสม และเกษตรก็อยู่รอบๆ โรงเรียน
ผู้สัมภาษณ์	ใช่ค่ะ จึงมีความคิดว่าจะนำความรู้การเกษตรมาบูรณาการนี่แหละ โดยไปสอดแทรกกับวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ในระดับชั้นป. 1 นี่แหละค่ะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	เป็นเรื่องที่ดี ผมเห็นด้วย

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ในฐานะที่น้าหมูเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาน้าหมูมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้างคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็เห็นว่าการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนของเราก็อยากให้มองรอบๆ โรงเรียนของเรา มองดูวิถีชีวิตของชุมชนรอบๆ โรงเรียนว่าเป็นยังไง อาจจะไม่ต้องตามวิถีชีวิตชุมชนมากนักก็ได้ เพียงแต่ว่าอยากก็อยากให้ดำรงไว้ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
ผู้สัมภาษณ์	จริงแล้วเราก็มีนะคะหลักสูตรท้องถิ่นทางโรงเรียนก็ได้จัดทำเหมือนกัน แต่ก็ไม่นิ่งหมือนกัน
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ก็อาจจะเป็นเพราะว่าครูสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด มีการโยกย้ายบ่อย จึงทำให้ไม่ต่อเนื่อง
ผู้สัมภาษณ์	ก็ไม่เพียงเฉพาะแต่ครูหรอกค่ะผู้บริหารก็โยกย้ายบ่อย
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ใช่ จึงทำให้เราทำอะไรขาดความต่อเนื่องก็เลยอยากให้กรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในหลักสูตรมากกว่านี้ เพราะอย่างน้อยๆ ก็จะได้ร่วมเสนอความคิดเห็นต่างๆ และเมื่อครูย้ายผู้บริหารย้าย สิ่งที่เคยทำไว้จะได้สานต่อไปได้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วทางด้านการสอนเกษตรมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไหมคะ
คุณอมร หรินทรสุทธิ	ทางโครงการสวนผักคนเมือง เขาเปิดโอกาสให้โรงเรียนประสานงานเข้าไป คือ จัดอบรมให้หรือไม่ก็พาเด็กเข้าไปศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรของคนเมือง ผมว่าน่าสนใจ และเด็กก็จะได้ตื่นเต้นและมีความรู้ด้วย ก็อยากให้พาเด็กไปศึกษาการดูงานด้านการเกษตรนอกโรงเรียนบ้าง ซึ่งเขาจะมีการสอนกิจกรรมต่างมากมาย โดยมีวิทยากรมาสอน เช่นเรื่องดินปลูกจากวัสดุเหลือใช้ซึ่งนำมาทำดินได้ และที่สำคัญเป็นการทำให้เขารักการเกษตรด้วย
ผู้สัมภาษณ์	ขอบคุณสำหรับการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้มากค่ะ ทำให้ได้ทราบความเป็นมาของเคหะฉลองกรุง และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งข้อเสนอแนะซึ่งจะเป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรและการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปค่ะ

บทสัมภาษณ์

วันเสาร์ ที่ 4 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณสุวรรณา ธงทอง (ป้าติ๋ว) เพศ หญิง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์ ป้าติ๋ว เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ปประกอบการทำวิทยานิพนธ์
ผู้ถูกสัมภาษณ์	ด้วยความยินดีและเต็มใจให้ข้อมูลค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้ป้าติ๋วอายุกี่ปีคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ตอนนี้อายุก็ 60 ปี คือเดือนหน้าอายุจะ 60 ปีเต็มแล้ว
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนของป้าติ๋ว ดำรงตำแหน่งอะไร
คุณสุวรรณา ธงทอง	ปัจจุบันก็ดำรงตำแหน่งเป็นประธานชุมชนโซน 2 ของเคหะฉลองกรุง ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง 8 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชุมชนที่อาศัยอยู่ คือ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ชุมชนเคหะฉลองกรุง ซึ่งปัจจุบันแบ่งเป็น 6 โซน มีบ้านเรือนทั้งหมด 3,000 กว่าหลังคาเรือน และจำนวนโซนทั้งหมด 6 โซนก็มีเฉพาะโซน 6 เท่านั้นที่ได้จดทะเบียนกับเขต ส่วนโซน 1 ถึงโซน 5 ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน และตอนนี้คณะกรรมการชุมชนของโซน 1 ถึงโซน 5 ก็หมดวาระ จะมีการเลือกตั้งใหม่ในวันพรุ่งนี้
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบันของป้าติ๋ว คือ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 101/940 เคหะฉลองกรุง โซน 2 หมู่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ป้าติ๋วย้ายมาอยู่ที่นี่นานเท่าไรแล้วคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ก็ย้ายมาเมื่อปี 2541 รวมก็ 17 ปีแล้ว

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิมก่อนที่จะมาอยู่ที่เคหะฉลองกรุงอยู่ที่ไหนคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	เมื่อก่อนเคยอยู่ที่ชุมชนวัดทองใน อ่อนนุช 25 เป็นชุมชนสลัมแล้วก็โดนไล่ที่ ทางเคหะแห่งชาติได้จัดซื้อที่บริเวณนี้ แล้วให้มาอยู่ที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	ป้าติ๋วประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	อาชีพปัจจุบันคือ เป็นเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของชุมชน รับเงินเดือน 5,000 บาท เป็นเงินเดือนที่ได้จากการปันผลของสหกรณ์ที่ชุมชนเราได้ตั้งขึ้น คือเมื่อก่อนคนในชุมชนที่ฐานะยากจนแล้วขาดการส่งเงินค่าที่ให้กับการเคหะก็จะถูกยึดที่ทำให้ไม่มีที่อยู่ จึงเกิดแนวคิดในการตั้งสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกได้ออมเงิน และสหกรณ์ก็จะเป็นตัวกลางในการชำระเงินให้กับทางเคหะแห่งชาติ ซึ่งลดปัญหาการถูกยึดที่ และจากเดิมที่สมาชิกมีหนี้รวมทั้งหมดประมาณ 26,000,000 บาท ปัจจุบันนี้เหลือแค่ 7,000,000 บาท และในงานของป้าติ๋วเองก็จะทำหน้าที่เป็นเหรัญญิกคอยเก็บเงินสมาชิกซึ่งทำคนเดียว โดยมีหน่วยงานภายนอกคอยตรวจสอบอีกที่หนึ่ง
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	แล้วระดับการศึกษาสูงสุด ป้าติ๋วจบการศึกษาระดับไหนคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	จบชั้น ป.4
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	จบชั้น ป.4 แต่ประสบการณ์การทำงานเพื่อชุมชน การแสวงหาความรู้ถือว่าป้าติ๋วมีทักษะ ความรู้ ความสามารถมากมายเลย ขอถามเรื่องการเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ป้าติ๋วได้เข้ารับการบริการทางการศึกษาอย่างไรบ้าง
คุณสุวรรณา ธงทอง	ลูกหลานของป้าทุกคนได้เข้าเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ หลานทุกคนเข้าเรียนหมดตั้งแต่ชั้นป.1 ตอนนี้ก็มีหลานเรียนอยู่ที่โรงเรียน 2 คน ที่จบชั้น ม. 3 ก็มี แต่ถ้ารุ่นลูกก็จะไม่ได้เรียนเพราะตอนที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ลูกของป้าก็จบ ป.6 แล้ว และโรงเรียนสังฆในตอนนั้นก็มีแค่ชั้น ป.6 ลูกของป้าจึงไปเรียนมัธยมที่โรงเรียนอื่น นอกจากนี้ป้าก็ยังได้ขอใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจิดกิจกรรมหรือจัดประชุมต่างๆ ด้วย
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	ด้านสถานภาพทางครอบครัวในตอนนี้เป็นยังไงคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณสุวรรณา ธงทอง	สถานภาพในตอนนี้คือ สามีของป้าเสียชีวิตเมื่อ 7 ที่แล้ว ป้ามีลูก 3 คนก็ประกอบอาชีพทุกคน เมื่อก่อนตอนที่สามีป้าอยู่ก็ประกอบอาชีพรับเหมาเป็นหลัก เมื่อสามีไม่อยู่ก็ไม่ได้ทำรับเหมาแล้ว ก็มาทำงานให้กับสหกรณ์ของชุมชน

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	เมื่อปี 2541 ที่ย้ายเข้ามาอาศัยที่เคหะฉลองกรุง ในตอนนั้นลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้าง
คุณสุวรรณา ธงทอง	ปี 2541 ที่เข้ามาอาศัยที่นี่ สภาพก็คือจะมีที่ดินเปล่าตัดแบ่งเป็นแปลง แปลงหนึ่งก็มีเนื้อที่ 20.25 ตารางวา และ 1 ครอบครัวก็จะได้รับ 1 สิทธิ์ในการถือครองที่ดิน โดยต้องจ่ายเงินค่าที่เดือนละ 1,325 บาท และต้องจ่ายทั้งหมด 120 งวด ในระยะเวลาทั้งหมด 10 ปี ในตอนที่ย้ายเข้ามาก็ย้ายมาพร้อมกันทั้งหมด 60 หลังคาเรือนจากชุมชนเดิม โดยมีมูลนิธิดวงประทีปคลองเตยเป็นผู้จัดสรรที่ดินให้หลังจากโดนไล่ที่มา และในแต่ละโซนของเคหะฉลองกรุงก็จะเป็นลักษณะที่มาจากชุมชนเดียวกันแล้วมาอยู่โซนเดียวกัน เช่น โซน 2 คนที่เข้ามาอยู่ส่วนใหญ่ก็มาจากชุมชนคลองเคล็ดบางนา และอ่อนนุช 25 โซน 3 ก็มาจากชุมชนโรงแก้ว ตอนที่เข้ามาเห็นชุมชนนี้ครั้งแรก รอบๆ ชุมชนจะมีการประกอบอาชีพทำนา ก็รู้สึกชอบเพราะรู้สึกว่าโล่งซึ่งต่างจากชุมชนเดิมที่เคยอาศัยอยู่ที่เต็มไปด้วยน้ำครำ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วตอนที่ย้ายเข้ามาอยู่ที่เคหะฉลองกรุงใหม่ๆ ช่วงนั้นคนในชุมชนประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ก็มีหลายอาชีพ ส่วนใหญ่ก็จะยึดอาชีพเดิมที่เคยทำตอนอยู่ชุมชนเดิม ที่มากหน่อยก็จะเป็นค้าขาย ทำงานรับจ้าง ทำงานโรงงาน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วรอบๆ เคหะฉลองกรุงล่ะตอนที่เข้ามานั้น เขาประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ที่เห็นก็คืออาชีพทำนานะ คนพื้นเพเดิมที่นี่เขาจะมีที่นาและประกอบอาชีพทำนากัน ตอนที่มาเห็นครั้งแรกก็รู้สึกชอบ เพราะตอนที่เราอยู่สลัมที่เดิมเราก็อยู่กับน้ำครำ อยู่ในพื้นที่แคบๆ แต่พอมาอยู่ที่นี่มีที่ดินเป็นของตนเอง รอบๆ ก็ยังคงเป็นธรรมชาติ มีการทำนา ก็รู้สึกว่าโล่ง ปรอดโปร่ง
ผู้สัมภาษณ์	ด้านประเพณีและวัฒนธรรม ในชุมชนปฏิบัติอย่างไรบ้างคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณสุวรรณา ธงทอง	ด้านประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ พวกเรามีการปฏิบัติเป็นปกติเหมือนที่เคยอยู่ชุมชนเดิม และดีกว่าเดิมด้วยซ้ำ ชุมชนมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นประจำทุกปี เช่น เข้าพรรษา สงกรานต์ วันพ่อ วันแม่ วันขึ้นปีใหม่ ซึ่งสมาชิกในชุมชนก็ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ป้าติ๋วมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเคหะฉลองกรุงจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไรบ้างคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ปัจจุบันถือว่าชุมชนเราเป็นชุมชนขนาดใหญ่ คิดว่าเรื่องความเปลี่ยนแปลงก็จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี มีการพัฒนามากขึ้น การเดินทางสะดวก ชีวิตความเป็นอยู่ก็ดีขึ้น ไม่เดือดร้อนเรื่องรายรับรายจ่ายของครอบครัวเท่าไร ส่วนใหญ่ก็มีที่อยู่เป็นของตนเอง ด้านการศึกษาเยาวชนมีโอกาสเรียนสูงขึ้น มีโรงเรียนอยู่ใกล้ชุมชนเยอะ สามารถรองรับบุตรหลานได้มากขึ้น ด้านประเพณีวัฒนธรรม เราก็ยังคงมีการปฏิบัติเช่นเดิม การประกอบอาชีพก็จะมีหลากหลายขึ้น ซึ่งหลายอย่างก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	ลักษณะชุมชนที่พึงประสงค์ล่ะคะ หมายถึงว่าป้าติ๋วอยากให้ชุมชนมีลักษณะอย่างไร หรือพัฒนาไปในทิศทางใดบ้าง
คุณสุวรรณา ธงทอง	ก็อยากให้หน่วยงานราชการเข้ามาดูแลในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ให้คนในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อยากให้ดูแลเรื่องการเดินทาง ไฟฟ้า จัดสรรสถานที่ขายของ เนื่องจากปัจจุบันมีการค้าขายเพิ่มขึ้น ก็อยากให้มาช่วยจัดที่ขายของให้กับคนในชุมชนให้มีที่ขายของที่แน่นอน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	จากการสังเกตจะเห็นว่ารอบๆ บริเวณชุมชนเคหะฉลองกรุง ยังเป็นพื้นที่สีเขียว อยากจะทราบว่าในอดีตที่ผ่านมาตอนที่ป้าติ๋วย้ายมาอยู่ที่นี่ใหม่ๆ ลักษณะของการเกษตรและการประกอบอาชีพเกษตรในชุมชนบริเวณนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ตอนที่ย้ายมาก็เห็นว่ารอบๆ ชุมชนดั้งเดิมเขาทำนา ปลูกผัก ส่วนคนในชุมชนเมื่อย้ายมาส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำงานโรงงาน งานบริษัท การเคหะเองมีที่ดินจำกัดจึงจัดสรรให้เฉพาะทำที่อยู่อาศัย จึงไม่มี

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณสุวรรณา ธงทอง	ที่ดินทำการเกษตรมากนัก แต่เมื่อก่อนจะมีโครงการเกษตรปลอดสารพิษอยู่บริเวณทางเข้าเคหะฉลองกรุง มีการทำการเกษตร ปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ และจำหน่ายมีรายได้ ส่วนคนในชุมชนก็ได้กินผักที่ปลอดภัยปลอดสารพิษ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วทำไมเดี๋ยวนี้ถึงไม่มีล่ะคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	มันก็เกิดจากความไม่ซื่อตรงของคนเรานั่นแหละ ที่ดินตรงนั้นเป็นของการเคหะ แต่ชาวบ้านที่ใช้ที่ตรงนั้นทำการเกษตร เมื่อทำไปทำมาก็เกิดอยากจะได้ที่ตรงนั้นเป็นของตนเอง เหมือนจะยึดเป็นของตนเอง การเคหะก็เลยตัดไฟต้นลม ก็เลยยกเลิกไม่ให้ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ในบริเวณนั้นอีก
ผู้สัมภาษณ์	น่าเสียดายนะคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ใช่น่าเสียดาย ตอนนี้ที่ตรงนั้นก็เป็นที่รกร้างบางครั้งก็เกิดไฟไหม้ และบางครั้งคนก็ไปทิ้งขยะ ทิ้งศาลพระภูมิซึ่งเราก็ไม่สามารถคุมได้
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ป้าติ๋ว มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไรคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	การเปลี่ยนแปลงกรที่เห็นก็คือพื้นที่ทำการเกษตรลดลง อย่างพื้นที่ที่การเคหะจัดสรรให้ทำการเกษตรตอนนี้ก็ไม่มีแล้ว แต่บริเวณคลอง บ้านเรือนที่เขาปลูกติดคลองเขาก็ยังทำการเกษตร ปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง แล้วยังเหลือเอามาขายได้อีก ปัจจุบันนี้เนื่องจากชุมชนเราบ้านเรือนมีเนื้อที่จำกัดก็มีโรงเรียน กศน. เข้ามาให้การสนับสนุนโดยให้ความรู้และสอนชาวบ้านให้ทำการเกษตรแบบชุมชนเมือง คือ การปลูกผักไฮโดรโพนิกส์ ผักกางมุ้ง การเพาะเห็ด การผลิตน้ำชีวภาพไว้ใช้เองในครัวเรือน บางครั้งก็มีหน่วยงานพาไปดูงานเกี่ยวกับทางด้านการเกษตรเพื่อให้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับชุมชนของเรา เช่น การปลูกผักคอนโด ซึ่งป้าก็ไปตลอดเพราะว่าชอบ
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าคนในชุมชนก็มีความรู้ทางการเกษตร
คุณสุวรรณา ธงทอง	ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถทางการเกษตรนะ แต่ไม่สามารถยึดเอามาทำเป็นอาชีพหลักได้ เพราะไม่มีสถานที่ทำการเกษตร สถานที่ไม่เหมาะสมและไม่เอื้ออำนวยเพราะเป็นที่ดินจัดสรรเนื้อที่ก็มีขนาดจำกัด

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วชุมชนดั้งเดิมรอบๆ การเคหะฉลองกรุงล่ะคะมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยแค่ไหน
คุณสุวรรณา ธงทอง	ก็คิดว่าเปลี่ยนแปลงไม่มาก คนที่เคยทำนาปลูกข้าว เขาก็ยังทำเหมือนเดิม
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ป้าติ๋วคิดว่าปัจจุบันนี้ การเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชนหรือเปล่าคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	มีความสำคัญต่อชุมชนอยู่ แต่มีข้อจำกัดเรื่องสถานที่ เนื่องจากที่ดินเป็นที่จัดสรรของการเคหะแห่งชาติจึงมีพื้นที่จำกัด แต่ก็ยังมีความสำคัญต่อชุมชน เพราะหลายคนหลายครอบครัวเขาก็ปรับวิธีการมาปลูกผักในภาชนะต่างๆ เช่นปลูกในกระถาง เป็นการทำการเกษตรเล็กๆ บนพื้นที่ที่ตัวเองมี แต่บางครั้งเขาดูแลดีจึงมีผลผลิตไว้รับประทาน บางคนยังเหลือแบ่งปันเพื่อนบ้าน หรือเหลือไว้ขายก็มี และคนก็สนใจซื้อนะเพราะเป็นผักปลอดสารพิษ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ในขณะนี้หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการเปลี่ยนแปลงคือบางวิชาหรือบางกลุ่มสาระก็เพิ่มชั่วโมงสอน บางวิชาก็ลดชั่วโมงสอน เช่น วิชางานเกษตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ปัจจุบันพบว่าชั่วโมงสอนมีปรับให้ลดน้อยลง จึงอยากจะสอบถามความคิดเห็นของป้าติ๋วว่า โรงเรียนควรจะมีการจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรอยู่หรือไม่คะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	ควรจะมีค่ะ เพราะเกษตรนี่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาหารการกิน ความเป็นอยู่ของทุกคน โรงเรียนควรจะมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ไม่ควรจะทิ้ง เพราะถ้านักเรียนได้เรียนรู้เรื่องทำการเกษตร นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เขาสามารถเอาไปฝึกปฏิบัติที่บ้านได้
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ถ้าเป็นการนำวิชาเกษตรมาสอนในระดับชั้นเล็กๆ คือระดับชั้น ป.1 ป้าติ๋วคิดว่าขอบเขตการจัดการเรียนการสอนควรจะมีมากน้อยแค่ไหนคะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณสุวรรณา ธงทอง	การนำวิชาเกษตรไปสอนกับเด็กเล็กๆ ถือว่าดี เพราะปัจจุบันนี้ เด็กๆ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จักพืชผักเลย ผลไม้ก็ไม่รู้จัก จึงควรจะสอนให้เด็กเล็กๆ ได้รู้การเกษตร ให้เขาเห็นความสำคัญ ปลูกฝังให้เขารักเขาชอบเรื่องการเกษตร ควรจะเริ่มสอนจากการดูรูปภาพก่อน แล้วจึงไปดูของจริง พาไปทัศนศึกษาก็ได้ พาไปดูพืชผักที่เขาปลูก แล้วก็สอนทั้งคุณสมบัติและประโยชน์ของพืชผักผลไม้เพื่อให้เขาได้รู้และเห็นความสำคัญ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าเป็นงานเกษตรที่เกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับ หรือเกษตรที่เป็นกี่ยวกับเรื่องสัตว์ คิดว่าจำเป็นหรือเปล่า
คุณสุวรรณา ธงทอง	ก็คิดว่าจำเป็นเด็กๆ ควรจะได้รู้เพราะการเลี้ยงสัตว์ก็ถือว่าต้องรู้เพราะส่วนใหญ่แต่ละบ้านก็มีการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงกัน และก็มีบ้านที่ติดชายคลองที่เลี้ยงกบ เขาเลี้ยงในบ่อซีเมนต์เพื่อเป็นอาชีพเสริมของเขา เขาเลี้ยงขายแล้วมีรายได้ ก็ถือว่าเป็นอาชีพได้ ส่วนพวกต้นไม้ประเภทประดับ เด็กก็ควรรู้จักนะเพราะสามารถปลูกในกระถางมาประดับตกแต่งบ้านได้ และก็เป็นอาชีพได้เหมือนกัน ที่เคหะเองก็มีเหมือนกันที่เคยปลูกดอกดาวเรืองขาย ขายให้กับร้านที่ร้อยมาลัย ซึ่งตอนนี้ก็ไม่แน่ใจว่ายังปลูกอยู่หรือเปล่า ก็ต้องไปดูกัน
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	เนื่องจากในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั่วโมงวิชางานเกษตรมีน้อยมาก ถ้าหากว่าจะนำวิชางานเกษตรหรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ป้าติ๋วมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	คิดว่าดีนะเอาความรู้เรื่องเกษตรไปร่วมกับวิชาอื่น เพราะเขาจะได้รู้ถึงความสำคัญของการเกษตรเพิ่มขึ้น เขาจะได้รู้จักชื่อพืชผัก ผลไม้ ซึ่งเกษตรสำคัญ อย่างเมื่อเร็วๆ นี้โครงการของโรงเรียน กศน. ได้พาไปดู้แนวการปลูกผักลอยฟ้า ซึ่งปลูกตามตึกอาคารสูงๆ นอกจากมีผักกินแล้ว การปลูกผักลอยฟ้าทำให้ลดค่าใช้จ่ายค่าไฟฟ้าภายในอาคารได้ ทำให้อากาศเย็นขึ้น ลดการใช้แอร์ได้ จึงควรนำเรื่องเกษตรไปประยุกต์ไปสอนร่วมกับวิชาอื่นเพื่อปลูกฝังเขาตั้งแต่เล็กๆ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ป้าติ๋วมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน หรือการจัดการเรียนการสอนเกษตรอย่างไรบ้างคะ
คุณสุวรรณา ธงทอง	การสอนเกษตรควรพานักเรียนได้เรียนรู้จากสถานที่จริง ให้ดูของจริง เนื่องจากว่าปัจจุบันนักเรียนไม่ค่อยรู้จักชนิดของผักผลไม้เลย และในท้องถิ่นเราก็มีสถานที่เรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรมากมายให้นักเรียนได้ไปศึกษา

บทสัมภาษณ์

วันศุกร์ ที่ 17 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์ เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านอาจารย์เกตุ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้อาจารย์เกตุอายุเท่าไรแล้วคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ตอนนี้อายุก็ 69 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนของอาจารย์เกตุล่ะคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ตอนนี้ก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของชุมชน และก็เป็นข้าราชการบำนาญ
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่ คือ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ชุมชนแผ่นดินทองลำพะอง
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบันของอาจารย์เกตุ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 4/35 ซอย 2 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	อาจารย์เกตุย้ายมาอยู่ที่นี่นานเท่าไหร่แล้วคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็ย้ายมาตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 รวมเวลาก็ 29 ปีแล้ว
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ไหนคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี แล้วเข้ามาเรียนที่กรุงเทพฯ แล้วสอบบรรจุครูที่โรงเรียนสุเหร่าบ้านม้า และก็ย้ายไปที่โรงเรียนวัดราษฎร์สิงขร และก็ย้ายมาสอนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จนเกษียณ
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	การประกอบอาชีพตอนนี้ประกอบอาชีพอะไรคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็ไม่ได้ประกอบอาชีพอะไร เป็นข้าราชการบำนาญ รับเงินบำนาญ
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	ระดับการศึกษาสูงสุด
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	จบระดับปริญญาตรี
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ อาจารย์เกตุได้เข้ารับการบริการทางการศึกษาอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็เคยเป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ พอเกษียณออกมาก็ได้เข้าโรงเรียนบ้าง เช่นเข้าไปร่วมงานประจำปีที่โรงเรียนจัด
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	ด้านสถานภาพทางครอบครัวค่ะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	สถานภาพของครอบครัวคือสมรส มีบุตร 2 คน ชาย 1คน หญิง 1 คน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วลูกชายกับลูกสาวได้เคยศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือเปล่าคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	เคยเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ลูกชายเรียนถึงชั้น ป.4 ส่วนลูกสาวก็เรียนจนถึงชั้น ป.3

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	เมื่อปี 2529 ที่อาจารย์เกตุย้ายเข้ามาสอนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ในตอนนั้นลักษณะของโรงเรียนและลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรกเป็นอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ตอนที่ย้ายเข้ามาโรงเรียนของเราตั้งอยู่ในบริเวณของวัดลำพะอง นักเรียนก็มีไม่มาก ผู้คนที่อยู่ก็เป็นคนในท้องที่ไม่แออัด และนับถือศาสนาพุทธ 100 เปอร์เซ็นต์ ความเป็นอยู่ของคนที่นี่ก็อยู่แบบเรียบง่ายช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านการประกอบอาชีพ ช่วงนั้นคนในชุมชนประกอบอาชีพอะไรคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ส่วนใหญ่ทำนา ทำสวนบ้างสัก 10 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือราว 20 เปอร์เซ็นต์ก็จะประกอบอาชีพรับจ้าง
ผู้สัมภาษณ์	ด้านประเพณีและวัฒนธรรมของคนในชุมชน เป็นอย่างไรบ้าง
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ คนที่นี่ก็ปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมที่คนชาวพุทธปฏิบัติกัน ก็จะทำบุญตักบาตรในวันสำคัญต่างๆ
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	อาจารย์เกตุมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	การเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก สมัยก่อนมีข้อดีก็คือชุมชนเราร่มเย็น ไม่แออัด อากาศดี แต่ก็มีข้อเสียคือการคมนาคมมีความยากลำบาก ต้องเดินทางโดยเรือการรักษาพยาบาลก็ไม่ค่อยดี เดินทางไปหาหมอลำบาก แต่ปัจจุบันการคมนาคมของเราถือว่าสะดวกมากเดินทางสะดวก
ผู้สัมภาษณ์	การประกอบอาชีพ สมัยก่อนกับตอนนี้ละคะเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	การประกอบอาชีพสมัยก่อนก็มีหลายอาชีพ มีทำนา แล้วก็มีปลูกพืชอื่นบ้างส่วนมากจะเป็นพืชผักสวนครัว เน้นปลูกกินไม่ได้ปลูกขาย อาชีพที่สองคือเป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมรับจ้างทั่วไป ส่วนอาชีพเกษตรกรรมนั้นก็จะเป็นกลุ่มที่อายุ 40 ขึ้นไปที่ทำอาชีพเกษตรกรรม เข้าโรงงานไม่ได้ ส่วนคนรุ่นใหม่ก็เข้าโรงงานหมด ก็คล้ายที่ต่างจังหวัดเราที่คนแก่เฝ้าบ้าน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วชีวิตความเป็นอยู่ละคะแตกต่างกันอย่างไร
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	มีความแตกต่างนะ ความเป็นอยู่สมัยก่อนไม่ต้องดิ้นรนมาก เหมือนลักษณะในน้ำมีปลาในนามีข้าว หากินง่ายกับอาชีพทำนาทำไร่ มีกินแต่ไม่รวย แต่ปัจจุบันนี้เป็นสังคมที่รับจ้าง ซื้อกินจากตลาด ซื้อข้าวแกงที่ปรุงสำเร็จ แต่ชีวิตก็ต้องดิ้นรนมากขึ้น ความเป็นอยู่ของคนในสมัยนี้จะลำบากกว่าเมื่อก่อน ความอดอยากจะตามมา และหนี้สินก็เพิ่ม ซึ่งคนสมัยนั้นไม่ค่อยมีหนี้สิน แต่สมัยนี้ชุมชนเรามีหนี้สินและก็เป็นหนี้นอกระบบกันมาก กู้พวกแชกก็ยังมีอยู่ กู้ธนาคารก็เยอะ เพราะฉะนั้นความเป็นอยู่ของเขา 80

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
	เปอร์เซ็นต์จึงถือว่าไม่ดี ส่วนอีก 20 เปอร์เซ็นต์ความเป็นอยู่ของเขาจะพออยู่ได้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นกลุ่มชาวบ้านในท้องที่ที่เขามีไร่มีนากลุ่มนี้แหละที่เขาอยู่ได้
ผู้สัมภาษณ์	ชุมชนที่มารวมกันอยู่ในลำพะองมาจากไหนบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ชุมชนหลักรอบโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ก็มีชุมชนวัดลำพะอง กับชุมชนเคหะฉลองกรุง อย่างชุมชนวัดลำพะองก็จะประกอบด้วย 1) คนท้องถิ่นชุมชนดั้งเดิมแต่ก็มีจำนวนไม่มากประมณ 10 เปอร์เซ็นต์ได้ 2) อีก 30 เปอร์เซ็นต์มาจากสุวรรณภูมิหรือหนองงูเห่า โดนไล่ที่แล้วได้เงินมาประมาณ 800,000 ถึง 900,000 บาท แล้วย้ายบ้านมาอยู่ที่นี่มาซื้อที่นี่ 3) กลุ่มที่มาจากที่ต่างๆ ที่เข้ามาทำงานโรงงานอุตสาหกรรมและมาจากจังหวัดอื่นๆ ประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ ต่างจากเคหะฉลองกรุงที่ย้ายมาจากคลองเตยและชุมชนแออัดอื่นๆ ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นข้อเสียของปัจจุบันคือยาเสพติดเยอะ ซึ่งมันเริ่มเข้ามาตั้งแต่ที่เคหะมาตั้งและก็มีการซื้อขายจนถึงปัจจุบัน ข้อเสียอย่างที่สอง ก็คือการพนัน มีการเล่นการพนันหลายรูปแบบ อย่างที่สามก็คือการกู้หนี้นอกระบบ แขกหากินได้อยากจะรู้เศรษฐกิจดีไม่ดี ธนาคารเป็นอย่างไรดูที่แขก ถ้าเห็นแขกแสดงว่าเศรษฐกิจยังแย่อยู่ เพราะแขกจะมาขายของมาปล่อยเงินกู้ ชาวบ้านก็กู้ ข้อเสียต่อมาก็คือตอนนี้ ชุมชนเริ่มแออัด สภาพแวดล้อมไม่ดี อากาศไม่ดี น้ำไม่ดี ขยะเยอะ การจัดการขยะ และระบบกำจัดของเสียหรือที่ระบายน้ำไม่ดีท่อระบายน้ำยังไม่ทั่วถึงชุมชน พวกน้ำเสียส่วนใหญ่ก็ปล่อยลงคลอง ข้อเสียต่อไปก็คือการศึกษาของคนในชุมชน คือจะดีบางส่วน คือนักเรียนปัจจุบันจะเป็นลักษณะที่ว่าผู้ปกครองไม่ได้เอาใจใส่เท่าที่ควร คือเรียนก็ไม่มีเป้าหมายว่าจะเรียนให้สูงขึ้น คือเรียนพอให้พ้นภาคบังคับ แค่พอได้วุฒิไปทำงานโรงงานเท่านั้นเอง ซึ่งถือว่ามากนะที่เรียนไปแบบไม่มีเป้าหมายซึ่งถือว่าเยอะนะที่ผู้ปกครองไม่ได้มีเป้าหมายที่จะให้ลูกได้เรียนสูงๆ หรือได้พัฒนาการในทางที่ดีขึ้น คือยังเป็นลักษณะเรียนตามยถากรรมแบบเดิม เรียนแค่ว่าให้พอมีงานทำเข้าทำงานโรงงานได้ ต่างเรียนตามยถากรรมแบบเดิม เรียนแค่ว่าให้พอมีงานทำเข้าทำงานโรงงานได้ ต่างจากสมัยก่อนที่ผู้ปกครองคนใดส่งลูกเรียนก็มุ่งที่จะให้ลูกได้เรียนต่อสูงๆ ข้อเสียข้อต่อไปก็คือชุมชนเริ่มเป็นชุมชนแบบต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยเอื้ออาทรต่อกันเท่าที่ควร ความเอื้ออาทรมีน้อยลงกลายเป็นลักษณะของชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น ต่างคนต่างอยู่ ไม่เหมือนเมื่อก่อนที่ต่างเจ็บป่วยก็ช่วยดูแลกัน เวลามีคนตายก็ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ แต่ก่อนที่นี่ยังมีการลงแขกเกี่ยวข้าวนะ แต่เดี๋ยวนี้ไม่มี

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่อาจารย์เกตุย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่ ตอนนั้นมีรถเกี่ยวข้าวหรือยังคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	มีแล้ว แต่มีน้อย และส่วนมากก็ทำนาปีไม่มีนาปรัง แต่เดี๋ยวนี้มีนาปรัง ปีหนึ่งทำนากันสามรอบ และทำนาเพื่อขายเป็นหลัก เมื่อก่อนจะทำเพื่อกินเพื่อใช้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเมื่อก่อนเวลาทำนาเสร็จเขามีการเผาซังข้าวหรือเปล่าคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็มีเผาตลอดเห็นตั้งแต่ต้นเป็นธรรมเนียมที่เขาปฏิบัติมาตลอดสำหรับชาวนาที่นี่ คือเกี่ยวเสร็จก็เผา ฝนตกมาก็ไถหว่าน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	ตอนนี้ถือว่าสภาพชุมชนของเราก็มีความเปลี่ยนแปลงไปมาก ก็อยากสอบถามถึงลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ของอาจารย์เกตุว่า ควรเป็นชุมชนที่มีลักษณะอย่างไรคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ชุมชนที่พึงประสงค์ก็อยากให้เป็นชุมชนที่สงบร่มเย็น ปลอดการพนันและก็ให้เป็นชุมชนที่มีศีลธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึ่งพาอาศัยกันได้ สมาชิกชุมชนมีการศึกษาที่สูงขึ้น เพราะประเทศเรามีการเปลี่ยนแปลงไปสู่เทคโนโลยีและระบบอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น เพราะในชุมชนเราตอนนี้ก็เข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเกือบ 80 เปอร์เซ็นต์ มีเพียง 20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม และก็อยากให้ชุมชนของเรามีการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมให้มาก ทั้งสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ หรือสิ่งแวดล้อมด้านน้ำเรื่องการจัดการน้ำเสียต่างๆ จัดการสภาพคูคลองต่างๆ จุดนี้ก็อยากให้พัฒนาขึ้น และอีกอย่างชุมชนเรามีหลายคนที่ประกอบอาชีพค้าของเก่า บางครั้งทำให้ชุมชนดูสกปรกก็อยากให้ช่วยกันจัดเก็บให้เป็นที่เป็นทาง ชุมชนจะได้ดูสะอาดตาขึ้น ส่วนด้านประเพณีวัฒนธรรม เช่นการเข้าวัดถือว่าดีขึ้นคนทำบุญมากขึ้นเหตุผลหนึ่งที่คนเข้าวัดเพิ่มขึ้นก็คือ คนมีฐานะจนลงเมื่อจนแล้วหวังอนาคต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตตอนที่อาจารย์เกตุย้ายเข้ามาใหม่ๆ เป็นอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	อาชีพเกษตรเมื่อก่อนก็มีทำนา 80 เปอร์เซ็นต์ ทำบ่อปลาเลี้ยงปลาจำพวกปลาตะเพียน ปลาดุก ปลายี่สก และก็ปลูกพืชไม้ผล มะม่วง มะพร้าวบ้าง

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	และก็มีเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่บ้างแต่ก็เป็นส่วนน้อย ซึ่งก็เป็นธุรกิจก็คือเป็นการปลูกพืชไว้ขาย เลี้ยงสัตว์ไว้ขาย โดยเฉพาะปลาจะเลี้ยงไว้ขายเลย ทำนาก็ถือว่าเป็นอาชีพหลัก เจ้าของนามีที่นาจำนวนหลายไร่ก็ปลูกขายเป็นอาชีพหลัก และก็มีชาวนาที่เช่าที่นาเขาทำก็มี ถ้าเทียบก็ 50 : 50 ที่มีนาเป็นของตนเองอีก 50 ก็เช่าที่นาเขาทำ
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	อาจารย์เกตุ มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ในมุมมองของผม อาชีพเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงจากการทำนาปีละครั้งกลายมาเป็นการทำนาปรัง ทำนาปีละสามหน แต่ก่อนทำเพื่อกินเพื่ออยู่ที่เหลือขาย แต่ปัจจุบันนี้เปลี่ยนมาเป็นทำมาเพื่อขายอย่างเดียว ทุกวันนี้เกษตรกรที่เป็นชาวนาไม่มีข้าวกินเป็นของตนเอง ขายหมด แล้วไปซื้อกิน เพราะข้าวที่ปลูกเป็นข้าวที่ระยะเวลาปลูกสั้นลง ปีหนึ่งปลูกได้สามครั้ง เกี่ยวเสร็จก็ไม่ได้นำไปไว้ที่บ้าน มีรถมาบรรทุกไปขายเลย เมื่อก่อนเกี่ยวเสร็จเขายังเอาไปเก็บไว้บ้านนะ เก็บใส่ไว้ในกระสอบเอาไว้กิน เก็บไว้ทำพันธุ์ ที่เหลือจึงนำไปขาย แต่เดี๋ยวนี้พันธุ์ข้าวต้องซื้อ ปลูกแล้วพอเกี่ยวมาขายหมด แล้วก็ซื้อพันธุ์ข้าวไว้ปลูก ซื้อข้าวเขากิน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเมื่อก่อนมีการใช้ยาหรือสารเคมีกันเยอะหรือเปล่าคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ไม่เยอะ เมื่อก่อนใช้ไม่เยอะเพราะเป็นนาปีแต่ก็มีบ้าง ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งก็ฉีดเฉพาะยาฆ่าหญ้า และก็ยากำจัดศัตรูพืชบ้าง ปุ๋ยก็ใช้แต่ใช้ตามระยะเวลา แต่เดี๋ยวนี้มีการใช้ 100 เปอร์เซ็นต์นะใส่ปุ๋ยเร่งทุกขั้นตอน ใช้สารเคมีต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ใช้ปุ๋ยเพิ่มมากขึ้น
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการเกษตรอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	เปลี่ยน คือลดน้อยลง ทุกวันนี้บ่อปลาลดน้อยลง แต่การเลี้ยงก็จะยังคงเลี้ยงไว้ขายเหมือนเดิม อย่างบ่อสมัยก่อนจะมี 2 ลักษณะก็คือชนิดแรกขุดบ่อไว้แล้วให้ปลาเข้ามาอยู่ตามธรรมชาติ พอหน้าแล้งก็วิดบ่อจับปลาขาย และบ่ออีกแบบหนึ่งก็คือบ่อเลี้ยงขายโดยตรง แต่ทุกวันนี้ก็จะเป็นลักษณะบ่อที่เขาเลี้ยงขายอย่างเดียว บ่อธรรมชาติไม่มีแล้ว แล้วก็มีการเลี้ยงปลานิลเพิ่ม พวกสวนมะม่วง สวนมะพร้าวก็ลดลง ไม่ค่อยมีแล้ว ทุกวันนี้ชาวนาเขาจะปลูกไม้ผล ผักสวนครัวไว้แค่พอกินเหลือขายบ้างเล็กน้อย เพราะคนส่วนใหญ่ที่ทำงานรับจ้างทำงานโรงงานจะพึ่งตลาดสด ซื้อจาก

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	ตลาดสดกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการเกษตรแถวนี้ก็ถือว่าเปลี่ยนแปลงไปมาก ใช้ปุ๋ยใช้สารเคมีเพิ่มมากขึ้น คนทำการเกษตรทำนา ทำสวน ทำไร่น้อยลง คนที่ทำส่วนใหญ่ก็เป็นที่มีอายุมาก ไร่นาที่มีก็ขายกันไปเยอะ ส่วนมากที่ทำอยู่ก็เช่าเขาทำ คนประกอบอาชีพเกษตรกรรมจริงๆ ส่วนใหญ่แถวนี้ก็เช่าเขาทำ คือเจ้าของที่นาเดิมไม่ทำนาเองแต่ให้คนอื่นเช่า นี่ก็คือสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ปัจจุบันนี้อาจารย์เกตุคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชนหรือเปล่าคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	มีความสำคัญต่อชุมชนอยู่ ยังไงการเกษตรก็ยังมีความสำคัญเพราะเรากินอยู่ทุกวันก็มาจากการเกษตร พื้นที่รอบชุมชนเราก็ยังมีการประกอบอาชีพเกษตรอยู่ถึงแม้ว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่จะไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรก็ตามเพราะเขาไม่มีพื้นที่จะทำการเกษตร แต่เขาก็สามารถปลูกผักสวนครัวปลูกต้นไม้ในกระถางหรือภาชนะอื่นที่ไม่ต้องใช้พื้นที่มากนักคนที่สนใจเขาก็สามารถทำได้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ในขณะนี้หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา บางวิชาก็มีเพิ่มเติมเข้ามา บางวิชาก็ลดชั่วโมงสอนลง เช่นวิชางานเกษตรที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ปัจจุบันพบว่าชั่วโมงสอนมีปรับให้ลดน้อยลง จึงอยากจะสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์เกตุว่าโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ยังจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนเกษตรหรือไม่อย่างไรคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ผมเห็นว่าจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนและมีความสำคัญ แต่ควรเน้นเกษตรที่เป็นพืชผักสวนครัวให้มาก ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสอน การปลูกผักปลอดสารพิษยังต้องสอน นักเรียนต้องรู้ เพื่อจะได้นำความรู้ไปปฏิบัติทำเองได้ เพราะเกษตรเกี่ยวข้องกับตัวเขา พวกไม้ดอกไม้ประดับก็เช่นกัน เขาต้องรู้เพราะมันเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ช่วยทำให้สิ่งแวดล้อมสวยงาม เรื่องสัตวก็เหมือนกันถึงแม้จะสอนปฏิบัติได้ไม่มากนักแต่นักเรียนก็ต้องมีความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์ การดูแลสัตว์บ้าง

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	ถ้าเป็นการนำวิชาเกษตรมาสอนในระดับชั้น ป.1 ขอบเขตการจัดการเรียนการสอนควรจะมีมากน้อยแค่ไหนคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	การสอนเกษตรแก่เด็กเล็กๆ ควรจะมีขั้นตอนที่ไม่สลับซับซ้อน ควรเป็นงานเกษตรที่ทำง่ายๆ ปฏิบัติง่ายๆ ให้เขาได้เรียนได้ทำที่เหมาะสมกับวัยของเขา สอนให้เขาเห็นความสำคัญของงานเกษตร และก็น่าจะเน้นให้เขาได้เรียนรู้เรื่องพืชผักสวนครัวเพราะเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเขา ให้เขาลองปลูกด้วยก็ได้ อาจจะปลูกในภาชนะเล็กๆ ง่ายๆ แต่ก็อย่าหวังผลหรือคาดหวังมากนักให้เป็นไปตามศักยภาพของเด็กวัย ป.1 เพราะถือว่าเด็กยังเล็กมาก แต่ก็ต้องสอนให้เขารู้จักการเกษตร รู้จักรัก รู้จักชอบ ให้รู้ว่าการทำนาสำคัญอย่างไร หรือให้เขาได้รู้ว่าทำไมเราต้องเลี้ยงสัตว์ หรือการเลี้ยงสัตว์มันมีความสำคัญอย่างไร
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	เนื่องจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั่วโมงวิชางานเกษตรมีน้อยมาก ถ้าหากว่าจะนำวิชางานเกษตรหรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ อาจารย์เกตุมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็สามารถนำมาบูรณาการได้ แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละวิชา ซึ่งความรู้เรื่องการเกษตรสามารถไปรวมอยู่กับวิชาอื่นๆได้ เช่น คณิตศาสตร์ก็สามารถสอนให้เขารู้จักคิดราคาพืชผัก การชั่งกิโล การคิดราคาต่างๆ ส่วนภาษาไทยก็ให้เขาได้อ่าน เขียนชื่อสัตว์ ชื่อพืชหรือครูเล่าเกี่ยวกับการเกษตรให้เขาได้ฟัง และถ้าวิทยาศาสตร์ก็สามารถเอาความรู้ทางด้านเกษตรไปสอดแทรกได้เยอะ อย่างเช่นที่ผมดูข่าวในทีวีที่มีวิธีการปลูกพืชโดยใช้วิธีใหม่ๆ ไม่ต้องใช้พื้นที่มากนักและทำได้ไม่ยาก ซึ่งวิธีเหล่านี้สามารถนำมาสอนให้เด็กของเราปฏิบัติได้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน หรือการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับงานเกษตรอย่างไรบ้างคะ
อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์	ก็จำเป็นต้องสอนอยู่นะสำหรับวิชาเกษตร แต่การนำไปสอนเด็กก็อย่าให้หนักมาก และก็อย่าหวังมากเกินไปว่าเด็กจะต้องทำได้หรือปฏิบัติได้ นักเรียนเล็กๆ ให้เขาเห็นความสำคัญก็เพียงพอแล้วว่าเกษตรมีความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของเรา ในด้านที่เป็นอาหารให้เราได้กินและดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งสามารถนำไปสอนสอดแทรกกับวิชาอื่นๆ ได้
ผู้สัมภาษณ์	ขอบคุณท่านอาจารย์เกตุเป็นอย่างมากที่ได้ให้สัมภาษณ์ในวันนี้ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ต่อไปค่ะ

บทสัมภาษณ์

วันจันทร์ ที่ 20 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย/ผู้สัมภาษณ์)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี เพศ หญิง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งผลการสัมภาษณ์ก็จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรต่อไปค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้ คุณวัชลีย์อายุเท่าไหร่แล้วคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	51 ปี ค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไร
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	เป็นประธานสถาบันการเงินชุมชน เป็นเลขาคณะกรรมการชุมชน เป็นเลขากองทุนแม่ เป็นที่ปรึกษาโครงการ to be number one และก็เป็น อสส. เป็นประธานกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งหมู่บ้านของเราถูกยกระดับขึ้นมาเป็นสถาบันการเงิน ซึ่งหลายคนก็อาจจะยังไม่คุ้นหูกับคำว่าสถาบันการเงิน
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่ค่ะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ชุมชนชื่อเต็มๆ ว่า ชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ที่อยู่ปัจจุบัน บ้าเลขที่ 4/289 หมู่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพฯ
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนี้นานเท่าไรคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ระยะเวลาที่อยู่ที่นี่ 21 ปีค่ะ เข้ามาอยู่ตั้งแต่ พ.ศ.2538
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม เป็นคนที่ไหนคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	เป็นคนจังหวัดสุพรรณบุรีค่ะ
ผู้สัมภาษณ์	สาเหตุที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ เป็นเพราะอะไรคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ก็คือพอเรียนจบแล้วก็เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ มาทำงานบริษัท แล้วก็แต่งงาน มีลูกตอนแรกก็อยู่แถวลาดพร้าวซอย 80 แล้วก็ย้ายมาเรื่อยๆ จากลาดพร้าว 80 ก็ย้ายมาอยู่มีนบุรี แล้วจึงย้ายมาอยู่ที่นี่ เหตุผลก็คือเรามีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย เพราะว่าแฟนทำงานคนเดียว ลูกก็ใช้เงินเยอะ และแม่ก็ต้องเลี้ยงลูกให้อยู่ต่างจังหวัด และตัวเองก็ทำงานที่บริษัทยูเนี่ยน แถวลาดพร้าว 80 ไม่มีเวลาเลี้ยงลูก ก็ต้องส่งเงินไปทางบ้าน ตอนแรกก็อยู่บ้านพักบริษัท แล้วย้ายมาอยู่มีนบุรีที่ชุมชนคลองหลอแหลซึ่งก็เช่าบ้านอยู่ที่นั่นหลายปี ค่าใช้จ่ายก็สูง และก็มีเพื่อนที่ทำงานบอกว่าวัดลำพะองมีการจัดสรรที่ดินให้คนที่ไม่ค่อยมีรายได้ ก็เลยได้ย้ายมาอยู่ที่นี่ ตอนนั้นที่มาถนนก็เป็นหลุมเป็นบ่อ ก็คิดว่าจะอยู่ได้ยังไง แถบนี้ยังเป็นดินหมดเลย ตอนแรกก็คิดว่าตัวเองคิดผิดที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ เพราะเวลาฝนตกเราต้องเอาถุงใส่เท้า และก็เดินถือรองเท้าไปรถมอเตอร์ไซด์ ก็ต้องจอดไว้ที่วัด และเราก็ต้องเดินข้ามมา และพอฝนตกหน่อยไฟก็ดับแล้ว
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่มา แสดงว่าน้ำประปามีแล้ว
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ยังค่ะ เราใช้น้ำบาดาลอยู่ เป็นน้ำบาดาลรวม แล้วไฟก็ไม่มี มีแค่ของคุณชาญที่เขาขอไฟ 3 เฟสแล้วก็มาจ่ายไฟทั้งหมู่บ้าน และเราก็ต้องหุงข้าวตั้งแต่ 3 โมงเย็น ถ้าไม่หุงตั้งแต่ 3 โมงเย็น ข้าวก็จะไม่สุก คือไฟมันจะดึงกัน แล้วยิ่งตอนเย็นยิ่งไม่ต้องพูดถึง แล้วน้ำที่ใช้เป็นน้ำบาดาล ซึ่งเรามาใหม่ๆ เรายังไม่มีโอ่งเราก็เอาหม้อนี่แหละรองแล้วก้นหม้อก็จะรั่วแล้วสะพานก็เป็นสะพานไม้ รถยนต์ก็ไม่เยอะ เวลาฝนตกก็ต้องช่วยกันเข็นรถเพราะติดโคน หากเป็นมอเตอร์ไซด์ก็ขับยากพราะมีแต่หลุม แล้วก็มองเห็นกันหมด บ้านใครต่อใครจะเห็นกันหมดเลย
ผู้สัมภาษณ์	ช่วงที่มาตอนนั้นที่นี่มีประมาณกี่ครัวเรือนคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ช่วงนั้นน่าจะมีไม่ถึง 20 ครัวเรือน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วปัจจุบันนี้ละคะ
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่เรามาจับจองที่จัดสรรของวัดเราสามารถเลือกที่ได้เลยหรือเปล่าคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ไม่ได้ เพราะตอนที่เรามา เราไม่รู้จักใครเลย ที่เราต้องจับฉลาก ซึ่งเขาก็จะเปิดโอกาสให้คนที่เขารู้จักและคุ้นเคยกับวัดเลือกก่อน เขาก็จะเลือกที่ด้านหน้าก่อน และตอนนั้นเราก็ยังไม่รู้จักใครก็เลยได้มาอยู่ที่ด้านในแต่ถามว่าถ้าให้เลือกตอนนี้ก็อยู่ตรงนี้ดีกว่าเพราะเป็นส่วนตัว ส่วนตรงโน้นรู้สึกวุ่นวาย รถราก็มาก แต่ตอนแรกที่เข้ามาอยู่ถ้าอยากจะค้าขายที่ด้านโน้นก็จะเหมาะกว่า
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	ตอนนี้อาชีพของพี่ไก่จริงๆ คืออาชีพอะไรคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ตอนนี้เป็น อสส. อาสาสมัครสาธารณสุข เมื่อก่อนค้าขาย แต่ค่าเช่าที่สูงทำไปก็ไม่คุ้ม ก็เลยเลิก นอกจากเป็นอสส.แล้ว ก็ยังเป็นเลขาคณะกรรมการชุมชน เป็นประธานกองทุนหมู่บ้าน
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	การศึกษาสูงสุดค่ะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	มัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ พี่ไก่ได้ใช้บริการจากทางโรงเรียนอะไรบ้างคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	พี่ไม่ได้เรียนที่นี่ พี่จบการศึกษาจากจังหวัดสุพรรณบุรีค่ะ แต่กับโรงเรียนมีการใช้สถานที่เวลามีงานพัฒนาชุมชน การใช้สถานที่ในการประชุม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ และก็ขอความร่วมมือ ขอความช่วยเหลือจากบุคลากรของโรงเรียนมาช่วยจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
ผู้สัมภาษณ์	ค่ะ ก็เป็นการช่วยเหลือกันระหว่างวัด โรงเรียน และชุมชน
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	สถานภาพทางครอบครัวค่ะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	สมรสค่ะ และมีบุตร 2 คน และก็เป็นผู้หญิงทั้งสองคน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้รับการศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือไม่คะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ลูกคนโตเรียนจบที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งย้ายมาเข้าเรียนที่นี่ตอน ป.3 ตอนนั้นโรงเรียนตั้งอยู่ที่วัดแล้วก็เรียนจบชั้นป.6 ในที่ปัจจุบัน ลูกเขาได้เรียนทั้งสองที่เลย พอจบชั้นป.6 ก็ไปเรียนต่อ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ที่โรงเรียนพรตฯ เพราะโรงเรียนของเราในตอนนั้นยังไม่เปิดชั้นมัธยม

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	ลักษณะของชุมชนตอนที่เข้ามาอยู่ที่นี่ครั้งแรกก็ได้เล่าไปบ้างแล้ว แต่ก็อยากให้เล่าเพิ่มเติมค่ะว่าตอนที่เข้ามาอยู่ในชุมชนนี้ครั้งแรก ชุมชนมีลักษณะอย่างไรบ้างคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ครั้งแรกที่เข้ามาตอนนั้นยังไม่เป็นชุมชนสักเท่าไร ยังอยู่ตัวใครตัวมัน ก็มีแต่เหล่าแม่บ้านที่เข้ามาคุยกันบ้าง ส่วนเราก็อยู่บ้านปกติของเรา แต่พอมีจำนวนมากขึ้น ก็มีกลุ่มที่เข้าไปขอจดทะเบียนเป็นชุมชนที่เขต ก็ได้ตั้งเป็นชุมชน มีการสมัครเข้าเป็นกรรมการชุมชนและแฟนก็คือพี่เสนาะก็เป็นผู้นำชุมชน ส่วนเราไม่ได้เข้าสมัครเป็นกรรมการชุมชนเพราะเห็นว่าสามีเข้าไปทำงานในส่วนนั้นแล้ว ก็เลยคิดจะค้าขาย คือค้าขายแถวหน้าโรงเรียน ซึ่งตอนนั้นไม่มีแม่ค้าเลย ซึ่งตอนหลังแม่ค้าก็เยอะขึ้น ต่อมาก็ย้ายไปเปิดคาราโอเกะข้างหลังบ้านพักครู ต่อมาก็รู้สึกว่าตัวเองนอนดึกๆ เฝ้าร้านทุกวันก็ไม่ไหว บางครั้งแฟนก็กลับดึกทำอยู่คนเดียวก็ไม่ไหว ก็เลยเลิก จากนั้นก็ย้ายไปตั้งข้างอนามัย แต่ค่าที่แพง ก็เลยย้ายไปตั้งที่หน้า FBT แต่ไม่มีที่จอดรถ บวกกับค่าที่ก็แพง ก็เลยไม่ไหว ก็เลยกลับมาคิดว่า เรามีน้อยก็ใช้น้อย จะค้าขายไปทำไมไม่คุ้มค่ากับที่เหนื่อย ขายได้เท่าไหร่ก็ต้องจ่ายเขาหมดก็เลยกลับบ้าน ส่วนอุปกรณ์ค้าขายก็ยังคงเก็บไว้ ตั้งใจจะขายหน้าบ้านนี่แหละ แต่หมอที่ประจำสถานีอนามัยให้มาช่วยทำงาน คือเอาตู้ยามาลงไว้ที่หน้าบ้านแล้วให้เฝ้าตู้ยา รับผิดชอบเป็น อสส. คอยบริการจ่ายยาให้สมาชิกที่เจ็บป่วย ซึ่งในชุมชนเราเป็น อสส. ทั้งหมด 8 คน ส่วนตู้ยาก็มีอยู่ 2 จุด คือทุกบ้านทุกหลังคาเรือนในชุมชน อสส. มีหน้าที่ในการดูแลสุขภาพของเขา ต้องรู้ว่าในชุมชนขณะนี้มีคนสูงอายุเท่าไหร่ มีคนท้องเท่าไหร่ คนป่วยเรื้อรังเท่าไหร่ การดูแลตู้ยาก็จะมีการมานั่งเวรเพื่อให้บริการจุดละ 4 คน
ผู้สัมภาษณ์	ตอนที่เข้ามาอยู่ที่นี่ใหม่ๆ สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ตอนที่เข้ามาอยู่ใหม่ๆ นี่ไฟฟ้าไม่ทั่วถึง ต้องรีบเปิดเพื่อจะได้หุงข้าว เปิดแล้วก็ไม่ต้องปิด เพราะถ้าเปิดใหม่มันจะไม่ติด และในช่วงกลางวันเขาจะไปทำงานกันหมด เราก็จะรีบใช้ไฟก่อนในเวลากลางวัน เพราะช่วงกลางคืนไฟจะตก

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการประกอบอาชีพของสมาชิกส่วนใหญ่ของชาวชุมชนในขณะนั้นเขาประกอบอาชีพอะไรคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ส่วนใหญ่ก็เป็นอาชีพรับจ้าง งานบริษัท เพราะเราอยู่ใกล้นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และเมื่อก่อนอาชีพค้าของเก่าก็เริ่มมี แต่มีไม่เยอะมีแต่เจ้าใหญ่ๆ เมื่อทำแล้วประสบความสำเร็จ ก็เลยไปชักชวนคนแถวบ้านที่ต่างจังหวัดมาทำ ตอนนั้นจึงมีคนทำอาชีพค้าของเก่ากันเยอะมีเกือบทุกซอยเลย แต่พอมาช่วงหลังๆ เศรษฐกิจซบเซาบางคนก็เลยเลิกไป พอมาช่วงนี้ก็เปลี่ยนมาเป็นค้าขายกันมากหน่อย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วตอนนี้คนในชุมชนประกอบอาชีพอะไรมากที่สุดคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	อันดับ 1 ก็คืออาชีพรับจ้าง รองลงมาก็เป็นค้าของเก่า และก็ค้าขาย
ผู้สัมภาษณ์	จากการประกอบอาชีพของคนในชุมชนแสดงว่าส่วนใหญ่คนที่เข้ามาก็ไม่ใช่คนพื้นเพที่นี่
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ใช่โดยส่วนใหญ่ไม่ใช่คนพื้นเพที่นี่ คนดั้งเดิมที่อยู่ในชุมชนนี้น้อยมาก ส่วนใหญ่เขาก็จะอยู่รอบๆ ชุมชนมากกว่า มีที่นา ประกอบอาชีพทำนา ซึ่งปัจจุบันยังคงทำอยู่ คนส่วนใหญ่ที่มาอยู่จะมาจากที่อื่นมาเช่าที่ของวัดลำพะอง ซึ่งที่ดินของวัดนี้เคยเป็นที่นาเก่าที่มีคนยกให้แล้ววัดก็ไม่รู้จะทำอะไรก็เลยมาถมที่ ทำถนนจัดสรรที่เป็นแปลงๆ ให้คนเช่า คนที่เข้ามาส่วนใหญ่จึงไม่ใช่คนพื้นเพดั้งเดิม
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีของท้องถิ่นที่นี่ละคะ มีการรวมตัวอย่างไร เพราะคนที่มาอยู่ก็มาจากคนละท้องที่กัน
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ตอนแรกๆ มีกันอยู่ไม่กี่หลังคาเรือน แต่พอก่อตั้งเป็นชุมชนแล้ว ก็เริ่มมีกลุ่มตำรวจบ้าน กลุ่มอสส. ก็มีการไปอบรมอะไรต่างๆ ส่วนประเพณีวัฒนธรรมก็จะเป็นประเพณีดั้งเดิมที่ทำกับวัด เช่นการทำบุญ การทอดกฐิน แต่พอเราได้ทำงานกับเขต ก็จะมีการจัดกิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เราต้องไปจัดร่วมกับเขต
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ตั้งแต่ที่พี่ไก่ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่และก็ทำงานกับชุมชนมาโดยตลอด พี่ไก่มีความความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันอย่างไรบ้างคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ความคิดเห็นนะ คือสมัยก่อนคนมีน้อยก็จะปกครองง่าย มีอะไรก็พูดคุยกันได้ แต่พอคนเยอะขึ้นตอนที่คนจากหนองงูเห่าย้ายเข้ามาประมาณปี 2538 – 2539 คนที่เข้ามาจะได้ค่าเวนคืนที่ดินจากหนองงูเห่ามาคนละ 800,000 บาท เมื่อคนเข้ามาอยู่เยอะขึ้นความคิดเห็นไม่ตรงกันก็จะมากขึ้น และตอนที่เข้ามาอยู่ใหม่ๆ ซอยนี้ทั้งซอยมีบ้านพี่ปลูกอยู่หลังเดียว แล้วมีผักบุ้งขึ้นเต็ม พอไปทำงานที่มีนบุรีก็เก็บผักบุ้งไปขายกำละ 5 บาท แล้วอยู่บนบ้านยังสามารถตกปลาหมอได้วันละ 8 ตัว 10 ตัว กับข้าวไม่ต้องซื้อเลย แล้วชีวิตแบบนั้นไม่รู้เหมือนกันว่าหายไปตั้งแต่ตอนไหน ตอนนี้ต้องซื้อกินเองหมด แล้วถ้าพูดถึงบริบทนะ สมัยก่อนถนนหนทางวนหากันไม่ได้เพราะยังเป็นทุ่งนา แต่เดี๋ยวนี้ในชุมชนวนหากันได้หมด แล้วปีนี้ริมคลองเราก็ขุดลอกขึ้นมาเป็นถนนสัญจรได้หมด
ผู้สัมภาษณ์	ในความคิดเห็นของพี่ไก่คิดว่าชุมชนนี้เปลี่ยนแปลงไปเร็วไหมคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ในความคิดเห็น คิดว่าเปลี่ยนแปลงเร็วนะ คิดถึงสมัยก่อนตอนที่มาอยู่ใหม่ๆ ฝนตกนิดเดียวไฟก็ดับแล้วเหมือนต่างจังหวัดเลย สมาชิกในชุมชนก็มากขึ้น เมื่อก่อนเพียงไม่กี่ปีวัฒนธรรมดั้งเดิมของเราคือไปไหนมาไหนเจอเด็กๆ ก็ยกมือไหว้ทักทายผู้ใหญ่กัน แต่พอมาตอนนี้เจอเด็กรุ่นใหม่ๆ บางทีเราก็ไม่รู้จักว่าเป็นเด็กบ้านไหน เข้ามาอยู่ชุมชนตั้งแต่เมื่อไหร่แล้วยิ่งตอนนี้มีเข้าๆ ออกๆ ซื้อขายที่เปลี่ยนมือกัน แล้วก็มีที่เป็นบ้านเช่าให้คนข้างนอกเข้ามาเช่า ซึ่งตอนนี้มีเยอะหลายหลังเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์	ทางด้านการศึกษาของสมาชิกในชุมชนเป็นอย่างไรบ้างเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	การศึกษาดีขึ้น เพราะพอโรงเรียนเราเปิดขยายโอกาสเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษามากขึ้น อย่างพ่อแม่บางคนถ้าลูกออกไปเรียนข้างนอกก็ต้องเสียค่ารถค่าเดินทาง บางครั้งค่าเทอมก็ต้องเสีย ถ้าเรียนที่นี่ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางและผู้ปกครองก็ยังดูแลใกล้ชิดได้ ก็ว่าเป็นโอกาสที่ดี ระดับการศึกษาของคนในชุมชนสูงขึ้น พ่อแม่ส่งลูกหลานเรียนในระดับที่สูงจบระดับปริญญาหลายคน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีวัฒนธรรมเปลี่ยนไปมากหรือเปล่าคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ด้านประเพณีวัฒนธรรมของคนในชุมชน เมื่อปีก่อนๆ จะมีการถือศีลแต่ปีนี้ลดน้อยลงแล้ว แต่ถ้าเป็นประเพณีลอยกระทง งานทอดกฐิน งานสงกรานต์ ชาวชุมชนก็เข้าร่วมประเพณีกันดี

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	จากการที่ชุมชนของเราเปลี่ยนแปลงไปมากขนาดนี้ ก็อยากจะถามความคิดเห็นของพี่ไก่ว่า ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์อยากให้ชุมชนของเรามีลักษณะอย่างไรคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	สิ่งที่เราอยากให้เป็นก็คืออย่างสภาพแวดล้อมตอนนี้น้ำแห้ง บางคลองก็น้ำเน่า และจากปัญหาน้ำท่วมเมื่อปี 2554 ที่เราได้รับผลกระทบ ก็อยากให้คูคลองสะอาดไหลวนได้ อยากให้สามารถใช้น้ำคลองได้เหมือนเดิม คือสามารถนำมาใช้รดผักที่ปลูก เพราะว่าตอนนี้เราได้ร่วมโครงการ “คลองสวยน้ำใสร่วมใจพัฒนาชุมชน” ของสำนักงานเขตหนองจอก ซึ่งเราก็รับเรือมาและก็เริ่มปลูกผักริมคลอง แต่ก็ร่วมโครงการบางครัวเรือนเท่านั้น บางบ้านเขาก็ไม่เอาด้วย ซึ่งเราก็เจาะจงไปที่บ้านที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ตรงริมคลองก่อน ถ้าบ้านไหนร่วมโครงการ เราก็จะนำเมล็ดพันธุ์ไปให้เขาปลูก ให้เขาได้ปลูกเองกินเอง และตอนนี้เราก็ทำเรื่องขอกระชังเลี้ยงปลา ตอนแรกขอไป 2 กระชัง แต่ทางเขตจัดมาให้ 7 กระชัง ก็เลยคิดว่าจะแบ่งให้เลี้ยงรอบชุมชน เพราะชุมชนเรามีคลองล้อมรอบอยู่แล้ว คนที่อยู่รอบคลองก็สามารถช่วยดูแลได้ นี่ก็เป็นโครงการที่เราจะทำต่อไป แต่ตอนนี้แล้ง น้ำยังแห้งอยู่ยังทำไม่ได้ แต่เราก็ทำเรื่องเขียนคำร้องไปที่เขตให้มาฝ่ายโยธามาช่วยขุดลอกคลอง ก็อยากให้คลองรอบชุมชนของเราใช้ประโยชน์ได้เช่นเดิม ซึ่งตอนนี้ก็มีคนในชุมชนที่ปลูกผักริมคลองอยากให้เขาสามารถเอาน้ำคลองมารดผักได้เหมือนเดิม และอีกเรื่องก็คือไฟฟ้าอยากให้มีเสาไฟฟ้ามาตั้งบริเวณริมคลองเพราะว่าตอนกลางคืน เวลาเราเดินทาง เช่น จะไปวัดการเดินทางเส้นริมคลองนี้จะมืดมาก ก็อยากจะให้มีไฟทางเพิ่มขึ้น ซึ่งชาวบ้านก็ถามกันว่าทำไมถึงไม่มี เราก็บอกว่าตอนนี้ก็ให้แก้ปัญหากันไปก่อนเพราะเราก็ทำเรื่องขอไปทางเขตแล้วซึ่งก็ต้องรอ ส่วนอีกเรื่องที่เป็นปัญหาหนักใจที่สุดก็คือเรื่องยาเสพติด จริงๆ การเดินทางเข้ามาในชุมชนเรานี้ลำบากนะ เพราะพื้นที่เราติดกับลาดกระบังมีคลองล้อมรอบ และเหตุผลที่ขุดลอกคลองทำถนนรอบชุมชนก็เหตุผลนี้แหละเพราะมีเด็กหลายคนเข้ามามั่วสุมกันบริเวณที่ปลอดผู้คนและพื้นที่ป่ารกๆ ก็เลยให้รถขุดถนนให้ขาดออกจากกันให้มีทางเข้าชุมชนทางเดียว และอีกเรื่องที่ชุมชนเราประสบปัญหาก็คือปัญหาผู้สูงอายุ ตอนนี้ผู้สูงอายุมีทั้งหมด 80 กว่าคน ผู้สูงอายุบางคนก็ไม่มีลูกหลานดูแลซึ่งทางชุมชนก็ต้องรับหน้าที่ดูแล และก็ต้องพัฒนาคนทั้งผู้สูงอายุและเด็กต้องพัฒนาไปด้วยกัน
ผู้สัมภาษณ์	สรุปชุมชนที่พึงประสงค์ก็คือก็คือสภาพแวดล้อมที่ดี คลองสะอาดใช้ประโยชน์ได้ มีไฟสาธารณะตามท้องถนน เป็นชุมชนที่ปลอดยาเสพติด และก็สมาชิกในชุมชนไม่ถูกทอดทิ้งได้รับการดูแลจากลูกหลานนะคะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ลักษณะของการประกอบอาชีพการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ก็จะพูดถึงรอบๆ ชุมชนนะคะ ก็มีการทำนาซึ่งมีอยู่ประมาณ 4 เจ้า แต่คนในชุมชนที่มีอาชีพทำนาก็มีเหมือนกัน คือเขาเป็นคนพื้นเพที่ลาดกระบังมีที่นาเป็นของตนเองและก็มาจับจองที่ของวัดมาปลูกบ้านอยู่ในชุมชนแต่ก็ยังคงประกอบอาชีพทำนาอยู่ และก็มีการเลี้ยงปลาในกระชังสำหรับบ้านที่ติดคลอง และก็มีเลี้ยงไก่บ้างซึ่งก็เป็นไก่ชนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ก็มีค้าขายปลา ขายผักบ้าง
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	พอมาถึงสมัยนี้ การเกษตรในชุมชนเปลี่ยนไปจากอดีตมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	การเกษตรตอนนี้เปลี่ยนไปคือที่นารอบชุมชนที่เจ้าของเคยทำเองปัจจุบันเปลี่ยนเป็นให้คนเช่า แล้วอย่างเลี้ยงไก่ตอนนี้คนในชุมชนมีจำนวนมากก็จะเลี้ยงไม่ได้เพราะจะไปรบกวนคนอื่น แต่การเลี้ยงไก่ชนก็ยังคงมีอยู่ ถ้าคนในชุมชนตอนนี้ก็มีที่ปลูกพืชผักสวนครัวบริเวณบ้านบางบ้านก็ลงทุนซื้อที่ข้างๆ บ้านเพื่อที่จะปลูกผัก แล้วตอนนี้บริเวณริมคลองเราได้รณรงค์ในเรื่องการปลูกผักสวนครัวก็มีคนร่วมโครงการปลูกผักเยอะเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนลำพะองในปัจจุบันคิดว่ามีความสำคัญไหมคะ หรือมีหน่วยงานที่เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรบ้างหรือเปล่าคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	คิดว่าการเกษตรยังไงก็สำคัญ และเมื่อเร็วๆ นี้ทางเขตก็ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนในเรื่องเมล็ดพันธุ์ผัก นำปุ๋ยมาให้และก็สอนให้ทำปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อให้สามารถนำไปรดน้ำผักหรือปรับดินได้ และก็มีโครงการมูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ คืออะไรก็แล้วแต่ที่หน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง เราต้องเขียนโครงการเสนอไปก่อน ซึ่งเป็นแผนงานที่เราเขียนไว้ อย่างโครงการสวนผักคนเมือง ก็ต่อเนื่องมาจากโครงการอาหารแบ่งปัน เมื่อมีผักที่เหลือเราก็นำไปทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นการหมักปุ๋ยแห้ง ทำแล้วเราก็แบ่งกันใช้ไม่ได้ขาย มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนที่อยู่ในชุมชน นอกจากนี้ก็มีการเพาะเห็ดฟาง เพาะเห็ดนางฟ้า มีการแปรรูปเห็ดเป็นเห็ดแหนม เห็ดสวรรค์

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วตอนที่มีหน่วยงานมาสอนเรื่องการเพาะเห็ดนั้นมีการลงมือปฏิบัติหรือเปล่าคะและใช้สถานที่ตรงไหน
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	มีการลงมือปฏบัติ ส่วนสถานที่เราก็ใช้บ้านคุณดำรงฤทธิ์ที่อยู่ซอย 12 ซึ่งการเพาะเห็ดนี้ทาง กศน. จะเป็นผู้มาให้ความรู้ตั้งแต่การทำส่วนผสม การทำก้อนเห็ดแล้วก็เพราะเลี้ยงกัน แต่พอมาตอนหลังไม่ค่อยมีเวลาก็เลยย้ายไปทำที่สถานีอนามัย เพราะมีพี่เล็กที่ทำงานอยู่ที่นั่นอยู่ดูแลให้ตลอดเป็นการต่อยอดทำมาเรื่อยๆ นอกจากนี้ก็มีการทำไข่เค็ม การปลูกผักสวนครัวเหลือกินก็จำหน่ายได้
ผู้สัมภาษณ์	นั่นแสดงว่าคนในชุมชนยังให้ความสำคัญในเรื่องการเกษตรอยู่ แล้วทำไมชุมชนถึงให้ความสนใจเรื่องสวนผักคนเมืองล่ะคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ก็เพราะว่า สมัยนี้ผักที่เราซื้อกินแพง สารเคมีก็มากไม่รู้ว่าปนเปื้อนอะไรบ้าง ก็เลยคิดว่าการปลูกผักกินเองน่าจะดีกว่า ยกตัวอย่างซื้อพริกมา 10 บาท กินไปหน่อยหนึ่ง ที่เหลือก็เน่าทิ้ง เวลาปลูกผักในพื้นที่จำกัดก็ไม่งาม เมื่อเข้าร่วมโครงการเขาก็จะช่วยแนะนำได้ เมื่อเรารู้เราก็มาแนะนำเพื่อนบ้านที่เขาสนใจได้ด้วย ตอนนี้ที่ปลูกก็มี มะรุม มะกรูด ดอกแค ที่ชาวบ้านมาเก็บกินได้ นี่เราถือว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่ต้องหาโครงการมาพัฒนาชุมชน เพราะเราอยู่เป็นวาระ เลือกตั้งเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เมื่อเราเข้ามาทำหน้าที่ตรงนี้ มีโครงการอะไรมีงบประมาณสนับสนุนจากตรงไหนบ้างเราก็ต้องหา เพราะถ้าเราหมดวาระ เราก็ไม่สามารถจะดึงงบประมาณเข้ามาช่วยได้ เมื่อเข้ามาอยู่ตรงนี้เราก็ต้องพัฒนาชุมชนของเรา ที่ดึงโครงการนี้เข้ามาก็เพราะเห็นยายข้างบ้านชอบการปลูกผัก และคนที่มีเวลาว่างไม่ได้ออกไปทำงานหลายคนจะได้มีอะไรทำด้วย เมื่อดึงโครงการเข้ามาก็จะมีหน่วยงานเข้ามาดูแลให้ความรู้ ให้เมล็ดพันธุ์ซึ่งช่วยได้เยอะ และตอนนี้บ้านที่อยู่ติดคลองที่สนใจเรื่องการเกษตรเราก็เอากระชังเลี้ยงปลาไปให้เขาด้วย กระชังนี้ทางเขตให้มา 7 อัน เราก็จะกระจายไปสู่บ้านที่เขาสนใจทั้ง 3 คลองที่อยู่รอบชุมชน แต่ถ้าถามว่างบประมาณที่เข้ามาช่วยเหลือจะยั่งยืนหรือเปล่าก็คงไม่ยั่งยืน แต่ความรู้ที่หน่วยงานเข้ามาถ่ายทอดนั่นแหละที่จะอยู่กับคนในชุมชน แต่ถามว่าโครงการส่วนผักคนเมืองนี้มีคนร่วมโครงการเยอะหรือเปล่า ก็ไม่เยอะนะจากที่ได้เดินสำรวจพร้อมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ เพราะส่วนใหญ่ออกไปทำงานบริษัทกัน และก็อาจจะเห็นว่าซื้อกินเองง่ายกว่า จึงเข้าร่วมโครงการกันน้อย

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ต่อไปก็จะสอบถามถึงความคิดเห็นในโรงเรียนค่ะ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ปัจจุบันชั่วโมงการเรียนการสอนเกษตรลดลงจากเดิมมาก จึงอยากถามถึงความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คิดว่ายังมีความจำเป็นหรือเปล่าคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ก็คิดว่าจำเป็นนะ เพราะว่าต่อไปเราก็ไม่รู้นะว่าเศรษฐกิจข้างนอกจะเป็นยังไง แล้วเด็กที่เจริญเติบโตขึ้นมาถ้าเขามีความรู้บ้าง รู้จักพอเพียงบ้างไม่ต้องซื้อกินทุกอย่าง อย่างน้อยรู้จักปลูกสวนครัวไว้กินเองสามารถเก็บกินได้โดยไม่ต้องซื้อ ซึ่งผักสมัยนี้ก็แพง คิดว่าจำเป็นและอีกอย่างเด็กก็จะมีกิจกรรมทำ และงานเกี่ยวกับการเกษตรนี้คิดว่าเป็นงานที่ฝึกจิตใจให้ใจเย็นด้วยนะ เพราะเห็นได้จากตัวเองนี่แหละ เมื่อก่อนไม่เคยปลูกผักเลย ไม่เคยขายของ ทำงานนอกบ้านอย่างเดียว พอมาอยู่ที่นี่แรกๆ ยังไม่ได้ทำงานชุมชน ก็เลยมาปลูกผักรู้สึกมีความสุข แล้วพอได้เข้าไปอยู่ในวงการของ กศน. ก็ได้เข้าไปเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร ก็เลยนำกลับมาใช้ในชุมชนของเรา ซึ่งคนในชุมชนก็ได้เข้าไปเรียนหลายคน ก็เลยเป็นที่มาว่าพอเราได้เข้าไปเรียนแล้ว ทางกศน.ก็ส่งบุคลากรมาให้ความรู้ด้านการเกษตรในเรื่องต่างๆ เช่นการทำเห็ด แล้วเมื่อผู้ใหญ่รู้ก็จะส่งผลให้เด็กได้รู้ด้วย แต่สมัยนี้เด็กไม่กินผัก ก็ทำให้คิดว่ามันก็อยู่ที่ตัวเราด้วยที่ไม่ฝึกให้เด็กกินผัก
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าวิชาเกษตรก็ยังมีความจำเป็นที่จะสอนในโรงเรียน เมื่อเด็กมีความรู้การเกษตรก็สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และที่สำคัญต้องสอนให้เขาเห็นคุณค่าของผักรู้จักบริโภคผักด้วย
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	แล้วถ้าเป็นเด็กเล็กระดับชั้นป. 1 คิดว่าการสอนเกษตรยังจำเป็นหรือเปล่า แล้วถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 ควรมีขอบเขตประมาณไหนคะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	สำหรับป.1 นี่คิดว่าเราต้องปลูกฝังเขาตั้งแต่เล็กนะ ถ้าเราไม่ปลูกฝังเขาไว้ก่อนโตมาเขาก็ไม่เอานะ
ผู้สัมภาษณ์	ก็คือนักเรียน ป.1 ก็ควรจะเริ่มสอนแล้วใช่ไหมคะ คืออย่างน้อยก็เป็นการปลูกฝังเรื่องการเกษตรให้เขารักและมีเจตคติที่ดีก่อน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ก็เหมาะสมนะ เพราะว่าถ้าย้อนกลับไปถึงตอนที่เราเรียนหนังสือตอนเรียนมัธยมพอถึงวิชาเกษตรแล้วไม่อยากเรียน รู้สึกเบื่อเพราะต้องจับจอบ จับเสียมตากแดดด้วย ทีนี้ถ้าเราเอาไปรวมกันได้นี่เป็นสิ่งที่แปลกไง เหมือนกับเรามีวิธีการสอนที่แปลกใหม่ขึ้น จะทำให้เด็กสนใจในเรื่องการเกษตรเพิ่มขึ้นก็ได้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	พี่ไก่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไหมคะเกี่ยวกับการทำหลักสูตรโดยนำวิชาเกษตรข้ามาบูรณาการกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ค่ะ
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	จะนำไปบูรณาการอย่างไรพี่ก็คิดได้ไม่เหมือนนักวิชาการหรอก แต่ก็อยากให้ทำในลักษณะทีปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และถ้านำเกษตรไปสอดแทรกได้เด็กจะไม่เบื่อ อย่างเด็กเล็กๆ ก็อาจจะผลิตสื่อที่เป็น
	การ์ตูนที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเกษตรให้เขาได้อ่านได้เรียนรู้ และที่สำคัญแม้จะเป็นเด็กก็ควรให้เขาปฏิบัติด้วยนะ ถ้าไม่ได้ปฏิบัติเขาก็จะไม่รู้
ผู้สัมภาษณ์	ก็คือให้เด็กได้ปฏิบัติบ้าง
คุณวัชลีย์ เพ็ชรบุรี	ใช่ ได้ปฏิบัติบ้าง แต่ว่าก็ไม่ต้องมากมายนักก็ได้สำหรับเด็กเล็กๆ เพราะโรงเรียนก็มีกิจกรรมเยอะมากอยู่แล้ว
ผู้สัมภาษณ์	จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ก็ทำให้ได้ทราบถึงสภาพของชุมชนลำพะองของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากก็เป็นข้อมูลสำคัญที่จะนำไปประกอบการทำหลักสูตรบูรณาการการเกษตรต่อไป

บทสัมภาษณ์

วันจันทร์ ที่ 8 เดือน กันยายน พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งผลการสัมภาษณ์จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรต่อไปค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้อายุเท่าไหร่คะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	41 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไร
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	เป็นสมาชิกในชุมชน
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 4/249 หมู่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพฯ
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไหร่คะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	อยู่มาล้ว 16 ปี ตั้งแต่ปี 2542
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม เป็นคนที่ไหนคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	เป็นคน ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
ผู้สัมภาษณ์	สาเหตุที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ เป็นเพราะอะไรคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ย้ายเข้ามาทำงานที่นี่

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	อาชีพปัจจุบันค่ะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	รับราชการครู
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	การศึกษาสูงสุดค่ะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ปริญญาโท สาขาครุศาสตร์เกษตร
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ได้ใช้บริการอย่างไรบ้างคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	เป็นข้าราชการคนหนึ่งในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ และก็เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	สถานภาพทางครอบครัวค่ะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	สมรส และมีบุตร 2 คน ชาย 1 คน ผู้หญิง 1 คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้รับการศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือไม่คะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	บุตรได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ทั้ง 2 คน เข้าศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลเลย

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	อยากให้เล่าถึงลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรกตั้งแต่ย้ายมาอยู่ที่ลำพะอง ชุมชนตอนนั้นมีลักษณะอย่างไรคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ชุมชนตั้งแต่ที่เข้ามาอยู่ใหม่นี่สภาพแวดล้อมดีมากเลย ซึ่งเป็นท้องถิ่นหนึ่งของเขตหนองจอก สภาพสังคมผู้คนรู้จักกันหมดทั้งชุมชนนั่นแหละ
ผู้สัมภาษณ์	ในปี 2542 ตอนนั้นคนเยอะไหมคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ตอนนั้นไม่เยอะ น่าจะประมาณ 200 หลังคาเรือนนะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วคนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไร
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ส่วนใหญ่ก็มีทำนา ค้าของเก่า ค้าขาย รับจ้าง โดยเฉพาะอาชีพค้าของเก่าจะมาก การเติบโตของคนในชุมชนก็เติบโตด้วยของเก่ามีฐานะที่ดีหลายครอบครัว แล้วชักชวนกันมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ประกอบอาชีพค้าของเก่า โดยการรับจากบริษัทใหญ่ๆ รับซื้อจากโรงงานซึ่งเป็นขยะที่เขาทิ้ง ยกตัวอย่าง เช่น ถุงพลาสติกบางโรงงานทิ้งเลย แล้วจ้างให้ขนพลาสติกไปทิ้งให้ คนในชุมชนเราที่ไปรับก็นำมาทำความสะอาด มาซักมาล้างเสร็จก็นำไปปั่นใหม่ ไปส่งโรงอัดส่งโรงปั่นเม็ด กลายเป็นรายได้ ซึ่งคนที่ทำอาชีพค้าของเก่าสามารถเอามาทำรายได้ให้กับตัวเองนี่ก็คือในส่วนที่ทำพลาสติกนะ นอกจากนี้ก็มีกลุ่มที่ทำจากเศษไม้ คือเป็นเศษไม้แล้วก็นำมาแปรรูปใหม่เป็นพาเลทส่งกลับไปขายใหม่ หรืออย่างเหล็กนี้เขาตัดเป็นท่อนๆ ทิ้งเป็นเศษเหล็กเราก็นำไปส่งโรงหล่อหรือส่วนที่ได้จากการกลึงที่เป็นผงโรงงานเขาจ้างให้ขนไปทิ้ง คนในชุมชนเราที่ไปรับซื้อเศษเหล็กก็จะได้ค่าจ้างสองต่อทั้งค่าจ้างให้ขนไปทิ้งแต่ไม่เอาไปทิ้งแต่นำไปขายต่อได้อีก นี่เป็นเมื่อก่อนนะ แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้แล้วเพราะบริษัทหรือโรงงานเขารู้แล้วว่าสิ่งที่เขาเคยทิ้ง มันขายได้ มันมีราคา เพราะจากที่คนไปรับมีเยอะขึ้นกลายเป็นไปแย่งกันซื้อ ทางบริษัทก็เลยรู้ว่าของที่เขาเคยทิ้งมันมีมูลค่า เขาก็เลยต้องมีการประมูลราคาของเก่าเหลือทิ้งจากบริษัท ก็เลยทำให้ลักษณะอาชีพค้าของเก่าของคนที่นี่ต่างจากสมัยก่อน คือคนที่ทำต้องตั้งเป็นบริษัท อย่างน้อยก็ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถึงจะเข้าบริษัทได้ ซึ่งคนที่ตั้งบริษัทได้ก็โชคดีไปสามารถประมูลได้ แต่คนที่พื้นฐานไม่พอมีทุนไม่พอที่จะไปจดทะเบียนเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดก็ต้องรอรับเป็นทอดๆ กลายเป็นว่าอาชีพนี้ยากขึ้น
ผู้สัมภาษณ์	ด้านการศึกษาของคนที่นี่เป็นยังไง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	การศึกษาของคนที่นี่ก็ไม่แน่ใจเหมือนกัน ก็ไม่สูงมาก แต่เด็กรุ่นใหม่ก็จะเรียนสูงขึ้น และแน้วโน้มการศึกษาของคนในชุมชนจะไปได้ดีจากการที่ตนเองไม่ได้เรียนก็จะมองถึงการศึกษาของลูก จบปริญญาตรีนี่ก็หลายคนนะ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีวัฒนธรรมที่ปฏิบัติกันละคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ด้านประเพณีวัฒนธรรมก็มีการสืบทอดกันมานาน มีวัดเป็นศูนย์กลาง มีอะไรก็จัดงานที่วัด ชุมชนก็มีการช่วยเหลือกันตามสภาพ สืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน
ผู้สัมภาษณ์	ถ้าหากเปรียบเทียบเมื่อก่อนกับตอนนี้
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	เมื่อก่อนจะดีกว่า คนน้อยการดูแลจะทั่วถึง มีงานก็เรียกหากันช่วยเหลือกันดี แต่เดี๋ยวนี้อาจจะด้วยภาวะการทำงานของแต่ละคนด้วยหรือแปล่า พอเรียกให้ไปช่วยกันทำโน่นทำนี่ บางคนก็ไม่ว่าง คนที่ไปทำก็เป็นกลุ่มที่เป็นกรรมการชุมชนเป็นส่วนใหญ่
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	จากที่ครูชิตได้เข้ามาอยู่ในชุมชนนี้ ได้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างไรบ้าง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ความเปลี่ยนแปลงของชุมชนสิ่งที่เห็นชัดเจนเลยก็คือด้านสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมแต่เดิม รอบชุมชนเลยนะ เอาเรื่องน้ำก่อนนะตอนที่เข้ามาอยู่ใหม่ๆ น้ำใสสะอาด นำไปใช้ได้เลย ใช้อาบได้ แต่เดี๋ยวนี้แค่เอาเท้าจุ่มลงไปยังไม่กล้าเลย เพราะน้ำเป็นสีดำ แต่อาจจะไม่ถึงขนาดน้ำที่เน่าในตัวเมือง แต่มันก็ส่อแล้วสภาพน้ำเริ่มจะเสีย แต่ก็ยังโชคดีที่ว่ามันไม่ได้เสียทั้งปี มันเสียเป็นช่วงๆ โดยเฉพาะช่วงต้นฝนนะ แต่พอปลายฝนน้ำก็จะเริ่มดีและก็จะดีไปจนถึงหน้าแล้ง แต่พอต้นฝนมาน้ำก็เริ่มเสียอีก อาจจะเป็นน้ำฝนชะล้างสิ่งต่างๆ ลงไปในน้ำ แต่สาเหตุใหญ่ก็น่าจะเป็นชุมชนนั่นแหละ ชุมชนหนาแน่นขึ้น และการบริหารจัดการน้ำไม่ดีด้วย ทุกคนทิ้งน้ำเสียลงท่อ แล้วน้ำจากท่อก็ลงสู่คลองเลย ไม่มีบ่อบำบัด ไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่คลอง ถือว่าชุมชนเราแปลกที่ไม่มีการบำบัดน้ำเสียเลย ชุมชนเราเป็นชุมชนที่เติบโตค่อนข้างเร็ว และไม่มีใครนึกถึงการบริหารจัดการด้านนี้ ส่วนสภาพแวดล้อมอื่นก็ยังดีที่บริเวณรอบๆ ยังคงสภาพเป็นท้องทุ่งนาอยู่ ส่วนด้านขยะเมื่อคนมากขึ้นปริมาณขยะก็มากขึ้น แต่ก็ยังดีที่รถเก็บขยะเข้ามาให้บริการ เมื่อก่อนที่มาอยู่ใหม่ๆ รถขยะของเขตไม่เข้ามานะ เพิ่งเข้ามาไม่กี่ปีนี้เอง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วมีวิธีจัดการขยะอย่างไรล่ะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	เมื่อก่อนขยะน้อย ทิ้งบ้านใครบ้านมันและก็เผา แต่เดี๋ยวนี้รถขยะเข้ามาเก็บสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพราะขยะมันปริมาณมากขึ้น

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ด้านสภาพความเป็นอยู่ หรือฐานะทางเศรษฐกิจล่ะ เปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ฐานะทางเศรษฐกิจน่าจะปานกลางนะ คือคนที่นี่จะเป็นลักษณะไม่ใช่คนท้องที่เดิม ส่วนใหญ่จะเป็นคนย้ายมาจากท้องถิ่นอื่น มาประกอบอาชีพ ค้าขาย หรือรับจ้าง
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	จากการที่ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก อยากถามถึงลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ อยากให้ชุมชนของเรามีลักษณะอย่างไรคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ชุมชนที่พึงประสงค์ อย่างแรกเลยด้านสภาพแวดล้อม แต่ก็น่าจะแก้ไขยากอยู่นะ เพราะว่าสภาพแวดล้อมแต่ก่อนเขาไม่มีการจัดการในเรื่องที่ดิน อย่างเรื่องถนนในชุมชน แรกเริ่มเลยตามโครงสร้างที่วางไว้คือถนนหลักกว้าง 8 เมตร ถนนในซอยกว้าง 6 เมตร แต่ก็ถูกรุกล้ำโดยคนที่อยู่ในชุมชน บางช่วงถนนแคบรถสวนกันไม่ได้เลย ก็อาจจะเป็นเพราะคนที่เข้ามาไม่รู้ด้วยแหละว่าถนนที่วางโครงสร้างไว้กว้างเท่าไหร่ ซึ่งอาจเกิดจากการขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการชุมชนตรงจุดนี้ และอีกเรื่องก็คือการทิ้งขยะไม่เป็นที่ สังเกตได้เวลาเรานำเด็กไปบำเพ็ญประโยชน์ ไปเก็บขยะบริเวณชุมชน เก็บไม่หวาดไม่ไหว ทิ้งเกลื่อนเลย และอีกเรื่องก็คือระบบระบายน้ำของชุมชนก็ไม่ดี ระบบท่อน้ำทิ้งน้ำเสียลงในคลอง น้ำก็เลยเสียบางบ้านก็ทิ้งขยะลงบริเวณพื้นที่ว่าง ก็อยากให้มีการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น ส่วนความสัมพันธ์ของคนในชุมชนก็เริ่มกลายสภาพเป็นเหมือนชุมชนในเมืองก็อยากให้มีลักษณะแบบชุมชนดั้งเดิมที่รู้จักกันหมดและพึ่งพาอาศัยกันได้ เดี๋ยวนี้บ้านใกล้กันยังไม่รู้จักกันเลย กลายเป็นลักษณะชุมชนเมืองแล้ว สาเหตุก็อาจเป็นเพราะคนที่ย้ายเข้ามาใหม่ๆ เข้ามาเพราะมาประกอบอาชีพรับจ้างหรือทำงานโรงงานเป็นส่วนใหญ่ บางคนก็เข้ามาในลักษณะมาเช่าบ้านเขาอยู่ จึงทำให้ไม่รู้จักไม่สนิทสนมกันเหมือนเมื่อก่อน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วคนที่ประกอบอาชีพค้าของเก่า ตอนนี้มีมากขึ้นหรือน้อยลง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	รู้สึกว่าน้อยลง ช่วงนี้ซบเซา น่าจะเป็นด้วยปัจจัยที่ว่าตั้งบริษัทไม่ได้ทำให้ประมูลงานไม่ได้ บางคนเดิมเคยซื้ออยู่บริษัทนี้ก็ถูกรายอื่นแย่งไป อยู่ไม่ได้ต้องเลิกไป จากที่เคยเป็นเถ้าแก่เองประมูลไม่ได้ก็ต้องมาเป็นลูกน้องเขา

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	สรุปชุมชนที่พึงประสงค์ก็คือหลักๆ ก็คืออยากให้ชุมชนของเรามีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและก็เป็นชุมชนที่พึ่งพาอาศัยกันช่วยเหลือกันนะคะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ลักษณะของการประกอบอาชีพการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต ตอนที่คุณครูชัยวิชิตย้ายเข้ามาใหม่ๆ เป็นอย่างไรคะ มีการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์อะไรบ้าง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ชุมชนเรานี้ ถ้าพูดถึงการเกษตรตอนที่เข้ามาสอนและอยู่ที่นี่ รู้สึกว่าการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพจะไม่มีนะ ถ้าเลี้ยงไว้เล่นก็มีไก่ชน ซึ่งมีหลายหลังเหมือนกันที่เลี้ยงไก่ชน ประมงก็มีเหมือนกันมีเลี้ยงปลาในกระชังซึ่ง 2 ที่นะตอนนั้น แล้วก็เลิกไปเหมือนกันสาเหตุก็เพราะน้ำนี่แหละเป็นปัจจัยสำคัญ สภาพน้ำไม่ดีเลี้ยงไปปลาตายหมด ส่วนการปลูกพืชเขาจะปลูกกินในครอบครัว บางทีเหลือก็แจกจ่าย ผักสวนครัวที่ปลูกไม่มีหวง เก็บกินได้ทั้งซอย เพราะตอนนั้นคนน้อยไง มีที่ว่างก็ปลูกได้แต่เดี๋ยวนี้คนเยอะแล้วที่ว่างจะปลูกก็ไม่ค่อยมีแล้ว นอกนี้ก็มีทำนาซึ่งทำดั้งเดิมจนปัจจุบันนี้ก็ยังทำอยู่เป็นธุรกิจเป็นอาชีพหลักเขาเลย แต่ถามว่าคนทำนาที่นี่เป็นเจ้าของที่ดินหรือเปล่า ก็ไม่นะส่วนใหญ่จะเช่าที่นาเขามากกว่า ส่วนเจ้าของที่นาที่ทำนาเองก็ถือว่าน้อยเพราะว่าเจ้าของที่ทำเองไม่ไหว ส่วนคนที่ทำไหวก็ไม่มีที่ก็เลยต้องเช่าเขาทำ
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน มีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ถ้าพูดถึงการปลูกพืชในลักษณะที่ปลูกทิ้งปลูกขว้าง ใครมาเก็บกินก็ได้ เพราะมีที่ดินว่างให้ปลูกแบบนี้ไม่มีแล้ว เพราะคนมาอาศัยเต็มและเมื่อจำนวนผู้คนมากขึ้น จะเลี้ยงสัตว์ก็ไม่ได้แล้ว เป็นการรบกวนคนอื่น หากจะเลี้ยงปลาสภาพน้ำในคลองตอนนี้ก็ไม่เอื้อแล้ว ไม่สะอาดเหมือนเมื่อก่อน ส่วนการทำนาก็ยังทำนาเหมือนเดิมแต่ปลูกเพื่อขายอย่างเดียว ชาวนาที่นี่ซื้อข้าวเขากิน สาเหตุก็เพราะไม่มีที่ตากข้าว ไม่มีที่เก็บข้าว พอไม่มีที่เก็บก็ส่งผลถึงโรงสีเล็กๆ ที่เคยสี

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	ข้าวเป็นเมล็ดก็หายไปด้วย สมัยนี้ใช้รถเกี่ยวข้าวได้มาเป็นเมล็ดส่งขายโรงสีใหญ่เลยไม่มีเก็บไว้กิน แต่ก็ยังโชคดีที่เจ้าของที่นาเดิมยังเก็บที่ไว้ ถึงไม่ทำเองก็ให้เขาเช่าทำให้รอบชุมชนเรายังคงเป็นท้องทุ่งนาอยู่ แต่ตอนนี้ราคาที่นาแถวนี้สูงขึ้นมาก ขายไร่ละเป็นล้าน ถ้าติดถนนงานละเป็นล้าน ไร่หนึ่งก็ตกไร่ละ 4,000,000 - 6,000,000 บาท ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ไม่กี่ปีเพียงไร่ละ 300,000 – 400,000 บาท ต่อไปก็น่าเป็นห่วงนะจากการที่สนามบินมาตั้งอยู่ใกล้ๆ สภาพท้องนาจะกลายเป็นหมู่บ้าน ซึ่งแถวทับยาวก็เริ่มมีหมู่บ้านมาตั้ง แล้วถ้ามีหมู่บ้านเกิดขึ้นจำนวนมาก ก็จะเกิดน้ำเสียแล้วทีนี้เขาจะทำนาได้มั๊ย แล้วเกษตรย่านนี้ก็อาจจะหายไป ส่วนที่กำหนดว่าที่นี่เป็นพื้นที่สีเขียวเป็น Green Zone ก็ไม่รู้ว่าจะคงสภาพได้นานเท่าไหร่เพราะเขาห้ามแค่การตั้งโรงงาน แต่ไม่ได้ห้ามที่อยู่อาศัย ยกตัวอย่างแถวถนนเลียบวารีของหนองจอก เมื่อก่อนเป็นที่นาหมด แต่เดี๋ยวนี้เป็นไงมีหมู่บ้านขึ้นเต็มเลย หรืออย่างแถวนิคมอุตสาหรรม เมื่อมีโรงงานขยายตัว รอบๆ ก็จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยเป็นธรรมดา แล้วอย่างที่บอกว่าหนองจอก มีนบุรี ลาดกระบัง เป็นพื้นที่สีเขียวก็ไม่รู้ว่าจะคงอยู่ได้อีกนานเท่าไหร่ เพราะอยู่ใกล้สนามบิน ลองย้อนกลับไปดูดอนเมืองเป็นตัวอย่างก็ได้ ทุ่งรังสิต ทุ่งดอนเมืองไม่เหลือเลย กลายเป็นหมู่บ้านหมด แม้ว่าย่านนี้ห้ามตั้งโรงงานก็ตาม อนาคตพื้นที่แถบนี้ก็น่าจะเป็นหมู่บ้านหมด
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนในปัจจุบันคิดว่ามีความสำคัญไหมคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	การเกษตรมีความสำคัญต่อทุกที่ทุกชุมชนนั่นแหละ เพราะเกษตรมันคือการกิน ถ้าใครมีพื้นที่ ต่อไปก็ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ได้ อาจไม่จำเป็นต้องเลี้ยงสัตว์ คือสามารถปลูกพืชกินเองก็ถือว่าดีมากแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีที่เยอะเราก็สามารถทำการเกษตรได้ ปลูกพืชปลูกผักกินในครอบครัว แล้วชุมชนเราก็ยังสามารถเลี้ยงปลาในกระชังได้อยู่นะ ถ้าเป็นช่วงฤดูฝน แต่ก็ต้องระวังช่วงที่น้ำเสียนั่นแหละไม่สามารถเลี้ยงได้ การเกษตรยังไงก็ยังสำคัญกับคนในชุมชนอยู่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ต่อไปก็เป็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนของเรา คุณครูชัยวิชิตเห็นว่าปัจจุบันนี้วิชางานเกษตรยังมีความจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนหรือไม่ เพราะหลักสูตรก็ได้ลดชั่วโมงสอนวิชางานเกษตรลงไปมากเลย
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ขอท้าวความไปอดีตนะ แต่ก่อนโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์มีพื้นที่ 8 ไร่ มีอาคารเรียนแค่ 1 อาคาร ที่เหลือเป็นพื้นที่สำหรับเกษตรล้วนๆ จะทำอะไรก็ได้ ปลูกข้าวโพด ปลูกผัก ปลูกสารพัดขาย ซึ่งแต่เดิมบริเวณโรงเรียนเป็นที่ลุ่ม เดิมเป็นท้องนา พอมีงบประมาณก็ถมที่ จะทำเกษตรตรงไหนก็ถมไป พอชุมชนขยายตัวเด็กเพิ่มก็ต้องสร้างอาคารเรียนเพิ่ม อาคารเรียนเพิ่มพื้นที่ทำเกษตรของโรงเรียนก็หายไป จากตอนแรกที่มามีพื้นที่ให้ทำเกษตรในโรงเรียน 7 ไร่ ตอนนี้เหลือแค่ประมาณ 2 งาน แล้วต่อไปก็มีโครงการจะปลูกสิ่งก่อสร้างอีก ก็จะเหลือพื้นที่แค่งานเดียว อนาคตก็จะเป็นเกษตรกระดาษ หาพื้นที่ให้เด็กปฏิบัตินี่ไม่มี
ผู้สัมภาษณ์	เมื่อก่อนจำได้ว่าครูของเราไม่ต้องซื้อผักกิน เพราะโรงเรียนของเราปลูกผักเต็มเลย และยังสามารถส่งให้โครงการอาหารกลางวันได้อีก
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ใช่ สภาพการเรียนการสอนเกษตรของโรงเรียนเราเปลี่ยนแปลงไปแล้วโดยมีปัจจัยที่ทำให้เปลี่ยนแปลงก็คือพื้นที่ที่จะปฏิบัติทางการเกษตรลดลงไปมาก แต่ทีนี้ถามว่าวิชาเกษตรจะขาดหายไปเลยได้หรือไม่ ก็ต้องบอกว่าไม่ได้ ตราบใดที่ประเทศไทยยังเป็นประเทศอยู่ เกษตรไม่น่าจะขาดจากประเทศไทย เพราะพื้นที่โดยส่วนใหญ่ของไทยก็ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอยู่ แล้วถ้าถามว่าเราไม่สอนเด็กได้ไหมเพราะเด็กเราอยู่ในเมือง ก็ถ้าไม่สอนเด็กทำไม่เป็นหรือเปล่าต่อไปในอนาคตเด็กก็จะทำอะไรไม่เป็นเลย และก็ไม่เห็นความสำคัญของเกษตร เราก็ต้องประยุกต์ไปสอนเกษตรในกระถางไป เพราะว่าถึงเราจะสอนเกษตรให้ปลูกพืชลงในดินแต่เมื่อเด็กกลับไปที่บ้าน เด็กก็ไม่มีพื้นที่อยู่ดี ต่างจากพวกเราที่เรียนต่างจังหวัด ครูให้ปลูกผักที่โรงเรียนคนละแปลง และก็ไปปลูกที่บ้านอีกหลายๆ แปลง แต่เด็กที่นี่ถ้าจะปลูกพืชที่บ้านต้องลงกระถางอย่างเดียว แต่ถึงยังไงโรงเรียนเราก็ยังจำเป็นต้องสอนวิชาเกษตรอยู่อย่างน้อยก็ให้เขาได้รู้
ผู้สัมภาษณ์	ใช่ เพราะอย่างน้อยก็ให้เขาได้รู้ว่าอาหารการกินที่เขากินอยู่ทุกวันมาจากการเกษตรนะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	แล้วหากเราจะสอนเกษตรเด็กระดับชั้นป. 1 ล่ะคะ คิดว่าการสอนเกษตรยังจำเป็นหรือเปล่า แล้วถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 ควรมีขอบเขตแค่ไหน
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ก็ต้องให้รู้บ้างแหละ สังเกตไหมว่าเด็ก ป.1 ไม่กินผัก ไม่รู้ว่าถูกปลูกฝังเรื่องอะไรถึงไม่กินผัก ลูกชายก็เหมือนกันไม่กินผัก ยกเว้นชะอมมันกินเพราะที่บ้านปลูกชะอมไว้ซึ่งเด็กทั่วไปไม่กิน มะเขือที่ปลูกที่บ้านก็กินเหมือนกัน ก็ไม่รู้เหตุผลเหมือนกัน ซึ่งคิดว่าการกินผักต้องมาจากการปลูกฝังด้วย
ผู้สัมภาษณ์	ถ้าอย่างนั้นเด็กป.1 ของเรา ขอบเขตการสอนเกษตรควรจะเป็นประมาณไหนคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	อย่างแรกควรจะปลูกฝังให้รู้จักกินผัก กินผลไม้ รู้จักประโยชน์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าสอนให้รู้จักชื่อพืชผัก ผลไม้ล่ะคิดว่ายากไปหรือเปล่า
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	คิดว่ายากไปสำหรับเด็ก ป.1 แต่ก็ควรรู้บ้าง ชื่อพืชผักพื้นฐานที่เขาเห็นในชีวิตประจำวันก็ควรจะรู้ รู้จักดิน เป็นต้น
ผู้สัมภาษณ์	ในหลักสูตรเกษตรของชั้น ป.1 เขาให้รู้จักอุปการณ์เกษตรง่ายๆ ให้รู้ความสำคัญเกษตรว่าเกษตรให้อาหารแก่เรา
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ก็ควรรู้แต่ก็ไม่ถึงกับลึกมาก เพราะเป็นเด็กเล็ก
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จากการที่ได้เรียนเกษตรมา แต่ก็ไม่ได้สอนเกษตรเพราะไม่มีชั่วโมง แต่ก็มีความคิดที่จะเอาความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการร่วมกับวิชาที่สอนคือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คุณครูชัยวิชิตมีความคิดเห็นอย่างไรคะ
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	แล้วจะบูรณาการแบบไหนล่ะ
ผู้สัมภาษณ์	คือจะนำความรู้ที่เกี่ยวกับการเกษตร หรือความสำคัญของการเกษตรไปสอนแทรกกับวิชาที่สอนเหล่านี้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นคณิตศาสตร์ก็จะนำชื่อผัก ผลไม้ หรือชื่อสัตว์ไปสร้างโจทย์ปัญหา ภาษาไทยก็จะให้เด็กๆ ได้ฝึกอ่านคำ อ่านข้อความหรือเนื้อเรื่องที่เป็นความรู้ด้านการเกษตร ฝึกเขียนชื่อพืชผักตามภาพ อย่างนี้เป็นต้น

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ถ้าเป็นเด็กชั้นโตหน่อยนี่ทำได้เยอะนะ เช่นการวัดแปลงผัก การคำนวณพื้นที่แปลง
ผู้สัมภาษณ์	ป.1 ก็เรียนการวัด การชั่ง การตวงแล้วเหมือนกัน แต่ก็ใช้วิธีการง่ายๆ เช่นการนับก้าว การเปรียบเทียบน้ำหนัก
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	แสดงว่านำไปสอดแทรกได้หมด อย่างวิชาวิทยาศาสตร์นี่ก็ทดลองปลูกได้เลยหรือให้ฝึกเพาะเมล็ดก็ยังได้เพราะเกษตรกับวิทยาศาสตร์ก็เป็นเรื่องเดียวกันอยู่แล้ว ส่วนคณิตศาสตร์ก็เช่น ซื้อเงาะกี่บาท ได้รับเงินทอนกี่บาท ถ้าเป็นแบบนี้คิดว่าดี ถ้าประเทศไทยทำแบบนี้ได้น่าจะดี น่าจะทำทั้งประเทศเลย เพราะเดี๋ยวนี้ไม่รู้ไปแข่งอะไรกัน เหมือนกับว่าเราสอนเด็กให้ลืมรากเหง้าของตัวเองไป รากเหง้าพื้นฐานประเทศไทยมาจากการเกษตร แต่ไม่สอนรากเหง้าของตัวเองเลย ไปแข่งอะไรกันก็ไม่รู้ ไปเรียนเกษตรยังถูกถามเลยว่าไปเรียนทำไม ต่างลืมไปว่าเกษตรคือการกินการอยู่มนุษย์ทั่วโลกไม่มีใครไม่กิน อาหารการกิน มาจากการเกษตรทั้งนั้นแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกัน สมัยนี้เด็กชอบลูกชิ้น กินไส้กรอกกันเขาจะรู้หรือเปล่าว่ามันก็มาจากการเกษตร อย่างประเทศที่ไม่มีพื้นที่จะทำการเกษตร เช่นแถวทะเลทราย ยังมีการนำพลาสติกไปรอง เอาทรายไปถมเพื่อที่จะปลูกเพื่อที่จะทำ แต่ประเทศไทยกลับสอนให้เด็กมุ่งไปทางอุตสาหกรรม ประเทศไทยเดินผิดทาง พื้นที่เกษตรกรรมหายไปเรื่อยๆ กลายเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งไม่เหมาะประเทศไทยเหมาะกับการทำเกษตรกรรมอยู่แล้วตั้งแต่ดั้งเดิม เดี๋ยวนี้มีการขายที่กันมาก ตัวอย่างแถวนครปฐมนี่โรงงานขึ้นเต็ม แถวสามพราน นครชัยศรีโดนโรงงานอุตสาหกรรมรุกเข้าไปเยอะแยะ ซึ่งเมื่อก่อนแถวนั้นจะเป็นสวนทั้งนั้น ดอนตูมไปจะเป็นทุ่งนา กำแพงแสนก็เป็นไร่อ้อยไร่มันสำปะหลังเรื่อยไปถึงกาญจนบุรีทางโน้น นอกจากนี้ก็มีกล้วยไม้ที่ยังปลูกเยอะส่งออกขายเป็นธุรกิจเกษตรไป ฉะนั้นการให้เด็กได้รู้ถึงว่าประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรมและเห็นความสำคัญของการเกษตรจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	มีความคิดเห็นหรือมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนหรือเปล่าคะ

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	ในเมื่อพื้นที่เราลดลงก็อยากให้มีการสนับสนุนการปลูกพืชไร้ดิน แต่ค่อนข้างใช้ทุนสูง เสนอมาหลายรอบแล้วก็ยังไม่ได้ เพราะอย่างน้อยก็เป็นส่วนหนึ่งให้เด็กได้เรียนรู้วิชาเกษตร และเรื่องการเพาะเห็ดเราก็คงนำกลับมาทำใหม่ และที่สำคัญก็คือนโยบายต่างๆ เยอะแยะไปหมดต้องตัดนโยบายทิ้งบ้าง ครูกระดิกไปไหนไม่ได้เลย มีแต่งาน มีแต่กิจกรรม อย่างตอนนี้ได้เปิดวิชาชีพการเพาะเห็ดไว้ มาเจอนโยบายบ้านทักษะชีวิต ชั่วโมงวิชาเพาะเห็ดก็ถูกกินไป เคยเปิดวิชาปลูกผักไร้ดินไว้ ก็มีวิชาจีนมาแทรกอีก ยังดีนะที่ตอนนี้เรายังดึงวิชาชีพกลับมาได้ 2 ชั่วโมง แต่พอดึงชั่วโมงกลับมาได้ก็มาเจองานนโยบาย ก็ต้องไปทำนโยบาย ซึ่งเมื่อก่อนวิชาชีพที่โรงเรียนเราเปิดไว้ถือว่าดีนะยกตัวอย่างวิชาชีพเกษตรระดับ ม.1 เราก็ให้ปลูกพืช พอ ม.2 ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ม.3 เลี้ยงปลาในกระชัง ซึ่งถ้าเด็กได้เรียนครบทั้ง 3 ปี เด็กทำเป็นหมดเลย เพราะคำว่าวิชาชีพเกษตรชื่อก็บอกไว้แล้วว่าเด็กต้องสามารถนำไปทำเป็นอาชีพได้แต่ก็หายไป ตอนนี้พอเราดึงวิชาชีพกลับมาได้ 2 ชั่วโมง กลับมีการบังคับด้วยว่าสิ่งที่เรียนแล้วห้ามลงเรียนอีก สมมุติว่าปีนี้เด็กเลือกเรียนเกษตร ปีหน้าเด็กจะไม่มีสิทธิ์เลือกเรียนเกษตรอีก นโยบายเป็นแบบนี้ไป
ผู้สัมภาษณ์	แล้วงานเกษตรพื้นฐาน ยังมีอยู่หรือเปล่า
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	งานเกษตรตอนนี้ ก็จะเป็น กอท. สอนหมดทุกงาน งานเกษตร งานบ้าน งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ สอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ซึ่งเราก็มีปัญหาการสอนเหมือนกันในเรื่องงานบ้าน งานประดิษฐ์ เพราะไม่ถนัดไง ก็อยากให้มีการแบ่งแยกชั่วโมงให้ชัดเจนเหมือนเดิม แต่ก็ทำไม่ได้เพราะชั่วโมงลดลง ต่างจากเมื่อก่อนที่ชื่อวิชากพอ. ที่มี 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ สอนเกษตรถึง 2 ชั่วโมง อีก 1 ชั่วโมงเป็นงานบ้านงานประดิษฐ์รวมกัน แต่ตอนนี้ไม่ใช่แล้ว
ผู้สัมภาษณ์	จากการที่หลักสูตรเปลี่ยนเป็นแบบนี้ วิชากอท. ของระดับชั้นป.1-ป.3 มีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ซึ่งใน 1 ชั่วโมงนี้จะสอนทั้งงานเกษตร งานบ้าน งานประดิษฐ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ เด็กก็จะได้เรียนเกษตรประมาณปีละ 4 ชั่วโมง
ครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน	แล้วแบบนี้เด็กก็คงจะไม่รู้อะไร นี่แหละหลักสูตรปรับแบบลืมรากเหง้าของตัวเอง ซึ่งตอนแรกดูเหมือนจะดีนะให้โรงเรียนร่างหลักสูตรเอง พอทำเองกำลังจะลงตัว นโยบายก็เข้ามาต้องมีวิชาโน้น

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	วิชานี้ก็เลยเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย เกษตรแทบไม่เหลือเลย
ผู้สัมภาษณ์	เพราะเหตุนี้ก็เลยเป็นที่มาของการทำหลักสูตรบูรณาการในครั้งนี้ สุดท้ายก็ขอบคุณมากค่ะสำหรับข้อมูลและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้ค่ะ

บทสัมภาษณ์

วันเสาร์ ที่ 18 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ เพศ หญิง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์คุณเบญญาภาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้คุณเบญญาภาอายุเท่าไรแล้วคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ตอนนี้อายุ 47 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไร
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ก็เป็นสมาชิกในชุมชน เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรในชุมชนขึ้นทะเบียนเป็นเกษตร
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชุมชนที่อาศัยอยู่นี้ชื่อชุมชนอะไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ชุมชนประชาอุทิศ
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่เท่าไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 15 ถ.ประชาอุทิศ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	มาอยู่ที่นี่ 15 ปีแล้วค่ะ ตั้งแต่ พ.ศ. 2543
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ก่อนที่จะย้ายมาอยู่ที่นี่ ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ไหนคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	อยู่ที่แขวงลำผักชี เขตหนองจอก
ผู้สัมภาษณ์	เหตุผลที่ย้ายมาอยู่ที่นี่เป็นเพราะอะไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ก็อยากมาใช้ชีวิตทางการเกษตร อยากทำการเกษตร อยากมาเลี้ยงปลา ปลูกผลไม้ ปลูกมะม่วง

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	ปัจจุบันถ้าเป็นอาชีพหลักของคุณแอมนี่คืออาชีพอะไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	อาชีพรับเหมาถมดิน กิจการปั๊มน้ำมัน
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	ระดับการศึกษาสูงสุดค่ะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ปริญญาตรีครุศาสตร์ สาขาวิทยาศาตร์ จากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คุณแอมเคยเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือเปล่าคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ไม่เคยค่ะ แต่คุณพ่อเป็นนักเรียนที่นี่เลย และก็บรรพบุรุษหลายๆ คนเรียนที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	ด้านสถานภาพทางครอบครัวค่ะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	สมรส มีบุตร 3 คน ผู้ชาย 2 คน ผู้หญิง 1 คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือเปล่าคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ไม่ได้ศึกษาค่ะ แต่ก็มีความคุ้นเคยกับโรงเรียน คือเคยเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และตอนนี้ก็เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	ตอนที่คุณแอมย้ายมาอยู่ที่นี่ครั้งแรก ลักษณะของสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของชาวบ้านแถวนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ชุมชนที่นี่ตอนที่ย้ายมาอยู่ ก็เป็นพี่น้องเกษตรกรนะ ทำนาเป็นส่วนใหญ่ พอเรามาอยู่ตรงนี้ เราก็ทำนาด้วย เพื่อให้เข้าใจชีวิตของการเป็นเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงปลา และถ้ามีเวลาจริงๆ ก็สมัครเป็นสมาชิกเกษตรกร และก็เป็นหมอดินของกรมวิชาการเกษตร เพื่อที่ว่าถ้ามีโอกาสเราจะได้นำความรู้มาบอกให้กับชาวนาหรือเกษตรกร ซึ่งบาง

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	ท่านก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะเข้าไปรับการอบรม ทุกอย่างตอนนี้พยายามทำเรื่องของเกษตรนะ เพราะพี่น้องชาวบ้านแถวนี้ถ้าเราเข้ามาจะเห็นว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่หลายร้อยไร่ เขาก็ทำเกษตรหว่านข้าวทำนานะ ซึ่งก็มีปัญหาหลายอย่าง ทั้ง ดินเปรี้ยว แมลงศัตรูพืชต่างๆ ก็เลยพยายามเข้าไปร่วมกับชุมชนนะ เข้าประชุมในเรื่องของการเกษตร ผู้ใหญ่เขาเรียกไปเราก็ไปร่วมทำกิจกรรมกับเขา
ผู้สัมภาษณ์	ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่คนแถวนี้ปฏิบัติมีอะไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	แถวนี้ยังมีบางกลุ่มที่ทำประเพณีรับขวัญข้าว ตอนหว่านก็มีการจุดธูปบอกพระแม่โพสพ ตอนที่เรามาอยู่ที่นี่และเริ่มที่จะทำนาก็ได้รับคำแนะนำให้ทำพิธีกรรมต่าง เช่นเมื่อข้าวเริ่มจะตั้งท้องก็ให้ทำพิธีรับขวัญข้าวเตรียมข้าวปลาอาหารถวายพระแม่โพธิสพ แต่พอมาถึงตอนนี้ก็มีบางบ้านเท่านั้นที่ยังคงปฏิบัติอยู่ เมื่อมาถึงรุ่นหลังๆ ก็รู้สึกกลัวว่าจะทำถูกทำผิดก็เลยทำบ้างไม่ทำบ้าง แต่ถ้าถามความรู้สึกแล้วก็อยากให้คงมีประเพณีนี้ไว้เช่นเดิม ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของที่นี่ในตอนนี้ก็คงไม่มีอะไรมาก แต่ถ้าถัดจากที่นี่ เช่นแถวคลองมอญเขาก็ยังมีการ ละเล่นสะบ้า ถ้าแถวนี้ก็ยังคงมีประมาณนี้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างเรื่องลงแขกเกี่ยวข้าวเคยมีหรือเปล่าคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	มีแต่เดิมมีการลงแขกเกี่ยวข้าว แต่ปัจจุบันเนื่องจากว่าเวลามีจำกัดและเครื่องไม้เครื่องมือก็ทันสมัยขึ้นก็มีการนำเครื่องจักรเข้ามาช่วยเยอะก็เลยไม่ค่อยมี แต่ถ้าเมื่อก่อนรุ่นคุณพ่อเขาก็มีการเอาแรงกันไปช่วยเกี่ยวข้าวบ้านโน้นบ้านนี้คือยังใช้เคียวเกี่ยวข้าวอยู่ แต่ปัจจุบันก็ใช้เครื่องจักรเป็นส่วนใหญ่
ผู้สัมภาษณ์	ความเป็นอยู่ของคนที่นี่ในสมัยก่อนเป็นยังไงคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	สมัยก่อนเมื่อยี่สิบสามสิบปีที่แล้วมีการเดินทางโดยเรือเพราะมีคลองเวลาจะไปไหนก็ไปทางเรือ มีท่าเรืออยู่ที่ลำผักชี ท่ารถยังไม่มี เวลาจะเข้าไปในเมืองก็ต้องนั่งเรือไป นักเรียนสมัยก่อนก็ต้องนั่งเรือไปเรียนนำเรือไปจอดตามท่าวัดต่างๆ ผู้ใหญ่บ้านกำนันก็ใช้เรือ เพราะไม่มีถนน ตอนหลังเริ่มมีถนนซึ่งเป็นการบริจาคของเจ้าของที่นา
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันคุณเบญญาภามีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ถ้าถามถึงชุมชน ณ ตรงนี้นะก็ยังเปลี่ยนแปลงไม่มาก ซึ่งแต่เดิมพี่น้องแถวนี้ทำนา ปัจจุบันนี้ก็ยังทำนาอยู่ ยังไม่ค่อยมีหมู่บ้านจัดสรรเข้ามาตั้ง ยังไม่มีตึกใหญ่ๆ มาตั้งยังเป็นชุมชนแบบเดิมๆ เพียงแต่ว่ามีถนนตัดผ่าน การทำนาก็มีการใช้เครื่องไม้เครื่องมือที่ทันสมัย สมัยก่อนนี้ยังมีการใช้ควายไถนาแต่ละบ้านก็มีการเลี้ยงควายไว้ไถนา ปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว มีการซื้อเครื่องจักรมาใช้ทำนา จากที่มีการลงแขกเกี่ยวข้าวก็เปลี่ยนมาใช้รถเกี่ยวที่สามารถเกี่ยวออกมาเป็นเมล็ดได้เลย และก่อนหน้านี้ไม่กี่ปีก็ใช้รถเกี่ยวเหมือนกันแต่เป็นรถที่ใช้คนเยอะๆ วิ่งตามไปรองเมล็ดข้าวซึ่งปัจจุบันนี้ไม่มีแล้ว ปัจจุบันนี้รถเกี่ยวสามารถเก็บเมล็ดข้าวเปลือกไว้ในกระพ้อเพื่อที่จะนำไปขึ้นรถสิบล้อได้เลย ถ้าถามถึงความแตกต่างของเครื่องมือหรือเครื่องจักรของการทำนาก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในจุดตรงนี้ แต่ถ้าถามถึงเรื่องการประกอบอาชีพก็ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงเท่าไรก็ยังคงทำนากันเหมือนเดิม ซึ่งเราเคยถามเหมือนกันว่าให้ไปทำอย่างอื่นก็จะไม่ทำก็ยังอยากที่จะทำนา
ผู้สัมภาษณ์	ส่วนใหญ่ก็เป็นเจ้าของที่เองใช่ไหมค่ะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ใช่ เป็นนาของตัวเอง
ผู้สัมภาษณ์	ระดับการศึกษาของคนที่นี่เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ซึ่งจากที่สัมผัสมาก็คือ ถ้าอายุ 50 ปีขึ้นไปจะจบแค่ ป.4 อายุ 30-50 ปีก็จะอยู่ในระดับชั้นมัธยม แต่ถ้าอายุ 30 ปีลงมาก็เรียนสูงๆ ในระดับ ปวช. ปวส. ปริญญากันแล้วก็คือทำนาส่งลูกเรียนได้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วสภาพทางสังคมการอยู่ร่วมกันของคนที่นี่เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	สภาพสังคมที่นี่มีการรวมกลุ่มกันดี เช่นทางด้านการเกษตรก็มีการตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ต่างๆ ซึ่งทุกบ้านก็จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก ซึ่งเมื่อมีการอบรม มีการเผยแพร่ความรู้ต่างๆ เขาก็จะเข้าร่วม หรือหากมีการพัฒนาชุมชน เช่นการตัดหญ้าริมถนนเขาก็จะออกมาช่วยกันพัฒนา ซึ่งถ้าถามถึงเรื่องการให้ความร่วมมือต่างๆ ในชุมชนนี้ยังปฏิบัติเช่นเดิม เพราะส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นคนพื้นเพเดิมที่ดินยังไม่ได้ขายเปลี่ยนมือเหมือนกับที่อื่น ซึ่งเรายังคุยกันได้หมือนเดิม เวลามีงานบวช งานแต่ง ก็ยังลงครัวช่วยแรง ช่วยเหลือกันเหมือนเดิม
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าชุมชนที่นี่ยังคงวิถีชีวิตดั้งเดิมอยู่มาก
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ใช่ ยังเหมือนเดิมอยู่เปลี่ยนแปลงไม่มาก

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	จากที่สังเกตก็รู้สึกว่าชุมชนที่นี่มีความน่าอยู่นะคะ จึงอยากทราบว่าลักษณะชุมชนที่พึงประสงค์ คุณแอมอยากให้ชุมชนที่นี่เป็นยังไงคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ต้องชื่นชมก่อนนะ ชุมชนนี้เป็นชุมชนไม่มีรั้ว ไม่มีรั้วรอบขอบชิดแต่ไม่มีขโมย จึงอยากให้เป็นชุมชนแบบเดิมๆ ที่สามารถคุยกันได้ทุกบ้าน แล้วก็ช่วยกันดูแล อยู่กันแบบพี่น้องไม่ใช่อยู่แบบสังคมในเมืองที่อยู่บ้านติดกันแล้วไม่รู้จักกัน ของเราคือขับรถเจอกันก็ยังพยักหน้าทักทายกัน แล้วยังรู้จักว่าคนนี้ลูกหลานใคร ก็อยากให้เป็นเหมือนเดิม ก็คือที่ดินหรือที่นาแถวนี้ยังไม่มีการขายเปลี่ยนมือ ยังไม่มีโรงงาน ยังเป็นชุมชนเดิมๆที่มีความน่าอยู่ อย่างเรากลับบ้านดึก ตีหนึ่ง ตีสองก็ไม่มีขโมยนะ ไม่มีการปล้นการจี้ ยังมีความปลอดภัยสูง ก็อยากให้คงสภาพเป็นชุมชนแบบเดิมนะ แต่ก็อย่างว่าอีก 10 ปีข้างหน้าก็ไม่รู้ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่นะ แต่ ณ เวลานี้ คือยังมีความเอื้ออาทรไม่มีความคิดที่จะทะเลาะกัน เป็นสังคมเกษตรกร เจอกันก็ยิ้มทักทายกันถึงจะอยู่กรุงเทพฯ ก็จริงแต่ก็เป็นชานเมืองที่น่าอยู่ แม้ว่าจะติดกับสนามบินสุวรรณภูมิก็ตาม
ผู้สัมภาษณ์	ก็ถือว่าโชคดีมากนะคะที่ได้มาอยู่ที่นี่ และก็อยากให้คงสภาพความเป็นอยู่แบบนี้ ไม่อยากให้เปลี่ยนแปลงไป
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ใช่ไม่อยากให้เปลี่ยน อากาศที่นี่ก็ดี แล้วก็มีความปลอดภัยด้วย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	อยากจะถามว่าเจาะลึกลงไปเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนที่นี่เมื่อในอดีตเป็นอย่างไรบ้าง และประกอบอาชีพเกษตรอะไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ถ้าอาชีพเกษตรที่นี่ถือว่ามีมาเป็นร้อยปีนะตั้งแต่รุ่นคุณปู่ ตอนที่คุณปู่เสียนั้นอายุ 103 ปี ซึ่งปู่ก็เสียมาได้ 10 ปีแล้ว ซึ่งก็ประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก ที่เราเห็นก็มีทำนา เลี้ยงปลา ซึ่งเป็นพวกปลาดุก ปลาชนิดอื่นๆ เช่น ปลานิล ปลายี่สก ปลาตะเพียน ส่วนพืชสวนก็มีสวนกล้วย มะพร้าว มะม่วงซึ่งจะปลูกแซมในคันนา คันบ่อ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตรละคะ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ก็จะเป็นในลักษณะคือทำนาเพื่อจำหน่ายเป็นหลัก ไม่ได้เก็บไว้กิน แต่ถ้าย้อนไปเมื่อก่อนก็จะทำนาและก็เก็บไว้กินเองด้วย ที่เหลือถึงจะแบ่งขายออกไป คือจะนำข้าวไปสีเก็บไว้แล้วก็นำเอามาหุงกิน เพราะเมื่อก่อนเราทำแต่นาปีทำแค่ครั้งเดียว ส่วนเวลาที่เหลือเขาก็ทำอย่างอื่น เช่นทำสวน แต่ ณ ปัจจุบันทำเกือบ 3 ครั้งนะ ซึ่งพันธุ์ข้าวที่เราปลูกจะมีอายุแค่ร้อยวัน พันธุ์ข้าวจะเปลี่ยนไปจากสมัยก่อน คือปัจจุบันพันธ์ที่ใช้เป็นพันธุ์ปทุมธานี ความหอมความนุ่มจะได้ไม่เหมือนแถวอิสาน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วอย่างพวกสัตว์ปีกละคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ถ้าเลี้ยงเป็นธุรกิจจริงๆ ไม่มีนะ เลี้ยงหมูก็ไม่มี
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันคุณแอมมีความเป็นอย่างไรคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ถ้าเฉพาะในชุมชนนี้ ก็มีเปลี่ยน แต่เปลี่ยนในเรื่องของการนำเครื่องจักรกลมาใช้ในการเกษตรมากกว่า และในเรื่องของเวลาที่ว่าจากเดิมทำนาปีละ 1 ครั้ง มาถึง 2 ครั้ง และปัจจุบันเป็นทำปีละ 3 ครั้ง ซึ่งระยะเวลาการหว่านถึงเก็บเกี่ยวก็สั้น ทำได้บ่อยครั้งขึ้น และในส่วนของเครื่องมือเครื่องจักรนำมาใช้มากขึ้น ก็ทำให้รวดเร็วประหยัดเวลา จากเดิมที่ใช้ควายไถนา ขอแรงลงแขกก็ไม่มีแล้ว แต่การทำนาที่นี่ก็ยังเป็น 2 แบบ คือ แบบหว่านเมล็ด แล้วก็เพาะกล้าแล้วก็โยน คือมีการทำนาโยนด้วยนะ แต่ก็มีเจ้าของนาไม่กี่แปลงที่ทำเพราะค่าแรงมันแพงคือก็ต้องจ้าง ไม่เหมือนแถวอิสานที่ยังยืมแรงกันได้ แล้วที่นี่เขาจะจ้างโดยคิดค่าแรงต่อไร่
ผู้สัมภาษณ์	ถ้าโดยสภาพพื้นที่ก็ถือว่าที่นี่มีความได้เปรียบกับชาวนาแถวต่างจังหวัดนะคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ได้เปรียบ ที่นี่ไม่เคยแห้งแล้งมีน้ำตลอด ได้น้ำจากคลองจากบ่อที่เก็บน้ำไว้ ทำเกษตรได้ทั้งปี แต่ที่นี่ด้านสาธารณูปโภคยังไม่ค่อยดี ไฟฟ้าประปาเมื่อก่อนต้องบริหารจัดการเอง อย่างน้ำประปาก็เพิ่งมีใช้แค่ 2 ปีทั้งๆ ที่อยู่กันมาเป็น 100 ปี
ผู้สัมภาษณ์	จากการสังเกต การทำเกษตรกรรมแถวนี้มีการฉีดพ่นยากันมากนะคะ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	การใช้ยาฆ่าแมลง เพราะว่าตอนนี้โรคและแมลงเยอะและแมลงชอบดื้อยา อย่างการทำนาเมื่อหว่านข้าว อายุ 10-15 วันข้าวเริ่มงามแมลงก็เริ่มลง เราก็ฉีดครั้งที่ 1 พอหว่านปุ๋ยข้าวงามมากไปหนอนก็จะลงอีกกิน
ผู้สัมภาษณ์	แล้วไม่มีนักวิชาการเข้ามาดูแลหรือแก้ปัญหาหรือคะ จะได้แก้ปัญหาการลดใช้สารเคมี
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ไม่มีหรอก อย่างที่บ้านก็เพิ่งมาทำนาเองครั้งที่ 6 แล้วผลผลิตก็ได้ดีกว่าชาวนาที่ทำนาเองเป็น 30 ปี เพราะการทำนาต้องขยันต้องสังเกตและอาศัยประสบการณ์ในการแก้ปัญหาด้วย ตัวอย่างเช่น การเก็บข้าวเปลือกสำหรับทำพันธุ์ อย่างที่บ้านจะซื้อเมล็ดพันธุ์ที่เขาคัดพันธุ์มาแล้วเทียบกับบ้านที่เขาเก็บพันธุ์เอง ของเราจะเสียค่าเมล็ดพันธุ์แพงกว่า แต่ของเขาก็จะมีเมล็ดหญ้าปนสูง และเมื่อหว่านก็จะมีหญ้าทุกครั้ง ซึ่งถ้าเกษตรกรไม่มีทุนและเก็บข้าวไว้ปลูกแบบเดิมๆ โดยที่ไม่ยอมเปลี่ยนพันธุ์ ก็จะมีหญ้า ผลเสียก็คือเมื่อหว่านปุ๋ยไปข้าวก็จะไม่ได้กิน ก็ต้องจ้างคนมาถอนหญ้า บางครั้งก็ใช้ยาฆ่าหญ้ามาคุม ต้องดูระยะเวลาให้เหมาะสม ฆ่าหญ้าตอนไหน ปล่อยน้ำลงแปลงนาตอนไหน เตรียมดินอย่างไร อย่างที่นี่ใช้รถไถในการไถกลบหน้าดินไถกลับไปกลับมาก็เป็นการเพิ่มอากาศแก่ดิน และก็มีการตากดินไว้ก่อน แต่พี่น้องเกษตรกรยุคนี้ไม่ใช้วิธีนี้กลัวเสียเวลา จึงใช้วิธีการตีหน้าดินเป็นการตีซังให้เละแต่ไม่มีการกลับดินขึ้นมา
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าการทำนาให้ได้ผลจริงต้องใช้ประสบการณ์ และการสังเกตและก็ความอดทนนะคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ใช่ ต้องรู้และสังเกต อย่างเรื่องชนิดพันธุ์ที่ปลูกก็เช่นกันเราต้องศึกษาด้วยว่าอายุปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวกี่วัน อย่างเช่นพันธุ์ไหนอายุปลูก 105 วัน พอครบ 105 วันข้าวก็สุกตามอายุและเกี่ยวได้เลย การที่เราจะปลูกเมล็ดพันธุ์ชนิดไหนจึงจำเป็นต้องรู้อายุของเขาด้วยว่า ตั้งแต่การแช่ข้าว การหว่าน พองอก 3 วันฉีดยาคุมหญ้า พอ 7-10 วันฉีดยาฆ่าหญ้า 20 วันใส่ปุ๋ยครั้งแรก 45 วันใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง พอ 50 วันข้าวเริ่มตั้งท้อง 60 วันเริ่มออกรวง ตามระยะเวลาของเขา
ผู้สัมภาษณ์	คิดว่าทำนาใช้ต้นทุนสูงไหมคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	สูง เพราะเราจ้างเขาทำด้วย ก็คิดว่าเป็นการช่วยให้เกษตรกรรายอื่นมีรายได้ด้วย บางครั้งก็เสี่ยงเหมือนกัน ราคาข้าวไม่คงที่บ้าง น้ำท่วมบ้าง

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	คุณแอมคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญต่อชุมชนที่นี่อย่างไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ถ้าถามว่าการเกษตรมีความสำคัญกับที่นี่ไหม ก็ตอบว่ามีความสำคัญ เพราะคนที่นี่รายได้หลักของเขาก็มาจากการเกษตร และก็คิดว่ายังคงมีความสำคัญไปอีกนาน ก็เคยถามจากหลายๆ คนว่าอยากเปลี่ยนอาชีพไหมเขาก็ไม่อยากเปลี่ยนนะอยากทำอาชีพอื่น แต่ถ้าคนไหนที่เขาเริ่มมีทุนหรือมีเงินเขาก็จะไปซื้อพวกรถตี รถเกี่ยวข้าวมากกว่า คือจะเป็นการซื้อพวกเครื่องจักรหรือเทคโนโลยีมาใช้ซะมากกว่า อาชีพเกษตรทุกอย่างที่นี่ การทำนา การเลี้ยงปลายังคงมีความสำคัญอยู่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ในฐานะที่คุณแอมเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขณะนี้ คิดว่าโรงเรียนของเรามีความจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนหรือไม่คะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	คิดว่าจำเป็นและเหมาะสมนะ เพราะว่าโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ล้อมรอบด้วยพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่ของโรงเรียนก็ยังมีส่วนที่จัดสรรแบ่งไว้เพื่อทำการเกษตร และพื้นที่เกษตรเมื่ออยู่ในรั้วของโรงเรียน อย่างน้อยเด็กหรือนักเรียนยังได้เห็นได้สัมผัส และจากที่ได้เป็นคณะกรรมการของโรงเรียนก็เห็นโรงเรียนส่งเสริมทางด้านนี้มาโดยตลอด โรงเรียนไม่ทิ้งการเกษตรนะ ก็มีทั้งเลี้ยงสัตว์ ปลูกผักซึ่งใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้ ก็อยากสนับสนุนให้อยู่ในการเรียนการสอน เพราะว่า เมื่อเด็กได้เรียนไปฏิบัติจริงในโรงเรียนเด็กก็สามารถนำกลับไปทำที่บ้านได้ เอาความรู้ไปใช้ที่บ้านได้ บางทีบอกว่าที่บ้านไม่มีพื้นที่ในการปลูก เราก็สามารถสอนเสริมในเรื่องภาชนะที่ใช้ในการปลูก คือนำวัสดุเหลือใช้ อาจจะเป็นกระบะหรือกระถางต้นไม้เล็กๆ ซึ่งจะทำยังไงให้เด็กเขารู้ว่าเมล็ดเล็กๆ เมื่อหย่อนลงไปในดินแล้วสามารถโตขึ้นมาเป็นต้นได้ มีใบมีดอกและสามารถรับประทานได้ นี่คือสิ่งที่อยากให้มีอยู่ในหลักสูตรหลักการปฏิบัติในการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	ในตอนนี้หลักสูตรก็มีการเปลี่ยนและในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาวิชาเกษตรมีน้อยมาก และถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 คิดว่าควรมีขอบเขตประมาณไหนคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	คิดว่าการปลูกพืชผักสวนครัวปลูกในภาชนะเล็กๆ ได้ เช่นมีกระถาง มีกระป๋องให้เขาได้โรยเมล็ดลงไป เมื่องอก ดูแล เมื่อโตเขาก็ทานได้ คือขอบเขตเนื้อหาก็คือให้เขาได้ปฏิบัติปลูกต้นไม้เล็กๆ ต้นหนึ่ง ให้เขารู้ว่าต้นไม้ก็มีชีวิต ซึ่งสำหรับเด็กแค่เขาได้เพาะเมล็ดถั่วงอกถั่งเขียวเขาก็ดีใจแล้วนะ แต่ถ้าเราต่อยอดเพิ่มไปอีกคือให้เป็นผักสวนครัว ปลูกในกระถาง ป.1 ก็น่าจะทำได้ หัดให้เขาดูแลต้นไม้ รดน้ำ พรวนดิน ให้เขารู้ว่าต้นไม้มาจากเมล็ด กลายเป็นต้น เป็นดอก เป็นผล และในผลก็เป็นเมล็ดนำมาปลูกได้อีกคิดว่าเขาน่าจะรู้สิ่งนี้ได้ รู้วงจรชีวิตของผักได้ก็ควรให้รู้บ้าง เช่น ไข่ที่เราทานได้มาจากสัตว์ชนิดไหน ก็ให้เขารู้จักชื่อสัตว์ ชนิดของสัตว์ที่เรานำมาทำเป็นอาหารที่มาจากการเกษตรมีอะไรบ้าง ให้รู้รูปร่างของมัน แต่ก็คงไม่ถึงกับต้องให้เด็กเลี้ยงหรอกค่ะ ก็ให้ดูจากตัวอย่างจาภาพก็ได้
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	เนื่องจากนะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั่วโมงวิชางานเกษตรมีน้อยมาก ก็เลยมีความคิดว่าจะนำวิชางานเกษตรหรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรมาบูรณาการสอดแทรกกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คุณแอมมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ก็ทำได้นะอย่างวิทยาศาสตร์เนื้อหาก็คู่กับเกษตรอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นคณิตศาสตร์มันก็จะเกี่ยวในเรื่องการคำนวณผลผลิต เช่นจาก 1 เป็น 2 เป็นต้น ส่วนภาษาไทยก็เป็นการอ่านชื่อพืช อ่านชื่อสัตว์ และความรู้จากการเกษตรได้ เช่นความรู้เกี่ยวข้าว อ่านคำว่าต้นข้าวแล้วรู้รูปร่างของข้าวได้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษคุณแอมมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตรที่จะนำความรู้เรื่องเกษตรไปบูรณาการในระดับชั้นป.1 อย่างไรบ้างคะ

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ	ก็เห็นด้วยนะที่นำความรู้ในเรื่องวิชาการเกษตรเข้าไปบูรณาการกับการเรียนการสอนในระดับชั้นเล็กๆ เพราะว่าปัจจุบันจะเป็นสังคมเมืองมาก ซึ่งชุมชนของเราก็มีเด็กที่ย้ายถิ่นฐานมา ไม่ใช่คนถิ่นฐานเดิม และเมื่อย้ายเข้ามาก็อยากให้เขาได้มีความรู้ในเรื่องของเกษตร เพราะเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของเรา และตัวเขาเมื่อรู้แล้วเขาก็สามารถช่วยครอบครัว ช่วยปลูกผักช่วยรดน้ำกับครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ได้ทำร่วมกับครอบครัว ซึ่งก็เอาไปปรับใช้ได้นะในการเอาวิชาการเกษตรไปบูรณาการในหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งไม่ใช่แค่ในหลักสูตรหรอกยังสอนไปถึงเรื่องครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวด้วย และให้เขารู้ถึงความสำคัญของการเกษตร อย่างน้อยก็เป็นการปลูกฝังเขาตั้งแต่ยังเล็กๆ อย่างเช่น ข้าวก็ต้องให้เขาเห็นคุณค่าของข้าว ให้รู้ว่าข้าวที่เรากินนี้มาจากไหน ลำบากยังไงกว่าที่จะมาเป็นอาหารของเรา ถ้าหากเราสอนให้เขารู้เขารักตั้งแต่ป.1 เขาก็จะรู้แล้วว่าข้าวแต่ละเม็ดไม่ได้มาอย่างง่ายๆ ก็ถือว่าดีที่จะให้เด็กได้รับรู้ในเรื่องเกษตรโดยนำมาบูรณาการในการเรียนการสอน
ผู้สัมภาษณ์	ขอบคุณ คุณเบญญาภา มากค่ะซึ่งข้อมูลที่ได้ก็เป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปใช้ทำหลักสูตรบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนต่อไปค่ะ

บทสัมภาษณ์

วันเสาร์ ที่ 24 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์ท่านอากำนัน เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่รอบๆ บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้จะเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้คุณอากำนันอายุเท่าไหร่แล้วคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	80 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ตอนนี้ก็ไม่ได้ดำรงตำแหน่งอะไร แต่อดีตก็เป็นกำนันกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชุมชนที่อาศัยอยู่นี้ชื่อชุมชนอะไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ถ้าพูดถึงชุมชนก็มีวัดโรงเรียนชุมชนเกี่ยวข้องกัน ก็มีบ้านอยู่หลายชุมชน แต่บ้านที่ผมอาศัยอยู่นี้คือชุมชนทับยาวซึ่งติดกับวัดลำพะอง
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ที่อยู่ปัจจุบัน แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพฯ
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	อยู่แถวนี้ตั้งแต่เกิดเลย 80 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	อากำนันประกอบอาชีพอะไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ตอนนี้อายุมากแล้วก็ทำสวนเล็กๆ น้อยๆ ไป ทีแรกก็ทำนา หลังจากทำนาก็ค้าขาย ตอนค้าขายก็รับราชการเป็นกำนันมาซึ่งตอนนั้นก็อายุ 37 ปี ก็เป็นกำนันทั้งหมดประมาณ 23 ปี

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	การศึกษาสูงสุดค่ะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ผมจบ ป.4
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ผมเข้าเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์จนจบชั้น ป.4 ตอนนั้นชื่อว่าโรงเรียนวัดอากรรอด ใช้ศาลาเป็นที่เรียน ต่อมาวัดและประชาชนร่วมกันสร้างอาคารเรียนเป็นเรือนไม้ขึ้นมาหลังหนึ่งขนานนามว่าสังฆประชานุสสรณ์ และก็ถูกวาตะภัยถูกลมพัดโค่นไปครั้งหนึ่ง และต่อมาก็ของบประมาณได้ พ.ศ.อะไรนี่จำไม่ได้ต้องไปดูตำราของวัดหรือของโรงเรียนเอง ได้งบมาสร้างโรงเรียนต่อ ทีนี้ก็ไม่เป็นอะไรแล้วและจนได้รื้อย้ายไปสร้างที่ธรณีสงฆ์ซึ่งเป็นที่ตั้งอยู่ในที่ปัจจุบันนี้ และเมื่อก่อนไม่มีชั้นอนุบาล จะมีป.1 ต้น ป.1 กลาง และ ป.1 เต็ม ป.1 ต้นและ ป.1 กลางเหมือนเป็นการเตรียมเข้าป.1 ถ้าเทียบก็คือระดับอนุบาลในปัจจุบัน
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	สถานภาพทางครอบครัวค่ะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	สมรส และมีบุตร 7 คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้รับการศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์หรือไม่คะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ทุกคนเลย ทั้ง 7 คน

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	อยากสอบถามว่าลักษณะของชุมชนของเราดั้งเดิมนั้นเป็นเป็นอย่างไรบ้างคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	สมัยก่อนมีบ้านไม่กี่หลังสร้างแบบบธรรมดาๆ ไม่ใหญ่ไม่โต อยู่ในที่ของตัวเอง อยู่ห่างกันเป็น 5 เส้น 10 เส้น แต่สมัยนี้เป็นหมู่บ้านเป็น

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	ชุมชน อยู่ติดๆ กันค่อนข้างแออัด เมื่อก่อนการเดินทางมาเรียน ใช้เวลาเป็นครึ่งชั่วโมง เดินลัดทุ่ง เดินตามคันนา ไม่มีทางรถวิ่ง ถ้าช่วงที่มีน้ำก็เดินทางโดนทางเรือ อาชีพที่ทำส่วนใหญ่ก็คือทำนา บางครั้งก็ทำไม่หมดปล่อยให้เป็นที่รก หญ้าขึ้นเต็ม การทำนาก็ใช้น้ำฝน ไถนาด้วยควาย รถไถก็ไม่มี มามีก็ตอนที่เรียนจบออกมาจากโรงเรียนแล้วตอนที่ผมอายุประมาณ 17 ปี การทำนาก็ทำปีละครั้งคอยน้ำฝน ฝนไม่ตกก็ทำไม่ได้ ตกมาก็ไถ ไถแล้วก็หว่าน ซึ่งใช้วิธีการหว่านแห้ง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีและวัฒนธรรม เมื่อก่อนเป็นอย่างไรบ้างคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็ทำตามประเพณี ถ้าวันพระใหญ่ วันสำคัญทางศาสนา งานวันเข้าพรรษา งานสงกรานต์ก็มาทำบุญกัน เพราะเราก็อาศัยวัด และคนสมัยก่อนก็ศึกษาจากวัดเรียนธรรมะจากวัดกัน
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน และอากำนันมีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	เปลี่ยนแปลงไปเยอะ คือว่า เดี๋ยวนี้การทำนาใช้รถไถ ใช้เครื่องจักร ใช้น้ำมัน ควายก็ไม่มีแล้ว การทำนาปัจจุบันต้องลงทุนสูง ลงทุนเรื่องเครื่องไม้เครื่องมือสำหรับทำนาเป็นหมื่นเป็นแสน สมัยก่อนใช้ควาย ควาย 1 ตัว ราคาก็ไม่แพง ข้าวก็ราคาถูก เกวียนหนึ่งก็ 400 บาท 500 บาท อย่างแพงก็ 800 บาท แต่ 800 ก็มีค่า เพราะว่านา 1 ไร่ ราคา 400-500 บาท ควาย 1 ตัวราคาอย่างดีก็ 1,000 กว่าบาท ส่วนทองคำ 1 บาทราคา 400 สมัยที่ผมแต่งงานนะบาทละ 400
ผู้สัมภาษณ์	การทำนาสมัยก่อนจะเน้นการบริโภคหรือการจำหน่ายคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ส่วนมากก็เน้นจำหน่ายนั่นแหละ เพราะบริโภคไม่เหมดก็ต้องจำหน่ายเพื่อนำเงินมาจับจ่ายใช้สอย ส่วนสมัยก่อนนี้แม้ว่าข้าวราคาถูก แต่เงินก็มีค่า ซื้อที่ดินได้ ไร่หนึ่งราคาไม่แพงตกไร่ละ 400 – 500 บาท ซึ่งตอนนั้นผมอายุราว 18 ปี ยังได้ทันซื้อที่ดินราคาไร่ละ 400 บาท แต่ตอนนี้แถวนี้ก็ไร่ละ 5,000,000 - 6,000,000 บาท
ผู้สัมภาษณ์	แล้วความเป็นอยู่สมัยก่อนเป็นอย่างไรบ้างคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ความเป็นอยู่สมัยก่อนจะมีความลำบากในเรื่องการเดินทาง เพราะไปไหนมาไหนก็ต้องเดิน แต่เรื่องเงินทอง การใช้จ่ายต่างๆ เงินก็ยังเหลือ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	เหลือกินเหลือใช้ไม่เดือดร้อนอะไร แต่พอมารุ่นนี้สะดวกสบายในเรื่องการเดินทาง ซึ่งดีกว่าสมัยก่อนเยอะ
ผู้สัมภาษณ์	สมัยก่อนมีประเพณีที่เกี่ยข้องกับการทำนาหรือเปล่าคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	สมัยก่อนนี้ไม่ต้องจ้างเขาเท่าไหร่ มีการเอาแรงกัน ลงแขกเกี่ยวข้าว มีการเอาแรงกันเป็นรายวันบ้าง การเอาแรงเป็นรายวันก็เกี่ยวไปไม่ต้องวัดหรือใช้การวัดก็ได้ ก็คือวัดเป็นงาน เกี่ยวกันเป็นงานและเกี่ยวใช้คืนเป็นงาน ถึงจะทำนาเป็น 100 ไร่ก็ไม่ต้องไปจ้างเขาสักเท่าไร เพราะว่าลงแขกเอาแรงกัน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	ตอนนี้แสดงว่าสภาพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีความเจริญมากขึ้นรวมทั้งมีความแออัดมากขึ้น จึงอยากจะถามท่านกำนันเกี่ยวกับลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์น่ะค่ะ ว่าอยากให้ชุมชนในตอนนี้มีลักษณะอย่างไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	บ้านเมืองของเราก็มีความเจริญขึ้น ก็อยากให้เราปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัย ตอนนี้มีถนนหนทางสะดวก ที่ดินก็แพงขึ้น ที่อยู่ก็แคบลง จึงอยากให้ลูกหลานเห็นความสำคัญของการศึกษา ให้เอาใจใส่ต่อการเรียน เพื่อจะได้นำความรู้ไปเลี้ยงตัวในอนาคตหากไม่มีความรู้ก็จะเลี้ยงตัวไม่รอด อย่างตอนนี้ลูกหลานที่เรียนมีความรู้สูงเขาก็ได้ดิบได้ดีกัน ส่วนคนที่ไม่มีความรู้ก็ได้งานที่รายได้ต่ำ
ผู้สัมภาษณ์	ก็คืออยากให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษาใช่ไหมคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ใช่ อยากให้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้สูง เรียนให้จบไม่ออกกลางคัน แล้วมาเสียดายทีหลัง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตที่อากำนันเล่ามาก็คือคนในชุมชนส่วนใหญ่จะทำนากัน นอกจากทำนาแล้วยังมีการประกอบอาชีพเกษตรอย่างอื่นบ้างหรือเปล่าคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็มีเหมือนกันในลักษณะทำไร่นาสวนผสม มีปลูกมะพร้าว ปลูกกล้วย เลี้ยงปลา ส่วนเลี้ยงไก่แถวนี้จะมีน้อย การปลูกกล้วยปลูกมะพร้าวหรือ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	ปลูกพืชอื่นๆ มีมากเป็นการปลูกเสริมจากการทำนา ปลูกกล้วยนี่จะมากหน่อย
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	พอมาถึงสมัยนี้ การเกษตรในชุมชนเปลี่ยนไปจากอดีตมากน้อยแค่ไหนคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	การเกษตรตอนนี้เปลี่ยนไปเยอะเลย การทำนาสามารถทำได้หลายครั้ง แต่จะเจอปัญหาข้าวราคาตกต่ำ ทำแล้วก็ไม่ค่อยเหลือ ลงทุนแพง ค่าจ้างค่าแรงงานอะไรต่างๆ ก็แพงเมื่อก่อนจ้าง 10 บาท 20 บาท เป็นอย่างสูง ตอนนี้จ้าง 300 บาท เพราะฉะนั้น ทำการเกษตรเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเหลือ รายได้หมดปีต่อปีไม่มีเหลือ ถ้าอยากให้มีรายได้เหลือก็ต้องทำอาชีพเสริม เช่น ค้าขายโดยเอาพืชที่ปลูกไปขายเพิ่มรายได้ ต้องเป็นคนขยันจริงๆ ถึงจะอยู่ได้
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ตอนนี้คุณอากำนันคิดว่าอาชีพการเกษตรยังมีความสำคัญต่อชุมชนในปัจจุบันหรือเปล่าคะ ชุมชนของเรายังต้องพึ่งพาการเกษตรหรือเปล่าคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	สำคัญ ต้องพึ่งพาการเกษตรอยู่แล้ว เพราะว่าไปไม่รอด เพราะสมัยก่อนนั้นไม่ได้ศึกษาไว้ จึงต้องทำเกษตรอยู่ คนที่ไปรอดก็คือคนที่มีที่ดินเป็นของตนเองไม่ต้องไปเช่าเขาทำ อย่างผมเองทำเกษตรนั้นไปรอดเพราะมีที่ดินเยอะทำเกษตรในที่ของเราเอง ถ้าเช่าเขาต้นทุนก็สูง พอสมควร พอทำได้แล้ว ผลผลิตส่วนหนึ่งก็ไปเป็นค่าเช่าค่าจ้างเขา
ผู้สัมภาษณ์	แล้วพื้นที่ทำการเกษตรลดลงมากหรือเปล่าคะเมื่อเทียบกับสมัยก่อน
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็ลดลง เพราะว่าคนมากขึ้น จึงต้องแบ่งปันกันไป แต่อาศัยว่าทำนาได้หลายครั้ง แต่ปีนี้ก็แย่หน่อยเรื่องภัยแล้งฝนไม่ตกตามฤดูกาลก็ไม่รู้ว่าบ้านเมืองเราจะแล้งไปอีกนานเท่าไหร่ ถ้าปีต่อไปแล้งอย่างนี้อีกก็คงไปไม่รอด เพราะคนทำเกษตรที่นี่เขาก็ยังคงทำเกษตรอยู่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการ	ต่อไปก็จะสอบถามถึงความคิดเห็นในโรงเรียนค่ะ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ปัจจุบันชั่วโมงการเรียนการสอนเกษตรลดลง

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
จัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆ ประชานุสสรณ์	จากเดิมมาก จึงอยากถามว่าความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ คุณอากำนันคิดว่ายังจำเป็นต้องมีการสอนความรู้เรื่องเกษตรหรือเปล่าคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็ต้องสอนนั่นแหละ เพราะว่า นักเรียนแถวนี้ต้องอาศัยทางการเกษตรเยอะ และก็เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร ผมว่าจะตัดออกไม่ได้ สอนความรู้ทางเกษตรไว้แหละดี เพราะว่าถ้าตกงานแล้ว การเกษตรก็ยังช่วยได้
ผู้สัมภาษณ์	ก็คือยังไงก็ต้องสอนให้เด็กมีความรู้เรื่องการเกษตร เพื่อที่ว่าให้เขามีความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในยามที่เขาเกิดปัญหาได้ใช่ไหมคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ใช่ ไปช่วยพ่อแม่ ปู ย่า ตา ยายได้ด้วย จึงต้องมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ไว้
ผู้สัมภาษณ์	อยากให้ยกตัวอย่างค่ะ เช่นอะไรบ้างที่เด็กนักเรียนเขาควรรู้
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็คือ ควรรู้ขั้นตอนการทำ เช่น ถ้าเป็นการทำนาก็ให้รู้ขั้นตอนว่าก่อนที่จะหว่านเราต้องทำอย่างไร ต้องเตรียมดินยังไง ต้องวิดน้ำ ต้องไถอย่างไร ซึ่งเราต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจ การแช่หรือเพาะข้าวจะต้องทำยังไง ซึ่งเดี๋ยวนี้เขาเพาะข้าวเขาจะนำเมล็ดใส่กระสอบ นำไปแช่น้ำแล้วก็เอาตั้งไว้ ซึ่งผมก็ไม่เข้าใจว่าเปลี่ยนเป็นแบบนี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ ซึ่งเมื่อก่อนต้องทำกระบะ ทดน้ำหลายขั้นตอน
ผู้สัมภาษณ์	ก็คือต้องสอนให้เขารู้ขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้องนั่นเองใช่ไหมคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ใช่
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	แล้วถ้าเป็นเด็กเล็กระดับชั้นป. 1 อากำนันคิดว่าเด็กๆ ควรจะทราบหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเกษตรหรือเปล่าคะ และถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 ควรมีขอบเขตประมาณไหนคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ผมว่าการเกษตรเด็กๆ เล็กๆ ควรจะรู้เหมือนกัน ยิ่งเมื่อเขาอ่านหนังสือแตกฉานก็ยิ่งจะมีความรู้ความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น คือต้องเน้นการอ่านออกเขียนได้ก่อนเมื่ออ่านออกเขียนได้แล้วเขาจะตีความได้แล้วเราจะสามารถเสริมความรู้ด้านอื่นๆ ได้ง่ายขึ้น

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	เด็กก็ควรจะรู้เหมือนกันใช่ไหมคะ แต่ว่าควรจะเน้นให้เขาอ่านออกเขียนได้ก่อน เมื่อเขาสามารถอ่านได้เราก็สามารถเสริมความรู้ด้านการเกษตรเขาก็จะเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นใช่ไหมคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ใช่ ก็จะสอนง่ายขึ้น
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ค่ะ สืบเนื่องจากในการเรียนการสอนในระดับชั้น ป.1 ทางโรงเรียนก็มีนโยบายเน้นทักษะการอ่านของนักเรียน คือ นักเรียนต้องปลอดการอ่านไม่ออก 100 เปอร์เซ็นต์ การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงมีชั่วโมงสอนน้อย จึงได้มีความคิดว่าจะนำความรู้เกี่ยวกับการเกษตรไปบูรณาการในวิชาที่สอนในระดับชั้นป.1 ค่ะ คือบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ยกตัวอย่างเช่น ในวิชาภาษาไทยก็จะให้อ่านเสริมความรู้ในเรื่องของการเกษตรให้อ่านคำเขียนคำที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ท่านอากำนันมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะเกี่ยวกับการนำความรู้ด้านการเกษตรไปสอดแทรกในวิชาเหล่านี้ค่ะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	คิดว่าเหมาะสมนะเรื่องการเสริมเกษตรนี้ เพราะบรรพบุรุษของเราเริ่มต้นมาจากการเกษตรทั้งนั้น ถ้าไม่รู้กันเลยเดี๋ยวพอตกงานกันก็พึ่งตนเองไม่ได้ ก็ต้องไปพึ่งปู่ย่าตายาย และเมื่อรู้ก็ยังสามารถทำแทนปู่ย่าตายายได้
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าเด็กเล็กนี้ควรจะรู้มากน้อยแค่ไหนคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	เด็กเล็กนี่ ผมคิดว่า ค่อยๆ เรียนรู้กันไปนะ เพราะว่าถ้าเราไม่สอนเขาเลย เขาก็จะไม่รู้เลย ถ้าให้เขาได้เริ่มต้นเรียนรู้เรื่องการเกษตรที่ละน้อยเดี๋ยวโตขึ้นเขาก็จะแตกฉานเอง และก็จะเป็นความรู้พื้นฐานให้เขาด้วย สมมุติว่าการปลูกตะไคร้ ถ้าครูสอนวิธีการปลูกที่ถูกต้อง ให้เขาเข้าใจว่าเวลาปลูกต้องตัดใบออกให้สั้น ปลูกกล้วยก็เหมือนกันถ้าไม่ตัดใบออกเลยเวลาปลูกลมมาก็จะโยกคลอน จะต้องสอนเขาว่าเวลาปลูกจะต้องตัดใบออกแล้วใบก็จะแตกขึ้นมาใหม่ อันนี้เก็เป็นความรู้ที่ได้จากการเรียนเกษตรนะ เมื่อครูได้สอนเขาก็จะปฏิบัติได้และจะเป็นความรู้ติดตัวเขาไป
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าเด็กเล็กนี้ควรจะรู้มากน้อยแค่ไหนคะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	เด็กเล็กนี่ ผมคิดว่า ค่อยๆ เรียนรู้กันไปนะ เพราะว่าถ้าเราไม่สอนเขาเลย เขาก็จะไม่รู้เลย ถ้าให้เขาได้เริ่มต้นเรียนรู้เรื่องการเกษตรที่ละน้อยเดี๋ยวโตขึ้นเขาก็จะแตกฉานเอง และก็จะเป็นความรู้พื้นฐานให้เขาด้วย สมมุติว่าการปลูกตะไคร้ ถ้าครูสอนวิธีการปลูกที่ถูกต้อง ให้เขาเข้าใจว่าเวลาปลูกต้องตัดใบออกให้สั้น ปลูกกล้วยก็เหมือนกันถ้าไม่ตัดใบออกเลยเวลาปลูกลมมาก็จะโยกคลอน จะต้องสอนเขาว่าเวลาปลูกจะต้องตัดใบออกแล้วใบก็จะแตกขึ้นมาใหม่ อันนี้เก็เป็นความรู้ที่ได้จากการเรียนเกษตรนะ เมื่อครูได้สอนเขาก็จะปฏิบัติได้และจะเป็นความรู้ติดตัวเขาไป
ผู้สัมภาษณ์	แล้วสมัยที่อากำนันเป็นนักเรียน โรงเรียนมีการสอนวิชาเกษตรไหมคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ส่วนมากมีสอนน้อย เพราะเราสามารถไปฝึกทำเกษตรกับพ่อแม่ได้เลย ซึ่งพ่อแม่เขาสอนให้ทำอยู่แล้ว อย่างผมนี่พ่อแม่ก็สอนให้รู้จักไถนาคราดนาตั้งแต่ยังเล็กเลย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วตอนอากำนันเรียนนั้นโรงเรียนของเราชื่อว่าโรงเรียนอะไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก่อนที่วัดจะชื่อว่าวัดลำพะอง เมื่อก่อนชื่อว่าวัดอากรรอด โรงเรียนก็ชื่อโรงเรียนวัดอากรรอด
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเหตุผลที่โรงเรียนของเราย้ายไปตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบันเป็นเพราะอะไรคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	เป็นเพราะเราใช้ศาลาเรียน พอนานเข้าเจ้าอาวาสท่านได้เรี่ยไร ให้ชาวบ้านช่วยซื้อไม้ปลูกเป็นศาลาใช้เรียนใช้สอน และก็เปลี่ยนชื่อเป็นสังฆประชานุสสรณ์ คือสงฆ์และชาวบ้านร่วมกัน แต่ก่อนชื่อโรงเรียวัดอากรรอด สมัยผมใช้ศาลาเรียนและครูก็น้อย บางครั้งต้องใช้เด็กที่โตกว่าช่วยดูแล เวลาใครชนก็ช่วยจดชื่อส่งครู
ผู้สัมภาษณ์	ตอนนั้นมีนักเรียนประมาณกี่คนคะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ก็ไม่มากประมาณร้อยกว่าคน ไม่เกินสองร้อย แล้วก็มามากตอนที่เคหะเข้ามา
ผู้สัมภาษณ์	แล้วที่จัดสรรของวัดที่ให้ชาวบ้านเช่าที่อยู่อาศัยมีมานานหรือยังคะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	เมื่อก่อนไม่มี ภายหลังเราได้จัดสรรขึ้นมา เพราะตอนนั้นจะสร้างโบสถ์ แต่มีเงินไม่พอ ก็เลยบอกให้เขาเลิกทำนา และก็จัดสรรแต่ละแปลงเสียค่าบำรุง 6,000 บาท จนมาถึง 200,000 หากเป็นที่สวยทำเลดี แต่เราก็จะไปห้ามไม่ให้เขาเปลี่ยนมือก็ไม่ได้ มีการเปลี่ยนมือกันมาก ก็เลยตั้งกฎว่าถ้าเปลี่ยนมือ เปลี่ยนคนเช่าที่วัดก็ต้องเสียค่าโอน 10,000 บาท ก็ถือว่าปีหนึ่งได้มากเหมือนกัน ซึ่งตอนนี้ที่จัดสรรของวัดก็เต็มหมดแล้วไม่มีที่ว่างแล้ว
ผู้สัมภาษณ์	จากการสัมภาษณ์วันนี้ ข้อมูลที่ได้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ที่ทำนะคะ ก็ต้องขอขอบคุณท่านอากำนันมากนะคะที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้ค่ะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ถ้าคนอายุ 70 ปีขึ้นไปเขาก็จะรู้ประวัติที่นี่เป็นอย่างดี ตั้งแต่ที่เป็นวัดอากรรอด จนกระทั่งเป็นวัดลำพะอง และก็โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ ถ้าคนที่อายุ 70 ปีขึ้นไป เขาจะได้เรียนตอนที่เป็นวัดอากรรอด ได้เรียนที่ศาลาการเปรียญ ชื่อโรงเรียนวัดอากรรอด ถ้ารุ่นหลังจากนั้นจะเรียนโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์กัน ซึ่งเจ้าของที่เดิม เขาชื่อรอด เป็นเจ๊ก และก็ไม่มีลูก และก็มีน้องชื่อจีนฮวด ซึ่งก่งรอดนี่เขาเป็นคนดีผู้คนยกย่อง เขาทำความดีบริจาคที่ให้วัดและและก็มีสิทธิ์แต่งตั้งให้เก็บภาษีอากรเข้าวัด ก่งรอดแกเป็นคนสร้างวัด ผู้คนก็ร่วมตั้งชื่อเป็นวัดอากรรอด และที่ดินที่ท่านยกให้วัดก็ถือว่าเป็นที่เหมาะสมมากที่สร้างวัด เพราะมีทางแยกที่พระสามารถบิณฑบาตได้หลายสาย

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ท่านอากำนันมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไหมคะเกี่ยวกับการทำหลักสูตรบูรณาการนี้ค่ะ
กำนันสอิตถ์ เกษประดิษฐ	ไม่มีข้อเสนอแนะ แต่ก็ถือว่าเป็นการดีที่จะให้นักเรียนรู้เรื่องเกษตรและเห็นความสำคัญของเกษตร

บทสัมภาษณ์

วันเสาร์ ที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณอุดมพร ฤกษ์ดี เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	ขออนุญาตสัมภาษณ์คุณอุดมพร ซึ่งการสัมภาษณ์นี้จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่โดยรอบบริเวณโรงเรียนสังฆประระชานุสสรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการทำวิทยานิพนธ์ค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	ตอนนี้คุณอุดมพรอายุเท่าไรแล้วคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	55 ครับ
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไร
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ไม่ได้ดำรงตำแหน่งอะไรก็เป็นสมาชิกในชุมชน แต่ถ้าในโรงเรียนของเราก็ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชุมชนที่อาศัยอยู่นี้ชื่อชุมชนอะไรคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ชุมชนที่ผมอาศัยอยู่เรียกว่าชุมชนทับยาว
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่เท่าไรคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ที่อยู่ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 1 ซอยทับยาว 1 แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนานเท่าไรคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	55 ปี ตั้งแต่เกิดเลย 55 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิมก็คือที่นี่เลยนะคะ แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	คุณอุดมพรประกอบอาชีพอะไรคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	จริงๆ ผมประกอบอาชีพ 2 อาชีพนะ คืออาชีพดั้งเดิมคืออาชีพเกษตรกร และก็อาชีพใหม่ที่เป็นอาชีพเสริมก็คือเป็นพ่อค้า
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	การศึกษาสูงสุดค่ะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ปริญญาตรี สาขาเคมี
ผู้สัมภาษณ์	สาขาที่จบมานำมาใช้ตรงกับงานในบริษัทเลย
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ครับ เป็นสาขาที่นำมาใช้ตรงกับงานในบริษัทที่ทำเลย
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ได้เข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์อย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	เข้าเรียนที่โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ตั้งแต่ ป.1 – ป.4 ตอนนั้นโรงเรียนตั้งอยู่ในวัด
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	สถานภาพทางครอบครัวค่ะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สมรสแล้วมีบุตร 4 คนครับ ทั้ง 4 คนไม่ได้เรียนที่สังฆประชานุสสรณ์

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	อยากจะทราบข้อมูลของชุมชนดั้งเดิมของที่นี่เป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สมัยก่อนแถวนี้มีบ้าน 3 หลัง แถบนี้มีแค่นี้เอง แล้วมีคลองเรียกคลองไม่มีถนน การเดินทางโดยเรืออย่างเดียว
ผู้สัมภาษณ์	ความเป็นอยู่และอาชีพดั้งเดิมของคนแถวนี้ล่ะคะ
ผู้สัมภาษณ์	ความเป็นอยู่และอาชีพดั้งเดิมของคนแถวนี้ล่ะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	อาชีพทำนา ความเป็นอยู่ก็แบบสังคมเกษตร เงินไม่ต้องใช้ เงินมีไว้เก็บอย่างเดียว เพราะไม่มีพ่อค้าและก็ไม่ได้ไปตลาด ปลูกข้าวกินเอง

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	สีข้าวกินเอง หาปลากินเอง เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เป็นสังคมชนบท
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	จากที่เล่ามาแสดงว่าชุมชนมีการการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก อยากถามถึงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันคุณอุดมพรมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	การพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รายได้ของประชาชนต่อหัวต่อคนต่อปีของชุมชนแถวนี้ ผมคิดว่าสูงขึ้นและจากอาชีพเกษตรกรรมการใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมก็เปลี่ยนมาใช้แรงงานในภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น เกือบหมดเลย ส่วนทางด้านสภาพสังคม ความเอื้ออาทรต่อชุมชนก็ลดลง เมื่อก่อนนี้ใครมีงานก็จะไปรวมกัน เพราะฉะนั้นงานแต่ละงานเขาก็ไม่ต้องจ่ายตังค์ เพราะว่าเป็นการร่วมตัวกันในภาคเกษตรเราก็เรียกว่าการลงแขก เพราะฉะนั้นจึงไม่มีการใช้เงิน แต่ปัจจุบันนี้ทุกอย่างก็เป็นเงินหมด ลักษณะกระบวนการเปลี่ยนไปในช่วงระยะเวลา 50 ปีนี้เปลี่ยนไปมาก
ผู้สัมภาษณ์	แล้วความคิดเห็นด้านการศึกษา มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ในด้านการศึกษาก็ดีขึ้น พัฒนาขึ้น อย่างสมัยก่อนโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ของเราอยู่ในวัดมีแค่ ป.1-ป.4 เด็กผู้ชายครึ่งหนึ่งก็เป็นเด็กวัดแล้วเด็กผู้หญิงกลับบ้าน การขยายโอกาสทางการศึกษาก็น้อยเพราะมีแค่ป.4 อย่างผมก็จบป.4 ที่สังฆฯ ผมก็ต้องไปเป็นเด็กวัดเมื่อไปเรียนต่อที่โรงเรียนวัดพลมานีย์ซึ่งที่นั่นมีถึง ป.7 และหลังจากนั้นถึงได้เข้าโรงเรียนประจำอำเภอ สมัยนั้นเรียกว่าอำเภอไม่ได้เรียกว่าเขตเหมือนกับปัจจุบัน ซึ่งโรงเรียนประจำอำเภอในตอนนั้นก็คือโรงเรียนพรตพิทยพยัต และหลังจากนั้นถึงจะเข้าสู่มหาวิทยาลัย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านการประกอบอาชีพคิดว่าเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	เปลี่ยนไปเยอะ สมัยก่อนเมื่อผมเด็กทำนาไม่มีรถ ใช้ควายไถนา แต่ละบ้านเลี้ยงควายกัน บ้านไหนรวยหน่อยก็เลี้ยงถึง 20 ตัว 30 ตัว ส่วนบ้านเล็กๆ ก็จะมีประมาณ 2 ตัว คืออย่างต่ำต้องมี 2 ตัว และไถนาด้วยควายกัน ทุกนาใช้ควายหมด ก็แปลว่าไม่ต้องเสียเงินค่าเครื่องยนต์หรือค่าน้ำมัน แต่ปัจจุบันนี้ทุกอย่างกลายเป็นเครื่องจักร หลังจากเป็นเครื่องจักร ก็กลายเป็นเครื่องจักรรับจ้าง มีมืออาชีพมารับจ้างทำนาเดี๋ยวนี้คนทำนาเองไม่มีฝีมือในการทำนานะ มีตังค์ก็สามารถทำนาได้ มีหลายๆ คนที่ไม่รู้จักการทำนาเลย แต่สามารถเป็นเจ้าของนาได้ ซึ่ง

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	พัฒนาไปเหมือนกับประเทศโซนที่เจริญแล้วอย่างแถวยุโรป อเมริกา หรือญี่ปุ่น ซึ่งเจ้าของนาไม่รู้หรอกว่าวิธีทำนานั้นเป็นยังไง รู้แต่ว่าเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เท่าไร ขาดทุนหรือได้กำไรเท่าไร นั่นก็แปลว่าเรากลายเป็นฟาร์มมิ่ง ซึ่งทำให้วิถีชีวิตของชุมชนเดิมนั้นหายไป พร้อมกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น
ผู้สัมภาษณ์	สมัยก่อนการทำนาเน้นการจำหน่ายหรือเปล่าคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สมัยก่อนนี้ถ้าคนที่ทำนาเยอะๆ 100 ไร่ขึ้นไปเขาจะจำหน่ายประมาณ 95 เปอเซ็นต์ แต่ถ้าคนที่มีนาน้อยหน่อยเขาก็จะเอาไว้กินสัก 40 ถึง 50 เปอร์เซ็นต์ แล้วก็ที่เหลือขาย
ผู้สัมภาษณ์	ด้านประเพณีวัฒนธรรมแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหนคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ประเพณีในส่วนของพุทธศาสนาและวัฒนธรรมต่างๆ ในส่วนของการละเล่นพื้นบ้านหายไป อย่างจุดศูนย์รวมของชุมชนนี้และชุมมชนใกล้เคียงคือวัดลำพะองในวัดก็มีโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ซึ่งเป็นโรงเรียนเล็กๆ นักเรียนย่านนี้ทั้งหมดก็จะไปเรียนที่นี่ก็จะรู้จักกันเป็นเพื่อนกัน พอโตขึ้นเมื่อวัดมีงานบุญก็จะไปรวมตัวกันที่วัด ทุกงานไม่ว่าจะเป็นสงกรานต์ ตักบาตรเทโว ซึ่งเมื่อก่อนตักบาตรเทโวก็จะตักข้าวสารกัน แต่สมัยนี้ก็เปลี่ยน สงกรานต์ก็มีการก่อเจดีย์ทราย เดี๋ยวนี้ก็ไม่มีหายไป สมัยก่อนนี้ก็จะมีงานวัดประจำปีซึ่งมีลิเก ดนตรี หนังกลางแปลง แต่สมัยนี้ทั้ง 3 อย่างนี้ไม่มีใครดู ซึ่งเหมดไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	จากการที่ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทุกด้าน ก็อยากจะสอบถามถึงลักษณะชุมชนที่พึงประสงค์ คุณอุดมพรอยากให้ชุมชนมีลักษณะอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	เริ่มต้นก็ต้องมีความปลอดภัยก่อน ซึ่งก็ต้องปลอดภัย 2 ส่วนคือ ปลอดภัยจากโจรขโมยและก็ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด เริ่มต้นคือต้องปลอดภัยจากสองสิ่งนี้ แต่ ณ ปัจจุบันกก็จะมีขึ้นมีลงในลักษณะที่ว่าก็คือ บางช่วงปัญหายาเสพติดจะน้อยแต่บางช่วงปัญหายาเสพติดจะสูงมากเมื่อยาเสพติดสูงที่ตามมาก็คืออาชญากรรมสูง ลักขโมย จี้ปล้น ลักเล็กขโมยน้อยก็จะสูงไปด้วย ถ้าสังคมปลอดภัยก็จะมีความสุข เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกมาอยู่กับเราทุกที่

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	สรุปว่าสิ่งที่พึงประสงค์ก็คือให้สภาพสังคมมีความปลอดภัย เมื่อสังคมปลอดภัยเราก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขนะคะ แล้วสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชนสมัยนี้ล่ะคะเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหน
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สมัยนี้ถ้าเทียบกับอดีตตั้งแต่ผมจำความได้สัก 40 ปีที่แล้ว ผมว่าสมัยนี้มีความสะดวกสบายกว่ากันเยอะ อยากจะไปไหนก็เอาพวงกุญแจเสียบรถ ไม่ว่าจะรถยนต์ มอเตอร์ไซด์หรือจักรยานก็สามารถไปได้ทุกที่ แล้วร้านค้า ซุปเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ ก็อยู่ใกล้ ถนนหนทางถึงจะเป็นหลุมเป็นบ่อบ้างแต่ก็ยังใช้การได้ดีอยู่ ก็ถือว่าการเดินทางสะดวก การสื่อสารสะดวก ความเป็นอยู่อาศัยก็สบาย อยากกินอะไรก็ขับรถไปนิดหน่อยก็ได้กินหมดแหละ สมัยก่อนอย่างกินอะไรก็พายเรือ 12 กิโล 15 กิโลจึงจะถึงตลาด
ผู้สัมภาษณ์	ความคิดเห็นทางด้านการศึกษาละคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	การศึกษาดีขึ้นในทุกมิติ เพียงแต่ว่าประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับต่างประเทศเราอาจจะต่ำกว่า แต่ถ้าเทียบกับอดีตก็ถือว่าเราก้าวผ่านมาได้มาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ต่อไปก็ขอสัมภาษณ์ถึงความคิดเห็นเกี่ยวกัยอาชีพเกษตรของชุมชนบริเวณนี้ อยากทราบเกี่ยวกับลักษณะการเกษตรของชุมชนเมื่อในอดีตเป็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ในอดีตก็จะเป็นการทำแบบที่เรียกว่าทำตามธรรมชาติกำหนด แต่วันนี้เรากำหนดเอง ยกตัวอย่างเช่นน้ำ สมัยก่อนรอฝน ปัจจุบันไม่ต้องรอเรามีน้ำในคลองเราก็ดูดมาใช้ทำการเกษตรได้เลย ยกเว้นบางปีที่น้ำแล้งไม่สามารถดูดขึ้นมาได้ แต่เมื่อเราได้พัฒนาระบบชลประทาน พัฒนาคลองน้ำก็ไม่แห้งอีกเลย ทำนาได้ตลอด ทำสวนปลูกผักได้ตลอด
ผู้สัมภาษณ์	แล้วที่ว่าพัฒนาระบบชลประทานที่นี่มีการพัฒนายังไงคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ก็เป็นการพัฒนาคลองเก่าไม่มีการขุดใหม่ เป็นคลองเก่าซึ่งทางรัฐบาลได้เข้ามาพัฒนา ขุดลอกคูคลองให้มีความลึก ให้น้ำไหลผ่านสะดวกมากขึ้น เมื่อก่อนทำนาปีละครั้ง ต่อมาก็มาสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงเมื่อ 30 ปีที่แล้วเป็นการทำนาปีละ 2 ครั้งเรียกว่านาปรัง และตอนนี้ถ้าเขามีการดูแลทดน้ำดีๆ เขาก็ทำได้ 3 ครั้ง

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการเกษตรอย่างอื่นที่นอกเหนือจากการทำนาล่ะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	มีการทำบ่อปลา เป็นการทำประมงน้ำจืด เป็นการเลี้ยงปลาในผืนนา คือจากผืนนาขุดเป็นบ่อปลา ก็เลี้ยงปลาต่างๆ เช่นปลาตะเพียน ปลานิล ปลาจีน มีการทำสวนบ้างเหมือนกันแต่ในเขตนี้มีไม่มากเรียกว่าทำสวนเลาะคันนา ทำสวนรอบบ้าน รับประทานเหลือก็เอาไปขายิ ไม่ได้ทำเป็นอาชีพ แต่สำหรับการเลี้ยงปลานี่เลี้ยงเพื่อจำหน่ายเป็นธุรกิจทางการเกษตรเลย
ผู้สัมภาษณ์	แล้วพวกสัตว์ปีก มีการเลี้ยงไหมคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สัตว์ปีกอย่างพวก เป็ด ไก่ เลี้ยงเป็นฟาร์มนี่ไม่มี แต่เลี้ยงไว้ติดบ้านนี้มี
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	การเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบันนี้ คุณอุดมพรคิดว่าเปลี่ยนไปมากน้อยแค่ไหนหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางไหนคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ความเปลี่ยนแปลง ถ้าพูดถึงผลผลิตต่อไร่ต่อปี ผมคิดว่ามันเพิ่มขึ้นประมาณ 3 ถึง 4 เท่าเลยที่เดียว ในอดีตทำนาได้ไร่ละ 30 ถัง แต่ตอนนี้ได้ไร่ละ 100 ถัง ทำปีละ 2 ครั้งก็ได้ไร่ละ 200 ถัง จากทำครั้งเดียวได้ไร่ละ 30 ถัง มาเป็นทำ 2 ครั้งเพิ่มเป็น 200 ถัง นั่นก็แปลว่ามันเพิ่มเข้ามาประมาณ 5 เท่าเลยทีเดียว
ผู้สัมภาษณ์	แล้วค่าใช้จ่ายเป็นเป็นอย่างไรบ้าง
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ส่วนค่าใช้จ่ายก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว และโดยทั่วไปในภาคเกษตรจะมีค่าใช้จ่ายอยู่ประมาณ 60 : 40 หมายความว่าถ้านาไม่ล่มหรือถูกภัยธรรมชาติเขาจะมีกำไร 40 เปอเซ็นต์ จากต้นทุน 60 แต่ก็จะขึ้นอยู่กับฤดูกาลด้วย บางฤดูก็ได้ 30
ผู้สัมภาษณ์	ถ้าเป็นเกษตรพวกเลี้ยงปลาล่ะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ปลานี้ให้ผลผลิตต่อไร่ถ้าเทียบกันแล้วจะได้ไร่ละ 20,000 นะ แต่การลงทุนก็ประมาณ 40 : 60 ส่วนการดูแลยากกว่า ความเสี่ยงสูงกว่าการทำนา เพราะทำนาปีหนึ่งได้ไร่ละ 200 ถัง ถังละประมาณ 80 บาท ก็ตกไร่ละ 16,000
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการจำหน่ายปลาที่เลี้ยงเขามีการจำหน่ายยังไงคะ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ก็จะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงบ่อ บางครั้งก็จะนำไปขายที่ตลาดค้าปลาสด
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ณ ตอนนี้คุณอุดมพรคิดว่าอาชีพการเกษตรยังมีความสำคัญต่อชุมชนนี้หรือเปล่าคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	จริงแล้วเขตนี้ถ้าไม่ติดพื้นที่สีเขียว คำว่าชุมชนเกษตรคงเปลี่ยนไปแล้ว คงกลายเป็นสังคมเมือง ถ้าหากไม่ติดเป็น Green Zone ซึ่งเป็นเขตอนุรักษ์เกี่ยวกับผังเมืองที่กำหนดให้เป็นเขตพื้นที่สีเขียว แล้วอย่างบริษัทที่ผมเปิดขึ้นมาได้ ก็เพราะผมขออนุญาตก่อนเมื่อ 30 ปีที่แล้วซึ่งถ้าขออนุญาตในปัจจุบันตอนนี้ทำไม่ได้ ซึ่งพื้นที่ตรงนี้อนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่เกษตร จะสร้างอาคารพานิชย์หรือทำอุตสาหกรรมไม่ได้ นอกจากเป็นที่อยู่อาศัยอย่างเดียว
ผู้สัมภาษณ์	แล้วคุณอุดมพรคิดว่าการเกษตรยังมีความสำคัญต่อคนในชุมชนแถวนี้หรือเปล่าคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สำคัญ และผมไม่อยากให้เปลี่ยนแปลงด้วยยังอยากให้เป็นอย่างนี้ เพราะถ้าหากเราอยากเข้าเมือง ก็แค่ขับรถเลยชุมชนนี้ไปแค่ 5 นาทีก็เป็นเมืองแล้ว สำหรับเขตหนองจอกทั้งเขตและเขตลาดกระบังไล่จากฝั่งตะวันออกของถนนฉลองกรุงเข้ามานี่เป็น Green Zone ทั้งหมดไล่ไปจนถึงปากน้ำเลย ซึ่งผมชอบที่นี่รู้สึกเหมือนอยู่ต่างจังหวัดเลย เมื่อขับรถบรรยากาศเงียบเหมือนอยู่ต่างจังหวัดเลย ที่มีนบุรี คลองสามวาเมื่อก่อนก็เป็นอย่างนี้ แต่ผังของเขาเป็นสีเหลือง พอผังเป็นสีเหลืองก็สร้างหมู่บ้านได้ พอสร้างได้ 5 ปี พื้นที่ที่เคยเป็นสีเขียวเป็นทุ่งเกลี้ยงเลย กลายเป็นเมืองเลย รถราก็มาก ขนาดของเรายังไม่เป็นเมืองนะตอนเช้าๆ รถรายังมากเลยต้องเตือนลูกศิษย์ของเราให้ระวังการใช้ถนนให้มาก เพราะรถที่วิ่งแถวนี้ขับเร็วด้วยเพราะเห็นว่ารถยังไม่ติด ซึ่งหลายคนเขาเปลี่ยนเส้นทางมาใช้ถนนสังฆประชาเพราะเลี่ยงรถติดที่นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง เพราะฉะนั้นเช้าๆ ก่อน 8 โมงนี่การเดินทางที่นี่ต้องระวัง
ผู้สัมภาษณ์	จากที่สังเกตรู้สึกว่าที่นี่มีนกเต็มท้องนาเลย ไม่ทราบว่าเมื่อก่อนนกมีเยอะอย่างนี้หรือเปล่าคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สมัยก่อนไม่ค่อยมีนะ แต่สมัยนี้ตลาดอยู่ใกล้ คนรุ่นใหม่จึงไปซื้อเป็ดซื้อไก่รับประทานกัน สมัยก่อนเขาก็ยิงนกเป็นอาหารกัน ไม่กินก็ประมาณ 20 ปีหลังนี่แหละ เพราะเขาเดินออกไปก็มีตลาดใกล้ๆ มี

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	เชเว่นให้ซื้อกันเยอะแยะ สมัยนี้เวลาไถนา นกกระยางเต็มเลยเดินตามรถไถนาเพื่อกินปลา กินหอย กินปู สมัยก่อนนกมาเกาะไม่ได้ถูกยิงทันทีใช้ทั้งลูกดอกทั้งหนังสติ๊กยิง ลงหม้อหมด แต่สมัยนี้ไม่มีคนกินหาซื้อกินง่ายกว่า แล้วอีกอย่างก็คือคนที่เคยล่า พวกพรานล่านกซึ่งเป็นอาชีพของเขา เขาก็ไปทำงานกันหมด ไม่มีเวลามาล่ามัน
ผู้สัมภาษณ์	สรุปก็คือการเกษตรยังมีความสำคัญต่อคนในชุมชนนี้นะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	การเกษตรก็ต้องมีความสำคัญต่อชุมชน เพราะชุมชนนี้เป็นชุมชนเกษตร และที่ผมเรียนว่ากึ่งหนึ่งไปเข้าภาคอุตสาหกรรมเสีย คือส่วนที่เป็นลูกหลานไปเข้าภาคอุตสาหกรรมภาคธุรกิจหมด พ่อแม่ยังทำการเกษตรแต่ลูกหลานก็มีที่กลับมาช่วย แต่สมัยนี้ก็โชคดีนะการทำงานเกษตรนี้ง่าย เพราะมีผู้รับจ้างทำการเกษตรงมีหมดทุกขั้นตอนตั้งแต่สูบน้ำเข้านา เป็นแรงงานที่ Contact เข้ามา ไม่เหมือนแต่ก่อนที่ต้องทำเองหมดผมก็ทำเองหมด ทำนาหว่าน หว่านตั้งแต่ดินยังแห้งๆ เรียกว่านาข้าวแห้งพอฝนตกมาข้าวก็ขึ้น ไม่เหมือนทางภาคเหนือที่เป็นนาดำเป็นส่วนใหญ่
ผู้สัมภาษณ์	ส่วนทางอิสานจะทำแบบผสมทั้งนาหว่านและก็นาดำ ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ค่ะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	แต่ที่เปลี่ยนไปอีกอย่างก็คือเดี๋ยวนี้ทำเสร็จเกี่ยวเป็นเมล็ดข้าวก็นำไปขายหมดแล้วก็ไปซื้อข้าวกิน ไม่มีการกินข้าวที่ปลูกเอง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ต่อไปก็จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์บ้างนะคะ ในเรื่องของหลักสูตรสถานศึกษาก็มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งส่วนหนึ่งก็มาจากนโยบายการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัยน่ะค่ะ บางวิชาเนื้อหาก็เพิ่มขึ้น บางวิชาเนื้อหาก็ลดลง และโดยเฉพาะเนื้อหาวิชาเกษตรเนื้อหาและชั่วโมงสอนก็ลดน้อยลง ก็อยากสอบถามว่าโรงเรียนของเรายังมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนหรือเปล่าคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	เกษตร ถ้าถามผมนะ ต้องเรียนให้ถึงขั้นมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับพื้นฐานก็ยังต้องมี แต่ควรต้องไปดูสัดส่วน ต้องให้

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	น้ำหนักซึ่งก็ต้องดูในเชิงวิชาการว่าควรจะให้น้ำหนักเท่าไร ในอดีตอาจจะให้น้ำหนักสัก 60 เปอร์เซ็นต์ ปัจจุบันก็อาจจะลด แต่ยังคงต้องมี ซึ่งอย่างน้อยในความรู้ของนักเรียนควรจะมีความรู้ในเรื่องเกษตรอยู่ 10 เปอร์เซ็นต์เป็นขั้นต่ำ ยิ่งเด็กโดยไล่ตั้งแต่อนุบาล ซึ่งอนุบาลก็ไม่ต้องเรียนอะไรมาก แค่ 3 อย่างก็พอ คือ 1) ภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ 2) ด้านชีวิตประจำวัน ก็คือ ด้านคหกรรมต่างๆ และ 3) ด้านการปลูกพืช ปลูกพืชกินเขาต้องเป็น เวลาเขามีปัญหาในชีวิตเขา จะได้นึกถึงตอนอนุบาลว่าเขาเคยทำอะไร ซึ่งเป็นนามธรรมที่ประทับอยู่ใความทรงจำของเด็กตลอดชีวิต ซึ่งตรงนี้สำคัญมาก ก็เพียงแต่ว่าเราจัดสัดส่วนให้เหมาะสม ถ้าเด็กไม่รู้เรื่องการเกษตรเลย ชีวิตก็จะลำบาก จะได้นึกถึงตอนอนุบาลว่าเขาเคยทำอะไร ซึ่งเป็นนามธรรมที่ประทับอยู่ใความทรงจำของเด็กตลอดชีวิต ซึ่งตรงนี้สำคัญมาก ก็เพียงแต่ว่าเราจัดสัดส่วนให้เหมาะสม ถ้าเด็กไม่รู้เรื่องการเกษตรเลย ชีวิตก็จะลำบาก แม้แต่ประเทศที่เขาเจริญแล้วเขายังสอนให้เด็กปลูกผักแบบ Hydro แต่บ้านเราไม่ต้องปลูกแบบ Hydroponic ก็ได้ เพราะของเราดินยังดี น้ำยังดี ให้เขารู้จักใช้พื้นที่ที่มี ให้เกิดประโยชน์ รู้จักพืชผักที่จะปลูกเพื่อเลี้ยงตังเองได้ สิ่งนี้ถือว่าสำคัญ
ผู้สัมภาษณ์	การเกษตรของประเทศไทยนี้ หลายประเทศอิจฉา เรามีพื้นที่ทำการเกษตร สภาพภูมิประเทศก็เหมาะสมนะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	เราและย่านอาเซียนทั้งหมด ไล่ตั้งแต่พม่าลงมาไปจนถึงเวียตนาม ถือได้ว่าเป็นดินแดนสุวรรณภูมิตั้งแต่สมัยโบราณ ปัจจุบันก็ยังคงเป็นอยู่ คือมีการปลูกพืช ทำไร่ ทำนา ทำการเกษตรกัน จนกระทั่งประเทศที่เขาไม่มี เขาก็อิจฉาอย่างที่ว่านั้นแหละ แต่ประเทศที่มีอยู่กลับทำลายการเกษตรของตัวเองไม่ส่งเสริม เพราะเห็นมาตั้งแต่เล็ก ซึ่งมันสวนทางกัน และคิดว่าเหลือเฟือมองข้ามไป และการเกษตรในปัจจุบันจริงๆ เราต้องมองไปถึงเกษตรแปรรูปด้วยถึงจะครบกระบวนการ ซึ่งประเทศเราก็มีการแปรรูปหลายอย่างเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์	ใช่ค่ะปัจจุบันรายได้หลักของประเทศ ส่วนหนึ่งก็ได้มาจากเกษตรแปรรูป หรืออุตสาหกรรมเกษตร
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้น	เมื่อสักครู่คุณอุดมพูดถึงระดับอนุบาล ตอนนี้ก็อยากจะพูดถึงเด็กที่โตขึ้นมาหน่อยค่ะ คือระดับชั้นป. 1 หลักสูตรก็มีการเปลี่ยนเหมือนกัน และในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาวิชาเกษตรมีน้อยมากใน

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	หนังสือเรียนก็มีไม่กี่แผ่น และถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 คิดว่าควรมีขอบเขตประมาณไหนคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	อันนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนว่าจะให้สัดส่วนแค่ไหนให้เหมาะสม ซึ่งเกษตรก็ควรมีอยู่และก็ไม่ควรจะมีอยู่แค่เพียงสองสามแผ่น ผมว่าการจัดสัดส่วนควรจะมีอย่างน้อย 10 เปอร์เซ็นของวิชาเรียนทั้งหมด เพราะถือว่าเป็นวิชาชีพพื้นฐานของมนุษย์เลย เกษตรนี่เป็นพื้นฐานมนุษย์นะ ถ้าหากขาดพื้นฐานเสียแล้วการพัฒนาก็จะไม่ยั่งยืนจะล้มได้ง่าย แต่ผมก็ไม่แน่ใจว่าตั้งแต่ระดับรัฐมนตรีเขาคิดยังไง เพราะหลักสูตรเบื้องต้นนี่ไม่ได้อยู่ที่เรา เราเป็นผู้ปฏิบัติตาม เพราะฉะนั้น วิชาเกษตร วิชาศีลธรรม สองวิชานี้ต้องจัดให้เขารู้คู่กันไปจนกว่าจะเลิกเรียน เพราะจริงแล้วการศึกษาตลอดชีวิตไม่ว่าเขาจะเรียนไปถึงจุดไหนก็แล้วแต่ เวลาเขาไปอยู่ข้างนอกเขาจะต้องนึกถึงสองวิชานี้ คือเกษตรเอาไว้กิน ศีลธรรมเอาไว้ควบคุมตัวเอง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วถ้าจะสอนเด็ก ป.1 ควรจะมีเนื้อหาประมาณไหนคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สำหรับ ป.1 นั้น ก็ยกตัวอย่างเรื่องปลูกผักเขาก็ควรจะลงแปลงได้นะ แต่ก็ต้องดูสภาพพื้นที่ด้วยอย่างโรงเรียนของเราพื้นที่อาจจะเหลือน้อย แต่ว่าผมมีเพื่อนที่ประเทศสิงคโปร์เขาไม่มีพื้นที่แต่เขาปลูกผักกินเอง ผมก็สงสัยว่าเขาไปปลูกที่ไหน ปรากฏว่าเขาปลูกที่ชั้นดาดฟ้าอีกอย่างเขาปลูกแบบไม่ใช้ดินเขาก็มีผักกินซึ่งก็เป็นสิ่งที่เขาภูมิใจนะที่เขาปลูกได้ แล้วถ้าเป็นเด็กผมก็คิดว่าเขาก็ยิ่งภูมิใจถ้าเขาสามารถปลูกได้ ตอนนี้ผมก็ต้องเรียนว่าเกษตรก็ต้องมีไว้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนไม่ได้ขึ้นอยู่กับชุมชนเป็นหลัก แต่ขึ้นอยู่กับสถานศึกษาด้วยว่าเราจะจัดการเรียนการสอนอย่างไร ซึ่งถ้าเราสามารถจัดวิชาเกษตรได้เหมาะสม ผมคิดว่าก็จะเป็นประโยชน์ เมื่อพื้นที่เราลดลงเราก็อาจจะเพิ่มการปลูกผัก Hydroponic เข้าไปให้เรียนสัก 10 เปอร์เซ็นต์ก็ได้ และก็เรียนการปลูกกับดินกับน้ำอีก 80 เปอร์เซ็นต์ 90 เปอร์เซ็นต์ก็ได้ แต่ก็ไม่ต้องไปจัดไว้เยอะแยะเกินวัยของเขา ก็จัดให้เขาได้รู้ได้รักเรื่องการเกษตรว่าคืออะไร เพราะบางคนนี่ไม่รู้เลย แล้วยิ่งเด็กของเรา 80 เปอร์เซ็นต์ เขาไม่มีที่สำหรับเพาะปลูก ไม่เหมือนกับเด็กท้องนาที่เขามีที่สำหรับเพาะปลูก ดังนั้นก็ปรับมาให้เขาปลูกในภาชนะก็ได้ ก็คือจำเป็นต้องสอนให้เขารู้พื้นฐานและให้เห็นความสำคัญ
ผู้สัมภาษณ์	ถ้าเป็นการเกษตรที่เกี่ยวกับสัตว์ล่ะคะ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	สำหรับความรู้เรื่องสัตว์ ถ้าในส่วนของการปฏิบัติผมคิดว่าน่าจะยาก ถ้าชุมชนที่ผมอาศัยอยู่ก็พอทำได้ แต่ถ้าเป็นชุมชนบริเวณโรงเรียนถือว่าเป็นการยาก เพราะการเลี้ยงสัตว์ บางครั้งจะส่งกลิ่น เพราะฉะนั้นผมคิดว่าควรให้เด็กแค่เรียนรู้ การลงมือปฏิบัติให้เขาไปเรียนรู้ในอนาคตก็ได้ แต่โรงเรียนก็ควรจะมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เป็นตัวอย่างบ้าง เพื่อให้นักเรียนได้เห็นได้สัมผัส เช่นอาจจะเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ให้เขาได้รู้หน้าตาของสัตว์และลักษณะของสัตว์ที่เราเลี้ยง
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	สืบเนื่องจากในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาวิชาเกษตรมีน้อย ก็เลยมีความคิดว่าจะนำวิชางานเกษตรหรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรไปบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คิดว่ามีความเหมาะสมไหมคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ ถือเป็นการ Application และให้เด็กได้คิดในเชิงที่แตกต่างมากขึ้น ปัจจุบันนี้เท่าที่ผมสังเกตเกี่ยวกับการสอบของเด็กนักเรียนว่าทำไมถึงสอบไม่ได้ ตอนเรียนนักเรียนเรียนแต่ทฤษฎี แต่เวลาสอบข้อสอบออกแบบที่บูรณาการเหมือนที่คุณครูจะทำ เช่นอย่างเด็กๆ เขาก็จะถามว่าเป็ด 5 ตัว บวกกับไก่ 3 ตัว เป็นเท่าไร ซึ่งก็เป็นคณิตศาสตร์สำหรับเด็กแล้ว อย่างสมัยที่ผมเรียนก็ไม่ได้เป็นแบบนี้ อย่างภาษาไทยก็หาเรื่องให้เขาอ่าน ประยุกต์ก็ได้เช่น เรื่องพระอภัยมณี พูดถึงนางเงือกเราก็โยงไปถึงเรื่องสัตว์ก็ได้ว่านางเงือกมีหางเป็นปลาแต่คนส่วนใหญ่จะแปลออกมาเป็นปลาพะยูน แต่เราก็ต้องถามในเชิงวิทยาศาสตร์ว่า จริงหรือไม่ที่นางเงือกเป็นปลาและให้บอกเหตุผล เด็กก็จะเริ่มคิดแล้วว่ามันจริงหรือไม่จริง ซึ่งผมเชื่อว่าครึ่งหนึ่งจะตอบว่าจริง แต่อีกครึ่งหนึ่งจะบอกว่าไม่แน่ แต่จะมีพวกที่ฉลาดจะบอกว่าไม่ใช่ ซึ่งก็ทำให้เรามองเด็กออก จำแนกเด็กได้และก็เป็นจิตวิทยาด้วย ซึ่งเกษตรมีเรื่องที่น่าเรียนรู้มากมายสามารถนำมาบูรณาการได้หมดเลยและก็สำคัญมาก ซึ่งเหล่านี้เป็นการ Creative ซึ่งรัฐบาลก่อนก็ให้ความสำคัญพวก Creative Product หรือ Innovation Product ซึ่งเกิดจากความคิดพื้นฐานถ้าเราไม่มีความคิดพื้นฐานเหล่านี้ การพัฒนาก็จะไม่มีเลย ถึงมีก็แบบไม่ทันสมัยนะ ถ้าอยากให้ทันสมัยก็ต้องคิดแบบบูรณาการ คิดสร้างสรรค์อย่างนี้แหละ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	คุณอุดมพรมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไหมคะเกี่ยวกับการทำหลักสูตรบูรณาการนี้ค่ะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ก็คิดว่าคงต้องเข้าในลักษณะที่เป็น creative thinking การคิดที่เป็นแบบบูรณาการด้วย พอมีการบูรณาการก็จะเกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นมา แต่เด็กก็ยังสร้างนวัตกรรมใหม่ยังไม่ได้หรอก เอาแค่เขาได้เริ่มคิดมากกว่า ง่ายๆ ก็คือนำเกษตรมาผสมผสานและก็ปรับใช้ เด็กก็จะเริ่มรู้และก็จะนึกถึงชีวิตรอบๆ ตัวเขา สังคมที่นี่หรือในชุมชนเขาก็ยังเห็นเกษตร ตื่นขึ้นมาเขาก็เห็นใบกล้วย ใบอ้อย คือสร้างจากสิ่งที่เขาเห็น ให้รู้ว่ารอบๆ ตัวเขาอาหารการกินนั้นมาจากเกษตร ตัวเราที่เป็นอยู่มาจากภาคการเกษตรทั้งนั้น เกษตรเป็นตัวสร้างเรา เราไม่สามารถไปดื่มน้ำอัดลมแล้วโตมาได้ขนาดนี้หรอก เราเจริญเติบโตได้ก็มาจากภาคการเกษตร นี่คือสิ่งที่เราจะต้องสอนให้เขารู้ถึงความสำคัญในจุดนี้
ผู้สัมภาษณ์	ก็สรุปว่าว่าเราต้องสอนให้เด็กเห็นความสำคัญของการเกษตร เพราะเขาดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เพราะการเกษตรใช่ไหมคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ใช่ครับ
ผู้สัมภาษณ์	ค่ะก็ต้องขอขอบคุณมากค่ะสำหรับข้อมูล และข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ และข้อมูลที่ได้ก็จะนำไปประกอบในการทำหลักสูตรบูรณาการต่อไปนะคะ
คุณอุดมพร ฤกษ์ดี	ผมก็ยินดีกับเด็กๆ ของอาจารย์ด้วยนะครับที่จะได้เรียนหลักสูตรนี้และก็จะได้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรและเห็นความสำคัญของการเกษตรเพิ่มขึ้นครับ เพราะทุกวันนี้เด็กไทยมักจะลืมเรื่องการเกษตรไป

บทสัมภาษณ์

วันจันทร์ ที่ 8 เดือน กันยายน พ.ศ. 2558

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ (ผู้วิจัย)

ผู้ถูกสัมภาษณ์ คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ เพศ ชาย

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งผลการสัมภาษณ์ก็จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรต่อไปค่ะ
ผู้สัมภาษณ์ 3.อายุ	คุณอุดมวิชช์อายุเท่าไหร่คะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	50 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 4.สถานภาพในชุมชน	สถานภาพในชุมชนนี้ ดำรงตำแหน่งอะไร
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	เป็นสมาชิกในชุมชนและก็เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ดำรงตำแหน่งมาแล้ว 2 ปี
ผู้สัมภาษณ์ 5.ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่ค่ะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ชุมชนแผ่นดินทองวัดลำพะอง
ผู้สัมภาษณ์ 6.ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ปัจจุบัน
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 4/40 หมู่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพฯ
ผู้สัมภาษณ์ 7.ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชนนี้นานเท่าไหร่แล้วคะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ถ้าเป็นการย้ายทะเบียนบ้านมาอยู่ลำพะองก็ประมาณ 5 ปี แต่ถ้าถามว่าความคุ้นเคยกับชุมชนที่นี่ก็ 23 ปี เข้ามาตั้งแต่ปี 2535
ผู้สัมภาษณ์ 8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม เป็นคนที่ไหนคะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	เป็นคนลาดกระบังแถววัดปากบึง ถ.ร่มเกล้า
ผู้สัมภาษณ์	สาเหตุที่ย้ายมาอยู่ที่นี่ เป็นเพราะอะไรคะ

ตอนที่ 1 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	สมรส และย้ายมาอยู่กับภรรยาที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 9.อาชีพ	อาชีพปัจจุบัน คืออาชีพอะไรคะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ประกอบธุรกิจส่วนตัว เกี่ยวกับรถโดยสาร
ผู้สัมภาษณ์ 10.การศึกษาสูงสุด	การศึกษาสูงสุดค่ะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์
ผู้สัมภาษณ์ 11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ ได้ใช้บริการจากทางโรงเรียนอะไรบ้างคะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ไม่ได้เรียนที่นี่ แต่ภรรยาเรียนจบที่นี่
ผู้สัมภาษณ์ 12. สถานภาพทางครอบครัว	สถานภาพทางครอบครัวค่ะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	สมรส และมีบุตร 2 คน ชาย 1 คน หญิง 1คน
ผู้สัมภาษณ์	บุตรได้รับการศึกษาที่โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือเปล่าคะ
คุณอุดมวิชช์ ทองเจือ	ไม่ได้ศึกษาที่นี่ครับ

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบผู้สัมภาษณ์

คำถาม	คำตอบ
ผู้สัมภาษณ์ 1.ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก	อยากให้เล่าถึงลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก ชุมชนมีลักษณะอย่างไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ชุมชนดั้งเดิมตอนที่เข้ามาที่ตรงนี้ยังทำนาอยู่ แล้วต่อมาทางวัดก็เริ่มจัดสรรแบ่งเพื่อให้ชาวบ้านเช่า ซึ่งพื้นที่ตรงนี้ดั้งเดิมนั้นจะเป็นนาทั้งหมด เป็นของชาวบ้านแล้วยกให้วัด
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าพื้นที่ตรงนี้ของชุมชนแต่เดิมเป็นที่นาทั้งหมดแล้วก็เป็นของวัด แล้วคนที่มาจับจองส่วนใหญ่เป็นคนแถวไหนคะ

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช่เป็นที่ของวัด หรือถ้าจะพูดง่ายๆ ก็คือชาวบ้านยกให้วัด และแม่เองก็ทำนาอยู่ที่นี่เหมือนกัน คนที่เข้ามาจับจองที่ก็มาจากหลายที่ ทั้งต่างเขต เช่นจากหนองงูเห่าก็มาเช่าที่วัดอยู่ที่นี่หลายคน และก็ต่างจังหวัด เช่นนครสวรรค์ซึ่งเป็นกลุ่มที่มาทำค้าของเก่าเพราะวัดให้จับจองที่ในราคาที่ถูกโดยจัดเป็นล็อกๆ ชาวบ้านก็มาจับจองสิทธิ์เพราะว่าให้เช่าในราคาถูก พอเข้ามาก็มีการพัฒนามาเรื่อยๆ มีการรวมกลุ่มของชุมชน แล้วก็มีการขอไฟฟ้า ขอถนน ขอน้ำประปาเข้ามาในชุมชน และเมื่อก่อนบ้านแถวนี้ก็มีไม่กี่หลัง
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าเมื่อก่อนที่นี่ก็เป็นท้องนา
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช่พอมีคนเข้ามาอยู่ก็เริ่มทำถนน ถมที่เป็นล็อกๆ เมื่อก่อนเป็นถนนดิน อาชีพดั้งเดิมก็คือทำนา เดี๋ยวนี้มีเพียงรอบๆ ชุมชนเท่านั้นที่ทำนาอยู่
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านประเพณีวัฒนธรรมที่ปฏิบัติล่ะคะ เมื่อก่อนเป็นยังไงบ้าง
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็เหมือนเดิมคือปัจจุบันก็ยังคงมีการปฏิบัติเช่นเดียวกันกับสมัยก่อน คือก็มีการทำบุญตักบาตรเช่นเดียวกับสมัยก่อน
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่คุณอุดมวิชณ์ได้เข้ามาอยู่ในชุมชนก็จะเห็นว่าชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก อยากถามทราบว่าคุณอุดมวิชณ์มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ถ้าถามความคิดเห็นนะก็คิดว่า มีข้อดีก็คือว่า ชุมชนจะมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ พัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาธารณูโภคต่างก็เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดเวลาเลยก็ว่าได้ แต่ก็มีข้อเสียก็คือว่าด้านสภาพแวดล้อม เมื่อคนเข้ามาอยู่กันหลากหลายก็เกิดปัญหาสภาพแวดล้อม ปัญหาขยะ ชาวบ้านบางคนไม่รู้วิธีจัดการขยะ บางคนก็ปลูกสิ่งก่อสร้างกีดขวางทำให้ชุมชนดูไม่สะอาดตา เพราะชุมชนเราส่วนหนึ่งก็มีอาชีพค้าของเก่า
ผู้สัมภาษณ์	ในเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน คิดว่าตอนนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ หากเปรียบเทียบกับสมัยก่อน
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ถ้ามองในภาพรวม ก็ดีขึ้นนะ
ผู้สัมภาษณ์	แล้วด้านสภาพสังคมมีความคิดเห็นอย่างไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ด้านสังคม จากการที่คนเข้ามาอยู่หลากหลาย และพ่อแม่ต้องดิ้นรนใน

ตอนที่ 2 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	การประกอบอาชีพ ไม่ค่อยมีเวลาดูแลลูก จึงทำให้เด็กเกิดปัญหาต่างๆ เหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์	อาชีพของคนในชุมชน ส่วนใหญ่คืออาชีพอะไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	เท่าที่เห็นก็มี ค้าขาย ค้าของเก่าซึ่งก็คือการค้าขายเหมือนกัน และก็จะส่งถึงอาชีพรับจ้างในการคัดแยกขยะขยะด้วย และก็ไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแถวนิคมลาดกระบังก็มีมากเหมือนกัน
ผู้สัมภาษณ์ 3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์	อยากจะถามถึงลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ค่ะ อยากให้ชุมชนของเรามีลักษณะอย่างไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็อยากให้สิ่งแวดล้อมดี อยากให้คนได้รับการพัฒนา เมื่อสามารถพัฒนาคนได้ ต่อไปจะพัฒนาอะไรก็จะไม่ยาก อยากให้มีความสามัคคีกัน ด้านสิ่งแวดล้อมก็อยากให้มีการพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคต่างๆ พัฒนาถนนหนทาง พัฒนาการระบายน้ำต่างๆ เพราะพื้นที่ของเราก็ยังไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย เพราะเป็นพื้นที่จัดสรรจึงไม่มีกฎหมายว่าต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสีย ไฟฟ้าตามถนนหนทางบางจุดก็ยังมืดอยู่ ปัญหายาเสพติดก็อยากให้หมดไป แต่ผมก็คิดว่ายากนะกับการกำจัดพวกยาเสพติดเพราะจากการที่ผมได้เข้าไปเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานของตำรวจ ทำให้รู้ว่าปัญหายาเสพติดนั้นมีมากและก็แก้ปัญหาให้มันหมดไปได้ยาก แก้ปัญหาไม่ได้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต	ลักษณะของการประกอบอาชีพการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีตเป็นอย่างที่กล่าวไปตอนต้นก็คือมีการทำนา แล้วนอกเหนือจากการทำนามีการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตรอย่างอื่นบ้างหรือเปล่าคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ถ้าเขตรอบๆ ชุมชน เช่นแถวทับยาวก็มีการเลี้ยงปลา และอย่างที่บ้านแม่เขาก็ยังทำนา นอกจากนี้ก็มีการปลูกมะม่วง ปลูกไผ่จีน ปลูกผักตามชายคลอง พอเหลือเขาก็เอาไปขาย และปัจจุบันก็ยังทำอยู่
ผู้สัมภาษณ์	นั่นแสดงว่าชุมชนของเราก็ยังใกล้ชิดกับการเกษตรอยู่บ้างพอสมควร แล้วคิดว่าอาชีพการเกษตรของชุมชนที่นี่มีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยแค่ไหนคะ

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	อาชีพเกษตรแถวนี้ถือว่าลดลงมาก เกษตรของไทยเราก็เปลี่ยนไปเป็นเกษตรอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ และการทำการเกษตรจริงๆ ในปัจจุบันจึงลดลงและก็ต้องพึ่งสารเคมี และพอใช้ฉีดยาฆ่าหญ้าเสร็จก็ปล่อยน้ำลงคลองซึ่งเป็นคลองสาธารณะ สารเคมีก็ไปอยู่ในคลอง ระบบนิเวศน์ก็เปลี่ยน แม้กระทั่งการซักล้างต่างๆ ของทุกหลังคาเรือนก็ลงสู่คลองทั้งหมด น้ำคลองจึงเสียและก็มีแต่สารเคมี
ผู้สัมภาษณ์	การทำนานี่ลดลงเยอะไหมค่ะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ในเรื่องพื้นที่นี่ลดลง แต่คนที่เคยทำนาก็กลับมาทำนาเอง เพราะทำนาก็ยังพอมีรายได้ ถึงแม้ราคาจะแย่ ข้าวราคาถูกลง แต่ก็ยังดีเป็นรายได้หลักอยู่
ผู้สัมภาษณ์	ก็เหมือนกับว่าเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนที่นี่ ในเมื่อมีที่นาก็ต้องทำนา
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช่ ก็เหมือนกับผม อาชีพดั้งเดิมทำกี่ยวกับรถ ขับรถสองแถว ทำช่างกล ทำนาด้วย ก็ยังกลับไปทำเกี่ยวกับเรื่องรถอยู่ อย่างคนที่ทำนาจะให้เขาไปทำอาชีพอื่น เขาก็ไม่ถนัดเพราะอยู่ในสายเลือดแล้ว
ผู้สัมภาษณ์	แล้วการทำนานี่ลดลงมากหรือเปล่าคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็ลดลงเยอะ เพราะมีบ้านจัดสรรเกิดขึ้นเยอะ ที่นาลดลง ที่ของชาวบ้านดั้งเดิมเปลี่ยนไปอยู่ในมือของนายทุน
ผู้สัมภาษณ์	นั่นแสดงว่าพอขายที่นา จึงส่งผลให้การประกอบอาชีพทำนาลดลง
ผู้สัมภาษณ์ 2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน	ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิธีการทำ มีการพัฒนาใช้เทคโนโลยีมากขึ้น แต่ถ้าเป็นพื้นที่ในการทำการเกษตรก็จะลดลง
ผู้สัมภาษณ์	แล้วเวลาทำนา ชาวนาแถวนี้กินข้าวที่เขาปลูกหรือเปล่าคะ เพราะเห็นว่าเวลาเกี่ยวจะใช้รถเกี่ยวแล้วได้มาเป็นเมล็ดเลย
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ส่วนใหญ่ซื้อกิน ข้าวที่เวลาเกี่ยวมาเป็นเมล็ดก็จะขายหมดเลย แต่เมื่อก่อนก็ทำกินเองด้วยเหมือนกัน เพราะจะมียุ้งฉางเก็บข้าว และเมื่อก่อนก็ไม่ค่อยมีการฉีดยาฆ่าแมลงด้วย แต่เดี๋ยวนี้ใช้มากขึ้น

ตอนที่ 3 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	สรุปก็คือการเกษตรเปลี่ยนไปในด้านการใช้เทคโนโลยี ใช้เครื่องจักรเพิ่มขึ้น ใช้สารเคมีเพิ่มขึ้น
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช้เครื่องจักรมากขึ้น ใช้แรงงานน้อยลง
ผู้สัมภาษณ์	ใช้แรงงานน้อยลง นั่นแสดงว่าก็ยังมีการจ้างแรงงานกันอยู่ แล้วจ้างวันละเท่าไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็ยังมีการจ้างแรงงานบ้าง การจ้างก็ประมาณ 400 -500 บาท เพราะบางอย่างก็ใช้เครื่องจักรทำไม่ได้ บางคนก็รับจ้างหว่านข้าว ปลูกซ่อมต้นข้าว
ผู้สัมภาษณ์ 3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนปัจจุบัน	ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนลำพะองในปัจจุบันคิดว่ามีความสำคัญไหมคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็ยังมีอยู่ อย่างคณะกรรมของชุมชนลำพะอง เขาก็มีโครงการเกี่ยวกับการเกษตรมาทำกับชุมชนอยู่ ก็อย่างน้อยก็เป็นการส่งเสริมให้รู้จักปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง คนเราก็ยังคงต้องกินต้องใช้อยู่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ 1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	ต่อไปก็จะโยงนำมาสู่โรงเรียนของเราบ้างค่ะ ก็จริงๆแล้วชีวิตความเป็นอยู่ในเมืองก็จะไม่ได้ทำการเกษตรกัน อย่างชุมชนของเราซึ่งเป็นชานเมือง เป็น Green Zone ก็ยังทำการเกษตรลดลงเลย แม้กระทั่งในโรงเรียนเอง การสอนวิชาเกษตรเมื่อก่อนมีชั่วโมงสอนเยอะ ในหนึ่งสัปดาห์ มีการสอนเกษตร 2 ชั่วโมง แต่เดี๋ยวนี้ลดลง บางระดับชั้นเรียนแค่หนึ่งเทอม สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง แต่บางชั้นก็เรียนไม่ถึง 1 เทอมซึ่งลดลงมาก ก็อยากจะถามว่ายังมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนไหมคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ในความคิดเห็นส่วนตัวนี่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเลย เพราะว่าเมื่อมองภาพรวมคือเด็กทุกคนมีบ้าน เมื่อเราได้ปลูกฝังในเรื่องเกษตร เด็กยังสามารถเอาไปทำที่บ้าน ปลูกผักสวนครัวไว้กิน หรือปลูกต้นไม้ประดับให้ความร่มรื่น เพิ่มออกซิเจน มันเป็นการปลูกฝังในจิตใจเด็กว่าเราเคยได้ปลูกเคยได้ทำที่โรงเรียน รู้วิธีว่าวิธีปลูกผักทำแบบนี้นะ เขาจะเกิดความรู้เกิดความคุ้นเคยที่จะนำไปทำที่บ้าน แม้ว่าอาจจะไม่ได้นำมาใช้ตอนนี้ แต่วันข้างหน้าก็จำเป็นได้ใช้ ยังไงก็มีความจำเป็นที่ต้องมีวิชา

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
	เกษตรในโรงเรียน นี่คือมุมมองของตัวเองนะ
ผู้สัมภาษณ์	แสดงว่าในความคิดก็คือวิชาเกษตรไม่ควรจะหายไปจากหลักสูตร เด็กต้องมีความรู้พื้นฐานเกษตร ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนนะคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็ไม่รู้นะว่าคนอื่นจะคิดอย่างไร แต่ผมคิดว่าจำเป็น
ผู้สัมภาษณ์ 2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	แล้วถ้าเป็นเด็กเล็กระดับชั้นป. 1 คิดว่าการสอนเกษตรยังจำเป็นหรือเปล่า แล้วถ้าจะสอนวิชาเกษตรในระดับชั้น ป.1 ควรมีขอบเขตในการจัดการเรียนการสอนประมาณไหนคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็คิดว่าจำเป็น หากถ้าพอมีชั่วโมงให้เขาได้ทำ ก็ควรจะปลูกฝังเขาในเรื่องการเกษตรนะ ให้เขารู้บ้างแต่ก็ไม่ต้องรู้ลึกเท่าเด็กโตหรอก
ผู้สัมภาษณ์	อยากให้ยกตัวอย่างค่ะ ว่าควรขอบเขตประมาณไหนคะสำหรับการสอนเกษตรแก่เด็ก
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็อย่างเช่น เรียนรู้เรื่องการพรวนดิน เราก็อาจจะทำให้เขาดู หรืออาจจะพาเขาไปดูรุ่นพี่ เวลาที่รุ่นพี่ได้เรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร
ผู้สัมภาษณ์	ก็คือเรียนเกษตรโดยใช้วิธีสังเกตรุ่นพี่ หรือใช้การสาธิตให้ดูนั่นเองใช่ไหมคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช่
ผู้สัมภาษณ์ 3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	ปัจจุบันวิชาเกษตรของระดับชั้นป.1 มีไม่กี่ชั่วโมง ก็เลยมีความคิดว่าจะนำความรู้เกี่ยวกับการเกษตรไปบูรณาการ ไปสอดแทรกร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คุณอุดมวิชณ์มีความคิดเห็นอย่างไรคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ก็ดีนะ แต่จะไปสอดแทรกอย่างไรอยากให้ยกตัวอย่างหน่อย
ผู้สัมภาษณ์	ก็จากที่เป็นครูสอนประจำชั้นระดับชั้นป.1 ค่ะ ก็ได้สอนวิชาหลักก็คือภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก็มองเห็นความสำคัญของประเทศเรา แต่เด็กรุ่นหลังไม่ค่อยรู้จักและยังไม่เห็นความสำคัญของการเกษตรสักเท่าไหร่ ก็เลยคิดว่าจะนำความรู้เรื่องเกษตรไปบูรณาการร่วมกับวิชาที่สอนอยู่ค่ะ เช่นภาษาไทย ก็จะให้เด็กได้อ่านประโยค ข้อความ หรือเนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับการเกษตร คณิตศาสตร์ก็เช่นการนำ

ตอนที่ 4 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	เนื้อหา ชื่อพืชผักไปสร้างโจทย์ปัญหา การวัดความยาวของแปลง วัดความสูงของต้นไม้ การนับจำนวนต้นพืช และถ้าเป็นวิทยาศาสตร์ก็จะบูรณาการได้เลย เพราะเกษตรก็เป็นวิทยาศาสตร์อยู่แล้ว
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	เห็นด้วยเลย เป็นเรื่องดีทีเดียว เพราะยังไงชุมชนเราก็ยังไม่ใช่สังคมเมืองเลยสักทีเดี่ยว เรายังความเป็นสังคมชนบทอยู่

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไหมคะเกี่ยวกับการทำหลักสูตรโดยนำวิชาเกษตรข้ามาบูรณาการกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศสตร์ค่ะ และก็ในฐานะที่คุณอุดมวิชณ์เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยค่ะมีความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมอย่างไรบ้างคะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	จากการที่มีนโยบายลดชั่วโมงเรียนลง เราก็ควรจะไปเสริมในชั่วโมงว่างก็ได้ จัดเป็นกิจกรรมเสริมให้เขาได้เรียนรู้เกษตรก็ได้นะ
ผู้สัมภาษณ์	ก็ดีเหมือนกันนะคะ เพราะจริงๆ แล้วระดับประถมศึกษาจะต้องเลิกเรียน 14.30 น. แต่เนื่องจากโรงเรียนเราเป็นขยายโอกาส ระดับชั้นมัธยมเลิกเรียน 15.30 น. เราจึงต้องให้ระดับประถมเลิกเรียนพร้อมกันกับมัธยม โรงเรียนก็เลยมีการจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ ให้กับเด็กประถม ซึ่งช่วงกิจกรรมเสริมทักษะนี้ เราก็สามารถจัดเสริมที่เป็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านเกษตรได้ค่ะ
คุณอุดมวิชณ์ ทองเจือ	ใช่นะ แล้วการที่โรงเรียนจะปล่อยเด็กกลับบ้านบ่ายสองครึ่ง ผมคิดว่ามีแต่จะสร้างปัญหา เพราะเด็กกลับถึงบ้านก็จะไม่เจอผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองยังไม่เลิกงานเลย เป็นความเสี่ยงที่เด็กจะไปทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ผมก็เสนอแนะว่า เราต้องพยายามพูดถึงอะไรที่เกี่ยวกับการเกษตร เพราะถือว่ายังสำคัญกับชุมชนของเรามาก ยังไงก็ต้องเสริมต้องมีให้เด็กๆ ได้รู้นะ เพราะเมื่อโตขึ้นเขายังมีทางเลือกในการนำการเกษตรมาประกอบเป็นอาชีพได้ ถือว่าสำคัญนะ เพราะผมเองก็ประสบมาด้วยตัวเอง เจอภาวะเศรษฐกิจ 2 ครั้ง ปี 2540 เศรษฐกิจตกต่ำต้องออกจากงาน และปี 2550 ก็มาเจอวิกฤตน้ำมันแพง ตอนนั้นทำธุรกิจวิ่งรถ เจอน้ำมันแพง ประกอบกับค่าซ่อมแซมทำให้ต้องเลิกไปในช่วงนั้น

ตอนที่ 5 (ต่อ)

คำถาม	บทสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์	จากการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ก็ทำให้ได้ทราบถึงสภาพความเป็นมาของชุมชนลำพะองของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบการทำวิทยานิพนธ์จการทำหลักสูตรบูรณาการการเกษตรต่อไป สุดท้ายก็ขอบคุณมากค่ะสำหรับข้อมูลและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในครั้งนี้ค่ะ

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

พิมพ์เขียวของแบบสัมภาษณ์ (Blueprint)
เรื่อง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

นิยามเชิงปฏิบัติการ

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ โดยมีนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาปริญญาเอกสาขาวิชาการศึกษาเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นผู้วิจัย และมีผู้ช่วยศาตราจารย์ ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ และผู้นำชุมชนบริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยมีผู้วิจัยคอยกำหนดกรอบให้อยู่ในประเด็นของข้อคำถาม และเจาะลึกในประเด็นที่มีความสำคัญและน่าสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการใช้แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
เรื่อง
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล
2. เพศ
3. อายุ
4. สถานภาพในชุมชน (ถ้ามีตำแหน่งเป็นบุคคลสำคัญในชุมชน ดำรงตำแหน่งอะไร ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง)
5. ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่
6. ที่อยู่ปัจจุบัน
7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน
8. ภูมิลำเนาเดิม (ถ้าย้ายมาจากชุมชนอื่นให้ระบุชื่อชุมชนเดิมและระบุสาเหตุของการย้าย)
9. อาชีพ
10. การศึกษาสูงสุด
11. การเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
12. สถานภาพทางครอบครัว (ถ้าสมรส มีบุตรกี่คน และบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือไม่)

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน (ข้อดีและข้อเสียที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)
3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)
3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนในปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียน (มีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นอย่างไร)
2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์
3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ (วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.....

2.....

3.....

แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มีต่อแบบสัมภาษณ์เรื่อง
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ชื่อ-สกุล				
2. เพศ				
3. อายุ				
4. สถานภาพในชุมชน (ถ้ามีตำแหน่งเป็นบุคคลสำคัญในชุมชน ดำรงตำแหน่งอะไร ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง)				
5. ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่				
6. ที่อยู่ปัจจุบัน				
7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน				
8. ภูมิลำเนาเดิม (ถ้าย้ายมาจากชุมชนอื่นให้ระบุชื่อชุมชนเดิมและระบุสาเหตุของการย้าย)				
9. อาชีพ				
10. การศึกษาสูงสุด				
11. การเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์				
12. สถานภาพทางครอบครัว (ถ้าสมรสมีบุตรกี่คน และบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือไม่)				

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)				
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน (ข้อดีและข้อเสียที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)				
3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)				
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)				
3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนในปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)				

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียน (มีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นอย่างไร)				
2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์				
3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ (วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)				

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1.....				
2.....				
3.....				

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์						
1. ชื่อ-สกุล	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
2. เพศ	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
3. อายุ	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
4. สถานภาพในชุมชน (ถ้ามีตำแหน่งเป็นบุคคลสำคัญในชุมชน ดำรงตำแหน่งอะไร ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
5. ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
6. ที่อยู่ปัจจุบัน	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
8. ภูมิลำเนาเดิม (ถ้าย้ายมาจากชุมชนอื่นให้ระบุชื่อชุมชนเดิมและระบุสาเหตุของการย้าย)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
9. อาชีพ	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
10. การศึกษาสูงสุด	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
11. การเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	0	+1	0	การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	0.33	ไม่สอดคล้อง
12. สถานภาพทางครอบครัว (ถ้าสมรส มีบุตรกี่คน และบุตรเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือไม่)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์						
1. ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก ((สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษาวัฒนธรรม)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน (ข้อดีและข้อเสียที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)	+1	+1	+1	ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	1	มีความสอดคล้อง
3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์ (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์						
1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึง	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)						
3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนในปัจจุบัน (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน						
1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียน (มีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นอย่างไร)	+1	+1	+1	ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์	1	มีความสอดคล้อง
2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ (วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
รวม	20	21	20		20.33	**มีความสอดคล้อง**
รวมเฉลี่ย	0.95	1.00	0.95		0.97	

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
เรื่อง
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
2. แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและสังคมที่อยู่บริเวณโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ผู้วิจัยจะสงวนไว้เป็นความลับ และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลในทุกกรณี
4. แบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วย 5 ตอน
   - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
   - ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
   - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
   - ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน
   - ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการศึกษาเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลด้วยความเป็นจริง

1. ชื่อ-สกุล.....
2. เพศ.....
3. อายุ.....
4. สถานภาพในชุมชน.....
   (ถ้ามีตำแหน่งเป็นบุคคลสำคัญในชุมชน ดำรงตำแหน่งอะไร ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง)
5. ชื่อชุมชนที่อาศัยอยู่

   .....
6. ที่อยู่ปัจจุบัน

   .....
7. ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน.....
8. ภูมิลำเนาเดิม.....
   (ถ้าย้ายมาจากชุมชนอื่นให้ระบุชื่อชุมชนเดิมและระบุสาเหตุของการย้าย)
9. อาชีพ.....
10. การศึกษาสูงสุด

    .....
11. การเข้ารับบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์.....

    .....

    .
12. สถานภาพทางครอบครัว

    .....

    (ถ้าสมรส มีบุตรกี่คน และบุตรเข้าศึกษาในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์หรือไม่)

ตอนที่ 2 ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลด้วยความเป็นจริง

1. ลักษณะของชุมชนเมื่อพบเห็นครั้งแรก
   (สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)

   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....
   .....

2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน
(ข้อดีและข้อเสียที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ลักษณะของชุมชนที่พึงประสงค์
(สภาพแวดล้อม สภาพสังคม การประกอบอาชีพ ความเป็นอยู่ การศึกษา วัฒนธรรม)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรบริเวณชุมชนของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลด้วยความเป็นจริง

1. ลักษณะของการเกษตรในชุมชนเมื่อในอดีต
   (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกษตรในชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบัน
   (ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อชุมชนในปัจจุบัน
(ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำการเกษตรมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลด้วยความเป็นจริง

1. ความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรในโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์
(มีความจำเป็นหรือไม่มีความจำเป็นอย่างไร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ขอบเขตของการจัดการเรียนการสอนเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การนำวิชาเกษตรไปบูรณาการกับการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์
(วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบพระคุณที่ให้การสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย (Blueprint)

เรื่อง

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

นิยามเชิงปฏิบัติการ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์” โดยมีนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นผู้วิจัย โดยมีผู้ช่วยศาตราจารย์ ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง
ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านมีเพศใด

( ) ชาย ( ) หญิง

2. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในลักษณะใด

( ) บิดา
( ) มารดา
( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านมีอายุ.....ปี

4. ท่านมีสถานภาพอย่างไร

( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย

5. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น
( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านประกอบอาชีพอะไร

( ) ค้าขาย ( ) รับจ้าง
( ) เกษตรกรรม ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว
( ) พนักงานงานบริษัทเอกชน ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
( ) รับราชการ/พนักงานของรัฐ ( ) อื่นๆ (โปรดะบุ).....

7. ครอบครัวของท่านมีรายได้ต่อเดือน.....บาท

8. ท่านมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับทางการเกษตรหรือไม่

( ) ไม่มี

( ) มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรม

( ) สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) อยู่ในชุมชนที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

1. ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันหรือไม่

( ) มีความสำคัญ

( ) ไม่มีความสำคัญ

2. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านควรมีความรู้ทางด้านการเกษตรหรือไม่

( ) ไม่ควรมีความรู้ทางการเกษตร

( ) ควรมีความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

( ) ความรู้เกี่ยวกับพืช

( ) ความรู้เกี่ยวกับสัตว์

( ) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร

( ) ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

( ) ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้แก่

3.1 ภาษาไทย

( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง

( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย

3.2 คณิตศาสตร์

( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง

( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย

3.3 วิทยาศาสตร์

( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง

( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มีต่อแบบแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง
ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ท่านมีเพศใด ( ) ชาย ( ) หญิง				
2. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในลักษณะใด ( ) บิดา ( ) มารดา ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....				
3. ท่านมีอายุ.....ปี				
4. ท่านมีสถานภาพอย่างไร ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย				
5. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ( ) ปริญญาตรี ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
6. ท่านประกอบอาชีพอะไร ( ) ค้าขาย ( ) รับจ้าง ( ) เกษตรกรรม ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ( ) พนักงานงานบริษัทเอกชน ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) รับราชการ/พนักงานของรัฐ ( ) อื่นๆ (โปรดะบุ).....				
7. ครอบครัวของท่านมีรายได้ ต่อเดือน.....บาท				
8. ท่านมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับทางการเกษตรหรือไม่ ( ) ไม่มี ( ) มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ( ) บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรม ( ) สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) อยู่ในชุมชนที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....				

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
1. ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันหรือไม่ ( ) มีความสำคัญ ( ) ไม่มีความสำคัญ				
2. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านควรมีความรู้ทางด้านการเกษตรหรือไม่ ( ) ไม่ควรมีความรู้ทางการเกษตร ( ) ควรมีความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า1ข้อ) ( ) ความรู้เกี่ยวกับพืช ( ) ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ ( ) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร ( ) ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ( ) ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....				

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้แก่ 3.1 ภาษาไทย ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย 3.2 คณิตศาสตร์ ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย 3.3 วิทยาศาสตร์ ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย				

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ข้อเสนอแนะ
....	

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1. ท่านมีเพศใด	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
2. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในลักษณะใด ( ) บิดา ( ) มารดา ( ) อื่นๆ โปรดระบุ	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
3. ท่านมีอายุ.....ปี	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
4. ท่านมีสถานภาพอย่างไร ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
5. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
( ) ปริญญาตรี ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....							
6. ท่านประกอบอาชีพอะไร ( ) ค้าขาย ( ) รับจ้าง ( ) เกษตรกรรม ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ( ) พนักงานงานบริษัทเอกชน ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ ( ) รับราชการ/พนักงานของรัฐ ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
7. ครอบครัวของท่านมีรายได้ต่อเดือน.....บาท	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
8. ท่านมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับทางการเกษตรหรือไม่ ( ) ไม่มี ( ) มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ( ) บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรม	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
( ) สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ( ) อยู่ในชุมชนที่มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.							
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร							
1. ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันหรือไม่ ( ) มีความสำคัญ ( ) ไม่มีความสำคัญ	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านควรมีความรู้ทางด้านการเกษตรหรือไม่ ( ) ไม่ควรมีความรู้ทางการเกษตร	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
( ) ควรมีความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า1ข้อ) ( ) ความรู้เกี่ยวกับพืช ( ) ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ ( ) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร ( ) ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ( ) ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร ( ) อื่นๆ โปรดระบุ...							
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้แก่ 3.1 ภาษาไทย ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย	+1	+1	+1	+1		1	มีความสอดคล้อง

ตาราง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ				ข้อเสนอแนะ	ค่า IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
3.2 คณิตศาสตร์ ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย 3.3 วิทยาศาสตร์ ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย							
รวม	11	11	11	11		44	**มีความสอดคล้อง**
รวมเฉลี่ย	1	1	1	1		1	

แบบสอบถามฉบับที่

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์"

2. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยการบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

3. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

4. การตอบแบบสอบถามนี้ขอความกรุณาให้ท่านตอบให้ครบทุกข้อ เพราะข้อมูลทุกข้อมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือ
สุรินทร เสถียรสิริวัฒน์
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านมีเพศใด

( ) ชาย ( ) หญิง

2. ท่านมีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนในลักษณะใด

( ) บิดา

( ) มารดา

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านมีอายุ.....ปี

4. ท่านมีสถานภาพอย่างไร

( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย

5. ท่านสำเร็จการศึกษาระดับใด

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น

( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านประกอบอาชีพอะไร

( ) ค้าขาย ( ) รับจ้าง

( ) พนักงานงานบริษัทเอกชน ( ) เกษตรกรรม

( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) รับราชการ/พนักงานของรัฐ ( ) อื่นๆ (โปรดะบุ).....

7. ครอบครัวของท่านมีรายได้รวมต่อเดือน.....บาท

8. ท่านมีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับทางการเกษตรหรือไม่

( ) ไม่มี

( ) มีคือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) บรรพบุรุษประกอบอาชีพเกษตรกรรม

( ) สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) ประกอบอาชีพหลักที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) ประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

( ) อยู่ในชุมชนที่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกษตร

1. ท่านคิดว่าการเกษตรมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันหรือไม่
   ( ) มีความสำคัญ
   ( ) ไม่มีความสำคัญ

2. ท่านคิดว่าบุตรหลานของท่านควรมีความรู้ทางด้านการเกษตรหรือไม่
   ( ) ไม่ควรมีความรู้ทางการเกษตร
   ( ) ควรมีความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)
      ( ) ความรู้เกี่ยวกับพืช
      ( ) ความรู้เกี่ยวกับสัตว์
      ( ) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเกษตร
      ( ) ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร
      ( ) ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร
      ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการนำความรู้ด้านการเกษตรไปบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้แก่
   3.1 ภาษาไทย
      ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง
      ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย
   3.2 คณิตศาสตร์
      ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง
      ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย
   3.3 วิทยาศาสตร์
      ( ) เห็นด้วยมาก ( ) เห็นด้วยปานกลาง
      ( ) เห็นด้วยน้อย ( ) ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม)

ภาคผนวก ง

- แบบประเมินหลักสูตร
- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้ององค์ประกอบหลักสูตรบูรณาการงานเกษตร ร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

2. การประเมินโครงร่างหลักสูตรโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไปแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของโครงร่างหลักสูตรว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด

ตอนที่ 2 ประเมินความสอดคล้องของโครงร่างหลักสูตรกับแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด

นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการศึกษาเกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร (ความนำ)					
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 ความสมเหตุสมผลของการพัฒนาหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและชุมชน	.....	.....	.....	.....	.....
2. หลักการของหลักสูตร					
2.1 มีความเป็นไปได้และสมเหตุสมผล	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 สามารถนำไปใช้ได้จริง	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานรองรับ	.....	.....	.....	.....	.....
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3.1 ความชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ความเป็นไปได้	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ความเหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ครอบคลุมเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด	.....	.....	.....	.....	.....
4. โครงสร้างของหลักสูตร					
4.1 เหมาะสมกับผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
4.2 ความเป็นไปได้	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 การตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 การเรียงลำดับเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
4.5 ความเหมาะสมในการกำหนดหัวข้อเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
5. เนื้อหาของหลักสูตร					
5.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5.2 ตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
5.3 การจัดเรียงลำดับเนื้อหาสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
5.4 เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนาทันสมัย	.....	.....	.....	.....	.....
6. กิจกรรมการเรียนรู้					
6.1 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	.....	.....	.....	.....	.....
6.2 ความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
6.3 เหมาะสมกับผู้เรียนและระยะเวลา	.....	.....	.....	.....	.....
6.4 มีความน่าสนใจ	.....	.....	.....	.....	.....
7. สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้					
7.1 มีความเหมาะสมกับกิจกรรม	.....	.....	.....	.....	.....
7.2 ส่งเสริมให้บรรลุจุดประสงค์ได้	.....	.....	.....	.....	.....
8. การวัดและประเมินผล					
8.1 ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดและประเมิน	.....	.....	.....	.....	.....
8.2 มีความสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่ต้องการพัฒนา	.....	.....	.....	.....	.....
8.3 ตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้	.....	.....	.....	.....	.....
9. การประเมินหน่วยการเรียนรู้					
9.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9.2 การกำหนดความคิดรวบยอดชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
9.3 สาระการเรียนรู้เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
9.4 สาระการเรียนรู้ช่วยให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	.....	.....	.....	.....	.....
9.5 ความรู้ด้านการเกษตรที่นำมาบูรณาการเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
9.6 กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
9.7 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปสู่การพัฒนาความสามารถตามเป้าหมายของหลักสูตรได้	.....	.....	.....	.....	.....
9.8 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....
9.9 สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
9.10 วิธีการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....
9.11 การวัดและประเมินผลสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้	.....	.....	.....	.....	.....

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และแสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 2 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. ด้านคำชี้แจงในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้						
1.1 รายละเอียดการเตรียมใช้แผน	.....	.....	.....	.....	.....	
1.2 ความสอดคล้องกับแผน	.....	.....	.....	.....	.....	
1.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้ เข้าใจง่ายไม่สับสน	.....	.....	.....	.....	.....	
1.4 ดำเนินการได้จริง	.....	.....	.....	.....	.....	
2. ด้านสาระสำคัญ						
2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....	
2.2 ครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่สาคัญ	.....	.....	.....	.....	.....	
2.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้	.....	.....	.....	.....	.....	
3. ด้านตัวชี้วัด						
3.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
4. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้						
4.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด	.....	.....	.....	.....	.....	
4.2 ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	.....	.....	.....	.....	.....	

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
4.3 มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้	.....	.....	.....	.....	.....	
4.4 สามารถนำไปปฏิบัติได้	.....	.....	.....	.....	.....	
5. ด้านสาระการเรียนรู้						
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
5.2 มีความต้องการของสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
5.3 การแบ่งสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
5.4 ความเหมาะสมกับเวลา	.....	.....	.....	.....	.....	
5.5 จัดเรียงลำดับความยากง่ายของสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
6. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
6.2 เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
6.3 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
6.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
6.5 ความถูกต้องของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
6.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรม	.....	.....	.....	.....	.....	
6.7 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะด้านความรู้สมรรถนะและคุณลักษณะ						

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
อันพึงประสงค์	.....	.....	.....	.....	.....	
6.8 การมอบหมายงานสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเวลาเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
6.9 การจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลา	.....	.....	.....	.....	.....	
7. ด้านเสื่อและแหล่งเรียนรู้						
ก. ด้านวัสดุอุปกรณ์						
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
7.2 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
7.3 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
7.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
ข. แบบฝึกหัด						
7.5 เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
7.6 กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
7.7 มีความชัดเจนในการอธิบายและการใช้ภาษา	.....	.....	.....	.....	.....	
8. ด้านการวัดผล						
ก. วิธีการวัด						
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
8.2 สอดคล้องกับการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
8.3 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	.....	.....	.....	.....	.....	

ตอนที่ 2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
8.4 ครอบคลุมด้านความรู้ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	.....	.....	.....	.....	.....	
ข. เกณฑ์การประเมิน						
8.5 สอดคล้องกับวิธีการวัด	.....	.....	.....	.....	.....	
8.6 เหมาะสมกับวัยและวุฒิของผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	
8.7 สามารถนาไปสู่การปฏิบัติได้ง่าย	.....	.....	.....	.....	.....	
ค. เครื่องมือ						
8.8 สอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
8.9 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	.....	.....	.....	.....	.....	
8.10 สอดคล้องกับวิธีการวัด	.....	.....	.....	.....	.....	

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก จ

- แบบวัดเจตคติต่อการเกษตรของกลุ่มทดลอง
- แบบวัดเจตคติต่อการเกษตรของกลุ่มควบคุม

แบบวัดเจตคติเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาเจตคติที่ดีต่อการเกษตรหลังจากการเรียนหลักสูตรบูรณาการงานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ (สำหรับกลุ่มทดลอง)

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคตินี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์"

2. แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเกษตร หลังจากที่เรียนหลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านการเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

3. ผู้ตอบแบบวัดเจตคติคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ปีการศึกษา 2559

4. แบบวัดชุดนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด และไม่มีผลใด ๆ ต่อคะแนนของนักเรียน ขอให้ตอบตามความคิดเห็นจริง ๆ

5. แบบวัดเจตคติมีทั้งหมด 15 ข้อ แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ระดับมาก

2 หมายถึง ระดับปานกลาง

1 หมายถึง ระดับน้อย

6. ในการตอบให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนคือ 3 = มาก 2 = ปานกลาง 1 = น้อย ดังตัวอย่างข้อ (0) ดังนี้

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
0 การเรียนรู้เรื่องงานเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้มีความสุข	✓		
00 การเรียนรู้เรื่องงานเกษตรทำให้ไม่อยากเข้าเรียนในวิชาอื่น ๆ			✓

คำอธิบาย

ข้อ 0 หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก

ข้อ 00 หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย

ขอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาแต่ละข้อความแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
1. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทำให้มีความสุขในการเรียนรู้มากขึ้น			
2. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถนำความรู้เรื่องการเกษตร ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น			
3. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถทำกิจกรรมในวิชาที่เรียนร่วมกับเพื่อนด้วยความสนุกสนานมากขึ้น			
4. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้มีความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น			
5. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้รู้จักการเกษตรมากขึ้น			
6. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ช่วยให้เข้าใจและภาคภูมิใจในเรื่องการเกษตรมากขึ้น			
7. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลพืชและสัตว์บางชนิดได้มากขึ้น			

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
8. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น			
9. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ช่วยให้มีความขยันและอดทนมากขึ้น			
10. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้รู้จักแบ่งเวลาระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรมอื่นๆ ได้มากขึ้น			
11. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นการเรียนรู้ที่ง่ายและมีขั้นตอนที่ชัดเจน			
12. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้วิชาที่เรียน มีความน่าสนใจมากขึ้น			
13. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าวิธีการเรียนแบบปกติ			
14. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้รู้สึกขาดความมั่นใจในการสอบวิชานั้น ๆ			
15. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้รู้จักประหยัดและมีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น			

แบบวัดเจตคติเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ (สำหรับกลุ่มควบคุม)

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคตินี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์"
2. แบบวัดฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเกษตร
3. ผู้ตอบแบบวัดเจตคติคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ ปีการศึกษา 2559
4. แบบวัดชุดนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียน ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด และไม่มีผลใดๆ ต่อคะแนนของนักเรียน ขอให้ตอบตามความคิดเห็นจริงๆ
5. แบบวัดเจตคติมีทั้งหมด 15 ข้อ แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ ดังนี้
   - 3 หมายถึง ระดับมาก
   - 2 หมายถึง ระดับปานกลาง
   - 1 หมายถึง ระดับน้อย
6. ในการตอบให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนคือ 3 = มาก 2 = ปานกลาง 1 = น้อย ดังตัวอย่างข้อ (0) ดังนี้

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
0 การเรียนรู้เรื่องงานเกษตรในวิชาที่เรียน ทำให้มีความสุข	✓		
00 การเรียนรู้เรื่องงานเกษตรทำให้ไม่อยากเข้าเรียนในวิชาอื่นๆ			✓

คำอธิบาย

ข้อ 0 หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก

ข้อ 00 หมายถึง ข้อความนั้นนักเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย

ขอบใจนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาแต่ละข้อความแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงระดับเดียว

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
1. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้มีความสุขในการเรียนรู้			
2. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรสามารถนำเอานำความรู้เรื่องการเกษตรไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น			
3. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนด้วยความสนุกสนาน			
4. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น			
5. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้มีความรู้เรื่องการเกษตรมากขึ้น			
6. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรช่วยให้เข้าใจและภาคภูมิใจในเรื่องการเกษตรมากขึ้น			
7. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้สามารถช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลพืชและสัตว์บางชนิดในบ้านได้มากขึ้น			
8. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น			
9. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรช่วยให้มีความอดทนและขยันมากขึ้น			
10. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้รู้จักแบ่งเวลาระหว่างการเรียนและการทำกิจกรรมอื่นๆ มากขึ้น			
11. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรเป็นการเรียนรู้ที่ง่ายและมีขั้นตอนที่ชัดเจน			

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	มาก 	ปานกลาง 	น้อย
12. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการเรียนรู้			
13. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้มีความรู้สึกอยากเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น			
14. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้รู้สึกขาดความมั่นใจในเวลาสอบ			
15. การเรียนรู้เรื่องการเกษตรทำให้เกิดความขยันอดทน ประหยัดและรับผิดชอบยิ่งขึ้น			

ภาคผนวก ฉ

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ
- ผลคะแนนทดสอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดความรู้ด้านการเกษตร
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

****

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในคำตอบที่ถูกที่สุด

1. คนไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอะไร ก. ค้าขาย ข. เกษตรกรรม ค. อุตสาหกรรม	6. ข้อใดเป็นการเกษตรแบบผสมผสาน ก. การเลี้ยงกุ้ง ข. การเลี้ยงโคนม ค. การเลี้ยงปลาในนาข้าว
2. ข้อใดเป็นงานเกษตรทั้งหมด ก. ขายดอกไม้ เลี้ยงไก่ ข. เลี้ยงปลา ขายอาหาร ค. ปลูกข้าว เลี้ยงปลา	7. การถอนและเก็บวัชพืชเป็นประจำมีประโยชน์อย่างไร ก. กระถางปลูกพืชมีความสวยงาม ข. พืชมีพื้นที่เจริญเติบโตเต็มกระถาง ค. พืชไม่ถูกแย่งอาหารและเจริญเติบโตได้เร็ว
3. ถ้าต้องการทำให้ดินร่วนซุย ควรใช้เครื่องมือชนิดใด ก. เสียม ข. ช้อนปลูก ค. ส้อมพรวน	8. ข้อใดคือความหมายของวัชพืช ก. พืชที่เลื้อยเกาะบนต้นไม้อื่น ข. พืชที่มีใบสีเขียว ลำต้นแข็งแรง ค. พืชที่เราไม่ต้องการให้เกิดขึ้นในบริเวณที่ปลูกพืช
4. เมล็ดพืชชนิดใดนิยมนำมาเพาะเป็นถั่วงอก ก. ถั่วเขียว ข. ถั่วเหลือง ค. ถั่วฝักยาว	9. ส่วนใดของพืชผักที่นิยมนำมาขยายพันธุ์ ก. ดอก ข. ลำต้น ค. เมล็ด
5. การกำจัดวัชพืชโดยวิธีใดที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ก. ใช้มือถอน ข. ใช้จอบถากหญ้า ค. ใช้สารเคมีฉีดพ่น	10. การเกษตรมีความสำคัญต่อนักเรียนในด้านใดมากที่สุด ก. ให้นักเรียนมีอาหาร ข. ให้นักเรียนมีรายได้ ค. ช่วยสร้างอาชีพให้ผู้ปกครอง

11. ข้อใดเป็นกระบวนการดูแลรักษาพืชที่ปลูก ก. รดน้ำพรวนดิน ข. การนำผักที่ปลูกไปจำหน่าย ค. การนำผักที่ปลูกไปประกอบอาหาร	16. การใส่ปุ๋ยชนิดใดมีประโยชน์ต่อพืชและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ก. ปุ๋ยเคมี ข. ปุ๋ยคอก ค. ปุ๋ยคอกผสมปุ๋ยเคมี
12. การเพาะเมล็ด ส่วนใดของพืชที่งอกออกมาเป็นลำดับแรก ก. ลำต้น ข. ราก ค. ใบ	17. ข้อใด **ไม่ใช่** ผลดีของการปลูกผักไว้รับประทานเอง ก. สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ข. ได้รับประทานผักที่ปลอดสารพิษ ค. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
13. ลักษณะใดที่แสดงว่าพืชมีการเจริญเติบโต ก. ดอกร่วง ข. ลำต้นเปลี่ยนสี ค. ใบมีขนาดใหญ่ขึ้น	18. หากนักเรียนต้องการปลูกผักไว้รับประทาน แต่ไม่มีพื้นที่สำหรับปลูก นักเรียนควรทำอย่างไร ก. ล้มเลิกความตั้งใจ ข. เปลี่ยนมาเลี้ยงสัตว์แทน ค. หันมาปลูกผักในภาชนะ
14. ถ้าพืชที่ปลูกขาดน้ำ พืชจะแสดงอาการอย่างไร ก. ใบร่วง ข. ใบเหี่ยว ค. ใบเปลี่ยนสี	19. ใครประกอบอาชีพเกษตร ก. เก่ง เลี้ยงปลานิล ข. ไก่ ขายส้มตำไก่ย่าง ค. กู๊ด ตกปลาในวันหยุด
15. เพราะเหตุใดจึงไม่ควรรดน้ำพืชมากเกินไป ก. เพราะพืชจะเปียกน้ำ ข. เพราะพืชอาจเน่าตายได้ ค. เพราะพืชจะเจริญเติบโตช้า	20. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของงานเกษตรได้ถูกต้องที่สุด ก. งานเกษตรทำให้มีเงินออม ข. งานเกษตรช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม ค. งานเกษตรช่วยสร้างอาหารและรายได้

หน้า 3

21. พืชในข้อใดเหมาะสำหรับปลูกในภาชนะมากที่สุด ก. ตำลึง ข. คะน้า ค. ทานตะวันอ่อน	27. การใส่ปุ๋ยต้นไม้มีประโยชน์อย่างไร ก. ต้นไม้เหี่ยวน้อยลง ข. ต้นไม้เจริญงอกงาม ค. ต้นไม้ดูดน้ำได้เร็วขึ้น
22. ดินชนิดใดเหมาะแก่การปลูกพืช ก. ดินเหนียว ข. ดินทราย ค. ดินร่วน	28. ผลิตภัณฑ์ชนิดใดได้มาจากการเลี้ยงโคนม ก. ไส้กรอก ข. นมโรงเรียน ค. มันฝรั่งทอด
23. ข้อใดเป็นการทำให้ดินร่วนซุย ก. การรดน้ำ ข. การขุดดิน ค. การพรวนดิน	29. ผลไม้ที่มีชื่อเสียงของไทยคืออะไร ก. ทุเรียน ข. น้อยหน่า ค. แอบเปิ้ล
24. สัตว์ชนิดใดที่เกี่ยวข้องกับสังคมเกษตรของไทย ก. ควาย ข. ช้าง ค. สุนัข	30. ไม้ดอกชนิดใดปลูกเพื่อตัดดอกจำหน่าย ก. บานชื่น ข. ดาวเรือง ค. ดาวกระจาย
25. วิธีใดเป็นการจัดการขยะจากใบไม้ได้ดีที่สุด ก. นำไปก่อไฟ ข. นำไปทำปุ๋ยหมัก ค. นำไปทำอาหารสัตว์	31. พืชที่ปลูกไว้เพื่อรักษาโรคเรียกว่าอะไร ก. พืชสวน ข. พืชสมุนไพร ค. ผักสวนครัว
26. ปุ๋ยคอกได้มาจากมูลของสัตว์ชนิดใด ก. ช้าง ม้า ข. วัว ควาย ค. แมว สุนัข	32. การรับประทานผักผลไม้เป็นประจำส่งผลดีต่อนักเรียนอย่างไร ก. โตเร็ว ข. ตัวอ้วน ค. ร่างกายแข็งแรง

หน้า 4

33. ข้อใดคือความหมายของ “พืชผักสวนครัว” ก. ผักที่ปลูกไว้เพื่อประดับบ้าน ข. ผักที่ปลูกไว้เพื่อแจกเพื่อนบ้าน ค. ผักที่ปลูกไว้เพื่อรับประทานในครอบครัว	37. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของสัตว์เลี้ยง ก. เสียงเพลง ข. การฉีดวัคซีน ค. อาหารและน้ำ
34. ข้อใดเป็นความเปลี่ยนแปลงของการประกอบอาชีพเกษตรในปัจจุบัน ก. ใช้รถไถนาแทนควายไถนา ข. พื้นที่ในการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ค. ผลิตผลทางการเกษตรปลอดภัยสูง	38. การจัดสถานที่เลี้ยงสัตว์ ควรคำนึงถึงเรื่องใดมากที่สุด ก. ความสะอาด ข. ความสวยงาม ค. ความทันสมัย
35. ข้อใดไม่ใช่งานเกษตร ก. เลี้ยงปลาในบ่อ ข. สานเก้าอี้หวาย ค. เลี้ยงไก่ในฟาร์ม	39. การปลูกพืชผักสวนครัวโดยใช้สารเคมีกำจัดแมลง มีผลเสียอย่างไร ก. ทำลายสิ่งแวดล้อม ข. ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ค. ป้องกันผลผลิตไม่ให้เสียหาย
36. ผลิตภัณฑ์อาหารชนิดได้มาจากสัตว์ ก. ข้าวโพดอบเนย ข. ไส้กรอกไก่ ค. ผักกาดดอง	40. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของงานเกษตร ก. เป็นเครื่องนุ่งห่ม ข. เป็นยารักษาโรค ค. เป็นอาหารของคนและสัตว์

ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการเกษตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย	ค่าความยากง่าย	ความหมาย
1	0.32	อำนาจจำแนกดี	0.24	ค่อนข้างยาก (ดี)
2	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.63	ค่อนข้างง่าย (ดี)
3	0.26	อำนาจจำแนกพอใช้	0.54	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
4	0.26	อำนาจจำแนกพอใช้	0.46	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
5	0.32	อำนาจจำแนกดี	0.49	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
6	0.53	อำนาจจำแนกดีมาก	0.47	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
7	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.49	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
8	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.41	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
9	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.60	ค่อนข้างง่าย (ดี)
10	0.74	อำนาจจำแนกดีมาก	0.54	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
11	0.37	อำนาจจำแนกดี	0.77	ค่อนข้างง่าย (ดี)
12	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.63	ค่อนข้างง่าย (ดี)
13	0.58	อำนาจจำแนกดีมาก	0.59	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
14	0.21	อำนาจจำแนกพอใช้	0.54	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
15	0.74	อำนาจจำแนกดีมาก	0.54	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
16	0.74	อำนาจจำแนกดีมาก	0.60	ค่อนข้างง่าย (ดี)
17	0.32	อำนาจจำแนกดี	0.41	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
18	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.64	ค่อนข้างง่าย (ดี)
19	0.26	อำนาจจำแนกพอใช้	0.43	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
20	0.32	อำนาจจำแนกดี	0.43	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
21	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.34	ค่อนข้างยาก (ดี)
22	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.80	ค่อนข้างง่าย (ดี)
23	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.69	ค่อนข้างง่าย (ดี)
24	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.69	ค่อนข้างง่าย (ดี)
25	0.26	อำนาจจำแนกพอใช้	0.57	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
26	0.37	อำนาจจำแนกดี	0.70	ค่อนข้างง่าย (ดี)
27	0.74	อำนาจจำแนกดีมาก	0.54	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
28	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.73	ค่อนข้างง่าย (ดี)
29	0.42	อำนาจจำแนกดีมาก	0.49	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
30	0.26	อำนาจจำแนกพอใช้	0.47	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
31	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.56	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการเกษตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ความหมาย	ค่าความยากง่าย	ความหมาย
32	0.37	อำนาจจำแนกดี	0.70	ค่อนข้างง่าย (ดี)
33	0.68	อำนาจจำแนกดีมาก	0.63	ค่อนข้างง่าย (ดี)
34	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.56	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
35	0.32	อำนาจจำแนกดี	0.59	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
36	0.58	อำนาจจำแนกดีมาก	0.56	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
37	0.63	อำนาจจำแนกดีมาก	0.60	ค่อนข้างง่าย (ดี)
38	0.37	อำนาจจำแนกดี	0.61	ค่อนข้างง่าย (ดี)
39	0.53	อำนาจจำแนกดีมาก	0.46	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)
40	0.47	อำนาจจำแนกดีมาก	0.47	ยากพอเหมาะ (ดีมาก)

จากตาราง แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดความรู้ด้านการเกษตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่นำมาใช้จริง จำนวน 40 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปและค่าความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.20-0.80 ซึ่งอยู่ในระดับดีและดีมากสามารถนำไปใช้ได้

ผลคะแนนทดสอบความรู้ทางด้านการเกษตร
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 (กลุ่มทดลอง)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	คะแนนทดสอบ (เต็ม 40 คะแนน)
1	เด็กชายณัฐพล มอขุนทด	33
2	เด็กชายฤทธิจักร แก้วสำโรง	29
3	เด็กชายมนัสนันท์ ชูช่วย	27
4	เด็กชายกฤติพล อยู่สำราญ	30
5	เด็กชายกีรติ ขจรกิตติวัฒน์	34
6	เด็กชายณัฐพล แซ่อึ้ง	34
7	เด็กชายทัศน์ไชย พรหมหา	24
8	เด็กชายยุทธ์กานต์ ทองเจริญ	34
9	เด็กชายวรากร แฝงเมืองคุก	33
10	เด็กชายอนาวิน กล้าหาญ	38
11	เด็กหญิงวรัทยา พลโยธา	37
12	เด็กหญิงอรดี รักธรรม	35
13	เด็กหญิงของขวัญ พรหมสิงห์	34
14	เด็กหญิงนฤชา ปเทสัง	33
15	เด็กหญิงธัญญรัตน์ มะลิเทศ	33
16	เด็กหญิงนันทิดา แสนศักดิ์	25
17	เด็กหญิงน้ำเพชร โพนทอง	26
18	เด็กหญิงภัทรลภา ทองกร	26
19	เด็กหญิงมัญฑิตา เปี่ยมศิริ	36
20	เด็กหญิงมุฑิตา ทับเกตุแก้ว	32
21	เด็กหญิงสุภัสสร เจริญวัฒนาวงศ์	35
22	เด็กหญิงอรอุษา วิเศษศิริ	29
23	เด็กหญิงพัชราภาณ์ ทองดี	27
24	เด็กหญิงเมษยา เวียงโอสถ	35

ผลคะแนนทดสอบวัดความรู้ทางด้านการเกษตร
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 (กลุ่มควบคุม)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	คะแนนทดสอบ (เต็ม 40 คะแนน)
1	เด็กชายเอกบดินทร์ สิงห์เถื่อน	23
2	เด็กชายจิตติพัฒน์ รามัญจิตต์	12
3	เด็กชายจิรพงษ์ กั่นทะ	20
4	เด็กชายธีรเมธ อ่ำศรี	19
5	เด็กชายณัฐวุฒิ มาลาเล็ก	22
6	เด็กชายนเรนท์ฤทธิ์ ทิพย์สาร	15
7	เด็กชายบูรพา คำเลิศ	15
8	เด็กชายศิฑาณิน ตันคำมูล	20
9	เด็กชายศุภกิจ สีทาทน	28
10	เด็กหญิงจิรยุดา มั่นใจ	34
11	เด็กหญิงศราวดี เพิ่มสกุล	30
12	เด็กหญิงสุพัตรา ครุธเผือก	25
13	เด็กหญิงกนกลักษณ์ แซ่อึ้ง	16
14	เด็กหญิงกิตติการณ์ เกื้อกิจ	33
15	เด็กหญิงเนตรนุช ทองละเอียด	33
16	เด็กหญิงพรนัชชา เพ็ชรดำ	13
17	เด็กหญิงวริศรา คงเหล็ก	33
18	เด็กหญิงอัญชิสา สระแสง	24
19	เด็กหญิงอารีย์ สีขะสุข	25
20	เด็กหญิงสุดาสิริ พิชิตพงศ์เผ่า	19
21	เด็กหญิงกนกวรรณ เจ้าฝ้าย	21
22	เด็กหญิงดาราวดี อ้วนท้วน	16
23	เด็กหญิงณฐวรรณ อ่วมอิ่ม	17
24	เด็กชายณัฐพงศ์ สาทประสม	20

ภาคผนวก ช

หลักสูตรบูรณาการงานเกษตร

หลักสูตรบูรณาการงานเกษตร
มกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์
โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์
สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

คำนำ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน โดยเน้นในด้านต่างๆ คือ 1) ด้านการปรับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ 2) ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีทักษะวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งสื่อและตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกระดับ/ประเภทการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง 4) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนต้นแบบทุกสาขาวิชาหลัก และทุกระดับการศึกษา เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในทุกสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกัน และ 5) ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะให้ผู้เรียนในทุกระดับ/ประเภท รวมทั้งยังมุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองในระบบการศึกษา โดยเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต ความเป็นไทย เน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง ปลูกฝัง เสริมสร้างความมีวินัย ความสามัคคี ประกอบกับสภาวการณ์ในปัจจุบันวิชางานเกษตร ซึ่งเป็นหนึ่งในวิชาที่กระทรวงศึกษาธิการบรรจุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างหลักสูตร พบว่าเนื้อหาสำหรับการจัดการเรียนการสอนเกษตรนั้นมีน้อย อันจะทำให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ถูกต้องได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนขาดเจตคติที่ดีต่อการเกษตรหรือการประกอบอาชีพเกษตรได้

ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย จึงได้เกิดแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรงานเกษตรโดยนำวิชางานเกษตรไปบูรณาการร่วมกับวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาหลักที่เน้นในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน การบูรณาการดังกล่าวจะทำให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจด้านการเกษตรมากขึ้น รวมทั้งเป็นการเชื่อมโยงศาสตร์การเกษตรซึ่งเป็นศาสตร์ของแผ่นดิน เข้ากับการเรียนการสอนเนื้อหาหลัก ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทางการเกษตร ตลอดจนเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตรให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี

สุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ 2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	● การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - นิทาน - เรื่องสั้นๆ - บทร้องเล่นและบทเพลง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
7. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบเห็นในชีวิตประจำวัน	● การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ประกอบด้วย - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน - เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
8. มีมารยาท ในการอ่าน	● มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	● การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ	● การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่ายๆ
3. มีมารยาทในการเขียน	● มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ และปฏิบัติตาม	● การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ
2. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง 3. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู	● การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน - การ์ตูน - เรื่องขบขัน
4. พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์	● การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น - การแนะนำตนเอง - การขอความช่วยเหลือ - การกล่าวคำขอบคุณ - การกล่าวคำขอโทษ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	● มารยาทในการฟัง เช่น - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง ● มารยาทในการดู เช่น - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น ● มารยาทในการพูด เช่น - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย	● พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ● เลขไทย
2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	● การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่านเป็นคำ ● มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ● การผันคำ ● ความหมายของคำ
3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ	● การแต่งประโยค
4. ต่อคำคล้องจองง่ายๆ	● คำคล้องจอง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	● วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น - นิทาน - เรื่องสั้นง่ายๆ - ปริศนาคำทาย - บทร้องเล่น - บทอาขยาน - บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
2. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ	● บทอาขยานและบทร้อยกรอง - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริงสื่อสาร

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิก และ ตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์	• การใช้จำนวนบอกปริมาณที่ได้จากการนับ • การเขียนตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวเลขไทยแสดงจำนวน • การอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทย • การนับเพิ่มทีละ 1 ทีละ 2 • การนับลดทีละ 1
2. เปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์	• หลักและค่าของเลขโดดในแต่ละหลัก • การเขียนตัวเลขแสดงจำนวนในรูปกระจาย • การเปรียบเทียบจำนวนและการใช้เครื่องหมาย = ≠ > < • การเรียงลำดับจำนวนไม่เกินห้าจำนวน

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บวก ลบ และบวก ลบระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์ พร้อมทั้ง ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ	• ความหมายของการบวก และการใช้เครื่องหมาย + • การบวกที่ไม่มีการทด • ความหมายของการลบ และการใช้เครื่องหมาย – • การลบที่ไม่มีการกระจาย • การบวก ลบระคน
2. วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ	• โจทย์ปัญหาการบวก การลบ • โจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน • การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก การลบ

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.3 ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.4 เข้าใจระบบจำนวนและนำสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกความยาว น้ำหนัก ปริมาตรและความจุ โดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน	• การเปรียบเทียบความยาว (สูงกว่า เตี้ยกว่า ยาวกว่า สั้นกว่า ยาวเท่ากัน สูงเท่ากัน) • การวัดความยาวโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน • การเปรียบเทียบน้ำหนัก (หนักกว่า เบากว่า หนักเท่ากัน) • การชั่งโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน • การเปรียบเทียบปริมาตรและความจุ (มากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน จุมากกว่า จุน้อยกว่า จุเท่ากัน) • การตวงโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
2. บอกช่วงเวลา จำนวนวันและชื่อวันในสัปดาห์	• ช่วงเวลาในแต่ละวัน (กลางวัน กลางคืน เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น) • จำนวนวันและชื่อวันในสัปดาห์

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน ค 2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 3 เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1 อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี	• รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี

สาระที่ 3 เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.2 ใช้การนึกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 4 พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชัน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกจำนวนและความสัมพันธ์ในแบบรูปของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทีละ 1 ทีละ 2 และลดลงทีละ 2	• แบบรูปของจำนวนที่เพิ่มขึ้นทีละ 1 ทีละ 2 • แบบรูปของจำนวนที่ลดลงทีละ 1
2. บอกรูปและความสัมพันธ์ในแบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง ขนาด หรือสีที่สัมพันธ์กันอย่างใดอย่างหนึ่ง	• แบบรูปของรูปที่มีรูปร่าง ขนาดหรือสีที่สัมพันธ์กันอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น △ □ △ □ △ □ ___

สาระที่ 4 พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (mathematical model) อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.2 ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.3 ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
–	–

สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา 2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม 3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม 4. ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมาย และการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง 5. เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ 6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	-

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต	- สิ่งมีชีวิตมีลักษณะแตกต่างจากสิ่งไม่มีชีวิต โดยสิ่งมีชีวิตจะมีการเคลื่อนที่ กินอาหาร ขับถ่าย หายใจ เจริญเติบโต สืบพันธุ์และตอบสนองต่อสิ่งเร้า แต่สิ่งไม่มีชีวิตจะไม่มีลักษณะดังกล่าว
2. สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์	- โครงสร้างภายนอกของพืชได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอก และผล แต่ละส่วนทำหน้าที่ต่างกัน - โครงสร้างภายนอกของสัตว์ ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก เท้า และขา แต่ละส่วนทำหน้าที่แตกต่างกัน
3. สังเกตและอธิบายลักษณะหน้าที่และความสำคัญของอวัยวภายนอกของมนุษย์ ตลอดจนการดูแลรักษาสุขภาพ	- อวัยวะภายนอกของมนุษย์มีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกัน อวัยวะเหล่านี้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต จึงต้องดูแลรักษาและป้องกันไม่ให้อวัยวะเหล่านั้นได้รับอันตราย

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์	- สิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นจะมีทั้งลักษณะที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำมาจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.1 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่นประเทศ และโลกนำความรู้ไปใช้ในในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สังเกตและระบุลักษณะที่ปรากฏหรือสมบัติของวัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวัน	- วัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวัน อาจมีรูปร่าง สี ขนาด พื้นผิว ความแข็งเหมือนกันหรือแตกต่างกัน
2. จำแนกวัสดุที่ใช้ทำของเล่น ของใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งระบุเกณฑ์ที่ใช้จำแนก	- ลักษณะหรือสมบัติต่าง ๆ ของวัสดุ สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกวัสดุที่ใช้ทำของเล่น ของใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว 3.2 เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลาย การเกิดปฏิกิริยา มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 4 แรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว 4.1 เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงโน้มถ่วง และแรงนิวเคลียร์ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ทดลองและอธิบายการดึงหรือการผลักวัตถุ	- การดึงและการผลักวัตถุ เป็นการออกแรงกระทำต่อวัตถุ ซึ่งอาจทำให้วัตถุเคลื่อนที่หรือไม่เคลื่อนที่ และเปลี่ยนแปลงรูปร่างหรืออาจไม่เปลี่ยนแปลงรูปร่าง

สาระที่ 4 แรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหา ความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว 6.1 เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัณฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สำรวจ ทดลองและอธิบายองค์ประกอบและสมบัติทางกายภาพของดินในท้องถิ่น	- ดินประกอบด้วย เศษหิน ซากพืช ซากสัตว์ โดยมีน้ำและอากาศแทรกอยู่ในช่องว่างของเม็ดดิน - ดินในแต่ละท้องถิ่นมีสมบัติทางกายภาพแตกต่างกันในด้านของสี เนื้อดิน การอุ้มน้ำและการจับตัวของดิน

สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน ว 7.1 เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซีและเอกภพ การปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ การสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ระบุว่าในท้องฟ้ามีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาว	- ในท้องฟ้ามีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาว โดยจะมองเห็นท้องฟ้ามีลักษณะเป็นครึ่งทรงกลมครอบแผ่นดินไว้

สาระที่ 7 ดาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐานว 7.2 เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
-	-

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหารู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาตามที่กำหนดให้หรือตาม ความสนใจ	-
2. วางแผนการสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้า โดยใช้ความคิดของตนเองและของครู	-
3. ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบและบันทึกผลด้วยวิธีง่ายๆ	-
4. จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบและนำเสนอผล	-
5. แสดงความคิดเห็นในการสำรวจตรวจสอบ	-
6. บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ	-
7. นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ	-

คำอธิบายรายวิชา

บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ร วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
จำนวน 5 หน่วย จำนวนเวลา 30 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา เรียนรู้ความสำคัญของการเกษตรที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน บูรณาการความรู้ทางด้านการเกษตรกับศาสตร์การเรียนรู้อื่นๆ ทดลองปลูกพืช ฝึกปฏิบัติใช้วัสดุใช้อุปกรณ์ในการดูแลรักษาพืชที่ปลูก ศึกษาปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับพืชที่ปลูก บันทึกการเปลี่ยนแปลง สังเกตการเจริญเติบโต ศึกษาส่วนประกอบของพืชที่ปลูกและพืชอื่นๆ ในท้องถิ่น อวัยวะภายนอกของสัตว์ ความสำคัญของพืชและสัตว์ในท้องถิ่น ศึกษาสมบัติของวัสดุที่ใช้ปลูกพืช องค์ประกอบและสมบัติทางกายภาพของดิน การใช้ประโยชน์จากดิน ศึกษาความสำคัญของดวงอาทิตย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พืชเจริญเติบโต

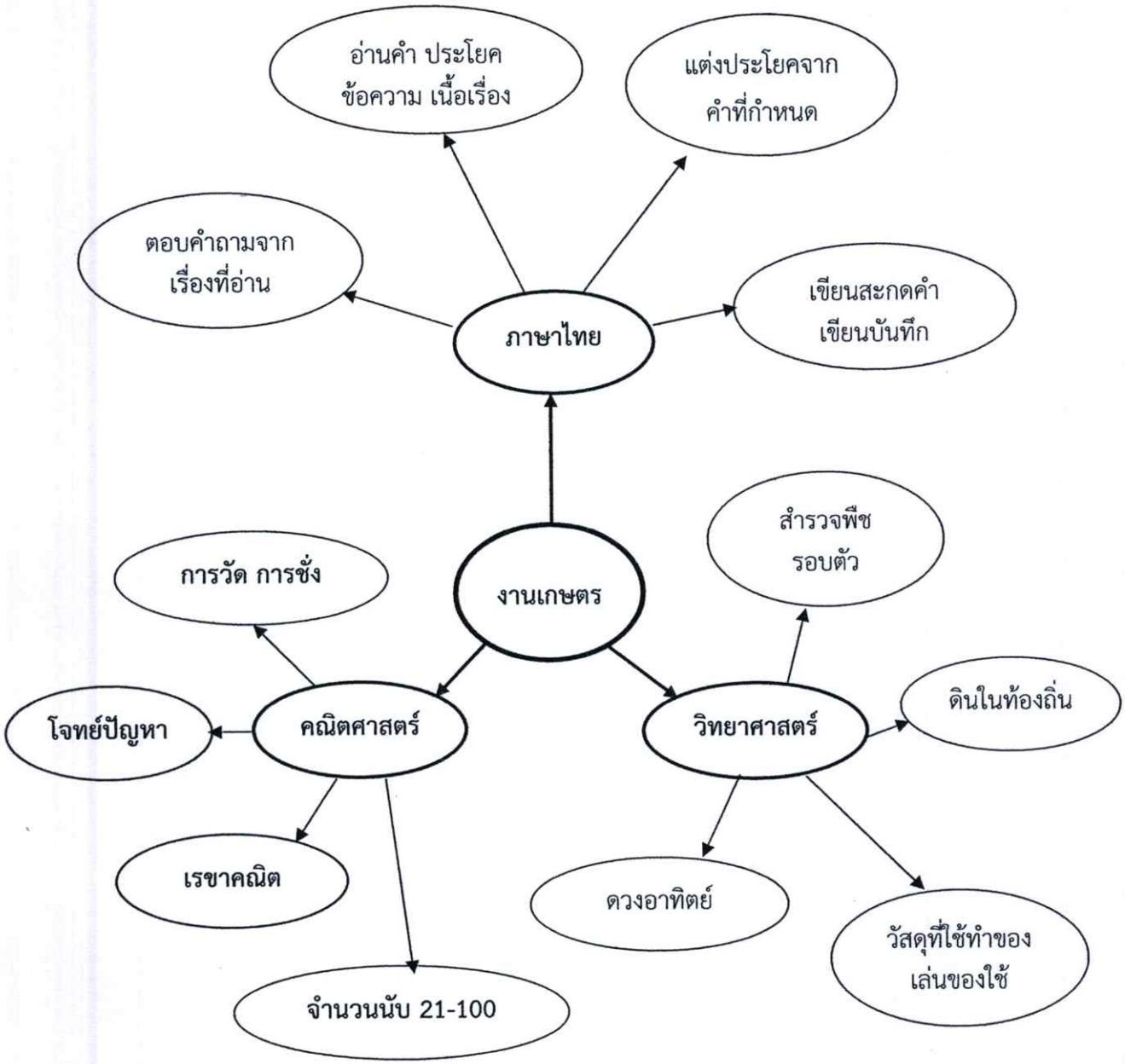
บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ อ่านเขียนสะกดคำ บอกความหมายของคำและข้อความ เรียบเรียงคำเป็นประโยคและต่อคำคล้องจองง่ายๆ จับใจความจากเรื่องที่ฟังและอ่าน สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและอ่าน บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองที่เกี่ยวกับการเกษตร ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะการสังเกต สำรวจสิ่งรอบตัว สนทนาจากประสบการณ์ โดยสอดแทรกกิจกรรมให้ฝึกฝนการอ่านและการเขียน

ฝึกทักษะการคิดคำนวณ และฝึกการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่องการเขียนและอ่านสัญลักษณ์ การบอกความยาว น้ำหนักผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน การบอกรูปทรง จำแนกรูปเรขาคณิต มีส่วนร่วมในการสร้างความคิดรวบยอด ใช้โจทย์ที่หลากหลายใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน เพื่อฝึกทักษะการคิดคำนวณและฝึกการแก้โจทย์ปัญหา

ฝึกปฏิบัติ โดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การแสวงหาความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง และรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

มีจิตวิทยาศาสตร์ จริยธรรม คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ผังมโนทัศน์การบูรณาการเนื้อหางานเกษตรร่วมกับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
พืชน่ารู้	**ภาษาไทย** - **มฐ. ท 1.1 ป.1/1** อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ - **มฐ. ท 1.1 ป.1/2** บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน - **มฐ. ท 1.1 ป.1/3** ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน - **มฐ. ท 2.1 ป.1/2** เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/2** เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/3** เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ - **มฐ. ท 5.1 ป.1/1** บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	◈ การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ◈ การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้นๆ การอ่านเรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ◈ การเขียนสื่อสารคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำพื้นฐานในบทเรียน คำคล้องจอง และเขียนประโยคง่ายๆ ◈ การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่านเป็นคำ ◈ มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ◈ การผันคำ ◈ ความหมายของคำ ◈ การแต่งประโยค ◈ วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่นนิทาน เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย บทร้องเล่น บทอาขยาน บทร้อยกรอง วรรณคดี และวรรณกรรมในบทเรียน	3
	คณิตศาสตร์ - **มฐ. ค 1.1 ป.1/1** เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือ	◈ จำนวนนับ 1 ถึง 100 การบอกจำนวน การอ่านและเขียนตัวเลขแทนจำนวนพืชรอบตัว	5

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
พืชน่ารู้	จำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์ - **มฐ. ค 1.2 ป.1/1** บวก ลบ และบวก ลบระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ - **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาและโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ - **มฐ. ค 2.1 ป.1/1** บอกความยาว น้ำหนัก ปริมาตรและ ความจุโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน - **มฐ. ค 2.1 ป.1/2** บอกช่วงเวลาจำนวนวันและชื่อวันในสัปดาห์ - **มฐ. ค 3.1 ป.1/1** .จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี - **มฐ. ค 6.1 ป.1/5** เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ	◈ การบวก และการใช้เครื่องหมาย + การบวกที่ไม่มีการทด ◈ การลบ และการใช้เครื่องหมาย – การลบที่ไม่มีการกระจาย ◈ โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ◈ โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน ◈ การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก โจทย์ปัญหาการลบโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนโดยใช้ชื่อสถานที่ ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์สินค้า อาชีพ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร. ◈ การวัดความยาว ความสูงและระยะทางโดยใช้ เครื่องมือที่มีหน่วยไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ◈ การเปรียบเทียบความยาว (สูงกว่า ยาวกว่า สั้นกว่า ยาว เท่ากัน สูงเท่ากัน) ◈ การเปรียบเทียบ น้ำหนักโดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ◈ ช่วงเวลาในแต่ละวัน (กลางวัน กลางคืน เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น) ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการดูแลรักษาพืชที่ปลูก ◈ รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี (รูปทรงส่วนต่างๆ ของพืช) ◈ เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์ทางการเกษตร	

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
พืชน่ารู้	**วิทยาศาสตร์** - **มฐ.** ว 1.1 ป.1/2 สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์ - มฐ. ว 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นกณฑ์ - **มฐ. ว 3.1 ป.1/1** . สังเกตและระบุลักษณะที่ปรากฏหรือสมบัติของวัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวัน - **มฐ. ว 6.1 ป.1/1** สำรวจทดลองและอธิบายองค์ประกอบและสมบัติทางกายภาพของดินในท้องถิ่น - **มฐ. ว 7.1 ป.1/1** ระบุว่าในท้องฟ้ามีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาว - **มฐ.ว 8.1 ป.1/5** แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ - **มฐ.ว8.1 ป.1/6** บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ	◈ ศึกษาโครงสร้างภายนอกของพืช ได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอกและผล แต่ละส่วนทำหน้าที่ต่างกัน ◈ วัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวัน อาจมีรูปร่าง สี ขนาด พื้นผิว ความแข็งเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ◈ ดินประกอบด้วย เศษหิน ซากพืช ซากสัตว์ โดยมีน้ำและอากาศแทรกอยู่ในช่องว่างของเม็ดดิน ดินในแต่ละท้องถิ่นมีสมบัติทางกายภาพแตกต่างกันในด้าน ของสี เนื้อดิน การอุ้มน้ำและ การจับตัวของดิน ประโยชน์ของดินที่มีต่อพืช ลักษณะของดิน ที่เหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช ◈ ในท้องฟ้ามีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาว โดยจะมองเห็นท้องฟ้มีลักษณะเป็นครึ่งทรงกลมครอบแผ่นดินไว้ ◈ ความสำคัญของดวงอาทิตย์ที่มีต่อพืช	7
สัตว์น่ารู้	**ภาษาไทย** - **มฐ. ท 1.1 ป.1/1** อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ - **มฐ. ท 1.1 ป.1/2** บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน - **มฐ. ท 1.1 ป.1/3** ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	◈ อ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น ◈ การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ	3

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
สัตว์น่ารู้	- **มฐ. ท 2.1 ป.1/2** เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/2** เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/3** เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่ายๆ - **มฐ. ท 5.1 ป.1/1** บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	เช่น เรื่องสั้นๆ การอ่าน เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและสาระการเรียนรู้อื่น ◈ การเขียนสื่อสาร คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำพื้นฐานในบทเรียน คำคล้องจอง และเขียนประโยคง่ายๆ ◈ การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่านเป็นคำ ◈ มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ◈ การผันคำ ◈ ความหมายของคำ ◈ การแต่งประโยค ◈ ศึกษาวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น นิทาน เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย บทร้องเล่น บทอาขยาน บทร้อยกรอง วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน	
	คณิตศาสตร์ - **มฐ. ค 1.1 ป.1/1** เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์ - **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาและโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ - **มฐ. ค 6.1 ป.1/5** เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ	◈ จำนวนนับ 1 ถึง 100 การบอกจำนวน การอ่านและเขียนตัวเลขแทนจำนวนสัตวนรอบตัว ◈ โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ◈ โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน ◈ การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การบวกลบระคนโดยใช้ชื่อ สถานที่ ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์สินค้า อาชีพ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ◈ เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์ทางการเกษตร	2

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
สัตว์น่ารู้	**วิทยาศาสตร์** - **มฐ.** ว 1.1 ป.1/2 สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืชและสัตว์ - **มฐ.ว** 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์ - **มฐ.ว** 8.1 ป.1/5 แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ - **มฐ.ว**8.1 ป.1/6 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจ ตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ - **มฐ.ว** 8.1 ป.1/7 นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ	◈ โครงสร้างภายนอกของสัตว์ ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก เท้า และขา แต่ละส่วนทำหน้าที่แตกต่างกัน ◈ ความสัมพันธ์ระหว่างคน สัตว์ และพืช	3
ความสำคัญของการเกษตร	**ภาษาไทย** - **มฐ. ท** 1.1 ป.1/3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน - **มฐ. ท** 2.1 ป.1/2 เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ - **มฐ. ท** 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ - **มฐ. ท** 4.1 ป.1/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ - **มฐ. ท** 5.1 ป.1/1 บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	◈ การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้นๆ การอ่านเรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการอ่านเรื่องราวความสำคัญของการเกษตร ◈ การเขียนสื่อสาร คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำพื้นฐานในบทเรียน คำคล้องจอง คำที่เกี่ยวกับการเกษตร และเขียน ประโยคง่ายๆ ◈ การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่านเป็นคำ การบอกความหมายของคำที่อ่าน ◈ มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ◈ การแต่งประโยค ◈ วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อย	2

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/ มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
		กรองสำหรับเด็ก เช่นนิทาน เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย บทร้องเล่น บทอาขยาน บทร้อยกรอง วรรณคดี และวรรณกรรมในบทเรียน	
ความสำคัญของการเกษตร	**คณิตศาสตร์** - **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาและโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ - **มฐ. ค 6.1 ป.1/5** เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ	◈ โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ◈ โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน ◈ เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์ทางการเกษตร	1
	วิทยาศาสตร์ - มฐ.ว 8.1 ป.1/1 ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาตามที่กำหนดให้หรือตามความสนใจ - **มฐ.ว 8.1 ป.1/2** วางแผน การสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้า โดยใช้ความคิดของตนเองและของครู - มฐ.ว 8.1 ป.1/4 จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบและนำเสนอผล - **มฐ.ว 8.1 ป.1/6** บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ - มฐ.ว 8.1 ป.1/7 นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ	◈ การทำโครงงาน	-

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	**ภาษาไทย** - **มฐ. ท 1.1 ป.1/1** อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ - **มฐ. ท 1.1 ป.1/2** บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน - **มฐ. ท 2.1 ป.1/2** เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/2** เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ - **มฐ. ท 4.1 ป.1/3** เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ	◈ การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วยคำพื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในวิตประจำวันไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ◈ การเขียนสื่อสาร คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน คำพื้นฐานในบทเรียน คำคล้องจอง คำที่เกี่ยวกับการเกษตร และเขียน ประโยคง่ายๆ ◈ การสะกดคำ การแจกลูก และการอ่านเป็นคำ การบอกความหมายของคำที่อ่าน ◈ มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ◈ การแต่งประโยค	2
	คณิตศาสตร์ - **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาและโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ - **มฐ. ค 6.1 ป.1/5** เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ	◈ โจทย์ปัญหาการบวก การลบ ◈ โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน ◈ การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การบวกลบระคนโดยใช้ชื่อสถานที่ ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์สินค้า อาชีพ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ◈ เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์ทางารเกษตร	1
ธุรกิจเกษตร	**คณิตศาสตร์** - **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาและโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผล	◈ โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน ◈ การสร้างโจทย์ปัญหาการบวก การลบ การบวกลบระคนโดยใช้ชื่อสถานที่ ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์สินค้า อาชีพ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง	1

โครงสร้างรายวิชา การบูรณาการงานเกษตรร่วมกับ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 30 ชั่วโมง

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	วิชา/มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
	ของคำตอบ - มฐ. ค 6.1 ป.1/2 ใช้ความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	กับการเกษตร ◈ การซื้อสินค้า	

แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พืชน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 15 ชั่วโมง
ผู้สอน ครูสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก

****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 1.1 ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ
- มฐ. ท 1.1 ป.1/2 บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
- มฐ. ท 1.1 ป.1/3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 2.1 ป.1/2 เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
- มฐ. ท 4.1 ป.1/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 5.1 ป.1/1 บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริงสื่อสาร

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.1 ป.1/1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.2 ป.1/1 บวก ลบ และบวก ลบระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ
- มฐ. ค 1.2 ป.1/2 วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 2.1 ป.1/1 **บอกความยาว น้ำหนัก ปริมาตรและ ความจุ โดยใช้หน่วยที่ไม่ใช่** หน่วยมาตรฐาน

- มฐ. ค 2.1 ป.1/2 บอกช่วงเวลา จำนวนวันและชื่อวันในสัปดาห์

มาตรฐาน ค 3.1 อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 3.1 ป.1/1 . จำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 6.1 ป.1/5 เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ

มาตรฐาน ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 1.1 ป.1/2 สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของพืช

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

มฐ.ว 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นกณฑ์

มาตรฐาน ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- **มฐ. ว 3.1 ป.1/1** . สังเกตและระบุลักษณะที่ปรากฏ หรือสมบัติของวัสดุที่ใช้ทำของเล่นของใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ว 6.1 เข้าใจกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัณฐานของโลกมีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- **มฐ. ว 6.1 ป.1/1** สำรวจ ทดลองและอธิบายองค์ประกอบและสมบัติทางกายภาพของดินในท้องถิ่น

มาตรฐาน ว 7.1 เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซีและเอกภพ การปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ การสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- **มฐ. ว 7.1 ป.1/1** ระบุว่าในท้องฟ้ามีดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์และดวงดาว

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 8.1 ป.1/3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบและบันทึกด้วยวิธีง่าย ๆ
- มฐ.ว 8.1 ป.1/4 จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบและนำเสนอผล
- มฐ.ว 8.1 ป.1/5 แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ
- มฐ.ว 8.1ป.1/6บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบโดยเขียนภาพหรือข้อความสั้น ๆ

สาระสำคัญ

- ฝึกปฏิบัติปลูกพืช ดูแลรักษา บันทึกการเจริญเติบโต ศึกษาโครงสร้างภายนอกของพืชในท้องถิ่น รูปร่าง ลักษณะ หน้าที่และประโยชน์ของส่วนประกอบของพืช ได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด และการจำแนกพืชเป็นพืชบกและพืชน้ำ การใช้คำถาม เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลายทักษะ เช่น ทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท การจัดกระทำข้อมูล และสื่อความหมายของข้อมูล เป็นต้น เพื่อการหาคำตอบของปัญหาให้ได้มาซึ่งความรู้ ความคิดและความเข้าใจที่คงทนเกี่ยวกับพืชรอบตัวเรา โดยการนำข้อมูลมาทำให้อยู่ในแบบที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย พร้อมทั้งพัฒนาให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุปโดยปราศจากข้อมูลหลักฐาน การเป็นผู้มีความพยายามอดทนในการศึกษา ค้นคว้า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

สาระการเรียนรู้

ความรู้

พืชเป็นสิ่งมีชีวิต ขยายพันธุ์ได้หลายวิธี พืชส่วนใหญ่มีสีเขียวมีความสำคัญต่อมนุษย์และสัตว์ โครงสร้างภายนอกของพืช ได้แก่ ราก ลำต้น ใบ ดอก ผลและเมล็ด แต่ละส่วนทำหน้าที่แตกต่างกัน พืชโดยทั่วไปแบ่งเป็นพืชบกและพืชน้ำ

ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด

- **ทักษะทั่วไป**
  1. ทักษะการจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ
  2. ทักษะการวาดภาพและระบายสี
  3. ทักษะปฏิบัติปลูกพืชดูแลพืชที่ปลูก
- **ทักษะเฉพาะ**
  1. ทักษะการสังเกต
  2. ทักษะการจำแนกประเภท

3. ทักษะการเปรียบเทียบ
4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. ทักษะกระบวนการสืบค้น
6. ทักษะการอ่าน การเขียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้ ช่างสังเกต เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

การตอบคำถาม

1. พืชมีส่วนประกอบอะไรบ้าง
2. รากช่วยให้พืชดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไรและ
3. รากของพืชมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
4. รากของพืชมีประโยชน์อะไรบ้าง
5. ลำต้นของพืชมีลักษณะอย่างไร
6. ลำต้นของพืชทำหน้าที่อะไร
7. ใบของพืชมีรูปร่างลักษณะอย่างไร
8. ใบของพืชมีประโยชน์อะไรบ้าง
9. นักเรียนรู้จักดอกไม้อะไรบ้าง ดอกไม้ที่นักเรียนรู้จักมีสีอะไรและมีกลิ่นหอมหรือไม่
10. ดอกไม้มีประโยชน์อะไรบ้าง
11. ผลของพืชมีรูปร่างลักษณะอย่างไร นักเรียนเคยเห็นรูปร่างลักษณะภายในของผลหรือไม่ ลักษณะภายในของผลเป็นอย่างไร
12. นักเรียนทราบหรือไม่ว่า พืชชนิดใดเป็นพืชบก พืชชนิดใดเป็นพืชน้ำ
13. พืชที่ขึ้นบนบก และพืชที่ขึ้นในน้ำแตกต่างกันอย่างไร
14. มีพืชอะไรบ้างอยู่รอบบริเวณโรงเรียนของนักเรียน
15. ปัจจัยที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืชมีอะไรบ้าง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. ทดลองปลูกพืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับในภาชนะ ดูแลรักษา บันทึกการดูแลรักษา
2. ภาพวาดและระบายสีพืชที่รู้จัก และพืชที่ทดลองปลูก พร้อมทั้งระบุส่วนประกอบของพืชที่ปลูก
3. นับจำนวนเมล็ดพืช เช่นเมล็ดถั่วเขียว เมล็ดทานตะวัน เพาะเมล็ดและนับจำนวนเมล็ดที่งอก
4. แต่งประโยคคำที่เกี่ยวข้องกับพืชรอบตัว
5. วัดความยาวความสูงและเปรียบเทียบน้ำหนักของพืชที่ปลูก
6. สำรวจพืชบริเวณโรงเรียนและนำมาจัดจำแนกตามมาตราตัวสะกด
7. ภาพวาดและระบายสีพืชบกและพืชน้ำ เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพืชบกกับพืชน้ำ

8. ภาพวาดและระบายสีพืชที่พบในท้องถิ่น

การประเมินผลรวบยอด

1. แบบประเมินพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรม
2. จัดจำแนกประเภทของพืช
3. วาดภาพโครงสร้างพืช
4. ปลูกและบำรุงดูแลรักษาพืช

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. จัดจำแนกประเภทของพืช	จัดจำแนกประเภทของพืชได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงมีรายละเอียดชัดเจนและมีการยกตัวอย่างเพิ่มเติม	จัดจำแนกประเภทของพืชได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงมีรายละเอียดชัดเจน	จัดจำแนกประเภทของพืชได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงแต่มีรายละเอียดน้อย	จัดจำแนกประเภทของพืชได้สอดคล้องแต่ไม่สามารถแสดงรายละเอียดหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมได้
2. วาดภาพโครงสร้างพืช	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว ชี้แสดงรายละเอียดส่วนต่างๆของพืช สามารถแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานได้	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องชี้แสดงรายละเอียดส่วนต่างๆของพืชได้ชัดเจน	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องชี้แสดงรายละเอียดส่วนต่างๆของพืช	ลงมือปฏิบัติได้ตามแบบและต้องมีผู้แนะนำได้แต่ละขั้นตอน
3. ปลูกและบำรุงดูแลรักษาพืช	นำขั้นตอนการปลูกพืชไปใช้ปฏิบัติจริงได้ถูกต้องคล่องแคล่ว สามารถแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติงานได้และแนะนำการทำงานให้กับผู้อื่น	นำขั้นตอนการปลูกพืชไปใช้ปฏิบัติจริงได้ถูกต้องคล่องแคล่ว สามารถแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติงานได้	นำขั้นตอนการปลูกพืชไปใช้ปฏิบัติจริงได้	นำขั้นตอนการปลูกพืชไปใช้ปฏิบัติจริงได้แต่ต้องมีผู้แนะนำในแต่ละขั้นตอน

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
4. การเขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกคำและสามารถแนะนำผู้อื่นให้เขียนได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องเกือบทุกคำและสามารถแก้ไขคำที่เขียนผิดด้วยตนเองได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องบางคำ เมื่อมีผู้แนะนำคำที่เขียนผิดก็สามารถแก้ไขตามได้	เขียนสะกดคำจากภาพตามที่มีผู้แนะนำได้ถูกต้อง
5. การวิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก การลบ	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้องทุกข้อ ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้อง มีบางข้อผิดแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้องด้วยตนเอง มีบางข้อผิดเมื่อมีผู้แนะนำก็สามารถแก้ไขได้	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้อง แต่ต้องมีผู้แนะนำทุกข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบการประเมินตามสภาพจริงพฤติกรรมการปฏิบัติการทำกิจกรรมของนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 (8 – 10 คะแนน)	2 (5 – 7 คะแนน)	1 (ต่ำกว่า 5 คะแนน)
1. การทำกิจกรรมตามแผนที่กำหนด	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดได้โดยครูเป็นผู้แนะนำในบางส่วน มีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดได้ หรือดำเนินการข้ามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข
2.การบันทึกผลการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะอย่างถูกต้องมีระเบียบและเป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะไม่เป็นระเบียบ และเป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลไม่ครบ และไม่เป็นไปตามการทำกิจกรรม
3. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำเสนอด้วยแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจนถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำเสนอด้วยแบบต่าง ๆ แต่ยังไม่ถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างไม่เป็นระบบและนำเสนอไม่สื่อความหมายและไม่ชัดเจน
4. การสรุปผลการทำกิจกรรม	สรุปผลการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง กระชับชัดเจน และครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ตามความคิดเห็น โดยไม่ใช้ข้อมูลจากการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. พืชรอบตัว (6 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติปลูกพืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับในภาชนะ ดูแลรักษาสังเกตการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ครูให้นักเรียนศึกษาพืชในท้องถิ่นโดยสำรวจพืชในท้องถิ่น สำรวจพืชรอบบริเวณโรงเรียนของเรา จากนั้นบันทึก นำเสนอผล สรุปผล และวาดภาพและระบายสีพืชที่นักเรียนรู้จักและชื่นชอบในท้องถิ่น พร้อมระบุชื่อพืชบริเวณที่พบ แล้วนำมาจำแนกประเภทของพืชตามเกณฑ์ที่ครูกำหนด ฝึกปฏิบัติเขียนสะกดคำชื่อพืชจำแนกตามมาตราตัวสะกด การนับจำนวนเมล็ดพืชที่ปลูก นับจำนวนพืชที่อยู่ในบริเวณโรงเรียนและนำมาสร้างโจทย์การบวก การลบ

2. การปลูกพืชในภาชนะ (2 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและสังเกตลักษณะเฉพาะที่สำคัญของวัสดุที่ใช้ทำของเล่น ของใช้ จัดกลุ่มวัสดุที่ใช้ทำสิ่งของเครื่องใช้นำเสนอผลและสรุปผลการทำกิจกรรม สรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดกลุ่มวัสดุเป็นแผนภาพความคิด จัดกลุ่มสิ่งของโดยกำหนดเกณฑ์เอง จากนั้นให้นักเรียนศึกษา อภิปราย และเขียนแผนภาพความคิด สมบัติของวัสดุที่ใช้ทำของเล่นและของใช้ ศึกษาสมบัติของวัสดุที่นำไปปลูกพืช

ให้นักเรียนปฏิบัติจริงและตอบคำถามเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะของรูปเรขาคณิตสองมิติ คือ รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี ครูให้นักเรียนฝึกทักษะการจำแนกรูปเรขาคณิตสองมิติแล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกประโยชน์ของการนำความรู้ไปใช้ในการเรียนและใช้ในชีวิตประจำวันและสังเกตรูปทรงของภาชนะที่ปลูกพืช ทดลองปลูกพืชในวัสดุชนิดต่างๆ จากนั้นครูประเมินตามสภาพจริง จากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรม จากการประเมินตนเองด้วยการพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน

3. การดูแลรักษาพืชที่ปลูก (4 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ศึกษา สังเกต สีของดิน ลักษณะเนื้อดิน การอุ้มน้ำของดิน และการจับตัวของดิน จากท้องถิ่นหรือชุมชน ทำกิจกรรมเรื่องดินจากแหล่งต่างๆ ในชุมชนของเรา สมบัติของดินในท้องถิ่นหรือชุมชน ตรวจสอบสมบัติทางกายภาพของดินเหนียว ดินร่วน และดินทราย จากนั้นสังเกตภาพการใช้ประโยชน์จากดินชนิดต่างๆ ทดลองใช้ประโยชน์จากดินโดยนำมาทดลองปลูกพืชในภาชนะ ฝึกปฏิบัติดูแลรักษาพืช สังเกตการเจริญเติบโตวัดความสูงของลำต้น ความยาวความกว้างของใบ เขียนบันทึกการดูแลรักษา การเจริญเติบโตของพืช วาดภาพลักษณะของดวงอาทิตย์และท้องฟ้า จากนั้นสังเกตท้องฟ้าในเวลากลางวันและกลางคืน สืบค้นข้อมูลดวงอาทิตย์ และประโยชน์ของดวงอาทิตย์ วาดภาพและระบายสี ประโยชน์ของดวงอาทิตย์ ครูประเมินตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรมและผลงานของนักเรียน

4. การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร (3 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียน แบ่งกลุ่มและทำกิจกรรม ส่วนประกอบของพืช โดยวาดภาพแสดงส่วนประกอบของพืชที่นักเรียนปลูก ได้แก่ พืชผก ไม้ดอก นำเสนอผลงานจากการทำกิจกรรม สรุปผลการทำกิจกรรม ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการชั่งเพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักของส่วนประกอบของพืชโดยใช้เครื่องชั่งอย่างง่าย ปฏิบัติเก็บเกี่ยวผลผลิตพืชที่นักเรียนปลูก เช่น ถั่วงอก เมล็ดทานตะวันงอก เป็นต้น จากนั้นครูประเมินตามสภาพจริง จากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรม จากการประเมิน

ตนเองด้วยการพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน จากการประเมินภาพวาดและระบายสี โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบการประเมินตามสภาพจริง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพ

1.1 ภาพต้นพืชนิดต่างๆ พืชบก พืชน้ำ

1.2 ภาพส่วนประกอบของพืช ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล เมล็ด

1.3 ภาพ ผัก ผลไม้

2. วัสดุอุปกรณ์

2.1 กระดาษวาดเขียน 1 แผ่น

2.2 ดินสอสี 1 กล่อง

2.3 ดินปลูกพืช กระถาง ถุงพลาสติก ตะกร้า

2.4 เมล็ดพันธุ์พืช

3. ใบงาน

3.1 ใบงาน เรื่อง มารู้จักส่วนประกอบของพืช

3.2 ใบงานเรื่อง พืชรอบบริเวณสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

3.3 ใบงานเรือง สำรวจพืชในท้องถิ่น

4. แหล่งเรียนรู้

4.1 แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน

4.2 แหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่น หรือชุมชน

4.3 สวนพฤกษศาสตร์

แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง สัตว์น่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 8 ชั่วโมง
ผู้สอน ครูสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก

****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 1.1 ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ
- มฐ. ท 1.1 ป.1/2 บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน
- มฐ. ท 1.1 ป.1/3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 2.1 ป.1/2 เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
- มฐ. ท 4.1 ป.1/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 5.1 ป.1/1 บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริงสื่อสาร

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.1 ป.1/1 เขียนและอ่านตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวเลขไทยแสดงปริมาณของสิ่งของหรือจำนวนนับที่ไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.2 ป.1/2 วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 6.1 ป.1/5 เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ

มาตรฐาน ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 1.1 ป.1/2 สังเกตและอธิบายลักษณะและหน้าที่ของโครงสร้างภายนอกของสัตว์

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 8.1 ป.1/5 แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ
- มฐ.ว8.1 ป.1/6 บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ
- มฐ.ว 8.1 ป.1/7 นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระสำคัญ

ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของสัตว์ โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะภายนอกของสัตว์ การจัดจำแนกประเภทของสัตว์ในท้องถิ่น และประโยชน์ของสัตว์ ด้วยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อ่านเขียนชื่อสัตว์โดยสามารถอ่านสะกดคำ แจกลูกคำ ระบุมาตราตัวสะกดของชื่อสัตว์ชนิดต่างๆ อ่าน ท่องบทอาขยาน บทร้องเล่นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสัตว์ และการใช้คำถามเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนฝึกทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการสังเกต การจำแนกประเภท การจัดกระทำข้อมูล และสื่อความหมายข้อมูล เป็นต้น เพื่อการหาคำตอบของปัญหา ให้ได้มาซึ่งความรู้ ความคิดและความเข้าใจที่คงทนเกี่ยวกับสัตว์รอบตัวเรา โดยการนำข้อมูลมาทำให้อยู่ในแบบที่น่าสนใจ และเข้าใจง่าย พร้อมทั้งพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีความพยายามอดทนในการศึกษา ค้นคว้า ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตประจำวัน

ฝึกการแก้โจทย์ปัญหาที่นำชื่อสัตว์มาตั้งเป็นโจทย์คำถามซึ่งอาจใช้กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้น ได้แก่ ทำความเข้าใจโจทย์ วางแผน ลงมือทำ และตรวจสอบ และสามารถนำความรู้นี้ไปใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้

ความรู้

สัตว์มีโครงสร้างภายนอก ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก เท้า และขา แต่ละส่วนทำหน้าที่แตกต่างกัน และสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตสามารถจำแนกสัตว์ออกเป็นประเภทโดยใช้ชนิดของอาหารที่สัตว์กิน ลักษณะการเคลื่อนที่ และแหล่งที่อยู่ เป็นเกณฑ์

ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด

- **ทักษะทั่วไป**
    1. ทักษะการจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ
    2. ทักษะการวาดภาพและระบายสี
- **ทักษะเฉพาะ**
    1. ทักษะการสื่อสารการอ่านการเขียน
    2. ทักษะการจำแนกประเภท
    3. ทักษะการเคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
    4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**
    1. ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
    2. มุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
    3. รักความเป็นไทยเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การตอบคำถาม

1. นักเรียนชอบสัตว์ชนิดไดมากที่สุด เหตุผลที่ชอบ เพราะอะไร
2. สัตว์แต่ละชนิดมีอวัยวะภายนอกอะไรบ้าง
3. สัตว์รอบตัวเรามีรูปร่าง ลักษณะหรือโครงสร้างอย่างไร
4. สัตว์ในท้องถิ่นสามารถจำแนกประเภทโดยใช้เกณฑ์ใดได้บ้าง
5. นักเรียนสามารถจำแนกชนิดของสัตว์ตามประเภทของอาหารที่กินได้อย่างไร
6 สัตว์ที่อยู่รอบตัวเรามีประโยชน์ต่อเราอย่างไร

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. ใบงาน สัตว์รอบตัว
2. วาดภาพสัตว์ที่ชื่นชอบ และโยงเส้นอวัยวะ และหน้าที่ของอวัยวะภายนอก
3. ใบงานเรื่องโจทย์ปัญหาการบวก
4. ใบงานเรื่อง โจทย์ปัญหาการลบ
5. ใบงานเรื่องการเขียนสะกดคำชื่อสัตว์
6 ภาพวาดและระบายสีสัตว์ที่มีประโยชน์และเขียนบรรยายประโยชน์ของสัตว์

การประเมินผลรวบยอด

1. การจัดจำแนก
2. วาดภาพ
3. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ
4. การสรุปผลการทดลอง

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1.จัดจำแนกประเภทของสัตว์	จัดจำแนกประเภทของสัตว์ได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงมีรายละเอียดชัดเจนและมีการยกตัวอย่างเพิ่มเติม	จัดจำแนกประเภทของสัตว์ได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงมีรายละเอียดชัดเจน	จัดจำแนกประเภทของสัตว์ได้สอดคล้องถูกต้องตามหลักความเป็นจริงแต่มีรายละเอียดน้อย	จัดจำแนกประเภทของสัตว์ได้สอดคล้องแต่ไม่สามารถแสดงรายละเอียดหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมได้
2. วาดภาพโครงสร้างสัตว์	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องล่องแคล่วชี้แสดรายละเอียดส่วนต่างๆของสัตว์สามารถแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานได้	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องชี้แสดงรายละเอียดส่วนต่างๆของสัตว์ได้ชัดเจน	ออกแบบและลงมือปฏิบัติวาดภาพตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ถูกต้องชี้แสดงรายละเอียดส่วนต่างๆของสัตว์	ลงมือปฏิบัติได้ตามแบบและต้องมีผู้แนะนำได้แต่ละขั้นตอน
3. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆอย่างชัดเจนถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆแต่ยังไม่ถูกต้องหมด	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆแต่ยังไม่ถูกต้อง	ไม่มีการจัดกระทำข้อมูลแลนำเสนอไม่สื่อความหมายและไม่ชัดเจน
4. การเขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกคำและสามารถแนะนำผู้อื่นให้เขียนได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องเกือบทุกคำและสามารถแก้ไขคำที่เขียนผิดด้วยตนเองได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องบางคำเมื่อมีผู้แนะนำคำที่เขียนผิด ก็สามารถแก้ไขตามได้	เขียนสะกดคำจากภาพตามที่มีผู้แนะนำได้ถูกต้อง

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
5. การวิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้องทุกข้อ ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้อง มีบางข้อผิดแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้องด้วยตนเอง มีบางข้อผิดเมื่อมีผู้แนะนำก็สามารถแก้ไขได้	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกได้ถูกต้องแต่ต้องมีผู้แนะนำทุกข้อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. สัตว์รรอบตัว (5 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจสัตว์ในท้องถิ่น ช่วยกันจำแนกสัตว์ออกเป็นประเภทตามลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์และเขียนเป็นแผนภาพความคิด ให้นักเรียนสำรวจสัตว์ที่อยู่บริเวณแปลงเกษตรและบริเวณที่นักเรียนปลูกพืช ร่วมอภิปรายข้อดีข้อเสียของสัตว์ชนิดนั้นๆ ตอบคำถามเกี่ยวกับอาหารที่สัตว์กิน เขียนแผนภาพความคิดจำแนกประเภทของสัตว์โดยใช้อาหารที่สัตว์กินเป็นเกณฑ์ ให้นักเรียนตอบคำถามเรื่อง ที่อยู่ของสัตว์ โดยศึกษาภาพแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ ให้นักเรียนอ่านชื่อสัตว์และเขียนชื่อสัตว์ตามมาตราตัวสะกดที่ครูกำหนด ฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์นำชื่อสัตว์มาสร้างโจทย์ปัญหาการบวก การลบ พร้อมกับคิดคำนวณหาคำตอบ จากนั้นครูประเมินผลตามสภาพจริง จากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมทำกิจกรรม จากแบบการประเมินตนเองด้วยการพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน จากการประเมินแผนภาพความคิด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบการประเมินตามสภาพจริง ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน

2. โครงสร้างของสัตว์ (1 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ ให้นักเรียนทบทวนความรู้และเขียนแผนภาพเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของสิ่งมีชีวิต ให้นักเรียนสังเกตและร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพสัตว์และอวัยวะภายนอกของสัตว์ เขียนแผนภาพความคิดอวัยวะภายนอกที่สำคัญของสัตว์ นำเสนอผลและสรุปผลการทำกิจกรรม จัดทำสมุดภาพหรือวาดภาพสัตว์โดยหาภาพสัตว์ที่ชื่นชอบพร้อมระบุชื่ออวัยวะและหน้าที่ของอวัยวะ จากนั้นครูประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรม จากการประเมินตนเองด้วยการพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน จากการประเมินแผนภาพความคิด และสมุดภาพ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบการประเมินตามสภาพจริง

3. ประโยชน์ของสัตว์ (2 ชั่วโมง)

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มและยกตัวอย่างสัตว์ตามประโยชน์ของสัตว์ และร่วมกันสรุปเป็นแผนภาพความคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของสัตว์ด้านต่างๆ วาดภาพสัตว์ที่นักเรียนสนใจพร้อมทั้งระบุประโยชน์ของสัตว์ชนิดนั้น จากนั้นทำกิจกรรม เรื่อง ประโยชน์ของสัตว์ต่อเรา นำเสนอผลและสรุปผลการทำกิจกรรม วาดภาพและระบายสีสัตว์ที่มีประโยชน์ และบรรยายประโยชน์ของสัตว์ชนิดนั้น ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเกี่ยวกับสัตว์ บทร้องเล่น บทอาขยานและตอบคำถาม

จากเรื่องที่อ่าน จากนั้นครูประเมินตามสภาพจริง จากการสังเกตพฤติกรรมขณะเข้าร่วมกิจกรรม ประเมินภาพวาดและระบายสี โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบการประเมินตามสภาพจริง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น ภาพปลา ภาพกระต่าย ภาพช้าง ภาพสุนัข ภาพแมว ภาพควาย
2. ภาพสัตว์และอาหารที่สัตว์กิน ในแหล่งที่อยู่อาศัยต่างๆ
3. บัตรคำชื่อสัตว์ชนิดต่างๆ
4. นิทาน บทร้อยกรอง
5. ใบกิจกรรม ชุดกิจกรรม
6. แปลงเกษตรในโรงเรียน
7. ห้องสมุด
8. ชุมชน

แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความสำคัญของการเกษตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 3 ชั่วโมง
ผู้สอน ครูสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก

****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 1.1 ป.1/3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 2.1 ป.1/2 เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
- มฐ. ท 4.1 ป.1/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 5.1 ป.1/1 บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.2 ป.1/2 วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 6.1 ป.1/5 เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถ

อธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

- มฐ.ว 8.1 ป.1/1 ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาตามที่กำหนดให้หรือตามความสนใจ
- **มฐ.ว 8.1 ป.1/2** วางแผน การสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้า โดยใช้ความคิดของตนเองและของครู
- มฐ.ว 8.1 ป.1/4 จัดกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตรวจสอบและนำเสนอผล
- **มฐ.ว 8.1 ป.1/6** บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ
- มฐ.ว 8.1 ป.1/7 นำเสนอผลงานด้วยวาจาให้ผู้อื่นเข้าใจ

สาระสำคัญ

ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร เรียนรู้ว่างานเกษตร เป็นการนำผลผลิตจากการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์มาใช้ประโยชน์ในการบริโภคและสร้างรายได้ งานเกษตร มีหลายประเภท สามารถแบ่งออกตามลักษณะของงานนั้นๆ นักเรียนฝึกปฏิบัติรดน้ำต้นไม้ กำจัดวัชพืช การพรวนดิน ใส่ปุ๋ยซึ่งเป็นการดูแลรักษาต้นไม้และควรทำเป็นประจำเพื่อให้ต้นไม้ได้เจริญเติบโต แข็งแรงสมบูรณ์ นักเรียนอ่านเรื่องราวความรู้เกี่ยวกับการเกษตรตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เรียบเรียงคำเป็นประโยค ฝึกการแก้โจทย์ปัญหาการบวกลบระคนที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยใช้กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้น ได้แก่ ทำความเข้าใจโจทย์ วางแผน ลงมือทำและตรวจสอบ และสามารถนำความรู้นี้ไปใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนต่างๆ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน สามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนกับชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
2. ประเภทของงานเกษตร
3. การดูแลรักษาพืชด้วยการรดน้ำและกำจัดวัชพืช
4. การดูแลรักษาพืชด้วยการพรวนดิน ใส่ปุ๋ย

ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด

- **ทักษะทั่วไป**
  1. ทักษะการวางแผนการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน
  2. ทักษะการแก้ปัญหา
- **ทักษะเฉพาะ**
  1. ทักษะการสื่อสารการอ่านการเขียน
  2. ทักษะการเคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
- **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**
  1. ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
  2. มุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
  3. รักความเป็นไทยเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

การตอบคำถาม

1. งานเกษตรคืออะไร
2. งานเกษตรมีความสำคัญอย่างไรบ้าง
3. อาชีพเกษตรมีอะไรบ้าง
4. ในท้องถิ่นของเรามีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือไม่อย่างไร
5. นักเรียนมีส่วนร่วมทำงานเกี่ยวกับงานเกษตรได้อย่างไรบ้าง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. อ่านเนื้อเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเกษตรตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
2. ใบงานเรื่องโจทย์ปัญหาการบวกลบระคน
3. การเขียนแต่งประโยคจากคำที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการเกษตร
4. ปฏิบัติกิจกรรมดูแลรักษาพืช

การประเมินผลรวบยอด

1. การฝึกปฏิบัติ
2. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. การดูแลรักษาพืช	ดูแลรักษาพืชได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว สามารถแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานและแนะนำผู้อื่นได้	ดูแลรักษาพืชได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วด้วยตนเองสามารถแก้ปัญหาในระหว่างปฏิบัติงานได้	ดูแลรักษาพืชได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วด้วยตนเอง	ดูแลรักษาพืชได้แต่ต้องมีผู้แนะนำในแต่ละขั้นตอน
2. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆ อย่างชัดเจนถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆ แต่ยังไม่ถูกต้องหมด	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำเสนอด้วยแบบต่างๆ แต่ยังไม่ถูกต้อง	ไม่มีการจัดกระทำข้อมูลแลนำเสนอไม่สื่อความหมายและไม่ชัดเจน
4. การเขียนสะกดคำ แต่งประโยค	เขียนสะกดคำและแต่งประโยคด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกคำและสามารถแนะนำผู้อื่นให้เขียนได้	เขียนสะกดคำและแต่งประโยคด้วยตนเองได้ถูกต้องเกือบทุกคำ และสามารถแก้ไขคำที่เขียนผิดด้วยตนเองได้	เขียนสะกดคำและแต่งประโยคด้วยตนเองได้ถูกต้องบางคำ เมื่อมีผู้แนะนำคำที่เขียนผิด ก็สามารถแก้ไขตามได้	เขียนสะกดคำและแต่งประโยคด้วยตนเองตามที่มีผู้แนะนำได้ถูกต้อง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
4. การวิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนได้ถูกต้องทุกข้อด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนได้ถูกต้อง มีบางข้อผิดแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนได้ถูกต้องด้วยตนเอง มีบางข้อผิดเมื่อมีผู้แนะนำก็สามารถแก้ไขได้	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนได้ถูกต้องแต่ต้องมีผู้แนะนำทุกข้อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. การเกษตรสร้างอาหาร (1 ชั่วโมง)

ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ของตนเอง ให้นักเรียนจำแนกงานที่เป็นงานเกษตรและงานที่ไม่ใช่งานเกษตรและจำแนกประเภทของงานเกษตร ครูให้นักเรียนดูอุปกรณ์เครื่องมือเกษตรที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอยของอุปกรณ์แต่ละชนิด ให้นักเรียนศึกษาวิธีการดูแลรักษาพืชและฝึกใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการดูแลรักษาพืช แล้วนำความรู้ไปปฏิบัติดูแลพืชที่ปลูกที่โรงเรียนและที่บ้าน ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ทางด้านการเกษตรและความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อสิ่งมีชีวิตและให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการดูแลรักษาพืช วิธีดูแลรักษาพืช ประโยชน์ของการดูแลรักษาพืช และความสำคัญของการเกษตรที่มีต่อนักเรียน ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เรื่อง การดูแลรักษาพืช ครูประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน

2. การเกษตรสร้างรายได้ (2 ชั่วโมง)

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปความรู้เรื่องงานเกษตร เพื่อให้ได้คำตอบว่างานเกษตร มีหลายประเภท สามารถแบ่งออกได้ตามลักษณะของงาน เป็นการนำผลผลิตจากการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์มาใช้ประโยชน์ในการบริโภคและสร้างรายได้ ในท้องถิ่นเขตหนองจอกมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหลายอย่างเช่น การทำนาปลูกข้าว ปลูกผัก ผลไม้ การเลี้ยงปลาเพื่อบริโภค และเพื่อการค้าเป็นการสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบอาชีพการเกษตร นักเรียนสามารถทำการเกษตรง่ายๆ เช่นปลูกผักในกระถาง ช่วยดูแลรดน้ำต้นไม้ที่ปลูกในโรงเรียนและที่บ้านได้ ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเกษตร ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านและนำคำมาแต่งประโยคให้ได้รูปประโยคที่สมบูรณ์ ฝึกทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์โดยบูรณาการศาสตร์ความรู้ทางด้านการเกษตรมาสร้างโจทย์ปัณหาการบวกลบระคน พร้อมกับคิดคำนวณหาคำตอบ จากนั้นครูประเมินผลตามตัวชี้วัดและประเมินการปฏิบัติงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. รูปภาพ บัตรคำประเภทงานเกษตร
2. อุปกรณ์ในการดูแลพืชของจริง บัวรดน้ำ สายยาง
3. อุปกรณ์เครื่องมือการเกษตรของจริง ได้แก่ ส้อมพรวน ช้อนปลูก
4. แปลงเกษตร

แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การแปรรูผลผลิตทางการเกษตร ชั้น ป. 1 เวลา 3 ชั่วโมง
ผู้สอน ครูสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก

****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- **มฐ. ท 1.1 ป.1/1** อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ
- **มฐ. ท 1.1 ป.1/2** บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 2.1 ป.1/2 เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

- มฐ. ท 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
- มฐ. ท 4.1 ป.1/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด

- **มฐ. ค 1.2 ป.1/2** วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 6.1 ป.1/4 ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร การสื่อความหมายและการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง
- มฐ. ค 6.1 ป.1/5 เชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ

สาระสำคัญ

ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร เรียนรู้ว่างานเกษตร เป็นการนำผลผลิตจากการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์มาใช้ประโยชน์ในการบริโภคและสร้างรายได้ ผลผลิตที่ได้จากการเกษตรทั้งพืชและสัตว์สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัทฑ์ต่างๆ เพื่อได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย

ช่วยเพิ่มมูลค่า ยืดอายุการเก็บรักษาให้นานยิ่งขึ้น นักเรียนสำรวจ ศึกษาการอ่านชื่อ การเขียนสะกดคำที่เป็นชื่อผลิตภัณฑ์ที่ได้จากพืชและสัตว์ต่อเป็นคำคล้องจองง่าย อ่านสะกดคำอักษรนำและคำอักษรควบ การแก้โจทย์ปัญหาอาจใช้กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้น ได้แก่ ทำความเข้าใจโจทย์ วางแผนลงมือทำ และตรวจสอบ นำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. เรียนรู้ เรื่องผลผลิตทางการเกษตร
2. ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากพืช
3. ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากสัตว์

ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด

- **ทักษะทั่วไป**
  1. ทักษะการจำแนก
  2. ทักษะการแก้ปัญหา
- **ทักษะเฉพาะ**
  1. ทักษะการสื่อสารการอ่านการเขียน
  2. ทักษะการเคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
- **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**
  1. ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
  2. มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
  3. รักความเป็นไทยเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

การตอบคำถาม

1. จำแนกสิ่งที่เป็นผลิตภัณฑ์จากพืชและผลิตภัณฑ์จากสัตว์
2. ทำไมเราจึงต้องแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
3. การเกษตรมีความสำคัญอย่างไรบ้าง
4. ผลิตภัณฑ์จากพืชมีอะไรบ้าง
5. ผลิตภัณฑ์จากสัตว์มีอะไรบ้าง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. อ่านเนื้อเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเกษตรตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
2. ใบงานเรื่องโจทย์ปัญหาการบวกลบระคน
3. เขียนคำคล้องจอง
4. สำรวจชื่อคำที่เป็นคำอักษรนำและคำที่เป็นอักษรควบ

การประเมินผลรวบยอด

1. การอ่าน การเขียน
2. การคิดวิเคราะห์

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
1. การอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ อักษรควบ	อ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ อักษรควบทุกคำได้ถูกต้องคล่องแคล่วและสามารถอ่านนำผู้อื่นได้	อ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ อักษรควบได้ถูกต้องเกือบทุกคำและสามารถแก้ไขคำที่อ่านผิดได้ด้วยตนเอง	อ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำ อักษรควบได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่และเมื่อมีผู้แนะนำคำที่อ่านผิดก็สามารถแก้ไขตามได้	อ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำอักษรควบได้ถูกต้องบางคำ นอกนั้นต้องมีผู้อ่านนำจึงสามารถอ่านตามได้
2. การเขียนสะกดคำ	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องทุกคำและสามารถแนะนำผู้อื่นให้เขียนได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องเกือบทุกคำและสามารถแก้ไขคำที่เขียนผิดด้วยตนเองได้	เขียนสะกดคำจากภาพด้วยตนเองได้ถูกต้องบางคำเมื่อมีผู้แนะนำคำที่เขียนผิดก็สามารถแก้ไขตามได้	เขียนสะกดคำจากภาพตามที่มีผู้แนะนำได้ถูกต้อง
3. การวิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคน	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้องทุกข้อด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้อง มีบางข้อผิดแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้องด้วยตนเอง มีบางข้อผิดเมื่อมีผู้แนะนำก็สามารถแก้ไขได้	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้อง แต่ต้องมีผู้แนะนำทุกข้อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ผลิตภัณฑ์จากพืช (2 ชั่วโมง)

1.1 ให้นักเรียนเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่สอดคล้องกับโจทย์การบวกการลบที่กำหนดเพื่อนำเข้าสู่การแก้โจทย์ปัญหา ครูถามคำถามเพื่อนำการวิเคราะห์โจทย์ วางแผน ลงมือทำ และตรวจสอบคำตอบ จากนั้น ให้นักเรียนฝึกทักษะการวิเคราะห์โจทย์ เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และแสดงวิธีทำหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวก การลบ โดยการทำกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอผลงาน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ให้นักเรียนสังเกตโจทย์การบวกและการลบ ที่ผลบวกของโจทย์การบวก เป็นตัวตั้งของโจทย์การลบ จากนั้น ครูถามคำถามเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบวก ลบระคน ให้นักเรียนฝึกทักษะการหาคำตอบโดยหาผลบวกหรือผลลบในวงเล็บก่อน แล้วจึงบวกหรือลบกับจำนวนที่เหลือในแนวนอนและแนวตั้ง โดยทำกิจกรรมกลุ่ม แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

1.3 ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือสถานการณ์ความรู้ทางการเกษตรที่สอดคล้องกับโจทย์การบวก- ลบระคนที่ครูกำหนด จากนั้น ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน ว่าต้องเรียงลำดับความคิด โดยการใส่วงเล็บในการเขียนประโยคสัญลักษณ์

1.4 ครูให้นักเรียนฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน ตามลำดับขั้นการแก้โจทย์ปัญหา โดยการตอบคำถาม ทำกิจกรรมกลุ่ม นำเสนอผลงาน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

1.5 ให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของคำคล้องจองตามความเข้าใจ ช่วยกันยกตัวอย่างคำคล้องจอง ทั้งคำคล้องจองที่ไม่มีตัวสะกดและคำคล้องจองที่มีตัวสะกด ฝึกอ่านออกเสียงคำคล้องจองที่กำหนด เพื่อเพิ่มความเข้าใจและฝึกฝนทักษะการอ่าน ให้นักเรียนจับคู่คำที่กำหนดให้เป็นคำคล้องจอง ให้นักเรียนอ่านบทร้องเล่น “จ้ำจี้ดอกไม้” แล้วจับคู่คำที่คล้องจองจากชื่อผลไม้ให้นักเรียนต่อคำคล้องจองจากคำที่กำหนด

2. ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ (1 ชั่วโมง)

2.1 ครูอ่านคำที่มีอักษรควบให้นักเรียนฟัง แล้วช่วยกันสังเกตเสียงพยัญชนะต้น ครูเขียนคำบนกระดานให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำตามครูทีละคู่ เช่น แพ-แพร แกะ-แกละ แขน-แขวน จากนั้นให้นักเรียนจำแนกส่วนประกอบของคำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรควบที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจากคำที่มีพยางค์เดียว คำที่มี 2 พยางค์ ฝึกอ่านกลุ่มคำและประโยคสั้นๆ ที่มีคำอักษรควบ ให้นักเรียนฝึกจำแนกคำที่มีอักษรควบที่ชื่อผัก ผลไม้ พืช สัตว สิ่งของ และเขียนเขียนคำจากสิ่งของหรือภาพที่ครูนำมาให้ดู แล้วฝึกอ่านคำ ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำที่มีอักษรควบ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ อักษรควบมีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ที่ออกเสียงพร้อมกัน

2.2 ครูอ่านคำที่มีอักษรนำให้นักเรียนฟัง แล้วช่วยกันสังเกตเสียงพยัญชนะต้น ครูเขียนคำบนกระดาน ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำตามครูทีละคู่ เช่น นอน-หนอน นม-ขนม จากนั้นให้นักเรียนจำแนกส่วนประกอบของคำ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่มีอักษรนำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจากคำที่มีพยางค์เดียว คำที่มี 2 พยางค์ ฝึกอ่านกลุ่มคำและประโยคสั้น ๆ ที่มีคำอักษรนำ ให้นักเรียนฝึกจำแนกคำที่มีอักษรนำ ให้นักเรียนทำใบงาน การคัดลายมือคำที่มีอักษรนำ ครูประเมินผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้นักเรียนเขียนคำจากสิ่งของหรือภาพผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่ครูนำมาให้ดู แล้วฝึกอ่านคำ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้ อักษรนำมีพยัญชนะต้น 2 ตัว ออกเสียงเหมือนมี ห นำ บางคำออกเสียงครั้งเดียว บางคำออกเสียงสองครั้ง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. รูปภาพผลิตภัณฑ์จากพืช ผลิตภัณฑ์จากสัตว์
2. บัตรคำผลิตภัณฑ์จากพืช ผลิตภัณฑ์จากสัตว์
3. บทกลอน จ้ำจี้ผลไม้
4. ใบงาน โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน
5. สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

แบบบันทึกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ธุรกิจเกษตร ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 1 ชั่วโมง
ผู้สอน ครูสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก

****

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.2 **เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์** ระหว่างการดำเนินการต่างๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 1.2 ป.1/2 วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา และโจทย์ปัญหาระคนของจำนวนนับไม่เกินหนึ่งร้อยและศูนย์พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ค 6.1 ป.1/2 **ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม**

สาระสำคัญ

ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการเกษตร การประกอบธุรกิจเกษตร การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า โดยใช้ประสบการณ์ การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า มาสร้างโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ฝึกแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบระคนซึ่งอาจใช้กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา 4 ขั้น ได้แก่ ทำความเข้าใจโจทย์ วางแผน ลงมือทำ และตรวจสอบคำตอบ นำความรู้ทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. เรียนรู้ เรื่องการซื้อขาย
2. การแลกเปลี่ยนสินค้า

ทักษะ / กระบวนการ / กระบวนการคิด

- **ทักษะทั่วไป**
  1. ทักษะการจำแนก
  2. ทักษะการแก้ปัญหา
- **ทักษะเฉพาะ**
  1. ทักษะการเคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา
- **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**
  1. ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
  2. มุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

การตอบคำถาม

1. บอกชื่อสินค้าทางการเกษตร
2. สินค้าทางการเกษตรที่นักเรียนเคยซื้อมีอะไรบ้าง
3. ปัจจุบันมีการแลกเปลี่ยนสินค้ากันหรือไม่
4. สถานที่มีการซื้อขายสินค้ามีที่ไหนบ้าง
5. สินค้าที่ควรซื้อมีอะไรบ้าง และสินค้าที่ไม่ควรซื้อมีอะไรบ้าง

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. อ่านเนื้อเรื่องความรู้เกี่ยวกับการเกษตรตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
2. ใบงานเรื่องโจทย์ปัญหาการบวกลบระคน
3. สำรวจสินค้าทางการเกษตร

การประเมินผลรวบยอด

1. การอ่าน การเขียน
2. การคิดวิเคราะห์

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การวิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคน	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้องทุกข้อด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้อง มีบางข้อผิดแต่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้องด้วยตนเอง มีบางข้อผิดเมื่อมีผู้แนะนำก็สามารถแก้ไขได้	วิเคราะห์และหาคำตอบของโจทย์ปัญหา-การบวก ลบระคนได้ถูกต้อง แต่ต้องมีผู้แนะนำทุกข้อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. การซื้อขายและแลกเปลี่ยนสินค้า (1 ชั่วโมง)

1.1 ครูให้นักเรียนบอกชื่อสินค้าทางการเกษตร ให้นักเรียนอภิปรายเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่เคยซื้อขายสินค้า

1.2 ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเกษตรหรือสถานการณ์ที่สอดคล้องกับโจทย์การบวก- ลบระคน จากนั้น ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน ว่าต้องเรียงลำดับความคิด โดยการใส่วงเล็บในการเขียนประโยคสัญลักษณ์

1.3 ครูให้นักเรียนฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบระคน ตามลำดับขั้นการแก้โจทย์ปัญหา ครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างโจทย์ปัญหาการบวก หรือการลบจากภาพ แล้วให้นักเรียนฝึกทักษะโดยการสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพที่ครูกำหนด จากภาพที่วาดขึ้นเอง โดยการทำ

กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอผลงาน แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพที่สมบูรณ์ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการเรียนและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงาน โจทย์ปัญหาการบวกลบระคน
2. สหกรณ์โรงเรียน
3. ตลาดในชุมชน

ภาคผนวก ซ

- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตร
- ตัวอย่างใบงาน/ใบความรู้/ แบบฝึกหัด
- ตัวอย่างภาพกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พืชน่ารู้
แผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1 เรื่อง พืชในท้องถิ่น เวลา 1 ชั่วโมง
โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ว 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นกณฑ์

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆเข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

- **มฐ.ว 8.1 ป.1/5** แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ

-. มฐ. ว 8.1 ป.1/2 วางแผนการสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้าโดยใช้ความคิดของตนเองและของครู

-. มฐ. ว 8.1 ป.1/3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบ และบันทึกผลด้วยวิธีง่าย ๆ

- **มฐ.ว 8.1 ป.1/6** บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. สำรวจพืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่นได้ (P)
2. บอกชื่อพืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่นได้ (K)
3. เป็นผู้ที่มีเหตุผลมีความอยากรู้อยากเห็นใจกว้างมีความซื่อสัตย์และมีความมุ่งมั่นเพียรพยายาม (A)

สาระการเรียนรู้

พืชในท้องถิ่น

สาระสำคัญ

พืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่นมีหลากหลายชนิด พืชแต่ละชนิดมีลำต้น ใบ รากที่มีลักษณะเหมาะสมกับสถานที่ที่พืชนั้นอาศัยอยู่

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

- การอธิบาย การพูดหน้าชั้นเรียน

2. ความสามารถในการคิด

- การสังเกต การสำรวจ การคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การจำแนกประเภท การอภิปราย การสื่อความหมาย การทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- ภาพวาดและผลการบันทึกพืชที่อยู่รอบบริเวณโรงเรียน พร้อมจำแนกประเภทของพืชที่พบ

คำถามฝึกคิดและหาคำตอบ

- บริเวณโรงเรียนมีพืชอะไรบ้าง

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนเกี่ยวกับพืชรอบบริเวณโรงเรียน โดยครูถามคำถามกับนักเรียน ดังนี้

- มีพืชอะไรบ้างอยู่รอบบริเวณโรงเรียนของนักเรียน

ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ตามสี คือ ฟ้า ส้ม เขียว ชมพู ศึกษาวิธีทำกิจกรรมเรื่อง พืชรอบบริเวณโรงเรียนของเราในใบงาน ให้เข้าใจ

2. ให้นักเรียนทำกิจกรรม เรื่อง พืชรอบบริเวณโรงเรียนของเรา โดยสำรวจพืชรอบบริเวณโรงเรียน และบันทึกผลการทำกิจกรรม ในใบงานพืชที่อยู่บริเวณโรงเรียนของเรา

ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป

1. ให้ผู้แทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการทำกิจกรรม โดยครูถามคำถามดังนี้

2.1 พืชรอบบริเวณโรงเรียนมีพืชชนิดใดบ้าง เป็นพืชบกหรือพืชน้ำ และพบในบริเวณใดบ้าง (ตัวอย่างคำตอบ เข็มเป็นพืชบก พบหน้าโรงเรียน)

3. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำกิจกรรมเกี่ยวกับพืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่น ให้ได้ประเด็นตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้

ให้นักเรียนสำรวจ วาดภาพและระบายสีพืชที่นักเรียนรู้จักและชื่นชอบในท้องถิ่นมา 1 ชนิด ระบุว่า ภาพพืชดังกล่าวเป็นพืชชนิดใด พบบริเวณใด และมีประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างไร จัดทำเป็นชิ้นงาน

ขั้นที่ 5 ประเมิน

1. ให้นักเรียนพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
   - สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
   - นักเรียนเข้าใจเรื่องใดมากที่สุด
   - นักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยในเรื่องใดบ้าง
   - นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่
2. ครูประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนดังนี้ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำงานร่วมกัน สังเกตการตอบคำถามของนักเรียนในชั้นเรียน การตอบคำถามในใบงาน ประเมินการทำกิจกรรม ประเมินภาพวาดและระบายสี และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้แบบประเมินตามสภาพจริง

การจัดบรรยากาศเชิงบวก

จัดกิจกรรมฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการปฏิบัติปลูกพืชดูแลรักษาพืชที่ปลูก และดูแลพืชอื่นๆ ที่อยู่บริเวณโรงเรียน เป็นการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มให้เข้าใจบทบาทของตนเอง การแบ่งหน้าที่ การร่วมแสดงความคิดเห็น และเข้าใจขั้นตอนการทำงาน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานเรื่องพืชบริเวณโรงเรียนของเรา
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
3. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้ การตอบคำถาม พืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน
2. ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม สำรวจพืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน การดูแลรักษาพืชที่ปลูกและพืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน
3. ด้านคุณลักษณะ การใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการปฏิบัติการทำกิจกรรมของนักเรียน

ตัวชี้วัด	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. การทำกิจกรรมตามแผนที่กำหนด	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ด้วยตนเอง มีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยมีครูหรือผู้อื่นเป็นผู้แนะนำ	ทำกิจกรรมไม่ถูกต้องตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข

ตัวชี้วัด	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
2. กาบันทึกผลการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะอย่างถูกต้อง มีระเบียบ มีการระบุหน่วย มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นความเชื่อมโยงเป็นภาพรวม เป็นเหตุเป็นผล และเป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะอย่างถูกต้อง มีระเบียบ มีการระบุหน่วย มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นถึงความสัมพันธ์เป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะแต่ไม่เป็นระเบียบ ไม่มีการระบุหน่วย และไม่มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการ ทำกิจกรรม	บันทึกผลไม่ครบ ไม่มีการระบุหน่วย และไม่เป็นไปตามการทำกิจกรรม
3. การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอ	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงให้เห็นเป็นภาพรวม และนำเสนอด้วยแบบต่าง ๆ อย่างชัดเจนถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการจำแนกข้อมูลให้เห็นวามสัมพันธ์นำเสนอด้วยแบบต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่ชัดเจน	จัดกระทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีการยกตัวอย่างเพิ่มเติมให้เข้าใจง่ายและนำเสนอด้วยแบบต่าง ๆ แต่ยังไม่ชัดเจนและไม่ถูกต้อง	จัดกระทำข้อมูลอย่างไม่เป็นระบบและมีการนำเสนอไม่สื่อความหมายและไม่ชัดเจน
4. การสรุปผลการทำกิจกรรม	สรุปผลการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง กระชับชัดเจน และครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ถูกต้องแต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ โดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง จึงสามารถสรุปได้ถูกต้อง	สรุปผลการทำกิจกรรมตามความรู้ที่พอมีอยู่ โดยไม่ใช้ข้อมูลจากการทำกิจกรรม

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน.....

.....

.....

2. ผลที่เกิดขึ้นกับครู.....

.....

.....

แนวการพัฒนาครั้งต่อไป

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์)

ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางลักษิกา ดำรงศักดิ์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนสังฆประชานุสรณ์

แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการงานเกษตรร่วมกับภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พืชน่ารู้
แผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 เรื่อง ประแภทของพืช เวลา 1 ชั่วโมง
โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

****

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

- มฐ. ว 1.2 ป.1/1 ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่นและนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นกณฑ์

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆเข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัด

- **มฐ.ว 8.1 ป.1/5** แสดงความคิดเห็นในการสำรวจ ตรวจสอบ

-. มฐ. ว 8.1 ป.1/2 วางแผนการสังเกต สำรวจตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้าโดยใช้ความคิดของตนเองและของครู

-. มฐ. ว 8.1 ป.1/3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสำรวจตรวจสอบ และบันทึกผลด้วยวิธีง่าย ๆ

- **มฐ.ว 8.1 ป.1/6** บันทึกและอธิบายผลการสังเกต สำรวจตรวจสอบ โดยเขียนภาพหรือข้อความสั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. จำแนกประเภทของพืชตามเกฑ์ที่กำหนดให้ได้ (P)
2. บอกชื่อพืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่นได้ (K)
3. เป็นผู้ที่มีเหตุผลมีความอยากรู้อยากเห็นใจกว้างมีความซื่อสัตย์และมีความมุ่งมั่นเพียรพยายาม (A)

สาระการเรียนรู้

ประเภทของพืช (พืชบก พืชน้ำ ไม้ดอก ไม้ประดับ ผัก ผลไม้ พืชสมุนไพร)

สาระสำคัญ

พืชรอบบริเวณโรงเรียนหรือในท้องถิ่นมีหลากหลายชนิด พืชบางชนิดดอาศัยอยู่บนบก บางชนิดอยู่ในน้ำ บางชนิดอยู่บนต้นไม้อื่น พืชที่ขึ้นในที่ต่างกันจะมีลักษณะใบ ลำต้น และรากที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ในที่ต่างกัน

พืชมีความสำคัญมากเรานำพืชมากินเป็นอาหารเช่น ข้าว ผัก ผลไม้ ส่วนพืชสมุนไพรเรานำมาทำเป็นยารักษาโรค ส่วนไม้ดอกไม้ประดับเราใช้ปลูกตกแต่งสถานที่

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
   - การอธิบาย การพูดหน้าชั้นเรียน
2. ความสามารถในการคิด
   - การสังเกต การสำรวจ บันทึก การคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การจำแนกประเภท การอภิปราย การสื่อความหมาย
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
   - การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเภทของพืชในท้องถิ่น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

- ตัวชี้วัดที่ 4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ชิ้นงานหรือภาระงาน

- สำรวจพืช จำแนกประเภทของพืชที่พบ

คำถามฝึกคิดและหาคำตอบ

- บริเวณชุมชนที่นักเรียนอาศัยมีพืชอะไรบ้าง
- ผัก ผลไม้ที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำภาพ ผัก ผลไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับชนิดต่างๆ ให้นักเรียนดูและถามคำถามกับนักเรียนดังนี้

- พืชชนิดนี้ชื่อว่าอะไร
- นักเรียนเคยเห็นของจริงหรือไม่ พบเห็นที่ไหน
- พืชในภาพมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ตามสี คือ ฟ้า ส้ม เขียว ชมพู ศึกษาวิธีทำกิจกรรมเรื่อง การจำแนกประเภทพืชรอบบริเวณโรงเรียนของเราในใบงาน ให้เข้าใจ
2. ให้นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจพืช โดยสำรวจพืชของจริงรอบบริเวณโรงเรียน หรือสำราจโดยการสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุด บันทึกผลการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป

1. ให้ผู้แทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการทำกิจกรรม โดยครูถามคำถามดังนี้

2.1 พืชรอบบริเวณโรงเรียนมีพืชชนิดใดบ้างเป็นพืชบกหรือพืชน้ำเป็นไม้ดอกหรือไม้ประดับ (ตัวอย่างคำตอบ กล้วยไม้เป็นไม้ดอก มะยม เป็นไม้ผล โกสนเป็นไม้ประดับว่านหางจระเข้เป็นสมุนไพร)

3. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำกิจกรรมการจำแนกประเภทของพืช ให้ได้ประเด็นตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้

ให้นักเรียนวาดภาพและระบายสีพืชที่นักเรียนรู้จักและชื่นชอบมา 1 ชนิด เขียนชื่อพืชที่วาดโดยอาจวาดทั้งต้นหรืออาจวาดส่วนใดส่วนหนึ่งของพืชก็ได้ และระบุว่าเราใช้ประโยชน์จากพืชชนิดนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 5 ประเมิน

1. ให้นักเรียนพูดแสดงความรู้สึกหลังการเรียน ในประเด็นต่อไปนี้
   - สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
   - นักเรียนเข้าใจเรื่องใดมากที่สุด
   - นักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยในเรื่องใดบ้าง
   - นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่
2. ครูประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนดังนี้ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำงานร่วมกัน สังเกตการตอบคำถามของนักเรียนในชั้นเรียน การตอบคำถามในใบงาน ประเมินการทำกิจกรรม ประเมินภาพวาดและระบายสีและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้แบบประเมินตามสภาพจริง

การจัดบรรยากาศเชิงบวก

จัดกิจกรรมฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม โดยการปฏิบัติปลูกพืชดูแลรักษาพืชที่ปลูก และดูแลพืชอื่นๆ ที่อยู่บริเวณโรงเรียน เป็นการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มให้เข้าใจบทบาทของตนเองการแบ่งหน้าที่ การร่วมแสดงความคิดเห็น และเข้าใจขั้นตอนการทำงาน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานเรื่อง ประเภทของพืช
2. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
3. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

การวัดและประเมินผล

1. ด้านความรู้ การตอบคำถาม พืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน
2. ด้านทักษะการปฏิบัติงานกลุ่ม สำรวจพืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน การดูแลรักษาพืชที่ปลูกและพืชที่อยู่บริเวณโรงเรียน
3. ด้านคุณลักษณะ การใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการปฏิบัติการทำกิจกรรมของนักเรียน

ตัวชี้วัด	ระดับคะแนน			
	4	3	2	1
1. การทำกิจกรรมตามแผนที่กำหนด	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ด้วยตนเอง มีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง	ทำกิจกรรมตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยมีครูหรือผู้อื่นเป็นผู้แนะนำ	ทำกิจกรรมไม่ถูกต้องตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข
2. กาบันทึกผลการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะอย่างถูกต้อง มีระเบียบ มีการระบุหน่วย มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นความเชื่อมโยงเป็นภาพรวม เป็นเหตุเป็นผล และเป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะอย่างถูกต้อง มีระเบียบ มีการระบุหน่วย มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นถึงความสัมพันธ์เป็นไปตามการทำกิจกรรม	บันทึกผลเป็นระยะแต่ไม่เป็นระเบียบ ไม่มีการระบุหน่วย และไม่มีการอธิบายข้อมูลให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการ ทำกิจกรรม	บันทึกผลไม่ครบ ไม่มีการระบุหน่วย และไม่เป็นไปตามการทำกิจกรรม
3. การสรุปผลการทำกิจกรรม	สรุปผลการทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง กระชับ ชัดเจน และครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด	สรุปผลการทำกิจกรรมได้ โดยมีครูหรือผู้อื่นแนะนำบ้าง จึงสามารถสรุปได้ถูกต้อง	สรุปผลการทำกิจกรรมตามความรู้ที่พอมีอยู่ โดยไม่ใช้ข้อมูลจากการทำกิจกรรม

บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน.....

.....

.....

2. ผลที่เกิดขึ้นกับครู.....

.....

.....

แนวการพัฒนาครั้งต่อไป

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์)

ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะครูชำนาญการ

ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางลักษิกา ดำรงศักดิ์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ใบงาน เรื่อง พืชรอบบริเวณโรงเรียนของเรา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาวิธีการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ให้นักเรียนสำรวจรอบบริเวณโรงเรียน แล้วบันทึกผลการสังเกตในเรื่องต่อไปนี้
   - วาดภาพพืชที่พบ และเขียนชื่อด้วย ถ้าทราบ
   - บันทึกที่อยู่ หรือบริเวณที่พบ
   - บันทึกพืชที่พบว่าเป็นพืชบกหรือพืชน้ำ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ภาพพืชที่พบ	บริเวณที่พบ	พืชบกหรือพืชน้ำ

คำถามหลังการทำกิจกรรม

1. พืชบกมีกี่ชนิด ได้แก่พืชอะไร .....

.....

.....

2. พืชน้ำมีกี่ชนิด ได้แก่พืชอะไร .....

.....

.....

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

แม่มักจะเก็บผักตำลึงริมรั้วบ้านมาทำแกงจืดไก่สับ ซึ่งน้ำอิงชอบมาก น้ำอิงจึงบอกแม่ว่า น้ำอิงอยากปลูกผักชนิดอื่นๆ ไว้รับประทานเอง แม่จึงให้เงินน้ำอิง 40 บาท น้ำอิงนำเงินไปซื้อเมล็ดพันธุ์ผักบุ้งและผักคะน้ามาปลูก เหลือเงินคืนแม่ 10 บาท

แม่และน้ำอิงช่วยกันปลูกผัก ต่อมา แม่เก็บผักที่ปลูกไว้มาทำอาหาร และให้น้ำอิงนำผักที่เหลือไปขาย ได้เงินมา 50 บาท แม่ให้น้ำอิงเก็บออมไว้ และนำไปซื้อเมล็ดพันธุ์ผักมาปลูกอีก ผักของน้ำอิงขายดี เพราะไม่มีสารพิษ น้ำอิงมีความสุขมาก และตั้งใจจะปลูกผักชนิดอื่นๆ เพิ่มขึ้นอีก

1) น้ำอิงซื้อเมล็ดพันธุ์ผักไปเป็นเงิน.....บาท

2) น้ำอิงขายผักได้เงินมากกว่าหรือน้อยกว่าราคาเมล็ดพันธุ์ผัก

- ได้เงินมากกว่า.....บาท
- ได้เงินน้อยกว่า.....บาท

3) น้ำอิงปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ.....

.....

4) การปฏิบัติของน้ำอิงทำให้เกิดผลอย่างไร

ตอบ.....

.....

5) นักเรียนอยากปฏิบัติเช่นเดียวกับน้ำอิงหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานบูรณาการ

ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่าง

1. ชื่อพรรณไม้ที่ปลูก.....
2. สีของดอก.....
3. สีของใบ.....
4. กลิ่นของดอก.....
5. เริ่มปลูกวันที่.....
6. ใช้เวลาปลูก.....วัน
7. การดูแลรักษา.....
8. ความสูงของต้น.....หน่วย
9. ความยาวของดอก.....หน่วย
10. ภาชนะปลูกคือ.....
11. สีของภาชนะ.....
12. วัสดุที่ใช้ทำ.....
13. ความสูงของภาชนะ.....หน่วย
14. รูปทรงของภาชนะ.....
15. ประโยชน์ที่ได้รับ.....

.....

1. ชื่อพรรณไม้ที่ปลูก.....
2. สีของดอก.....
3. สีของใบ.....
4. กลิ่นของดอก.....
5. เริ่มปลูกวันที่.....
6. ใช้เวลาปลูก.....วัน
7. การดูแลรักษา.....
8. ความสูงของต้น.....หน่วย
9. ความยาวของดอก.....หน่วย
10. ภาชนะปลูกคือ.....
11. สีของภาชนะ.....
12. วัสดุที่ใช้ทำ.....
13. ความสูงของภาชนะ.....หน่วย
14. รูปทรงของภาชนะ.....
15. ประโยชน์ที่ได้รับ.....

.....

ใบงาน เรื่อง มาตราตัวสะกด

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจชื่อพรรณไม้บริเวณโรงเรียนพร้อมบอกมาตราตัวสะกดของชื่อพรรณไม้นั้น

ชื่อพืชที่สำรวจ	มาตราตัวสะกด
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	
๖.	
๗.	
๘.	
๙.	
๑๐.	
๑๑.	
๑๒.	
๑๓.	
๑๔.	
๑๕.	
๑๖.	
๑๗.	
๑๘.	
๑๙.	
๒๐.	

ชื่อ.....**ชั้น**.....**เลขที่**.....

ความรู้เรื่องพืช

ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ที่บ้านของฟ้าใสปลูกต้นไม้ไว้หลายชนิด ปลูกมะม่วง มะละกอ ชมพู่ กล้วยไว้รับประทาน ปลูกมะลิ ชบา จำปี กุหลาบไว้ประดับหน้าบ้าน ปลูกกะเพรา ตะไคร้ โหระพา พริก ข่า ต้นหอมที่สวนหลังบ้าน สวนหลังบ้านเรียกว่าสวนครัว กะเพรา ตะไคร้ โหระพา พริก ข่าเรียกว่าผักสวนครัว

ฟ้าใสชอบปลูกต้นไม้ เมื่อสังเกตต้นไม้ที่ปลูกแล้วพบว่า ผักบางชนิดชอบอยู่ในน้ำ เช่น ผักกระเฉด ผักบุ้ง ผักบางชนิดชอบเลื้อยพัน เช่น บวบ ตำลึง ถั่วพู มะละกอไม่ชอบน้ำมาก พืชบางชนิดอายุสั้น พืชบางชนิดออกลูกแล้วตาย เช่น กล้วย บางชนิดอายุยืน เช่น มะม่วง ชมพู่ ฟ้าใสชอบทำสวนครัว การปลูกผักสวนครัวทำให้ทุกคนได้รับประทานผักสด ปลอดสารพิษ ลดค่าใช้จ่ายและได้ใช้เวลาร่วมกันกับครอบครัว

1) จากเรื่องที่อ่านฟ้าใสมีนิสัยอย่างไร

.....

.....

2) ที่บ้านของนักเรียนปลูกพืชชนิดใดเหมือนกับบ้านของฟ้าใสบ้าง

.....

.....

3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลพืชที่ปลูกอย่างไร

.....

.....

4) นักเรียนชอบการปลูกพืชหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกและหาคำตอบ

1) พ่อปลูกต้นดาวเรืองแล้ว 24 ต้น ปลูกเพิ่มอีก 35 ต้น พ่อปลูกต้นดาวเรืองทั้งหมดกี่ต้น

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ พ่อปลูกต้นดาวเรืองทั้งหมด.....ต้น

2) ธิติมีส้ม 32 ผล แม่ให้อีก 21 ผล ธิติมีส้มรวมทั้งหมดกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ธิติมีส้มรวมทั้งหมด.....ผล

3) ฟ้าปลูกดอกบานชื่น 30 ต้น ปลูกต้นดาวกระจาย 28 ดอก ฟ้าปลูกดอกไม้รวมกันทั้งหมดกี่ต้น

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ฟ้าปลูกดอกไม้รวมกัน.....ต้น

4) แก้วเก็บดอกมะลิมา 25 ดอก เก็บเพิ่มอีก 30 ดอก แก้วเก็บดอกไม้รวมทั้งหมดกี่ดอก

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ รวมมีดอกไม้ทั้งหมด.....ดอก

5) แม่ค้าขายมังคุดได้ 32 เข่ง และขายเงาะได้ 57 เข่ง แม่ค้าขายผลไม้ได้ทั้งหมดกี่เข่ง

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ แม่ค้าขายผลไม้ได้ทั้งหมด.....เข่ง

6) เมื่อวานพี่ขายทุเรียนได้ 52 ผล วันนี้พี่ขายทุเรียนได้ 46 ผล พี่ขายทุเรียนได้ทั้งหมดกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ พี่ขายทุเรียนได้ทั้งหมด.....ผล

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกและหาคำตอบ

1) มีไข่ไก่ 25 ฟอง ไข่เป็ด 24 ฟอง รวมมีไข่ทั้งหมดกี่ฟอง

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ รวมมีไข่ทั้งหมด.....ฟอง

2) พ่อซื้อลูกกบมาเลี้ยง 35 ตัว ซื้อลูกปลานิล 62 ตัว พ่อซื้อลูกกบและลูกปลานิลรวมกันกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ พ่อซื้อลูกกบและลูกปลานิลรวมกัน.....ตัว

3) ลุงสมเลี้ยงปลาไว้ 30 ตัว ซื้อมาเพิ่มอีก 45 ตัว ลุงสมมีปลาทั้งหมดกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ลุงสมมีปลาทั้งหมด.....ตัว

4) มีไข่ไก่ 15 ฟอง ไข่เป็ด 24 ฟอง รวมมีไข่ทั้งหมดกี่ฟอง

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ รวมมีไข่ทั้งหมด.....ฟอง

5) สุดาเลี้ยงไก่ 32 ตัว เลี้ยงนก 40 ตัว รวมมีไก่และนกกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ รวมมีไก่และนก.....ตัว

6) ภูผาเลี้ยงนกไว้ 30 ตัว ซื้อมาเพิ่มอีก 37 ตัว ภูผามีนกทั้งหมดกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ภูผามีนกทั้งหมด.....ตัว

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบและหาคำตอบ

1) มาลีเลี้ยงปลา 65 ตัว เป็นปลาหางนกยูง 31 ตัว เหลือเป็นปลาอื่นกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ เหลือเป็นปลาอื่น.....ตัว

2) ลุงแสงจับปลาได้ 35 ตัว ขายไป 20 ตัว ลุงแสงเหลือปลากี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ลุงแสงเหลือปลา.....ตัว

3) พ่อค้ามีปลาทู 74 ตัว มีคนซื้อไปแล้ว 34 ตัว พ่อค้าเหลือปลาทูกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ พ่อค้าเหลือปลาทู.....ตัว

4) ตอนเช้าน้อยขายปลาเผาได้ 47 ตัว ตอนสายขายได้ 27 ตัว ตอนเช้าน้อยขายปลาเผาได้มากกว่าตอนสายกี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ตอนเช้าน้อยขายปลาเผาได้มากกว่าตอนสาย.....ตัว

5) พ่อจับปลาดุกได้ 56 ตัว นำไปตากแห้ง 42 ตัว เหลือเป็นปลาสดอยู่กี่ตัว

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ เหลือเป็นปลาสด.....ตัว

6) ญาดามีไข่ 85 ฟอง ขายไป 41 ฟอง ญาดาเหลือไข่กี่ฟอง

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ญาดาเหลือไข่.....ฟอง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบและหาคำตอบ

1) ดวงใจซื้อมังคุด 65 ผล กินไป 14 ผล ดวงใจเหลือมังคุดกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ดวงใจเหลือมังคุด.....ผล

2) ดาวมีส้ม 85 ผล แบ่งให้เดือน 40 ผล ดาวเหลือส้มกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ดาวเหลือส้ม.....ผล

3) แม่มีมะม่วง 77 ผล ขายไป 36 ผล แม่เหลือมะม่วงกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ แม่เหลือมะม่วง.....ผล

4) พ่อตัดไม้ไผ่ได้ 45 ลำ อาตัดได้ 33 ลำ พ่อตัดไม้ไผ่ได้มากกว่าอากี่ลำ

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ พ่อตัดไม้ไผ่ได้มากกว่าอา.....ลำ

5) แม่ซื้อมะนาว 88 ผล แบ่งให้น้าไป 30 ผล แม่เหลือมะนาวกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ แม่เหลือมะนาว.....ผล

6) ป้าซื้อเงาะมา 95 แข่ง ขายไปแล้วยังมีเงาะเหลืออยู่อีก 34 เข่ง ป้าขายเงาะไปกี่เข่ง

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ป้าขายเงาะไป.....เข่ง

7) มาลีมีมะละกอ 58 ผล มาลีมีมะละกอมากกว่ามานี 30 ผล มาลีมีมะละกอกี่ผล

ประโยคสัญลักษณ์.....

ตอบ ป้าขายเงาะไป.....เข่ง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

อ่านเสริมบทเรียน

ลูกชาวนา

ฉันเป็นลูกชาวนา พ่อเคยบอกว่า เกิดเป็นลูกชาวนา ก็ต้องหัดทำนา หัดดูฟ้าดูฝน ฉันจึงรู้จักฟ้า รู้จักฝน และรู้วิธีทำนา

ฉันรักท้องนา ฉันรักหน้าฝน ฉันรู้ว่า พอถึงหน้าฝน จะมีต้นข้าวเขียวเต็มนา ปูปลาเต็มบ่อ มองไปทางไหนก็สดชื่น

เมื่อต้นข้าวออกรวง ฉันรักรวงข้าว ฉันชอบดูรวงข้าวสีทอง ฉันหัดเก็บเกี่ยวข้าว ฉันช่วยพ่อเก็บเกี่ยวข้าวในนา ฉันไม่ชอบหนูและปูนา พวกมันชอบทำลายข้าวในนา ฉันรู้ว่า ชาวนาจะหวงข้าวในนาของตน เพราะชาวนาทำนาด้วยความยากลำบาก

พ่อเคยสอนฉันว่า เกิดเป็นลูกชาวนาต้องอดทน ต้องรู้จักช่วยเหลือตนเอง ฉันจึงช่วยพ่อทำงาน เกี่ยวข้าวหาปลา เก็บผักหักฟืน ฉันดีใจที่เกิดเป็นลูกชาวนา ชาวนาแจะไม่ร่ำรวยเงินทอง แต่ก็มีความสุขทางใจ

จากหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา พุทธศักราช 2533

ฝึกอ่านสะกดคำ

ชาวนา ท้องนา หน้าฝน ต้นข้าว ออกรวง รวงข้าว

เก็บเกี่ยว ทำนา ปูนา เกี่ยวข้าว ทำงาน หนูนา

ฤดูฝน อดทน ชาวสวน กินบวบ เนินดิน ผักสด

เก็บผักหักฟืน ผักกาด แกงจืด กระต่าย วิดน้ำ ตอไม้

ทอดแห รากไม้ เทือกเขา นมวัว ดินร่วน ผักขม

ใบเตย เห็ดฟาง แกะแพะ ข้าวสวย ลูกช้าง ดอกไม้

ผัดผัก ทุเรียน ถั่วแระ เนื้อวัว ส้มตำ ต้มยำ

ให้นักเรียนสำรวจพืชและสัตว์บริเวณชุมชนโดยวาดภาพประกอบ พร้อมทั้งเขียนชื่อภาพ

ชื่อ.....	ชื่อ.....	ชื่อ.....
ชื่อ.....	ชื่อ.....	ชื่อ.....
ชื่อ.....	ชื่อ.....	ชื่อ.....
ชื่อ.....	ชื่อ.....	ชื่อ.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ให้นักเรียนเขียนสะกดคำ

ตัวอย่าง วัน อ่านว่า วอ – อะ – นอ – วัน

๑) กล้วย อ่านว่.....

๒) ถั่ว อ่านว่.....

๓) ผักกาด อ่านว่.....

๔) หญ้า อ่านว่.....

๕) พืช อ่านว่.....

๖) ไก่ อ่านว่.....

๗) วัว อ่านว่.....

๘) หนอน อ่านว่.....

๙) น้ำ อ่านว่.....

๑๐) ดิน อ่านว่.....

๑๑) ปุ๋ย อ่านว่.....

๑๒) จอบ อ่านว่.....

๑๓) ปลา อ่านว่.....

๑๔) ปลูก อ่านว่.....

๑๕) เกษตร อ่านว่า.....

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ฟังเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

หนูนาเป็นเด็กที่รักต้นไม้ ทุกวันหลังกลับจากโรงเรียนเมื่อทำการบ้านเสร็จแล้ว หนูนาจะช่วยคุณแม่รดน้ำต้นไม้ และถอนวัชพืช พวกต้นหญ้าและต้นไม้เล็ก ๆ ที่ไม่ต้องการ หลังการถอนวัชพืชหมดแล้ว หนูนาจะนำวัชพืชไปใส่โคนต้นไม้เพื่อเป็นปุ๋ยและล้างมือให้สะอาดเช็ดมือให้แห้ง ดังนั้นต้นไม้ที่บ้านหนูนา จึงเจริญเติบโตและงอกงามดี

1. การกระทำของหนูนาเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ.....

.....

.....

2. เรื่องที่หนูนาทำเหมาะสม ควรจะถือเป็นแบบอย่างมีอะไรบ้าง

ตอบ.....

.....

.....

3. สิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้หนูนาดูแลต้นไม้ได้อย่างเหมาะสมคืออะไร

ตอบ.....

.....

.....

4. วัชพืช คืออะไร

ตอบ.....

.....

.....

***ชื่อ*.....*ชั้น*.....*เลขที่*.....**

ใบงาน

ให้นักเรียนเขียนบันทึกเรื่องราวการปลูกพืชในโรงเรียน

ชื่อพืชที่ปลูก.....

.....

.....

.....

.....

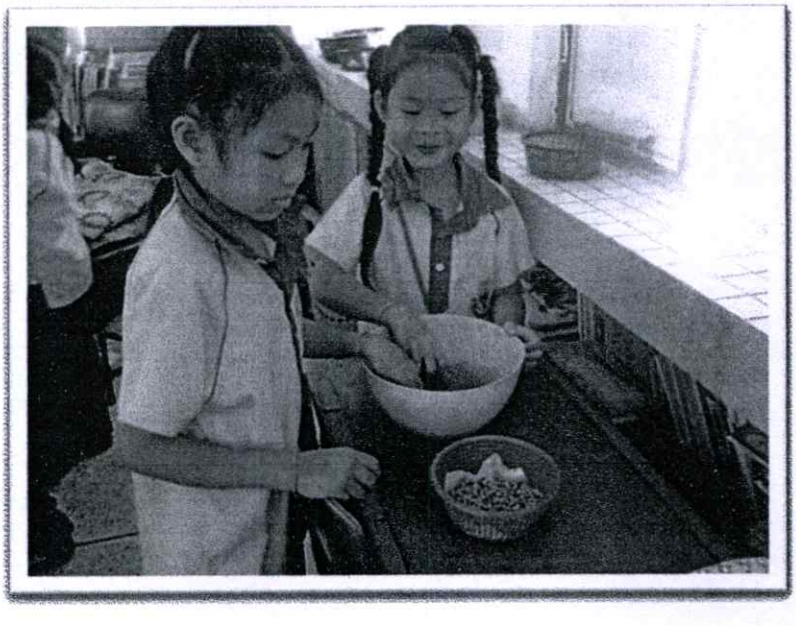
.....

.ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

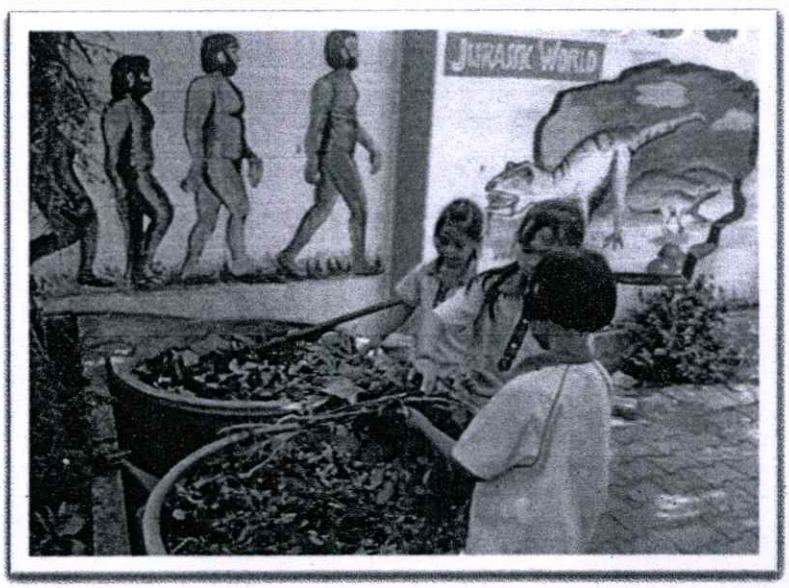

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

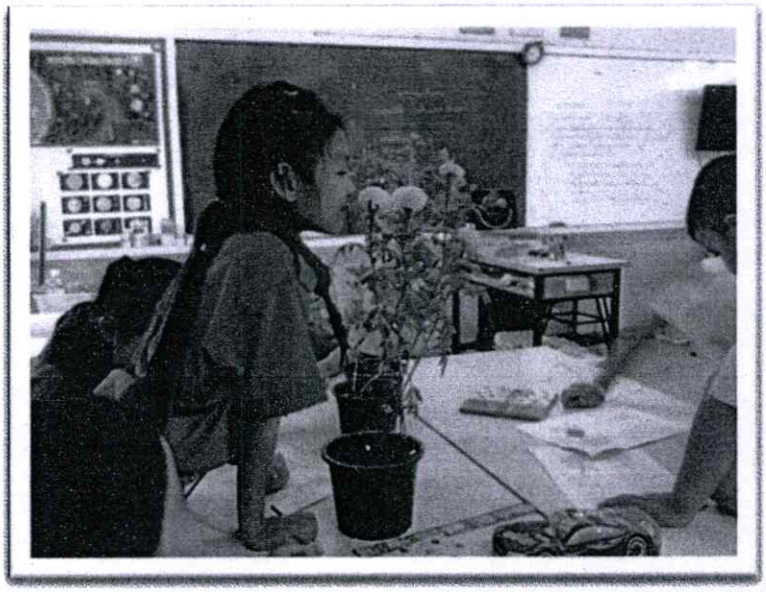
ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ภาคผนวก ฌ

หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1572

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๕ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์

เรียน ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/1572

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์

เรียน นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/1572

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๘ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์

เรียน นางกุหลาบ สีชาลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์นี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณวันเพ็ญ หรินทรสุทธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณสุวรรณา ธงทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณอมร หรินทรสุทธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์” โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณวัชลีย์ เพ็ชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์เกตุ ธรรมรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณครูชัยวิชิต ไข่กระเรี้ยน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณเบญญาภา เกษประดิษฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

24 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน กำนันสอิตย์ เกษประดิษฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณอุดมพร ฤกษ์ดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ 0524.04/ 1987

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 พฤษภาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณอุดมวิทย์ ทองเจือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2557 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.089-682-3921

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3562

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิชัย

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3562

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิขัย

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 3562

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๗ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นางลักษิกา ดำรงศักดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิชัย

ด้วย นางสาวสุรินทร์ เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนางสาวสุรินทร์ เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร. ๐๘๙-๖๘๒-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0182

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ

เรียน นางลักษิกา ดำรงศักดิ์

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๖๘๘-๓๙๒๑

(นางลักษิกา ดำรงศักดิ์)
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0182

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ

เรียน ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๖๘๘-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0132

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ

เรียน นางสาววรรณิดา พรหมพุฒ

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๖๘๘-๓๙๒๑

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0182

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ

เรียน นางกุหลาบ สีชาลี

ด้วย นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรงานเกษตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อการเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์" โดยมี ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.ดร.นพคุณ ศิริวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบวัดเจตคติ ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒
โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๙-๖๘๘-๓๙๒๑

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นางสาวสุรินทร เสถียรสิริวิวัฒน์

วัน เดือน ปีเกิด 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่อยู่ 4/52 หมู่ 7 แขวงลำผักชี เขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10530

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2540	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ
พ.ศ. 2542	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2554	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตำแหน่งปัจจุบัน ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนสังฆประชานุสรณ์ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร